SHIDA BAZYAR

Geceleri Sessizdir Tahran

hep kitap

Tahran'da Geceler Sessiz

1988 doğumlu Shida Bazyar, Almanya'nın Hildesheim şehrinde yazarlık eğitimi aldı ve uzun yıllar gençlik eğitiminde çalıştı.

Tahran'da Geceler Sessiz adlı eserin yazarıdır; bu eser Blogger Edebiyat Ödülü, Ulla Hahn Ödülü ve Uwe Johnson Ödülü gibi birçok ödül kazanmış ve Hollandaca, Farsça, Fransızca ve Türkçe'ye çevrilmiştir.

Ayrıca Silah Başında Kardeşler adlı eserin de yazarıdır.

Ruth Martin, Almanca alanında doktora yapmadan önce İngiliz edebiyatı okudu.

2010 yılından beri Joseph Roth ve Hannah Arendt'ten Volker Weidermann ve

Nino Haratischvili'ye kadar çeşitli yazarların kurgu ve kurgu dışı kitaplarını çevirmektedir.

1979

Behzad

Ona kralların kralı dediler ve dediler ki, Ondan sevinç duyuyoruz, karısından ve güzelliğinden Sarayı'nda doğan yeni doğmuş oğluna, kendi ailemizdeki bir doğumdan daha uzun süre sevinmek zorunda kaldık. sevinç duyuyoruz; dediler ki, Bu ülkeyi seviyoruz ve sonra biz de dedik ki, Bu ülkeyi seviyoruz. Uzaklardaki Çiçekler Anne babalarımıza petrolün, Amerikalıların, İngilizlerin, Şah ile birlikte, bize karşı aynı şeyin parçası olduğu söylenmişti. Anne babalarımız işi bıraktılar, sokaklara çıktılar ve sonra tekrar eve döndüler; gizli servisten korkuyorlardı ve bir daha hiçbir şey söylemediler, Şah'a karşı bir daha asla hiçbir şey söylemediler. Bizi okula gönderdiler ve dediler ki, Bu ülkeyi seviyoruz; şimdi siz de okullarını sevin.

Öğretmen masasının üzerindeki kibirli bakışları. Öğrenmemiz gerekenleri öğrendik, büyüdük ve okul kitaplarımızda ne yazarsa yazsın, tam tersini istediğimize karar verdik. "Yaşasın Şah!" diye okuduk ve "Şah'a ölüm!" sonraki kişiye aktardık.

Okuduk, okuduk, okuduk, evde sessiz kaldık ve sokaklarda gürültü yaptık diye düşündük.

Tüm işler krala aittir diye duyduk ve "İşler işçilere aittir!" dedik.

Ve "Bizi refaha götürüyor" diye okuduğumuzda, saraylarına, İngilizlere ve Amerikalılara tükürdük.

Kitapları gizlice taşıdık, kopyaladık, ezberledik, bir sonraki kişiye ve ondan, anne babalarımıza lanet okuduk ve çocuklarımız için öldük.

Şah hasta olduğu için gitti ve heykeller halk onlara inanmadığı için yıkıldı.

Devrim her hafta daha da yaşlanıyor ve bu ülkeyi her zamankinden daha çok seviyoruz.

Okul kitapları çok kısa sürede değiştirildi;

Şah hakkındaki sayfaları yırttık ve fotoğrafını duvardan indirdik.

Peyman, "Bir daha hiçbir bireyin fotoğrafının sınıfa asılmaması dileğiyle!" diyor. "Ayetullah'ın yakında sürgünden dönüp oraya yerleştirilmesi dileğiyle," diyor annesi. "Marx ve Engels'in, Che Guevara ve Castro'nun, Mao'nun

ve Lenin'in yakında bu odalara yerleştirilmesi dileğiyle," diyoruz Sohrab ve ben teneffüslerde; hatta şimdi öğretmenler odasında bile, eskiden olduğundan daha yüksek sesle söylüyoruz. "Boş duvarları kimin dolduracağına karar vereceğimiz anı bekliyoruz."

"Devrim her hafta biraz daha yaşlanıyor, ama henüz başlamadı bile. Şah gitti ve biz yeni bir çağın, yeni bir sistemin, yeni bir özgürlüğün başlangıcındayız ve şimdi kendimizi buna hazırlıyoruz.

Geriye kalan, sokaklardaki kargaşa, hala coşkulu ama her geçen hafta biraz daha az coşkulu. Geriye kalan, hareketimizin toplantıları, planlar, broşürler, eğitim birimleri, gerilla tatbikatları." Bir zamanlar gizli olabilirlerdi, ama şimdi her zamankinden daha açıklar ve zaferden her zamankinden daha eminiz — bazen ruh halimiz daha düşünceli, bazen daha radikal olsa da, her zaman bir gözümüz kendilerini devrimci olarak adlandıran ama aynı zamanda dindar olan insanlarda. Ancak gerçek devrim henüz gelmedi: kurumlarda halkın devrimi. Şimdiye kadar olan her şey sadece ilk adım.

Yaşasın sosyalizm, yaşasın vatanımız, incimiz, İran'ımız!

Devrim bir aylık oldu ve Dayeh yaprak sarması yapıyor.

Annem, kız kardeşlerim, kuzenlerim, teyzelerim, büyük abilerimin eşleri yerde oturuyorlar.

Sofraları oturma odasının zeminine sermişler ve pirinç, kıyma, otlar, mercimek dolu kaselerle etrafına oturmuşlar.

Yaprakları birer birer katlayıp tencereye koyuyorlar, konuşuyorlar, gülüyorlar, konuşuyorlar, gülüyorlar.

Küçükken de aynı sayıda kadın vardı, ama farklı kadınlardı. Dayeh'imiz kız kardeşlerimi ve beni dışarı gönderirdi; kadınların konuşmalarını duymamamız, mahalle dedikodularını bölmememiz gerekiyordu.

Bize, "İnsanlar yemek pişirirken onları rahatsız etmemelisiniz, yoksa yemek daha uzun sürer" denildi ve biz de dışarı çıktık, orada misket oynadık ya da büyük ve çok şerefli İmam Hüseyin'in katilini vuruyormuş gibi yaptık.

Bu, Sohrab'ın en sevdiği oyundu. Sohrab'ın henüz kendi kardeşleri yoktu ve her zaman evin dışında dolanırdı ki biz ve diğer çocuklar gelip onu can sıkıntısından kurtaralım.

Birkaç saat sonra beni tekrar bekliyor olacak. Artık canı sıkılmıyor, ama devrimin ilk kıpırdanmalarından ve patlak vermesinden bu yana ve geçen ayın tamamı boyunca içimizde taşıdığımız ve saklamamız gerektiğini bildiğimiz bir huzursuzluk tarafından yönlendiriliyor.

Huzursuzluk belirsizliktir ve geleceğin liderleri hiçbir belirsizlik göstermemelidir. Sohrab'ı çocukluğundan beri tanıyan biri ancak bunu onda görebilir.

Dayeh bugünlerde beni dışarı göndermiyor, gitmemi istese de.

Gözlerindeki, duruşundaki her şey burada olmamam gerektiğini, üzüm yaprakları sıcak, pişmiş, yuvarlak ve parlak bir şekilde sofraya düşene kadar onlarla temas kurmamam gerektiğini ve ondan önce de onlardan bahsetmememem gerektiğini söylüyor, çünkü ondan önce benim dünyamda yer almalarının bir anlamı yok. Dayeh'in sadece bana özel bir bakışı var. Köşede oturup sigara içen, kadınların tüm sabah bekledikleri ilginç sohbetleri yapabilmeleri için artık gitmesi gereken bir adama.

Çocukken bile, kadınlarla daha ilginç olduğunu oldukça çabuk fark etmiştim.

Erkekler ya geçmiş çağların siyasetinden bahsediyor ya da iskambil oynuyorlardı ve oyuna katılmama izin verilmiyordu. Ama kadınlar gerçek insanlardan ve gerçek sorunlardan bahsediyorlardı.

Hangi komşu kayınvalidesiyle tartışmıştı; kimin kızı kimin oğluyla nişanlanmıştı ama ahlaksız olduğunu göstermişti; Hangi aileler Amerikan yaşam tarzına geçmişti; hangi pazar satıcısı en lezzetli patlıcanı satıyordu.

Yeğenlerim ve kuzenlerim kadınların arasında koşup oynuyorlar, biliyorlar ki

önce ben sonra da onlar dışarı gönderilecek ve yeni bir oyun bulmak zorunda kalacaklar. Asma yaprakları doldurulurken atıştırmalık pek bir şey yok;

pirinç karışımı pek ilgi çekici değil ve yapraklar içleri olmadan lezzetli olmuyor. Atıştırmalık bir şey olmadığında, kendinizi rahatsız edici bir duruma düşürebilirsiniz. Yeğenim en küçüğü ve o en küçük dolmayı istiyor. Kardeşim Mehrdad en şişmanı ve o en şişman dolmayı istiyor. Kadınlar gülerek çocukların yanaklarına öpücükler konduruyorlar.

Eğer bir anne, bir kız kardeş, bir teyze olsaydım, ben de orada oturup aynısını yapardım; Bu küçük ruhları öpmek için her fırsatı değerlendirirdim, çünkü

çok neşeliler ve dışarıda ne olursa olsun, okulda ne öğrenirlerse öğrensinler, okul kitapları birdenbire birkaç hafta önce yaptıklarının tam tersini onaylıyor olsa da, bir süre önce ebeveynleri hala gecelerini çatıda, günlerini sokaklarda kanlı kıyafetlerle geçiriyor olsalar da — çocuklar hala günlerini gülerek, soru sorarak, yiyerek, söz keserek, uyuyarak geçiriyorlar. Bence dünyadaki tüm öpücükleri hak ediyorlar, ama belki de hemen köşede bekleyen, hala biraz sallantıda olan hayat — belki de çok daha büyük bir hediyedir

Şişman kardeşim Mehrdad'ı yakalayabilir, öpebilir ve ona yeni hayatın sarsılmadığını, bizim sarsılmadığımızı, sadece biraz daha zamana ihtiyacı olduğunu, hepsi bu olduğunu söyleyebilirdim.

Ama Mehrdad şu anda kız kardeşinin örgülerini çekiyor ve annemiz tarafından yüksek sesle azarlanıyor. Bize ne için teşekkür etmesi gerektiğini ancak birkaç yıl, birkaç on yıl sonra, hak ettiği özgür ve adil hayatı yaşadığında anlayacak. Büyüdüğü mütevazı ev değil, toplumdaki yerinin yolunu açan kendi eylemleri ve öğrenimi olacak; her türlü propagandadan uzak bir eğitim alacak ve düşünce özgürlüğünü kullanacak; bir diktatörün cebini doldurmadan çalışacak ve ülkemizi ileriye taşıyacak; kimse ondan üstün veya aşağıda olmayacak.

Behzad, atıştırmalık hırsızı olmayı bıraktığımdan beri Dayeh'in bakışı değişti. Yeğenlerimden ve kuzenlerimden daha hızlı yemek kapıyordum, ve her zaman daha çabuk sözünü kesiyordum. O bir baş belası, ama ne yapabilirim ki?

Çok zeki, ona kızamazsın, diyorlardı. Dayeh'in bize çocuklara özel bir bakışı vardı, dik duruşuyla uyumlu, sert bir bakış.

Başı her zaman hafifçe kalkık, görkemli ve dudakları kasıtlı olarak birbirine bastırılmıştı.

Büyük, sıcak gözlerinde küçük, şefkatli, neredeyse fark edilmeyen bir gülümseme vardı. Şimdi de bana bakıyor, ikinci sigaramı yaktığımda, henüz ayrılmaya niyetim olmadığını gösteren sigarayı yaktığımda, ve bakışı misafirleri için her şeyi doğru yapmak isteyen bir kadının bakışı; ben ise temizlik yaparken gözden kaçırdığı bir toz zerresi, dünden kalma ve gizlenemeyen yemek kokusu, hakkımızda havada asılı duran ve kimsenin yüksek sesle söylemeye cesaret edemediği bir dedikodu gibiyim. Fakat hareket hakkındaki söylentiler, komşularla gün ışığında konuşulacak şeyler değil; içlerindeki doğruluk payının ne kadar olduğu incelenecek şeyler de değil. Güvendiğiniz insanlara elinizin arkasından fısıldanırlar, çünkü henüz ne olacağını kimse bilemez.

Behzadjan, git babana dükkanda yardım et, diye sesleniyor annem. Kadınlar bana bakıyor ve ben gülüyorum, başımı sallıyorum ve külü ayaklarımın dibindeki cam küllüğe atıyorum. Küçükleri de yanına al, diyor teyzem, diğerlerini güldüren uzun ve sabırlı bir bakışla. Ve ne zamandan beri yemek hazırlanırken sigara içiyoruz? diyor en büyük teyzem — ama diğerlerini eğlendirmek için değil, sadece benim hakkımda ne düşündüğünü bir kez daha göstermek için, Reza Şah tarafından yasaklandıktan sonra bile başörtüsünü çıkarmayan bu kadın hakkında. Kadınlar, elleri ustaca ve zarifçe sarma yaparken asma yapraklarına gülümseyerek devam ediyorlar. Bu ülkede günlerce, kaç el böyle sarıyor acaba?

Kaç el yoğuruyor, kaç düğüm atıyor, kaç kazıyor, kaç ateş ediyor, kaçı isim savaşında tırnaklarını kaybediyor?

Kadınların elleri küçük, hızlı ve buruşuk. En büyük teyzem başörtüsünün altındaki saçlarını dikkatlice düzeltiyor.

Behzadjan, arkadaşımın kızını ne kadar sevdiğini hâlâ bize Belirgin bir şekilde sıkılmış bir bakış bana doğru ilerliyor ve gruba şöyle diyor:söylemedin!

Onu iki kez yanımda getirdim, ne kadar hoş, kibar bir kızdı ve eminim teklif etmeni bekliyorum. Teyzelerim ve kuzenlerim asmalarına gülümsüyor yapraklar. Khalejan, diyorum ki, kimden bahsettiğin hakkında hiçbir fikrim yok - en çok onurlu ve dürüst kadınlar şu anda burada buranın etrafında oturuyorlar

sofreh, başka bir kızı nasıl fark edebilirim? Teyzem homurdanıyor. Ben gülümseyip "Belki de onu tekrar davet etmen gerekir" deyince Dayeh ona tıkladı dil. Onu ciddiye almayın, diyor, Kafasında hiçbir şey yok ama kitapları ve arkadaşları, hiçbir kadın onu istemeyecek. Diğer kadınlar gül. Sigaramı söndürüyorum, ayağa kalkıyorum, gömleğimi düzeltiyorum, hepsine başımı sallıyorum. ve "İzin verirseniz" dersem beni odadan dışarı atarlar. Çekici bu zamanlarda romantik duygulara kapılmak sadece mücadeleden uzaklaştırır ama eğer kadınları benimle tanışmaya davet etmeye başlamak istiyorlar, o zaman neden olmasın?

Son zamanlarda daha sık gördüğüm ciddi gözler ve yüksek sesli kahkaha, hâlâ kimin adını bulmaya çalışıyorum?

Bahçede ayakkabılarımı giydim - eski ve yıpranmışlar ve Dayeh onları her gördüğünde beni azarlıyor.

Benden ne istiyorsun? O zaman diyorum ki, Öğrencilerimin giydiği ayakkabılarla aynı. Ve sonra bana her seferinde o yeni bakışı atıyor.

Hâlâ çok dik durmasına rağmen, birdenbire benden çok daha küçük görünüyor ve artık bunu gizlemeye çalışmayı bırakmış. Yirmi yedi yaşındayım, dört yetişkin oğlundan evde yaşayan, para getiren, kızlara bakan, oğlanlara kulak tokatı atan tek kişi benim.

Başını her zaman olduğu gibi gururla kaldırıyor, sadece şimdi bana bakmak için bunu yapmak zorunda. Sanki yüzümü ezberlemeye çalışıyormuş gibi, sanki başka bir odaya girip şehir sokaklarına çıkmamamı istiyormuş gibi, sanki kanı görebiliyormuş gibi, ona bahsetmediğimiz ama yine de bildiği tüm kanı. Sonra "Khoda negahdar," diyor, birine veda ederken kullanılan bir ifade bu, Tanrı seni korusun, ama o bunu herkes gibi söylemiyor. Sanki yeni bir farkındalıkmış gibi söylüyor, yıpranmış ayakkabılarıma değil de gözlerime bakmaya çalışıyor.

Sohrab ve ben üniversitenin dışında buluşuyoruz. Buluşma noktalarımız değişti ve eskiden hiç gitmediğimiz yerler son bir ayda bizim için giderek daha önemli hale geldi. Onu uzaktan görüyorum. Kısa boylu, zayıf, elleri pantolon ceplerinde, askeri gömleğinin arkası ter içinde, saçları annesinin istediğinden biraz daha uzun. Dönüyor ve gülümsemiyor. Biz yoldaş olduğumuzu, birlikte olduğumuzu, omuz omuza savaştığımızı, her birimizin eskiden diğerinin annesi tarafından azarlandığını ve her birimizin babası tarafından berbere götürüldüğünü belli etmiyoruz.

Kaldırım plastik bidonlarla dolu. Benzin almak için kuyruğa giriyorsunuz ve bidonlar yerinizi korurken, parlak renkli plastik bidonlar sıralanırken arkadaşlarınız ve komşularınızla buluşuyorsunuz.

Bugün benzin almaya gitme sırası Peyman'da; o da her zaman anne babamızın evlerine girip çıkardı ama nedense her zaman Sohrab ve benden daha yavaştı.

Ayakkabılarını çıkarmakta daha yavaş, annemi selamlamakta daha yavaş, odaya tökezleyerek girmekte daha yavaştı.

Peyman benzin almaya gittiğinde kimseyle buluşmaz; sadece orada durur,

diğer insanların ne dediğini kulak misafiri olur.

Sonradan, "Hiçbir yerde onlara bu kadar yakın olamazsınız," diyecek, "İnsanları tanımıyorsak, oturma odalarımızda oturup insanlar hakkında konuşmaya devam edemeyiz." Ona hep hafifçe başımı sallayıp şöyle düşünüyorum:

Peyman, eğer buna ihtiyacın varsa, eğer ortalıkta dolaşan ve en başından beri eğitimden mahrum bırakılan herkesin inandığı şeyleri dinlemek istiyorsan, o zaman hadi, benzin kuyruğuna gir, insanların arasına karış ve dedikoduları dinle.

Mossadegh'in Tudeh Partisi üyesi olduğunu, komünistlerin her şeyi, en başta da eşlerini paylaşmak istediklerini, Ayetullah Humeyni'ye yönelik suikast girişiminin başarısız olmasının sebebinin, tüm korumalarının birdenbire ona dönüşmesi olduğunu söylüyorlar — hadi, dinle Peyman.

Aslında söylediklerinin o kadar da yanlış olduğunu düşünmüyorum; hareketimiz hakkında insanların ne söylediğini bilmeliyiz.

Ama şu anda yapılması gereken daha önemli şeyler var. Ve zaten, insanları nasıl tanımayız ki? Biz insanlarız. Peyman'ın anne babası okuma yazma bilmiyor, büyükannem ve büyükbabam hala kırsalda, su tesisatı olmayan bir yerde yaşıyorlar ve öğrencilerimin saçlarını ne kadar sık tıraş etsem de bitleri var - biz değilsek, kim insanlar?

Peyman, birçokları gibi, Devrimden önce hiç politik değildi.

Sohrab ve ben okuldan sonra yeni arkadaşlar edindiğimizde, onların fikirleriyle ilgilenmedi ve Gorki ve Rousseau'yu gizlice okuduğumuzda, kitaplarıyla ilgilenmedi. Devrimden kısa bir süre önce broşürlerimizi yazarken, talepleriyle ilgilenmedi. O her zaman sadece gülümsüyor ve şöyle diyordu: "Yiyecek, su ve çocukların okula gitmesini sağlamalıyız, ancak o zaman bir halk devrim yapabilir." Ben de şöyle cevap verdim: "Kitapların olmasını sağlamalıyız, başkalarının bunu bizden önce nasıl yaptığını öğrenebileceğimiz kitaplar ve silahların askerlerin elinde kalmamasını sağlamalıyız." Peyman'ın gülümsemesi, bir şeyi anlamış ama herkesi ikna edemeyen bir adamın gülümsemesiydi.

Ve o sessizce, vicdanlı bir şekilde benzin kuyruğunda beklediği için, bugün Tahran Üniversitesi'ndeki mitinglere sadece Sohrab ve ben gidiyoruz ve ikimiz buluştuğumuzda, üçümüz buluştuğumuzdan farklı oluyor, çünkü Devrim herkesi, hatta Peyman'ı bile siyasallaştırmış olsa bile, Sohrab ve ben harekete ilk katılanlarız ve ölümümüze kadar üye kalacağız.

Sohrab'a yaklaşıyorum ve bana yan bakış atıyor, sonra tekrar gözlerini kaçırıyor, belki de ayaklarına, ayakkabıları benimkilerle aynı.

Bacağı artık tamamen iyileşmiş.

Gösterilerde hızlı yürüyorsunuz; o gün de hızlı yürüdük, Şah'ın ayrıldığı ve Devrim'in zaferini kutladığı günden önceki gün.

Çocuklarımıza anlatacağımızı söylediğimiz bir gün: Şah'ın ülkeyi terk ettiğini duyduğumuzda neredeydik ve ne yapıyorduk; o gün her gün yaptığımız gibi evlerimizden çıktık, bizi dışarı çeken, hala dışarı çeken o ivmeyle. Artık bilinçli bir karar değildi; bir devrimde kalabalık düşüncelerinizi ele geçirir, kalabalık yargılarınızın yerini alır. Sohrab ve ben evin dışındaydık - buluşmak için anlaşmış olup olmadığımızı bile hatırlamıyorum. Her zamanki gibi görünüyorduk ve sokaklar da her zamanki gibiydi, ama her şey bir tür büyüyle, bir şarkıyla örtülmüştü, belki de Nevruz Bayramı'ndaki gibi - sadece, uzun zamandır Nevruz Bayramı'nın artık sadece çocukluğumdaki halinin bir hatırası olmasının ne kadar yazık olduğunu düşünüyorum, sümbüllerin kokusu, yeni

kıyafetlerin büyüsü, baharın ilk günleri ve yeni bir yılın başlangıcı. İçimdeki her şey bir devrimin farklı olduğunu, devrimden etkilenenlerin sadece çocuklar olmadığını haykırıyordu. Sohrab ve ben, birbirimizle aynı tempoda yürüyerek — hep hızlı yürüyoruz, hep acele ediyoruz — sevgili şehrimizin sokaklarında diğerleriyle, daha önce tanımadığımız mahallemizden kadın ve erkeklerle karşılaştık ve hepsi işlerin kolaylaştığı, daha az gizli hale geldiği günlerde ve haftalarda kardeşlerimiz oldular.

Sokaklarda tatlılar ve öpücükler, ve siz geçişi bile fark etmediniz: bir dakika önce evde yan yana sessizce oturuyorduk ve bir sonraki dakika kalabalığın bir parçasıydık, coşkun, bağıran kalabalığın bir parçasıydık, hareketin, mücadelenin bir parçasıydık ve yumruklarımızı gökyüzüne doğru savurduk. Sanki daha önceki tüm zamanlar için bizi ödüllendirmek istercesine, yüzüncü kez koştuğunuz bir sprint gibi, birdenbire rekoru kırdınız; Tıpkı yere sermek gibi aynı adamı yüzüncü kez bir güreş müsabakasında yenmek gibi, ama bugün baban ya da amcan olduğu için sana bilerek kolaylık sağlamadı — sen kazandın çünkü sonunda gerçek bir güreşçi olabilecek kadar yaşlı ve güçlüsün.

Sohrab'ın sesi ve benim sesim sloganları soğuk kış gökyüzüne fırlattı, dumanlı seslerimiz, artık çocuk sesleri değildi ve birbirimizle karışmaya çok alışmıştık.

Kolumu kaldırdım ve kolum onun koluydu, etrafımızda her yerde kollar, önümüzde, arkamızda siyah başlar, askeri gömlekler ve ter, gür sakallar ve bıyıklar, başörtüleri ve boyalı saçlar, sigara dumanı ve parfüm, özgürlüğe doğru adım adım yürüyoruz, artık soru yok, her yerde soru yok, etrafımızda uzun zamandır kehanet ettiğimiz cevaptan başka bir şey yok. Bunu önceden bildirdim, kafamda bir ses bağırdı, söyledim.

Marx'ın ilk sayfasından sonra söyledim, Lenin'in ilk sayfasından sonra söyledim ve ölene kadar, beni cehennemde yakana kadar ya da tarihin öngördüğü yoldan başka bir yol olmadığını, bize karşı çıkmanın anlamsız olduğunu, daha güçlü olduğumuzu anlayana kadar söyleyeceğim — yumruğumu havaya kaldırdım, Yaşasın uluslararası dayanışma.

Ama sonra aniden Sohrab'ın yumruğu artık benim yumruğum değildi, aniden yumruğu artık havada değildi ve ancak o zaman onu yere seren kurşunun yankısını duydum ve bir insan kalabalığın içinde yere düştüğünde ne kadar küçük olduğunu anladım. Bana bakmıyordu, sadece bacağına bakıyordu, gözleri acıyla doluydu ve ağlıyordu, Khoda! Sonradan ona bunu hiç sormadım ve belki kendisi de unutmuştur — ama korkunç bir acı anında, inanmadığımız bir tanrıya haykırdı. Ve Tahran sokaklarında geçirdiğimiz o günlerde

öğrendiğimiz bir şey varsa, o da her zaman birinin doktor olduğudur. Sohrab'ın bacağına isabet eden kurşun kalbime saplanan bir kurşun gibiydi ve etrafımda

sakalları hafifçe donmuş insanlar vardı ve Sohrab'ın bacağı kanıyordu ve bir an düşündüm ki, belki de bu, birinin tam yanımda öldüğü an, yükselttiğimiz şehit fotoğrafının bilinmeyen bir kahraman değil, sadece Sohrab olduğu an. Ancak Sohrab şehit olmayacaktı; Sohrab, onu bir kapı aralığına götüren yabancıların yardımıyla ayağa kalktı.

Yoldaş, diye bağırdı Sohrab, yürüyüşe devam edin, halk arasında daha fazlasına ihtiyacımız var. Ve bunu, kendisine yardım eden adamlar duyabiliyorken, Humeyni'nin resimlerini taşıyan adamlar varken söyledi. Onlara kararlılıkla başımı salladım, Sohrab'a da başımı salladım ve aceleyle uzaklaştım. Kardeşiz, yoldaşız, diye düşündüm, ama savaş ara sokaklardaki kapı aralarında verilmeyecek. Ve ben de diğerlerini aradım; onlar iki gün önce kışlayı boşaltmış ve barikatlarını savunuyorlardı ve düşündüm ki, eğer bugün bir el bombası atarsam, bir Molotof kokteyli fırlatırsam, eğer bugün bir silah bulursam, o zaman herkese ateş ederim.

Devrimden beri, daha önce bilmediğimiz binalara giriyoruz.

Önceden oturma odalarındaydık, bazen gizli ofislerde, bazen otobüslerde, diğer şehirlerdeki hareketi ziyaret ediyorduk.

Devrimden beri, herkesin her yerden içeri girmesine izin vermek için tüm kapılar açılmış gibi görünüyor.

Ziyaretçilere açık Evin Hapishanesi. Kardeşlerimizi kaybettiğimiz yer, monarşiye karşı mücadelede geçen tüm o yıllarda — aslında hiçbir zaman bir yer olmayan, paralel bir dünya, paralel bir cehennem olan bir yer.

Dışarı çıkan insanlar içeride neler olup bittiğinden bahsetmediler; dışarı çıkan insanlar içeride konuşmuşlardı ve belki de bu, işin en uğursuz yanıydı.

İnsanları tüketen bir yer olan Evin Hapishanesi, gerçek olamayacak kadar çok konuşulan bir yer. Aniden kapılar açıldı.

Aniden içeri giriyorduk. Aniden artık bir işkence yeri değil, en büyük alay yeriydi. Bu Şah geri dönmeyecek, her duvar, her kapı haykırıyordu.

Bugün üniversite. Sohrab'ın bacağı tamamen iyileşti.

Kampüs yollarında gururla ve kolaylıkla yürüyor, ben de öyle.

Burada hiç okumadık; askerlik hizmetimizi yaptık, çünkü devlet bizden bunu istiyordu ve anne babalarımıza para veriyordu.

Silah kullanmayı öğrendik ve bu dersleri hatırladık.

Ordunun sahip olduğu tüm kaynakları kullandık, diğer askerleri aydınlattık, komutanlarımıza isyan ettik ve şunu duyduğumuzda sevindik: Ordu artık Şah'ın tarafında değil - bundan böyle ordu tarafsız.

Çünkü ordu içeriden değişmişti ve bu bizim başarılmasına yardımcı olduğumuz bir şeydi.

Orduyu öğretmen olmak, öğrenmek istediğimiz her şeyi öğrenmek, köylere gidip çocuklara öğretmek istediğimiz şeyleri öğretmek için kullandık - SAVAK her seferinde izin verdiği sürece.

Bunların hiçbiri için üniversiteye ihtiyacımız yoktu, ama şimdi, kapılar açıkken, bu yollarda gururla ve kolaylıkla yürüyebilmemiz için ona ihtiyacımız var.

Sohrab'ın böyle yürümesinin benim yüzümden mi olduğunu, ikimizin de böyle yürümesinin hareketimizdeki diğer insanların böyle yürümesinden mi kaynaklandığını ve diğer hareketlerin üyelerinin de bizim yoldaşlarımız gibi mi yürüdüğünü bilmiyorum. Aslında, diğerleri hayatıma girmeden önce bile böyle yürümeye başladığıma inanıyorum.

Parlak beyaz Paykan marka araba okulumun önünde durmadan önce ve gelecekteki bir yoldaşım beni içeri davet etmeden önce şüphelenmedim, çünkü hissettim, sezdim ki bu beni dağlara götüren SAVAK değildi, benimle birlikte ormanlara bakıp, "Düşün bunu yoldaş" diyen bu adam.

Ve aslında, beni hiç davet etmeselerdi şaşırırdım.

Üniversite kampüsü büyük ve kafa karıştırıcı; duvarları takip ediyoruz, posterlere ve broşürlere bakıyoruz. Bütün bu gruplar birkaç hafta önce birdenbire, sanki yoktan var olmuş gibi ortaya çıktı.

Ülkemizin geleceğinin ne olabileceğini, amaçlarını, ideallerini ve ne tür bir devlet görmek istediklerini ilan etmek için, her şeyin mümkün göründüğü şu anda.

Yürürken ve gözlem yaparken, Sohrab ve ben hiçbir duygu göstermiyoruz.

Yeraltının günleri sona erdi, ancak henüz kimse başlangıç tabancasını ateşlemedi, kimse hareketimize "Kendinizi gösterin" demedi, kimse bize izin vermedi.

Broşürlerdeki metinler ne söyledikleri bakımından çok farklı, ama nasıl duyuldukları bakımından çok benzer.

Ve onları okumak zorunda değilim; bence bu, hakkımızdaki söylentileri dinlemek için benzin kuyruğunda beklemekle aynı zaman kaybı.

Birbirimize işaret ettiğimiz şeyleri okumak zorunda değiliz; sadece savaşmaya devam etmeliyiz, yeni bir Küba, yeni bir Sovyetler Birliği yaratmalıyız.

Sohrab önden gidiyor, ben onu takip ediyorum; Sohrab dinleyeceğimiz grupları seçiyor, Ayatollah'ın takipçileri, Tudeh, Mücahitler. Mücadelede ve sokaklarda, monarşiye, zulme ve Amerikan emperyalizmine karşı birleşmiş kardeşlerimizdi. Çoktuk ve güçlüydük ve hala öyleyiz. Bazıları ilahi bir güce ve silahlı mücadeleye inanırken, diğerleri Komünist Parti Manifestosu'na ve pasifizme inanıyor.

İşbirliği ilk adımdı, ama bundan sonra biz yol göstereceğiz. Sohrab konuşmacıları bir süre dinliyor, hiçbir duygu göstermiyor, sonra yürüyor.

Ben de onu takip ediyorum ve üniversiteden ayrılıyoruz.

Dışarıda bir sigara içiyoruz. Bacağın nasıl? diye sorabilirdim ama bunları sormayız. Onu oraya nasıl soktun? diye sorabilirdi ama bunları sormayız. Hangi grubu daha ikna edici buldun? Sorabilirdim, ama biz gerçekten bu tür şeyleri sormuyoruz. Artık soru sormuyoruz.

Devrimden beri, sanki herkes bize sorular soruyordu ve Devrim de bizim cevabımızdı. Annen seni ayakkabıların yüzünden azarlıyor mu?

Kendimi sorarken duyuyorum. Sohrab ayaklarına bakıyor. Kıyafetler hakkında konuşmak burjuva işi, diyor, sigarasını binanın gri duvarına söndürürken.

Bir devrimden sonra aslında ne olur? Bunu sorabilirim, ancak bu soruyu zaten çok defa cevapladık, bu yüzden artık sorulacak bir soru değil: sınıf mücadelesi, kurumlarda radikal değişim, proletarya diktatörlüğü.

Ama aslında, Sohrab ve ben son birkaç günü hapishanelerde ve üniversitelerde dolaşarak geçirdik ve aslında son birkaç haftadır yoldaşlarımla birlikte daha önce yaptığımız aynı toplantıları yapıyoruz.

Aslında, şarkılarımız ve sloganlarımız halka açık olarak sadece birkaç gün yayınlandı ve şimdi her program Ayetullah Humeyni ile dolu.

Yıllar önce dini lideri sürgüne göndermek muhtemelen Şah'ın en büyük hatasıydı; Ayetullah kendi ve bizim halkımızı yurt dışından yönetti ve şimdi geri döndü ve kendisini Devrimin lideri olarak adlandırıyor.

Bir gün çocuklarım bana bir devrimin nasıl gerçekleştiğini soracak ve ben de onlara cevabı gümüş bir tepside, üzerine silah ve orak işlenmiş olarak sunacağım.

Bir devrimden sonra gerçekten ne olduğunu hiç kimsenin yüksek sesle sorduğunu duymadım.

Dayeh bugün dolma yaptı, diyorum. Sohrab başını sallıyor. Annem onu kendi oğlu gibi seviyor.

Peyman'ın benzini ona çoktan teslim etmiş olması kesin.

Acıktım.

Peyman fotoğraf çekiyor. Kamerası büyük ve onu olduğundan daha küçük gösteriyor.

Toplantılarımızın fotoğraflarını çekmesinden rahatsız oluyormuş gibi davranıyoruz, sanki bu sadece kitsch ve kibirmiş gibi. Yine de kimse onu durdurmuyor; baskıların nereye gittiğini bilmiyorum.

Tek bildiğim, Che Guevara ve Castro'nun eğer yoldaşlarından birinin de elinde bir kamera olmasaydı, duvarlarımızda asılı olmayacakları.

Bugünkü toplantı bitti; din adamlarının güncel faaliyetleri hakkındaydı ve Sohrab ile ben üniversitedeki mitingler hakkında kısa bir rapor verdik. Her zaman olduğu gibi, toplantının sonu akşamın sonu olmaktan çok uzak.

Düşünülmesi gereken uyuyan aile üyeleri yok, Devrim uğruna iyi bir gece uykusu çekmemizi önerecek kimse yok.

Sadece biz, sigaralarımız, konuşmamız -ki birkaç an için daha az ciddi olmasına izin veriliyor- kahkahalarımız ve siyah çayımızla baş başayız.

Bazen kadınlar bir köşeye çekilip fısıldaşıyor ve kıkırdıyorlar.

Utangaç olan Peyman, flaşıyla onlardan uzak duruyor, ama yine de ona bakış atıyorlar. Yakın zamana kadar perma yaptıran, yüksek topuklu ayakkabı giyen ve Amerikan filmlerine giden aynı kadınlar.

Devrimin ruhunu benimseyip bizim gibi giyinmeye başlamaları iyi bir şey mi, yoksa bir zayıflık belirtisi mi diye bazen kendime soruyorum, çünkü koyun gibi

davranan insanlara ne ihtiyacımız var; nasıl yeni bir devlet ve yeni bir sistem kurabiliriz, her an sadakatlerini değiştirebilecek insanlarla?

Yanımda Sohrab, hareketin liderlerinden biri olan şişman bir adamla sohbet ediyor; o da bizi -tabanı- olup bitenlerden haberdar ediyor. Bir dahaki sefere, dedi bana, yerel gruplar arasındaki iletişimi sürdürmek için İlam'a grup sözcüsü olarak beni gönderecekler ve bir an için grubun kimin sözcü olacağına oy vermesi gerekip gerekmediğini merak ettim ve Sohrab'ın sıkılmış çenesini, uzaklara dalmış gururlu gözlerini fark ettim. Sohrab kadınlara hiç bakmaz, onları selamlamaz, onlar hakkında konuşmayı sevmez. Devrimde herkes önemlidir, diyor, ama siyasi eylemin ötesine geçen her şey devrimci ruhtan uzaklaştırır.

Sohrab ve şişman yoldaş planlanan anlaşmadan bahsediyorlar.

din adamlarını hükümete koyacak ve Sohrab'ın sesinden şunu duyabiliyorum:

söylediklerine pek inanmıyor ama yine de inanmak istiyor içi korkuyla dolu, boğucu, kemiren, paniğe kapılan bir korkuyla dolu istediğimiz her şeyin düşündüğümüzden daha hızlı yok olabileceğini. En azından bir Din adamlarından oluşan hükümetin anti-emperyalist bir hükümet olduğunu söylüyor yüzüncü kez.

Onu ve şişman yoldaşı dinliyorum, hâlâ orada olmaktan gurur duyuyorum.

Grubun sözcüsü oldu ve Sohrab'a ilgi göstermeye çalıştı hakkı olduğunu iddia ediyor ama kendisinden daha yüksek sesle gülen kadın yüzünden dikkati dağılıyor.En yumuşak sese ve en çok dinleyiciye sahip olan diğerleri. Kim yapmaz insanlara bakmayan, omuzlarına kadar uzanan kınalı saçlarını savurup, etkilendiğini hissettiğinde sadece yürekten gülüyor. Eşref diyorlar ona ve Onun gerçek adını bilmek için çok şey verirdim ama Hareket aracılığıyla tanışan kişiler birbirlerini yalnızca takma adlarla tanırlar. O Düzgün taranmış saçları ve ütülü askeriyle ağırbaşlı ve dikkatli görünüyor gömlek, ama güldüğünde enerji dolu. Maalesef o genellikle bu akşamlar erken ayrılıyor çünkü çalışması, okuması gerekiyor, çünkü Edebiyat okuyor çünkü Fars dilini seviyor, çünkü Hafız'ın şiirlerini çok seviyor çünkü her şeyden çok sık bahsediyor dinlediğimi fark etmeden seviyor ve sonra onu toplayacak.

çantasını alıp, herkese gururlu ve sakin bir şekilde veda edin ve kızarmış halde oradan ayrılın.

yanakları ve ciddi, zeki gözleri.

Peyman otururken bu senin güzel bir fotoğrafın olacak diyor halının üzerinde yanımda, önce kül tablasını kenara kaydırdıktan sonra birkaç tanesine çarptım. bu sırada içinden sigara izmaritleri çıktı ve aceleyle onları tekrar topladım ev sahibi görmeden önce. Benden mi? diye soruyorum, Peyman muzipçe gülüyor; belki de bunu her zaman aramızdaki en küçük olmaktan öğrenmiştir.

mahalle her zaman en küçüğüydü ama en aptalından da uzaktı ve o gülüyor ve diyor ki, az önce çektiğim fotoğrafa, tepeden tırnağa aşık, Devrimci diyeceğim. Ben gülmüyorum, Peyman ise ancak bu tür şakalar yapıyoruz çünkü birbirimizi küçüklüğümüzden beri tanıyoruz çocuklar ve bana destek olduğu için değer verdiğim biri. Eğer daha iyi Buna Devrimci deyin, eve gitmek üzereyim diyorum ve Peyman sessizce gülümsüyor:

sinsi bir gülümseme ve başını salladı. Eşyalarımı topluyorum. Hadi gidelim, diyorum.

Peyman zayıflamış, yorgun görünüyor. Peyman, yorgun görünüyorsun, diyorum ki: ve kalkarken el sallıyor. O, düşünceli hale geldi

Son günler ve haftalarda, onun siyasi görüş olarak adlandırdığı şeye baksam bile ne kadar fazla ihtiyatlı ve radikal olmasa da, onun işini kolaylaştırıyor olabilirler.

Kardeşinin Devrimden bu yana geçirdiği değişimle uğraşır.

Peyman kardeşini seviyor, şu anda tam büyümekte olan Amin'i seviyor sakal. Asla izin vermediğimiz bu küçük serseriyi hiç düşünmemiştim. oyunlarımıza katılın, her türlü sakalı bırakabilirsiniz. Sonra Amin'i fark ettim. yine protesto yürüyüşlerinde bizimle değil diğerleriyle, kadınlarla saçlarını başörtüsüyle kapatanlar ve sakallı erkekler. Amin'i hayal ediyorum

Sürgünden dönüşünde Humeyni'yi alkışlarken yüzüm gülüyordu. Peyman, Sohrab ve ben tezahürat yapıyoruz çünkü o Devrimin önde gelen isimlerinden biri.

Amin çünkü onu Devrimin babası olarak görüyor. Amin muhtemelen silah kullanımı ve şiddet konusunda bizimle aynı fikirde olurdu

ama sadece daha önce hiç inanmadığı bir tanrının hizmetinde; sadece her geçen gün sokaklarda daha yumuşak konuşmamıza neden olan yeni arkadaşları için. Annelerimizin bizden daha çok dinlediği yeni arkadaşları, çünkü bir tanrıya inanmak yeni fikirlere inanmaktan çok daha kolay.

Bu din adamları halka sahip olduklarını, zekâya ise sahip olduğumuzu düşünüyorlar; birbirimizden faydalanabiliriz diyorlar. giderek daha sık ve Peyman'ın kardeşi gibi insanları sorgusuz sualsiz kabul eden ve onlara silah veren bir grupla iş birliği yapmak isteyip istemediğimden emin değilim.

Yakın zamana kadar Tahran'ın tozlu sokaklarında dolaşan, tüm enerjileriyle ne yapacaklarını merak eden on yedi yaşındaki gençler. Amin evde mi? diye soruyorum ve Peyman başını sallıyor. Muhtemelen değil, neden?

Başka bir şey söylemiyorum ama sanırım, muhtemelen diğerlerinin ne yaptığını bilmek istediğim için. Sokaklarda giderek daha fazla sıraya giriyorlar, geçen hafta küçük kardeşlerimi durduruyorlar - çünkü sanırım hepsi beni tanıyor ve kardeşlerimin kim olduğunu biliyorlar. Sokağın ortasında, çarşının yakınında, sanki biri beni sorgulamış gibi insanları sorgulamaya başladılar. Onlara bunu yapmaları için yetki verdim. Peygamberle alenen alay ettiğim doğru muydu; şaka benden mi çıkmıştı? Peygamberle ilgili bu şakayı bile bilmiyorum, yine de bunu benim üzerime yıkıyorlar. Ateist olmak ve saygısızlık tamamen farklı şeyler, ama sadece söylenti bile camiden men edilmem için yeterliydi. Camiye girip girmemem umurumda değil. Belki de bu şakayı başkası yaptı, ya da şaka hiç yoktu, önemli değil; beni ve ailemi gözetim altında tutmak istiyorlar. Buna katlanabilirim. Güçlüyüz, propagandalarıyla Peyman'ın kardeşini kazanan diğerlerinden daha güçlüyüz. Ama Peyman'ın kardeşi hala bir çocuk ve çocuklara bakmak zorundayız - yani, yaptığımız her şey çocuklar için, sadece çocuklar için. Amin için endişelenmemize gerek yok, diyor Peyman şimdi, ne düşündüğümü tahmin ediyormuş gibi. Bu sadece bir dönem; yeni arkadaşlar edindi ve bundan memnun.

Daha sonra görüşeceğimiz Sohrab hariç herkese veda ediyoruz, evden ayrılıyoruz ve mahallemize doğru yürüyoruz. Söylemeye gerek yok, bu sadece bir dönem, diyorum. Bu dini hareketin tamamı sadece bir dönem. Peyman başını bana çeviriyor, onaylıyor, yüzü aydınlanıyor ve adımlarını biraz hızlandırıyor. Amin sadece deneme yapıyor, diyor, Biz de on yedi yaşındayken aynısını yapmıştık, biliyorsun. Bir sigara yakıyorum, sadece Sohrab ve benim on yedi yaşındayken denemeler yaptığımızı düşünüyorum. Peyman her zaman çok temkinliydi, küçük bir çocukken bile - her zaman oradaydı, ama sadece nöbet tutmak, tavsiye vermek, riski azaltmaya çalışmak, sonra da hayranlıkla omzumuza vurmak için. İlk defa bir kedinin patilerini ceviz kabuklarına sokup sokaklarda kovaladığımızda; İlk misket turnuvalarını sıkı yasağa rağmen okul binasının arkasında düzenledik, küçük öğrencilerin harçlıklarını hafifletmek için; ilk sigaraları kazançlarımızla aldık ve gizlice içtik.

Sohrab, Peyman ve ben çatıdan günlerin yavaş yavaş kayboluşunu izliyoruz. Şehir çocukken farklı görünüyordu. Daha az ışık, binalar arasında daha fazla boşluk. Daha çok insan sesi ve daha az araba duyuluyordu.

Sokakta mercimek yemeği, kestane ve pişmiş pancar satan daha çok satıcı vardı, sonra bunların yerini Amerikan kafeleri, sinemalar ve dans barları, limuzinler ve üstü açık arabalar aldı. Ta ki sokaklar bize ait olana kadar. Bankaları yıkalım, diye düşündüm, ama bunun yerine müstehcen sinemalara taş attım. Belki de doğru ilk adım budur; önce toplumun Amerikanlaşmasını durdurmalıyız, sonra da emperyalizmi. Bar taburelerini pencerelerden dışarı attık ve fayanslı duvarlar bizim vandalizmimize rağmen parıldıyordu. İnsanlar bir zamanlar burada oturup mutluydular, diye düşündüm — burada mutlu olmak nasıl bir şey olmalıydı? Ülkenin yarısının açlıktan ölmesini, ülkemizin petrolünü bir adamın lüks içinde yaşaması için dağıtmasını, bir zamanlar komşunuz olan insanların hapishaneleri doldurmasını görmezden gelmek nasıl bir duygu?

Sohrab tırnaklarını kesiyor. Karanlıkta kesiyor, ağzının kenarında bir sigara var. Peyman bir şarkı mırıldanıyor. Şarkı söyleyemez ama sürekli söylüyor. Aslında hiçbirimiz şarkı söyleyemeyiz ama yine de söylüyoruz. Peki, yüzünde ne var? diye soruyor aniden, şarkısını yarıda keserek çenesini Sohrab'a doğru uzatıyor. Yüzümde ne var? diyor Sohrab başını kaldırmadan.

Çayını bitirmiş ve tırnak parçalarını bardağa atıyor, parçalar çay yapraklarının arasında yüzüyor. Bu da bir tıraş boykotu mu?

Bu sakal ne işe yarıyor? diye soruyor Peyman.

Birisi tıraş boykotu kelimesini kullanmayalı uzun zaman oldu.

Peyman her zaman eski şeylere o kadar sıkı sarılır ki, onları anında dile getirir.

mavi ve hepimizi gerçekte sahip olduğumuz anılardan oluşan bir zaman kapsülüne geri atıyor hiçbir işe yaramaz. Orduda tıraş boykotu bizim ilk kolektifimizdi otoriteye isyan. Artık Devrimden sonra saçlarımızı taramıyoruz. saçını ya da yıka; isteyeceğimiz son şey genç Amerikalılara benzemek Şah bizim olmamızı istedi. Olabildiğince kötü tıraş oluyoruz ama yine de tıraş oluyoruz. sakallı müminlere de benzemeyelim diye.

Peyman haklı. Sohrab bilinçli bir çaba gösteriyormuş gibi görünmüyor pürüzsüz ve sakallı arasında bir aşamayı korumak; zar zor görebiliyorsun yüzünün derisi ve en son onun önünde durduğundan bu yana birkaç hafta geçmiş olmalı bir ustura ile ayna. Ve yine de on yıl önce Sohrab tıraş olmayı ilan etti onun bir numaralı favori etkinliği olsun. Aramızda buna ihtiyacı olan ilk

kişi oydu. tıraş oldu ve ebeveynlerinin banyosunun önünde durmaktan gurur duyuyordu ayna, babasının ve kardeşlerinin biz bakarken yaptıklarını taklit ediyordu.

Aynanın karşısında, bir elinde küçük, kalın kıllı bir fırça, diğer elinde keskin bir ustura olan babamı hatırlıyorum. Çocukken, yanaklarına sürdüğü şeyin yoğurt olduğunu düşünürdüm; Dayeh'in üç gün güneşte beklettiği kabındaki beyaz kütlenin üzerinde yüzen ince krema.

Kremayı suyla karıştırıp tekrar güneşte bırakırsanız, taze, gazlı bir hamur haline gelir ve çocuklar ona saldırırdı. Babamın tıraş olmak için kremayı sıyırdığını hayal ederdim, çünkü iyi bir tıraş soğuk bir içecekten daha önemlidir.

Babam her sabah küçük rafa tutturduğu aynanın önünde durur. Sakalını asla başkasına tıraş ettirmez ve şöyle der: Behzad, bunu aklında tut. Hiç kimse sizin için böyle bir şey yapmak zorunda değil, ona para ödeseniz bile, ve asla bir insana o kadar güvenmemelisiniz ki, eline bir bıçak verip, onunla üzerinize eğilmesine izin verin.

Babam aynanın karşısında, gençliğinden şarkılar söylüyor. Babalar asla genç olmazlar, diye düşünüyorum; babaların hepsinin yavaş yavaş beyazlaşan, kalınlaşan sakalları vardır. Babam Ramazan hariç her sabah tıraş olurdu ve o zaman verdiği her öpücükle yüzü biz çocukları gıdıklardı ve nefesi yemek yemediği ve su içmediği zaman yoksunluk kokardı ve gözleri daha küçük, şarkıları daha sessiz olurdu.

Her sabah hâlâ aynanın karşısında duruyor. Ama eskisi kadar şarkı söylemiyor

ya da bıçaktan ve paradan bahsetmiyor. Behzad, dedi bir süre önce, dışarı çıkıp görüştüğün bu çocuklar kimler?

Şöyle de diyebilirdi: Behzad, sen de arkadaşların da bakımsız görünüyorsun. Ben de şöyle diyebilirdim:

Solcular, savaşçılar, dünyanın gördüğü en cesur ve en kararlı insanlar ve onlarla geçirdiğim her gün biraz daha onlara benziyorum. Söylediğim şuydu: Doğduğumdan beri bu eve girip çıkan aynı çocuklar; babalarıyla bazen işten sonra çay içip tavla oynadığınız çocuklar.

Babam başını sallamadı, çünkü keskin metal bıçağı Adem elmasının üzerinde gezdiriyordu ve sert sakalda çıkardığı ses, başka herhangi bir sözün yerini tutuyordu.

Birkaç hafta sonra, "Behzad," dedi, "mahallede senden bahsediyorlar" — ve endişeli gibi ses çıkarabilirdi ama değildi, gururlu gibi de ses çıkarabilirdi ama değildi. Her zaman gözlem noktamı kurduğum fayanslı odanın aynı köşesinde oturuyordum. Bazen mırıldanmasını keser ve bana bir şeyler anlatırdı. Küçük kitapçısında işler iyi gittiğinde asla yapmazdı — ama işler kötü gittiğinde sürekli yapardı.

Sonra bana herkesin sokaklara döküldüğü günlerden bahsederdi, çünkü Mossadegh adında bir adam, petrolümüzden İngilizlerin değil, bizim kâr etmemizi sağlamak istiyordu. Ve sonra sokaklarda insanlar öldürüldü ve bu noktada babam her zaman, "Paranın İngilizlere, Amerikalılara veya Çinlilere gitmesinin benim için önemi yok, önemli olan sokaklarda ölü beden olmaması," derdi. Bu sözlerle işlerin kötü gittiği, kitapçıda ne kadar az kitap satıldığı, ne kadar çok kitabın yasaklandığı ve dükkan sahibinin okumayı bıraktığı hakkındaki monologunu bitirdi.

Devrimden beri bu monologlardan neredeyse hiç başlamadı; bunun yerine, benim, arkadaşlarım ve dedikodular hakkında daha çok soru sordu. Dedim ki, Baba, mahalledeki birileri hakkında sürekli konuşuyorlar; bazen ben, bazen başkaları.

Mossadegh ve o eski dönemden ölenler hakkında uzun zamandır konuşmadığını çok iyi biliyordum, daha fazla ölüm olmasına rağmen, o eski dönemden ölenleri hatırlamak her zamankinden daha önemliydi.

Bugünlerde babamın tıraş olmasını izlemek çoğunlukla sadece keskin küçük sakal kıllarına ve yaşlanmış, bronzlaşmış tenine çarpan metalin sesi.

Bazen, "Kendine iyi bak Behzadjan," diyor; "Yaşlıyım ve sen küçüklerle ilgilenmelisin." Ben de başımı sallıyorum ve evde kalmanın küçüklerle ilgilenmenin en kötü yolu olacağını söylemiyorum. Babamın büyük elleri yanaklarına su sıçrattığında ortaya çıkan pürüzsüz yüz. Küçük damlacıkları uzaklaştıran gömlek ve yakasının altından görünen beyaz göğüs kılları. Karo döşeli odadan, evden pamuklu terlikleriyle çıkarken, kesesinde biraz meyve, biraz ekmek, biraz peynir taşıyarak bana doğru kısa bir baş sallaması.

Savaş sokaklarda şiddetlenirken, kazanç getirmeyecek bir güne böyle başlıyor.

Akşamları eve böyle dönüyor, hurma yiyor, süt içiyor ve hiç soru sormuyor.

Şah bir alçak, diye kendi kendine bazen mırıldanırdı. Gerçekten de, doğru şeyi yaptığımızı gayet iyi biliyor; babalar her zaman doğru olanı bilir.

Babam, berbere gittiğinde her zaman tam fiyat öder, sanki onu da tıraş etmişler gibi. Hem berberini mali yıkıma sürüklememek hem de ilkelerine bağlı kalmak için.

Çatının üzerinden serin bir rüzgar esiyor ve Sohrab, Peyman'ın yüzü ve tıraş boykotu hakkında söylediklerinin çocukça bir saçmalık olduğunu düşünüyormuş gibi dilini şıklatıyor.

Ama benim sakalım kardeşinin sakalının yanında sönük kalıyor, değil mi? diye soruyor ona.

Peyman'ın gözleri hüzünlü ve bu hüzün sadece o an değil, zaten hüzünlüydü. Bütün bunlar, aslında hiçbir zaman bu işin bir parçası olmak istemeyen biri için ne kadar zor olmalı? Toplantılara sadece tüm arkadaşları orada olduğu için gelen biri için.

Eğer biz siyasi bir grup olmasaydık, şehrin başka bir yerinde büyümüş olsaydı, başka arkadaşları olsaydı Peyman ne yapardı?

Muhtemelen başka bir çatıda oturup onu ciddiye almayan başka birini aynı şekilde başarısız bir şekilde kızdırmaya çalışırdı.

Kardeşim bu ülkedeki diğer insanların çoğuyla aynı şeyi yapıyor, diyor sonunda, sesinde duymak istediğim acı olmadan. Aptal insanlar çoğunlukta, diyor Sohrab ve bunun bir alıntı olduğunu bildiğimi biliyor, ve Peyman'ın bunu bilmediğini de biliyor. Ama devriminiz için çoğunluğa ihtiyacınız var, değil mi? diyor Peyman.

Çatıda sessizce oturamazsınız. Çatıda her yönden gelen çok fazla gürültü var; tırnak makasının parlak sesi bile sokakların, insanların, rüzgarın gürültüsünde kayboluyor. Söyleyecek bir şeyleri olduğunu düşünen herkese ihtiyacımız yok, diyor Sohrab ve ses tonu Peyman'ın itiraz etmesini engellemeye yetiyor. Peyman'ın annesi bizi ziyarete geldiğinde, bazen ayrılmadan hemen önce yanıma gelir ve kulağıma fısıldar. Ne okuma ne de yazma biliyor ve eğer kocası işten normalden geç gelirse, sürekli ona bir şey olmuş olabileceğinden korkarak annemin kapısında ağlayarak belirir. Peyman'ın ailesinde hiçbir şey olmamıştı. Peyman her zaman annesinin bana fısıldadığını fark eder ama fark etmemiş gibi yapar.

O sizin gibi çocuklar değil, diye fısıldar annesi, Sizin yaptığınız her şeye katılamaz, onu hiçbir şeye zorlamayın. Bunu Sohrab'a hiç anlatmadım, çünkü ona geçmişten başka hikayeler de anlatmadım.

Peyman ve Amin çocukken, eski kıyafetleri yüzünden onları itip kakan, Amin'in kepçe kulaklarıyla dalga geçen büyük çocuklarla yumruk yumruğa kavga ettiklerinde; Peyman tüm gücüyle denese de küçük kardeşini savunamadığında, bahçedeki ağaca tırmanıp o büyük çocuklara duvardan nemli, olgun gübre attım. Sadece atmadım, kelimenin tam anlamıyla onları olabildiğince hızlı bir şekilde bombaladım - gübre o kadar tazeydi ki çarpma anında sıçradı ve iyi nişan alıp hedeflerimi her seferinde vurdum.

Peyman, sanki tıraş sohbeti hiç yaşanmamış gibi, yanlış notalarla şarkısını mırıldanmaya devam ediyor.

Sohrab bana dönüyor: Neden sürekli bana bakıyorsun? diye soruyor. Ona dikkatlice bakıyorum.

Eskiden böyle çizgileri ya da yüzündeki bu asık surat ifadesi yoktu.

Her zaman diğerlerinden daha ciddiydi, ama Devrim izlerini bıraktı ve bunlardan hoşlanıp hoşlanmadığımdan emin değilim, ya da bunların hiç geçip geçmeyeceğinden de emin değilim. Cevap vermeyince, gözleri bana dikiliyor. Kararlı, neredeyse meydan okurcasına. Sanırım dikkat çekmek istemiyorsun, diyorum bakışlarını ona çevirerek.

Devrimde rol oynayanlar var, oynadığını iddia edenler var. Ve sonra iki arada bir derede kalmaktan korkanlar var ve bilerek olabildiğince dikkat çekmeden giyinip yürüyorlar.

Sohrab'ın ifadesi değişmiyor. Konuşma bitti. Bir noktada, tüm bu savaş ve zafer günlerinin ortasında, gruptaki biri konuşmaların ne zaman biteceğine benim karar vermem gerektiğine karar verdi. Sohrab bunu kesinlikle onaylayamaz, ama yapabileceği bir şey de yok. Peyman'a gülümsüyorum, ama işlerin aldığı yönden memnun görünmüyor.

Birkaç gün önce bana, "Ne zaman tekrar şaka yapmaya başlayabiliriz?" diye sordu.

"Her şey, her şey her zaman politik olmadan ne zaman tekrar birbirimizle dalga geçmeye başlayabiliriz?" Ben de dedim ki, Peymanjan, bir devrimin ortasındayız, osurmak bile politik.

Üç gün üst üste duvarın yanından geçtim. Devrimin ilk günlerinden kalma grafitiler, din adamlarının resimleri ve posterleriyle kapatılmıştı. Her yerde hala görebileceğiniz tek slogan "Kahrolsun Amerika!" idi.

Din adamlarına kahrolsun! ise her gün yeniden ortaya çıkan ve hemen tekrar kapatılan tek slogandı.

Devrimden ne kadar uzaklaşırsak, Ayetullah Humeyni'nin o kadar çok resmini görüyoruz ve o kadar çok grup yasaklanıyor ve gizliliğe geri dönüyor.

Üç gün üst üste duvar boyunca yürüdüm, yaklaşık bir metre yukarıda olan ve bilmeyenler için neredeyse görünmez olan tebeşir çizgisinin uzamış olup olmadığını görmek için.

Her gün birkaç santimetre daha eklenmişti. Her gün, hızlı adımlarla yanından geçtim, ona bir bakıştan fazlasını vermeye cesaret edemedim, çünkü kimin izlediğini, kimin işaretlerimizi nasıl okuyacağını kim bilebilirdi ki? Sonuçta bunları kitaplardan öğrendik ve kim bilebilirdi ki?

Düşmanın da aynı kitapları okuyup okumadığını. O üç günün her birinde, o kısacık bakış yeterliydi.

Sıra daha uzundu; her şey plana göre gidiyordu.

Şimdi, dördüncü gün, duvarın karşı tarafında bekliyorum.

İlk iki gün, orada sarı bir Peugeot park halindeydi ve bagajında broşür yoktu; üçüncü gün, her şey yolunda giderken, onun yerine broşürlü aynı model araba geldi. Bugün, dördüncü gün, burada bir şoför bekliyorum; şoför yanında bir çocuk getirecek, kendini tanıtacak ve beni yolun bir kısmına kadar götürecek, ben de yalnız başıma İlam'a devam edeceğim.

Orada yerel kampanyalarımız hakkında konuşmak için davet edildim ve broşürleri benden başka kim götürecek?

Arabaya binerken düşünüyorum, eğer her şey yolunda giderse, eğer hayatın tamamı böylesine harika bir kolaylıkla ilerlerse, nasıl olur da hala bu Devrimin kötü bir sonla biteceğinden, yanlış kişilerin ipleri elinde tutacağından endişelenebilirler? Bu doğru günde doğru araba; bu, dizlerinin arasında küçük bir kız çocuğu olan şoför ve şişman yoldaşımın bana söylediği gibi görünüyor. Bu duyguyu biliyorsanız, şüphe edemezsiniz. Biz Devrimi elimizden alabilecek kimse için çok güçlüyüz.

Otobüsler bugün çalışmıyor Ağa, diyorum arabaya binerken, olabildiğince rutin görünmeye çalışarak, sanki bu araba normal bir arabaymış gibi - sadece, direksiyonun başındaki adam tam olarak bu kelime dizisini bekliyordu. O zaman seni ben götüreceğim Ağa, diyor adam, anlaştığımız gibi. Benden on yaş büyük olmalı ve muhteşem bir bıyığı, gür saçları var ve eminim karısı iyi bir aşçıdır. "Selam, Ağa," diyor kız. Sesi çocuk sesleri gibi hafif ve berrak, ama tonunda bir meydan okuma var. "Selam, Hanoom," diyorum. Gözlerini çevirip ilerideki yola bakıyor, öyle bir konsantrasyonla ki sanki arabayı o sürüyormuş

gibi. "Şehrin dışına, bir otobüs terminaline otuz kilometre gideceğiz," diye anlaştık. "Girişte elinde gazete olan bir kadın varsa her şey yolunda demektir ve ancak o zaman arabayı alıp İlam'a gideceğim. Tek başıma. Bıyıklı adam ve küçük kız, her şeyin sorunsuz gittiği bilgisini de beraberlerinde getirerek otobüsle şehre geri dönecekler."

Bu otuz kilometrenin ne olduğu konusunda daha önce hiç düşünmedim gibi olacak. Onlar sadece siyasi bir kampanyanın parçasıydılar. başkalarının ortaya çıkardığı ve benim sadece anlamam gereken plan ve eyleme geçirmek. Ancak siyasi kampanyalar oturmanın verdiği hissi vermiyor bir yabancının ve bir yabancının çocuğunun yanında. Adam bir yoldaştır, ya da biz burada oturmazdım ama kim bilir hangi noktada ve hangi şirkette çocuk bu konuda gevezelik edebilir mi? Beş yaşındaki çocuklar ne kadar anlar?

etraflarında neler oluyor? Küçük kız ne kadar faydalı olursa olsun Sürücüyü teşhis ederken onu çok rahatsız edici buluyorum. Orada oturuyor gayet sakin, taranmış saçları parıldayan, düzgün giyinmiş, elleri cebinde tur. Onun gibi küçük bir insan onu, beni ve diğerlerini geride bırakabilir çubuklar; giderek daha fazla yoldaşın yakalandığını, ortadan kaybolduğunu duyuyorsunuz

Adam konuşmaya başladığında radyonun sesini kısıyor hafif, net sesi konuşmanın kontrolünü eline alıyor. Sadece şimdi ben Adamın Humeyni'nin kasetlerinden birini çaldığına dikkat edin. Şuradan gönderildiler:

Sürgün edildiler ve buraya dağıtıldılar ve adeta kendi başlarına bir marka haline geldiler, bu kasetler dersler ve uyarılarla doluydu. Devrimden bu yana, o zamandan beri Humeyni'nin dönüşü, onun kemiren, artan gücünden bu yana düşünmeye başladım. bunların devrim öncesi dönemden uyarılar olduğunu düşünüyorum onlarca yıl önce. Onları daha erken dinlemeye başlamalıydık. Bizden önce Onlar ilk adım dedi, bunun bir adım olup olmadığını düşünmeliydik yanlış yönde ve bu adımı onsuz atabilir miydik?

Kız birbiri ardına sorular soruyor ve adam sabırla cevap veriyor. Onun babası olduğu anlaşılıyor. Kız araba, motor, direksiyon hakkında zekice sorular soruyor ve babanın hepsine bir cevabı var.

Pencereden dışarı bakıyorum. Ben bir devrimciyim. Önemli bir görevdeyim. Bu, broşürlerle dolu bir araba ve ben de sözcüyüm.

— "Benim adım Tara," diyor. Başımı sallıyorum ve hiçbir şey söylemiyorum. "Senin yüzünden kasetimi çıkardık ve yerine başka bir tane taktık," diyor. Başımı sallıyorum. "Bunu yapmanıza gerek yoktu," diyebilirdim. Tara'nın babasına uyarıcı bir bakış atabilirdim. "Hangi kaseti dinliyordunuz?" diye

soruyorum. "Şarkılar," diyor neredeyse küstahça, sanki bu çok açıkmış ve başka bir şey dinlemek yanlışmış gibi.

"Çoğu zaman hikayeler de dinliyoruz," diyor adam. Başımı çevirip ona bakıyorum. Büyük bir konsantrasyonla araba sürüyor, çocuğun küçük başındaki saçların üzerinden bakıyor. Onunla konuşurken sesi derin ve sevgi dolu. Ama önündeki yola sabitlenmiş gözleri onu ele veriyor.

Samad'ın hikayelerini biliyor musun? diye soruyorum Tara'ya öğretmen sesimle ve babası sessizce gülümsüyor, "Samad kim?" diyor. Ben de diyorum ki, "Samad Behrangi, küçük siyah balık hikayesini yazdı, kesinlikle onu biliyorsundur."

O cevap vermiyor ama dinliyor, gözleri tetikte ve uzaklara bakıyor ve kalın saçlarının altındaki yumuşak küçük kulakları, daha önce kız kardeşlerime, öğrencilerime, öğrenebilecek herkese defalarca anlattığım hikayeyi anlatmam için yeterli bir davet niteliğinde; bu hikayeden öğrenmeliler.

Hikaye, Büyükanne Balık'ın küçük balıklara annesini ve komşularını dinlemeyen cesur siyah balığın hikayesini anlatmasıyla başlar.

Ve derenin nereye gittiğini keşfetmek için yola koyulur, çünkü derenin her zaman dere olarak kalacağına inanmaz. Sonunda ölse de, daha zayıf birine yardım edip daha güçlü birini öldürse de, haklıdır: dere nehre, nehir denize dönüşür ve Büyükanne Balık çocukları yatağa gönderir ve geriye kalan tek kişi küçük kırmızı balıktır, düşüncelere dalmış.

Tara'nın ifadesi değişmez. Bıyıklı adam rahatlamış görünür.

Elbette hikayeyi biliyor ve elbette Samad'ı da tanıyor. Ve elbette küçük kızı birkaç dakika eğlendirmek zorunda kalmadığı için mutlu. Neden öldü? diye sorar kız ve sesi üzgündür; acımasız bir hikaye. Bir gün ben de ölümle yüzleşmek zorunda kalırsam -ki kalacağım- önemli değil.

Önemli olan, hayatımın ya da ölümümün başkalarının hayatları üzerindeki etkisidir, dedi babam benim yerime. Babam bunu kitapta yazıldığı gibi söyledi ve sonra üçümüz de sessizliğe büründük.

Pelikan kötü değildir, dedi kız sonunda. Ona az önce kahramanın ve arkadaşlarının bir pelikan tarafından yutulduğu bir hikaye anlattım, ama Tara yine de, Pelikan kötü değildir, pelikan çocuklarına yiyecek verir ve yiyecek kalmazsa kimse aç kalmasın diye kendi etini ısırır, dedi. Gülümsedim ve "Ah, bunu bilmiyordum," dedim, yabancıların zeki çocuklarına söylenen türden şeyler.

Tara çok kurnazca başını sallıyor ve kasetindeki şarkıları tekrar dinleyip dinleyemeyeceğimizi soruyor ve elbette yolculuğun geri kalanında kasetindeki şarkıları dinliyoruz.

Sonsuza dek bu arabada oturmak çok güzel olurdu diye düşünüyorum, belki benim babam ya da çocuğum olmayan, ama başka bir zamanda ve başka bir hayatta olabilecek bir baba ve çocukla. Daha güzel bir zaman, daha iyi bir hayat. Dışarıda, uçsuz bucaksız, hiç değişmeyen manzara, kayalık tepeler, kuru bitkilerin yetiştiği yerler ve pencereden içeri üflenen sıcak hava. Adamla ben başka bir kelime konuşmuyoruz, yine de birbirimizi düşünüyoruz - engel olamıyoruz, yabancılar tarafından diğer yabancılardan gizli tutmak için planlanan bir kampanyanın parçasıyız.

Otobüs terminaline vardığımızda, ne onun için ne de benim için bir rahatlama hissetmiyoruz. Sadece Tara heyecanlı. Adam yorgun bir şekilde "Khob dige" diyor - tamam, o zaman. Burada ve orada, şoförler otobüslerinin yanında, elleri pantolon ceplerinde, asfaltın üzerinden birbirlerine bağırarak, yola çıkmak için yeterli yolcu toplayana kadar bekliyorlar.

Arabamız otobüs terminali binasının girişinin önünden geçiyor. Hava, rölantide çalışan motorların kaldırdığı tozla dolu. Arabanın tekerlekleri dönmeye devam ederken, adamla birlikte girişe şöyle bir göz atıyoruz.

Kapıda kimse yok. Gazeteli kadın da anlaştığımız gibi orada durmuyor. Ya işler ters giderse? Şehre geri mi döneyim?

Broşürleri bir yerlere mi atayım? Yoksa bu çok mu riskli?

Şoför içini çekiyor. Sonra arabayı park ediyor ve Tara'yı arabadan indirirken her zamanki kalıplaşmış ifadelerle bana veda etmeye başlıyor. Onlar da rollerini oynadılar.

Gazeteli kadın planlanandan iki saat sonra geldi ve çok fazla tereddüt etmedi. İki saattir bekliyormuş gibi görünmemeye çalışıyordum, yirmi dakikalık aralıklarla otobüs terminaline girip ellerimi yıkıyor, tuvaleti kullanıyor, saat çizelgesini kontrol ediyor, sonra da buluşma noktamıza dönmeden önce on dakika daha ıssız bölgede dolaşıyordum.

Yakalanmış olabileceğinden, hepimizin yakalanmış olabileceğinden derin bir endişe duyuyordum. Daha yeni gelmişti, titreyen gazetesini daha yeni çıkarmıştı ki beni tanıdı ve gevezelik etmeye başladı.

Sohrab, bunun birçok kadının nihayetinde bu işe karışmaması gerektiğinin nedeni olduğunu söylerdi. Ama Sohrab'ı daha fazla düşünmedim; düşündüm

ki, Ne yazık ki, yoldaşlar buraya gazete ile her şeyin yolunda gittiğini bildirmek için bir kadın gönderiyorlarsa, neden bir yabancı?

Neden Nahid olmasın? Kitapları ve dili seven, gerçek adını sonunda arkadaşlarının konuşmalarını uzun süre gizlice dinleyerek öğrendiğim kadın...

Onların gülüşlerini dinledim ve bir keresinde en yakın arkadaşı, "Nahid, yorgun görünüyorsun, geceleri ne yapıyorsun?" derken takma adını kullanmayı unuttu. Nahid de bütün gece Shamlou'nun şiirlerini okuduğunu ve uyuyamadığını söyledi ve sonunda anladım:

Adı Nahid ve Shamlou okuyor. Sonra bir an sonra bunların hiçbiri önemli değil. Çünkü bir an sonra yabancı, "Planlar değişti, bir kışlayı ele geçirmeyi başardık ve bir kır evini işgal ettik ve bir sonraki kışla için savaşa hazırlanıyoruz. Ya savaşa katıl ya da bir sonraki otobüse binip arabayı bana bırak." diyor.

Ve sonra her şey çok hızlı oluyor. Biz hâlâ düşünüyorduk ki ana işimiz oturup tartışmak, okumak, konuşmak, planlamak ve planlamaktı ve şimdi liderlerimizin stratejisi değişti ve biz tekrar silahlanıyoruz, din adamlarına karşı bir saldırı hazırlıyoruz, sokakları geri istiyoruz, haklarımızı geri istiyoruz ve tam ortasındayız yine. Birdenbire kendinize soruyorsunuz, ne düşünüyordunuz, sadece oturup konuşuyordunuz; bir devrimin kendi kendine ilerleyeceğini mi sandınız, sadece insanların kafasındaki bilgi ve arabaların bagajındaki basılı kelimelerle? Siyasi kampanyaların sadece gizli oldukları için mi siyasi olduğunu sandınız? Diğerlerinin sadece araba radyolarındaki sesleri yok, sadece şehirleri yok. Sadece gösterilerdeki kalabalıkları ve medyadaki kelimeleri yok. Ne bekliyordunuz ve neden broşürlerin önemli olduğunu düşündünüz, karşı tarafın Şah'ın ordusuna ait olan her şeye sahip olduğu bir dönemde?

Bu, iktidarlarını korumak için kullandıkları en güçlü araçken, kendilerini yeni gizli servis, Devrimin koruyucuları olarak adlandırıyorlar, sadece gruplarımızı resmen yasaklayabilmek için mi?

Birdenbire, Devrim sırasında ortak mücadelenin, yeni yöneticiler olmak için kendi aramızda bir mücadeleye nasıl dönüştüğünü hatırlamıyorsunuz.

Ama hemen aklınıza gelen şu: savaşmak başlangıçta imzaladığımız şeydi ve bu yüzden savaş ya da geri dönme sorusu artık sorulamaz ve arabaya binip bilmediğiniz, hatta hiç duymadığınız bir bölgeye gidiyorsunuz.

Bildiğiniz tek şey, Şah ülkeyi terk ettiğinde zengin toprak sahipleri tarafından terk edildiği ve biz onu Devrimin gerçek ruhuyla yeniden hayata

döndüreceğimiz, kendilerine devrimci demeye hakkı olmayanları durduracağımızdır.

Boş hapishaneler şehir için neyse, vurguncuların terk edilmiş evleri de kırsal kesim için odur.

Bu ev, bölgenin en büyük toprak sahibine aitti; zenginliğini monarşiye borçluydu ve monarşiyle birlikte kaçmak zorunda kalmıştı, muhtemelen kapitalizmin harap ettiği bir ülkeye, ait olduğu yere.

İki kata yayılmış durumdayız. Ofislerimiz onun eski çalışma odası. Toplantılarımızı eski oturma odasında yapıyoruz.

Çocuklarının eski yatak odalarında uyuyoruz. Klimalı duvarlar arasında sigara dumanı asılı; silahlarımız halıların üzerinde; bodrumlar Şah'ın kışlasından yağmalayabildiğimiz her şeyin cephaneliği.

Silahlarımız askerlik günlerimizde olduğu kadar kaslı ve olabildiğince kısa ve etkili bir şekilde uyuyoruz.

Evin dışında her zaman iki kişi nöbet tutuyor, çatıda da iki kişi daha var. Gündüzleri köy ıssız görünüyor; çiftçiler bizim yardımımızla tarlalarını işliyorlar. Başlangıçta hasat ve yabani ot temizleme işlerine şüpheci bakışlar ve kaş çatmalar eşlik ederken, şimdi şarkılarımız sıcak toprağın üzerinde süzülüyor. Hava, Tahran'daki evimizden farklı; egzoz dumanı yok ve geceleri toprak iyice soğuyor, ertesi sabah ilk kuşlar şarkı söylemeye başladığında tekrar ısınıyor.

Yaz, ben fark etmeden geldi. Tara ve babasıyla tanıştığım gün, yaz tatilinin ilk günüydü. Öğrencilerim bana veda edip evlerine gitmişlerdi, ben de duvardaki tebeşir çizgisini aramaya gitmeden birkaç saat önce, bu yüzden önümüzdeki üç ay boyunca kimse neden işe gelmediğimi sormayacak. Üç ay sonra öğrencilerim büyümüş olacak. Üç ay sonra daha adil bir dünyada yaşıyor olabilirler.

Diğer arkadaşlarım ise elektrikçi, hemşire, diş hekimi olarak işlerini bıraktılar. Eğer bu evden ayrılırsak, muhtemelen hepsi yeraltında yaşamak zorunda kalacak. Ama üç ay sonra her şey tamamen farklı olabilir; din adamlarını stratejik olarak önemli konumlardan kovmuş olabiliriz ve ben öğrencilerime geri dönüp onların "Efendim, tatilde ne yaptınız?" diye sormalarını dört gözle bekleyebilirim.

Sürekli ailemi aramayı düşünüyorum, sonra da bunun ihmalkarlık olacağını kendime hatırlatıyorum. Nerede olduğumu bilmemeliler, çünkü onlar için bir tehlikeyim.

Her zaman öyleydim, ama şimdi kampanyalarımız çok odaklı ve başarılı olduğu için, din adamları bize ve ailelerimize karşı daha sert önlemler alacaklar.

Ama Dayeh ve kız kardeşlerim benim için bir miktar asma yaprağı doldurmaya devam edecekler, çünkü kim bilir ne zaman tekrar kapılarına geleceğim.

Sıcak bir yaz akşamı. Elektrikli sahte avizenin altında yirmi altı kişi oturuyoruz, hepimiz farklı tartışmalara dalmış durumdayız.

Yalınayakız ve ter kokuyoruz. Bazılarımız günü atış talimi yaparak, bazılarımız çiftçilere yardım ederek, bazılarımız ofiste işleri organize ederek, bazılarımız da evi koruyarak geçirdi.

Kadınlar içeride kaldı, yemek pişirdi, haberlerimizi ve duyurularımızı yazdı, gazetelerimizin kopyalarını çıkardı.

Üst üste ikinci kez nöbet tuttum çünkü hâlâ silah kullanmayı oldukça iyi biliyorum ve eğer yanımda sadece her şeye evet diyen Olumy değil de, konuşmak istediğim biri olsaydı, ona ne kadar iyi olduğunu, ne kadar harika olduğunu, sonunda harekete geçtiğimizi ve sadece oturup durmadığımızı söylerdim. Buradan iki saat uzaklıkta, yoldaşlarımız başka bir kışla ele geçirdi ve birkaç gündür başka bir silah sevkiyatı bekliyoruz.

Hedeflediğimiz kışla özellikle büyük değil - çok az zaman kaldı ve hazır olacağız. Olymy, her şeye evet diyen biriydi, bu da nöbeti pek canlandırmazdı.

Oturma odası, tek bir toprak sahibi ve ailesi için etkileyici derecede büyük, ama akşamları hepimiz orada oturup sohbet ederken hareket edecek yer kalmıyor.

Çatıda geçen günün ardından oturmak benim için çok yorucu.

Artık burada yeterince uzun süredir bulunuyorum ve odanın hangi köşesinde kimin olduğunu, ne tür konuşmalar yaptığını ve görüşlerinin ne olduğunu biliyorum.

Başlangıçta her gün yeni insanlar geliyordu ve hâlâ ara sıra birileri geliyor.

Heyecanlılar ve sakin ve soğukkanlıymış gibi davranıyorlar; her şeyi görmek, her şeyi bilmek, her şeyi kendileri deneyimlemek istiyorlar, tıpkı ilk kez sinemaya giden insanlar gibi, gözleri bir şey kaçırma korkusuyla ekranın her köşesini inceliyor.

Heyecan ve gurur, bu evin içinde veya tepesinde ya da tarlalarda bir buçuk gün sürüyor. Sonra sakinleşiyorlar. Başlangıçta bu heyecanı hissetmedim. Buraya geldiğimde kim olduğumu biliyorlardı. İlk nöbetimde rüzgar serindi ve sayısız yıldız bizi gözetliyordu. Evetçi adamın görmemesini umarak bir an gülümsemeden edemedim; onun önünde bile utanırdım.

Neyse, kazanmak üzereyken kart oyunlarında gülmeye başlamazsınız. Çatıda sırıtarak durursak bir devrimi ilerletemeyiz.

O zamandan beri Nahid'e mektuplar yazmaya başladım. Aslında onları yazmıyorum. —gönderdiğimiz her şey ele geçirilebilir ve bizi ele verebilir.

Ona layık olduğunu düşündüğüm kelimeleri ezberliyorum. Kafamda onları okuyabilir ve cevabını hayal edebilirim. Sohrab'ın amcası, Evin'de geçirdiği aylardan sonra bize, "Sizi ele geçirdiklerinde, sizi kendi başınıza öyle uzun süre bırakıyorlar ki, konuşacak birileri olsun diye yoldaşlarınıza ihanet etmeyi düşünmeye başlıyorsunuz. Bu zorlu bir eğitim, kendi kendinize konuşmak, kendi hafızanızı o konuşmalar için değerli, iyi ve adil bir ortak haline getirmek." dedi. Bunu bize, birkaç yıl içinde bundan faydalanabileceğimizi bilerek anlattı, muhtemelen o zamana kadar her şeyin bitmiş olmasını umuyordu. Şimdi bu odada oturuyoruz ve eğer bir yerlerde bir şeyler ters gitmiş olsaydı ve sahte devrimciler bizden haberdar olsaydı, yirmi altımız bir hapishane hücresini dolduruyor olurduk. Ve sorgulamadan sonra, en kötü durumda en az o kadar insanı daha ele verirdik. Bizim zihnimizde yeni gizli servisten başka bir şey olmayan Devrim Muhafızları için bir piyango olurduk. İki gün önce Tahran'dan bir adam çıktı, ve Evin'in ne kadar hızlı tekrar dolduğunu görünce, bu ülkede aniden ya çok fazla suçlu ya da çok fazla geveze olduğunu söyledi.

Nahid, bir sonraki mektubumda yazacağım, kurduğumuz bu dünya bizim için değil.

Hiçbir şey bizim için değil. Kurduğumuz bu dünya bizden sonra gelecekler için ve umarım onlar da senin zekânı ve bilgini paylaşırlar ve ona değer verirler.

Ne zamandır buradasın? Yanımdaki bir cüce tam o sırada bana soruyor.

Beni tanımıyor gibi görünüyor, yoksa sormasına gerek kalmazdı ve o kadar dikkatsiz ki, dün ya da bugün gelmiş olmalı, gelişini fark etmemiştim. Cevap vermekte acele etmiyorum, sigara paketimi gömlek cebimden çıkarıyorum, boş olduğunu fark ediyorum ve onun da bana sigarasını uzattığını görüyorum. Bizim gibi o da bol, Kürt keten pantolon giyiyor, ince vücudunda daha da bol duruyor ve muhtemelen hala bir genç.

Cevabımı beklemeden, "Ağabeyim selamlarını iletiyor," diyor.

Ona daha yakından bakıyorum. "Sanırım kim olduğumu bilmiyorsun?" diye soruyor gülerek. "En azından sen kim olduğumu biliyorsun," diyorum sonunda sigaramı yakarak.

"Elbette biliyorum," diyor cesurca, "şehrin yarısı senden bahsediyor, öldüğünü söylüyorlar."

Birden bire içimde büyük bir kasılma hissediyorum. "Neyden bahsediyorsun?" diye soruyorum sesimi yükselterek ve birkaç kişi susup bize bakıyor.

Cüce neredeyse altına kaçırıyor ve kızıl kahverengi buklelerini gergin bir şekilde alnından çekiyor. "Gadir Nuri," diyor, "ağabeyim." başka biri de, senin burada olduğunu biliyordu ama kimseye söyleyemedi, yoksa seni ele verirdi.

Şimdi çocuğa acıyorum ve bir anda onu tanıyorum. Yoldaş Ghader benden beş yaş büyük; okulda kuzenimin sınıfındaydı ve harekete katıldığımda benim için kefil olması gereken üç kişiden biri olmayı kabul etmişti.

Ghader iyi okumuş ve aklı başında bir adam; eğer yoldaşlarımızın yarısı onun kadar cesur olsaydı, mücadele çoktan kazanılmış olurdu. Küçük kardeşi birkaç yıl önce bahçede hortumla oynuyordu, ben de Ghader ve arkadaşlarıyla gölgede oturmuş, alçak sesle hareket hakkında konuşuyorduk. Küçük çocuk bizi duyamıyordu, ama o kadar hayran kalmıştı ki, birinin onunla oynamasını bile istemedi.

Sadece bitkilere ve çıplak bacaklarına su püskürttü ve ağzını kapalı tuttu. O zamandan beri yıllar geçti ve Ghader'i neredeyse hiç görmedim — ki o hareketimizde daha üst düzey bir pozisyon aldı — kardeşini ise hiç görmedim. Ve şimdi yanımda oturuyor. Hala kısa boylu ve kararsız, ama yine de aynı.

Öldüğümü kim söylüyor? diye soruyorum, biraz gurur duyarak, ama sonra Dayeh'i düşünüyorum. Komşu kadınlardan biri öldüğünde yüksek sesle ağlayan ve feryat eden Dayeh; düşüklerinden sonra ilgisizce uzanıp uyuyan Dayeh; kapı eşiğinde duran Dayeh; Babamın tıraş olurken "Tanrı seni korusun, Khoda negahdar" demesi, ama Tanrı yok, onun korumasını istemem için bir sebep yok ve Tanrı bunu bana şahsen teklif etse bile, reddederdim. Eminim Amin'den geldi, diyor çocuk şimdi ve çatlayan sesinde öyle tereddütlü, ciddi bir ton var ki, onu sevmeye başlıyorum. Belki de bu yüzden söylentiye inanmadım, diye ekliyor mütevazı bir şekilde. Öldüm. Sadece öldüğümü düşünüyorlar. İşte dünyanın gözünde ölü olmak ne kadar kolay. Bunu kendiniz bile fark etmiyorsunuz. Peki ben nasıl öldüm? diye soruyorum. Çocuk gülümsüyor: Amin, arabanın bagajında broşürlerle yakalandığını söylüyor ve

yakalandıklarında kutsal devrimcilere karşı bir açıklama yapmışsın. Orada olduğunu ama seni kurtaramadığını düşünüyor.

Beni kurtarmaya mı çalıştı? diye soruyorum, Amin'in bu hikâyeyi uydurmuş olabileceğini düşünerek, ama kolayca doğru da olabilirdi. Yaz tatilinden birkaç hafta önce, gerçekten de beni durdurup bagajımı aradılar ve neyse ki hiçbir şey bulamadılar. Belki de seni kurtarmaya çalıştığı kısmını daha eleştirel bir dinleyici kitlesi varken söylemiştir, diye yanıtlıyor çocuk. Beni güldürüyor.

Amin ve çocuk aynı sınıfta olabilirler. Ghader'in kardeşi ve Peyman'ın kardeşi arkadaş mıydılar bilmiyorum; bu çocukları yeterince sık görmediğim için bunu bilmiyorum. Şu çocuğun biraz kurnaz olduğunu biliyorum, Peyman'ın kardeşi ise bir hain.

Sence neden böyle bir hikaye uydurur? diye soruyorum öğretmen sesimle. Elbette, Amin gibi birinin neden böyle bir hikaye uydurabileceğini tahmin edebiliyorum.

Ama çocuğa bu soruyu soruyorum ki, onun da fikrinin önemli olduğunu, ya da bir gün önemli olacağını hissetsin. Açıkça sinirli. Amin gösterişçi ve önemsiz biri - belki de bu yüzden, diye düşünüyor yüksek sesle. Amin bölgede kendine bir isim yapmaya çalışıyor. Herkesin onu takip etmesini ya da ondan korkmasını istiyor.

Ve sonra sen gittin. Ve bu belki de en bariz açıklama. Çocuk yavaş konuşuyor, sanki her cümleden sonra gerçekten bir cümle daha ekleyip ekleyemeyeceğini düşünmesi gerekiyormuş gibi, sanki konuşmaktan suçluluk duyuyormuş gibi. İlk defa, bu günlerde bu grupların yeni bir üyesi olmanın gerçekten zor bir şey olması gerektiği ve bunun benim sorunum olmadığı için şanslı olduğum düşüncesi aklıma geliyor. Başımı sallayıp ona gülümsüyorum.

Başka ne haber var? diye soruyorum. Çocuk derin bir nefes alıyor ve mahallemizden dedikoduları bir havai fişek gibi sıralıyor, ben de başımı sallayıp gülüyorum ve bana anlattığı her ayrıntıyla kendinden daha da emin oluyor: yeni komşular, hilekar sokak satıcıları, büyüyen ailesi. Ailemden bahsetmiyor ve ben de sormuyorum. Sonunda, muhtemelen beni sıkmaktan ve sabrımı zorlamaktan korkarak, konuşmasını bitiriyor. Şimdi buradayım, diyor, savaşmak için. Ciddi bir şekilde başımı sallıyorum ve diyorum ki, Şimdi buradasın, kazanmak için. Bana hızlı bir bakış atıyor:

Evet. Sonra, bir duraklamanın ardından, diyor ki, Bu da gelmemin bir başka nedeniydi; Diğer kışlayı geri aldıktan sonra, tamam, şimdi tam zamanı diye

düşündüm — şimdi böyle karşı koyduklarına göre, gerçekten hepimizin buraya gelmesi gerekiyor.

Diğer kışla mı? diye sormak istiyorum. Geri mi alındı? diye sormak istiyorum. Ama sadece anlayan bir ifade takınıyorum — bu ifadeyi aylardır çalışıyorum — ve başımı sallayıp, "Gerçekten büyük bir zevkti" diyorum ve o da aceleyle, fazla aceleyle başını sallıyor, konuşmanın bittiğine sevinmiş ve biraz da gururlu görünüyor.

On üç gün sonra çocuk cezaevindedir ve kışlanın işgali terk edildi. Hareketimizin üç lideri, en öndeki insanlar İsimlerini ve yüzlerini bilmediğimiz üstler kayıt altına alındı gözetlendi ve tutuklandı. Bir yerlerdeki hücrede biri ismini vermiş olmalı isimler ve yerler, çünkü önemli organizasyonel üsler, ofislerimiz ve toplantı salonlarımız, matbaalarımız ve silah depolarımız temizlendi ve yok edildi. Kimse bize şunu söylemeye gelmiyor: Her şey oldu temizlendi ve yok edildi. Kimse gelip bize şunu söylemiyor: İnsanlara işkence yapıyorlar konuşana kadar hapisteler. Ama bunu hayal edebiliyoruz çünkü çok benziyor Devrimden önce bildiğimiz şey. Sadece şimdi başka isimler söylüyoruz

Düşman deyince ölüme hükmeden hakimin adı huzuruna çıkan herkese verilen cezalar, insanların birlikte olduğu yargıç Dönüş yolunda kenara çekilirken bile tehdit ediliyorlar şehirlere. Humeyni televizyonda Rahbare olarak konuşuyor Enghelab, Devrimin Lideri. Şeytanlarla dolu bir korku odası ve açgözlülük, çizgili yüzüne yansıyor.

Ilam'dan gelen şişman yoldaş, liderlerimizin hapse atılmasından kısa bir süre sonra geldi. şimdi götüreceğim haberi yanında getirerek evimize sığın Yerel grubumuza geri dönelim. Halının üzerinde oturan sadece birkaçımız kaldık eski misafir odası ve gergin bir şekilde sigara içmek. Şişman yoldaş alır Hızlıca sürüklenerek açıklıyor: Kışlanın işgalini başlattık. şimdilik beklemedeyiz çünkü yeniden yapılanmaya ihtiyacımız var. O kadar yavaş göz kırpıyorum ki ve elimden geldiğince bilerek ve şunu söylüyorum: Mevcut durumun ışığında, mantıklı görünüyor. Ve sanırım sadece bir ay geçti, bu bir ay ev ve çevredeki tarlalar ve belki de elimizde silahlar vardı, ama ülkenin geri kalanında yaptığımız tek şey yine oturup konuşmaktı - üzerinde kavga ettiğimiz alanlar dışında - bir dinin propagandası sistem normalleşti ve biz de yeni öcü olduk.

şişman adam soğuk kül kokuyor; muhtemelen atkısına kül düşürmüştür, bu yüzden genellikle basit insanlarda olur. Bir anda kendimi yorgun hissediyorum. Yoldaşların çoğu evimizden hızla ayrıldı. panik gibi bir şey. Ve o zaman kaç tane olduğunu fark ettim aramızda çocuklar da vardı. Yakındaki evlerde olduğu

doğruydu ama hâlâ oradaydılar. işgalin bir parçası. Ve çocuklar bundan gerçekten korunmalı bir tür şey. Hareketin içinde olmamalılar, başlamamalılar henüz gelecekleri için savaşıyorlar. Çocukları ve yetişkinleri hayal edemiyorum

Bu evde yaşadıktan sonra şehirlere geri dönüyorum. Asla olmayacaklar yeniden rahat uyuyabildim; Hiçbirimizin yaşayacağını hayal edemiyorum artık silahsız. Biz hazırdık. Biz hazırız.

Şişman adam yeni operasyonlara geçmemiz gerektiğini ve boşuna hazırlanmadığımızı söylüyor. Sonra zaten düşündüğüm şeyi söylüyor. Yoldaş Behzad, diyor bana ve ses tonu bana anında beni nasıl gördüğüne dair bir imaj veriyor: önemli, güçlü, radikal bir şehit olarak. Bildiğiniz gibi, diyor, çoğumuzun eski hayatlarımıza dönmesi imkansız olacak. Tabii ki, diyorum ve sesim artık bir öğretmen gibi değil, daha çok bir şirket müdürü, bir banka müdürü, bir politikacı, gizlice korkan ama bunu sıradan insanlardan nasıl saklayacağını bilen biri gibi geliyor. Şişman adam önemli, doğru, ve Devrim'den beri iyi okumuş, ama duygularını ifade etme konusunda sıradan biri ve bu benim için şanslı.

Birkaçımızın yeraltında yaşamasına olanak sağlamak çok zaman ve enerji gerektirecek, diyor. Başımı sallıyorum, sanki daha önce birkaçımızın yeraltında yaşamasına olanak sağlamayı yüzlerce kez düşünmüşüm gibi. Yeraltında yaşayan herkes hareket için altın değerinde. Sizi ve yoldaşlarınızı her yere gönderebiliriz; yokluğunuz hissedilmez ve hareket için çalışıp bunu dışarıdakilere normal bir iş gibi gösterebilirsiniz, dikkat çekmeden. Hareket için günde yirmi dört saat orada olabilirsiniz. Hala ona bakmadan başımı sallıyorum.

Mahallenizdeki söylentileri duydum, diyor şişman adam

sigarasını söndürürken kayıtsızca. Yeraltına inmenin en iyi yolu, insanların öldüğünüzü düşünmesidir, diyor. Ve ben de tam olarak bunu düşünüyordum. Ve işte bu noktada bu düşünce çizgisini daha fazla sürdürmeye cesaret edemiyorum. Son birkaç aydır kendim ve diğerleri için bir araya getirdiğim cümleler kafamda dönüp duruyor. Başımı sallayıp, "Evet, bunu düşünmeye değer," dedim ve şişman adam da başını sallayıp vedalaşmaların gürültüsüne, eski toprak sahibinin dumanlı odalarında asılı duran belirsizliğe doğru yöneldi. Herkes eskiden düğünlere gelirdi. Kardeşlerim, teyzelerim, amcalarım, Peyman'ın kardeşleri, teyzeleri, amcaları, Sohrab'ın kardeşleri, teyzeleri, amcaları, komşular, onların arkadaşları ve arkadaşların komşuları. Düğünler festivaller gibiydi, herkesin iyi vakit geçirdiği bayramlar gibiydi, çünkü herkes iyi vakit geçiriyordu ve ortalarında bir yerlerde gelin ve damat olurdu. Ama

dışarıya ya da sadece gazeteye baktığımda, bunların hepsi dünyalar ve ışık yılları uzakta gibi görünüyor.

Şimdi kutlamalar sessiz, kutlamalar sade.

Sadece birkaç kişi geliyor ve çok gösterişli şeylerden kaçınılıyor. Gelinin saçları açık, taranmış, ortadan ayrılmış, makyajsız; elbisesi sade ve beyaz. Sohrab, benimkinden biraz daha açık bej bir takım elbise giymiş ve yeni. Okul üniformalarımızı diken terzi onun için dikmiş. Sohrab'ın ailesinin dairesinde oturuyoruz; birkaç koltuk ve kitaplık, tüm misafirler için yer açmak amacıyla geçici olarak bizim evimize taşınmış ve çıplak duvarlar, köşedeki çiçekçinin sattığı, giderek daha az alıcı bulduğu pembe çiçek dallarıyla süslenmiş. Sanki saklayacak bir şeyimiz varmış gibi hafifçe gülüyoruz. Sanki biri bizi yasak bir şey yaparken yakalayacakmış gibi. Çünkü şimdi evliliği de yasaklasalar kimseyi şaşırtmazdı. Eğer şu talimat gelseydi:

Bu ülkenin vatandaşları, devrimin kardeşleri, aile kurmayı bırakın! Bu ülke gelişsin, ancak cinsel birleşmenin ahlaksızlığını göz önünde bulundurun, evlilikten kaçının, karşı cinsten uzak durun.

Aslında karşı cinsten uzak durmaya çalışan Sohrab, şimdi gelininin parmağına taktığı yüzüğü takarken sessizce gülümsüyor.

Kız kardeşleri başlarının üzerine beyaz bir örtü tuttuğunda, konuklar alkışladığında ve annesi üzerlerine iki şeker kalıbı sürdüğünde de sessiz ve mahcup olmuştu.

Mutlu çift için tatlı bir hayat. Düğün konukları daha önce hiç bu kadar kararlı görünmemişti.

Sohrab sessizce aşık olmuş, sessizce evlenmiş ve bana korktuğunu da sessiz bir sesle söylemişti. Ben de sessizce, "Evet, elbette, korku bizim sürekli yoldaşımız, beni uykuya daldırıyor ve her sabah uyandırıyor," dedim. Sohrab başını salladı, yüzünde kederli bir ifade vardı. Onun için mutlu olduğumu söyleyebilirdim, ama bu doğru olmazdı. Keşke devrime sadık kalsaydı ve keşke seçtiğim gelinle evlenen, yüzüğü parmağına takan, memnun gözlerine bakan kişi ben olsaydım.

Sohrab'ın gelini, kız kardeşinin eski sınıf arkadaşlarından biri, utangaç ve eğitimli. Ailesinin parası var ve siyasetle hiçbir ilgisi yok. Sohrab aşık oldu, önce büyük kardeşlerinden sonra da ailesinden evlilik için izin istedi ve her şey yoluna girdikten, müzakere edildikten ve kararlaştırıldıktan sonra bana bundan sonra ailesine bakmak istediğini itiraf etti. Şaşırmadım. Sadece o akşam çatıda fark ettiğim değişmiş sakalından dolayı değil. Aynı zamanda giderek daha

fazla gizleyemediği ve kurallar tekrar daha kısıtlayıcı hale geldikçe büyüyor gibi görünen korkusundan dolayı da. İki ay önce ben ve diğerleri ülkeyi işgal ederken Sohrab da yaz tatilindeydi ve bu kolay olurdu onun gelip bize katılması için. Sohrab bize katılmadı; ilk başta açıklamadı nedenini ve daha sonra bana nişanlısından bahsetti. Devrimden bu yana her şey kararlarımızın sonuçları oldu ve Sohrab yeni kararını uygulamaya koymaya karar verdi.

önce aile.

Sohrab'ın ailesi yorgun görünüyor. Anne babamız zayıf ve kırılgan görünüyor sanırım. ve sanki umutsuzluğa mı düşeceğimizi yoksa beklemeye devam mı edeceğimizi henüz bilmiyormuşuz gibi görünüyoruz sabırla. Peyman fotoğraf çekiyor. Bir gülümsemenin olduğu o nadir anlarda insanların yüzlerinin üzerinden geçiyor, deklanşöre basıyor. O ilkti evden döndüğümde görmeye gittiğim ilk kişi O haftalarda olup bitenleri anlatın. Çünkü her ne kadar mücadelenin bana ihtiyacı olabilirdi, tanıdık birini özlüyordum. ben değilim Öldüm, bunun senin yapmadığın bir şey olduğunu unutarak Peyman'a söylemek istedim.

Söylemem gerek. Sadece onun önünde durduğum için değil, aynı zamanda Çünkü Peyman zaten biliyordu. Bağlantılar onu bilgilendirmişti, böylece Dayeh ve babama güven ver. Hiçbir şey senin kadar dikkat çekmiyor aile seni arıyor.

Peyman, kendisine işgali anlattığımda hiçbir soru sormadı. Tutuklamalar ve sonrasında yaşananlar. Ben söylediğimde Peyman da soru sormadı.

Potansiyel yeraltı operasyonları hakkında. Ve o hâlâ hiçbir şey söylemediğinde, ben Peyman sanırım aşık oldum dedi. Sonra yüzü değişti, baktı bana güldü ve şöyle dedi: Ah, yoldaş, bunu uzun zamandır biliyordum. Sonra ben de gülmek zorunda kaldım çünkü bunu ancak hastaneye gittiğimden beri biliyordum. kır evi, çatıda durup duramadığım için adını mırıldanıyordum ve ancak o zaman bunun mümkün olduğunu fark ettim, mücadelenin ve zafere olan inancın yanında, inanmaya başlamak aynı zamanda aşık.

Peki sen de evlenmek istiyor musun? Peyman sordu ve sadece neşelendirmek için ayağa kalktı, dedim ki: Evet, öyle düşünüyorum. Onun yeraltına inmesini mi bekliyorsun?

peki sana olan aşkım yüzünden mi? sonra gülerek sordu, aramak için ayağa kalktı çekmecede bir şey. Masasının üzerinde birkaç fotoğraf vardı ve bunlardan biri de onlar benim, Dayeh'in, babamın ve küçüklerin bir köşesindeydi. oturma odasında, halının üzerinde, önümüzde büyük, yuvarlak

meyve yığınlarıyla dolu bir kase var. portakallar. Peyman akşam yemeğine gittiğinde almıştı bunu. kendi annesinin bile benim kadar iyi yemek pişiremediğini iddia etti. Diğeri Masanın üzerindeki fotoğraflar Peyman'ın anne ve babasının, kuyunun yanında kendi evlerinde oturmalarıydı.

avluda ve kolunu annesine dolamış halde. Ama o indirmişti kendisinin ve kardeşi Amin'in duvarda asılı olan fotoğrafları. Peyman Çekmeceyi karıştırmayı bitirdim ve iki şey çıkardım. Bir fotoğrafı Nahid ve küçük bir tabanca. Hadi evlenin yoldaş, dedi; ben Senin için yer altı mücadelesine dikkat et. Ama bugün Sohrab'ın yeni eşinin fotoğraf albümü için fotoğraf çekiyor.

Bir kızını kaybeden ve bir kızını daha kazanan ebeveynlerinin resimleri oturma odasındaki resim çerçevesi ve eğitimli bir oğul. Bu arada, Devrim bir savaşçıyı ve arkadaş çevremdeki bir bekarı feda etmektir. Bu arada Peyman, büyük kameranın arkasına yüzünü saklıyor. Yoldaş Ghader şimdi ona silah sağlıyor. Ama söylemedim Peyman'a, Ghader'in küçük kardeşiyle yaptığı konuşma hakkında herhangi bir şey veya ölümüyle ilgili ve hakkındaki söylentilerin konusunu açmadım.

Peyman'ın annesi her akşam ağlardı. Her akşam, kocasıyla birlikte anne babamın evine gelirlerdi. Her zaman Ayetullah'ın, Amin'lerinin hiçbir hata yapmayacağının yeterli garantisi olacağını düşünmüşlerdi. Devrimden beri nihayet amacını bulan ve tembelliği bırakan küçük Amin'leri. Kötülüklerden ve Batı'dan vazgeçen ve dua etmeyi seçen bir oğula sahip oldukları için kendilerini onurlandırılmış hissetmişlerdi. Müminlerin elinde güvende olacağını düşünmüşlerdi. Şimdi ise Allah adına ölüm cezaları uyguluyor ve ülkedeki hiçbir mahkeme onu durduramayacak. İlk başta bu, sadece komşuların, isimsiz kalmak isteyen kaynaklardan duydukları bir şeydi. Sonra Amin'in kendisi, Devrim karşıtlarının ölmeyi hak ettiğini ve kesin ölümün yalnızca kendi elinde olduğunu iddia ederken duyuldu. Ülkedeki hiçbir mahkeme onu durduramayacak, çünkü her mahkeme muhalefeti öldürmenin yasal olduğunu ilan etti. Peyman ve Amin'in ebeveynleri basit insanlar olabilirler, ama yine de tüm bunların hiçbir tanrının iradesi olamayacağını biliyorlardı ve bunu her akşam anneme söylüyorlardı. Sonunda evimize gelmeyi bıraktılar.

Sohrab'ın gelini kız kardeşleri ve kız arkadaşlarıyla oturuyor. Mütevazı ve güzel görünüyorlar, takım elbiseli ve parıldayan elbiseler giymiş çocuklar kucaklarında oturuyor. Nahid de aralarında ve ona bakmaya bile cesaret edemiyorum.

Hareketimizin toplantıları daha seyrek ve daha tehlikeli hale geldiğinden beri, birbirimizi de daha az görüyoruz. Yine de, dönüşümden sonra, ona

mektuplardan birini, sonunda yazdığım mektuplardan birini verdim. Ona baktığımda, çünkü kendimi tutamıyorum, çünkü bu odada ve bu ülkede bu kadar çok bakmak istediğim başka bir yüz yok, o da hemen başka yere bakıyor, sanki başını hiç bu odanın köşesine, oturduğum ve beklediğim yere çevirmemiş gibi ve dudaklarında küçük bir gülümseme var, tıpkı geri kalanı gibi zeki ve gururlu. Aklımda oluşturduğum her mektubu yazıp ona vermeliydim, diye düşünüyorum. Yarın, akşam yemeğinden sonra, Dayeh yıkandıktan ve babam uyuduktan sonra, onları başka bir odada benimle çay içmeye davet edeceğim ve Nahid'in ailesini benimle ziyaret etmelerini isteyeceğim. Gözleri tekrar bana dönüyor ve hemen kızarıyor ve ikimiz de karşılıklı utanç içinde ayakkabılarımıza bakıyoruz - şık ayakkabılar, sokakta giydiğimiz ayakkabılar değil.

1989

Nahid

Kitapları eteğinin altına sakladık. Eski Fars şiirleri ve siyasi manifestolar, Maksim Gorki'nin eserleri ve Samad Behrangi'nin çocuk hikayeleri. Bazen elini öptüğüm, önünde hep biraz eğildiğim, ondan daha uzun görünmemek için eğildiğim, eli hep titreyen bu yaşlı hanımefendi... Behzad'a söyleyemezdim; annesinin elinin hep titrediğini kendi gözleriyle görmesi gerekiyordu. Annesi, her zaman karanfil kokan, dudaklarında hep bir dua olan, elimi öpmek için hep sertçe çekiştiren ve ikimiz de onun bunu yapmaması gerektiğini, benim de daha kararlı olmam ve izin vermemem gerektiğini, kendimi küçük düşürmemem gerektiğini biliyorduk, ama küçük, kırışık eli güçlüydü ve bazen o kadar sert çekerdi ki yine de başarabilirdi ve ben de hemen elini öper, hemen öper ve "Teşekkür ederim, küçük mamnun, teşekkür ederim" derdim. Yüzünü hâlâ çok canlı bir şekilde, her gün gözümde canlandırıyorum, sanki onu her gün görüyormuşum gibi, sanki onsuz neredeyse bin gün geçmemiş gibi. Onsuz, evi olmadan, diğerleri olmadan. Avluda, ateşin önündeki sandalyesinde otururken ona ne kadar yakındım. Nefesini, sıcaklığını hissettim, kokusunu aldım, kitapları eteğinin altına yavaş yavaş saklarken, böylece komşular avluya bakıp Ayetullah'ın raflarında karşı devrimci düşünce bulunduran herkesi ihbar etme talimatını hatırlamasınlar diye.

Saadi ve Hafız'ı bile karşı devrimci olarak sınıflandırıyorlar. Mısır koçanları ateşin yanında duruyordu, mazeret mısır koçanları ve bugün bile mısır koçanı pişirmek bana Behzad'ın annesini hatırlatıyor, çünkü bu mazeret mısır koçanları bana bakıyordu, donuk bir şekilde parıldayarak, olabildiğince saf ve sarıydılar ve bana bugün yenmeyeceklerini ve yaşadığımız zamanların tuhaf zamanlar olduğunu söylüyorlardı.

Tam o sırada Behzad'ın annesi ilk kitabı yaktı; Şamlou'nun şiirlerini yaktı ve alevler daha da sıcak, daha yakıcı, acı verici hale geldi.

Bunlar tuhaf zamanlar, canım, nefesini kokluyorlar, aşktan bahsetmiş olup olmadığını görmek için — Behzad bana çok sık yüksek sesle okumuştu.

Duman gözlerimi yakıyordu, her şey yanıyordu ve Behzad'ın annesi kına kırmızısı saçlarını örten uzun siyah kumaşın altından bana baktı ve fısıldadı, Natars, azizam — korkma canım. Elini sayfaları yırtarken gözlerini kaçırmadı ve ben de eve geri döndüm, küçük Morad ağlıyordu, biz de zeki Laleh'in bir şey fark etmemesini sağlamaya çalışıyorduk.

Behzad böyle akşamlar bira içer. Şişeyi sanki etiketini saklaması gerekiyormuş gibi tutuyor, Walter ve Ulla'nın şişelerine çarpıyor ve büyük bir yudum alıyor.

Dar şişe ağzından içerken garip görünüyor; başını geriye eğmiyor ve tuhaf bir şekilde gergin görünüyor.

Bira içmek, Walter ve Ulla'nın kafasında yer kaplayan bir şey gibi görünmüyor. Ulla örgüsünü çıkarmış ve karmaşık desenler oluşturuyor.

Yünlerinin renkleri, mumlu masa örtüsünün ve plastik sandalyelerin renkleriyle çatışıyor ve yün topları çimenlerin üzerinde duruyor ve muhtemelen yakında nemlenmeye başlayacak. Ben hiç örgü örmeyi sevmedim. Sabahları radyo dinleyerek, öğleden sonraları televizyon karşısında vakit geçirebilirdim; çocuklar için kazaklar örebilir, desenler öğrenebilir, Ulla'yı çaya davet edip bana göstermesini sağlayabilirdim.

Ulla çok yavaş konuşuyor, sadece bizimle değil, her zaman yavaş konuşuyor, hatta Walter'la konuşurken bile. Bana sabırla açıklardı ve birkaç ay önce çocuklarla saman yıldızlar yaparken olduğu gibi nazik olurdu.

Ulla ve çocuklar onları almaya geldiğimde masada oturuyorlardı ve Laleh gururluydu. Küçük bir Ulla gibi görünüyordu, çok küçük, çok ince bir bedende bir kadın gibi ve Ulla bana örgü örmeyi öğretseydi nasıl görünürdüm diye merak ediyorum.

Ulla yavaş ama güzel bir şekilde, siyah puantiyeli küçük kırmızı bir kazak örüyor.

Ona sormadım ama Laleh'in doğum günü için olduğunu tahmin ediyorum. Tıpkı geçen yıl çocukların doğum günleri için kazaklar ördüğü gibi.

Çimlerin üzerinde koşuşturuyorlar — burada çimler, ağaçlar ve çiçekler için çok fazla alan var — ve birbirlerine sesleniyorlar, Laleh'in dudaklarından oldukça doğal bir şekilde çıkan ve Morad'ın taklit etmeye çalıştığı Almanca cümleler kuruyorlar.

İki çocuğu olan ve herkesin örgü ördüğünü düşünen bir kadınım, ve Walter'la derin bir sohbete dalmış olan Behzad'a göz atıyorum. Walter nihayet dumanı tüten mangalı yalnız bırakmış, ateş biraz sönene kadar beklemiş ve Behzad hâlâ ilk birasını içerken o üçüncü birasını içiyor.

Ulla kadar yavaş konuşmuyor. Kel kafasından küçük ter damlaları damlıyor ve konuşmasında anlamını hatırlamaya çalışmam gereken teknik terimler kullanıyor ve ne dediğini anlayabiliyorum. Behzad başını sallıyor. Ne kadar anladığını bilmiyorum. Walter'a Doğu Almanya'nın tıpkı Sovyetler Birliği gibi önemli bir noktayı kaçırdığını söylüyor.

Konuştuğunda onu her zaman anlıyorum; Farsça aksanıyla konuşan herkesi mükemmel bir şekilde anlayabiliyorum. Almanca konuşurken. Tüm Almanlar Farsça aksanıyla konuşmalı. Ulla'nın gözleri Behzad'a dikilmiş, örgü örerken

ona odaklanmış, arada bir sigarasından kısa bir nefes çekiyor. İnanılmaz derecede hızlı sigara içiyor. Saçlarını neden bu kadar kısa kestirmiş ki?

Düşünüyorum, onu göz ucuyla izlerken. Çok güzel bir yüz, çok güzel bir kadın, ama neden bu saç kesimi? Eskiden Beatles saç kesimi yaptırırdık — kuaföre gider ve "Beatles saç kesimi lütfen" derdik ve şimdi fotoğraflara gülüyoruz. Ama Ulla'nın saç kesimi bir erkeğinki gibi, fotoğraflardaki gibi değil.

Bir çocuğunki gibi, belki bir öğrencininki gibi. Almanya'da öğrencileri bir bakışta tanıyabiliyorum, diğer tüm demografik gruplar ise birbirine çok benziyor, bir öğretmeni ya da bir işçiyi tanımak mümkün değil. İran'da bir kişinin sınıfını anında anlayabiliyorum. Almanya'da ise hepsi tek bir büyük sınıfa aitmiş gibi görünüyor. Aklımda bir görüntü var: Behzad'la Tahran'daki ilk dairemizde oturup gece geç saatlere kadar gelecek planlarımız hakkında konuştuğumuz an. Batı, kapitalizmin özüdür; ya çocuklarınızı doyuracak kadar paranız yoktur ya da bir ömürde harcayabileceğinizden daha fazla paranız vardır.

Batı Almanya'da, Behzad'ın dediği gibi, bu kapitalist üretim ve ihracat devinde, gözlerimi açık tuttum ve aslında burada kimsenin çok zengin ya da çok fakir görünmediğini düşündüm; ve aslında buradaki tüm gruplar giyim tarzları ve alışkanlıkları bakımından birbirine çok benziyor.

Mağazanın önündeki kaldırımda oturan adamlar, tıpkı Walter ve Ulla gibi bira içiyorlar.

Kapitalizmde fakir adam çok fakir, zengin adam çok zengindir, diye söylerdi Ghader, Tahran'dayken. Ve Behzad her zaman yoldaşı Ghader'in inandığı şeye inanırdı ve onun tüm kibrini affederdi. Çünkü Ghader daha yaşlıydı, çünkü Ghader, Behzad ve benden daha uzun süredir hareketin içindeydi.

Almanya'yı eski filmlerde gördüğünüz bir yer olarak hayal ettim, Oliver Twist gibi, Küçük Lord Fauntleroy gibi. Burada kimse gerçekten hayatta kalmak için mücadele etmiyor, dedim, elbette bu filmlerin gerçeklikle hiçbir benzerliği olmadığını fark ettiğimde. Burada küçük bir kasabada yaşıyoruz, diye karşılık verdi Behzad, burası çok kırsal, büyük şehirlerdeki kadar net bir şekilde farklılıkları göremiyorsunuz.

Ama hemen gördüğüm fark, normal insanlar ile öğrenciler, her zaman geç uyanmış gibi görünen genç erkek ve kadınlar arasında; günlerinin ritmi ders çalışma aşamalarından, yemek pişirme aşamalarından ve toplu yemek yeme aşamalarından oluşuyor gibi. Ve kitaplarının dünyasına saklanabilecekleri aşamalar.

Üniversite opak bir bina. Erkekler ve kadınlar eskiden olduğu gibi birlikte seminerlere gidiyorlar; Onlar da benim ve çocuklarımla birlikte otobüse biniyorlar; birlikte dairelerine dönüyorlar ve sonra birlikte yemek pişiriyorlar. Onları otobüste izlemek çok güzel, gülüşmelerini, sohbet etmelerini, inerken sigara yakmalarını, birbirlerine küçük sarılmalarla selamlaşmalarını. Onlardan biri olmayı hayal ediyorum — hayal ediyorum ki birkaç yıl önce, Devrim'den sonra, tüm üniversiteler kapalıyken, zaten burada onlarla birlikte yaşıyordum, bir kitap çantası ve öğrenci otobüs kartıyla. Yirmili yaşlarımın başında olurdum, kırk yedi kilo olurdum ve saçımı kınayla değil, L'Oréal ile boyardım.

Ulla bana doğru eğildi. "Bu kitap hakkında bir makale okudum," dedi, her zamanki gibi yavaş ve yumuşak bir sesle. Devam etmesi için başımı salladım, erkeklerin konuşmasından ayrılıp kendi aramızda bir konuşma yapmamıza izin verdiğimi anlaması için başımı salladım.

Ulla, "Bu kitap, İranlı bir kocası olan Amerikalı bir kadın hakkında," dedi.

Bazen Ulla'nın her zaman İranlılardan bahsetmesinin tek yolunun bu olduğunu düşündüğü için mi, yoksa kendisinin ilgilendiği şey bu mu diye merak ediyorum.

Bu bana her zaman biraz tuhaf hissettiriyor, sanki biri bana özel olarak hazırlanmış bir yemek sunuyor ve bundan zevk almamı bekliyor gibi.

Ve her ne kadar bu hikayelere olan coşkusunu tam olarak anlamasam ve onları anlatırken kendimi tuhaf hissetsem de, benimle başlattığı her konuşma için minnettarım.

Ulla devam ediyor: "İranlı adam doktordu, Amerika'da üniversite okumuştu, eğitimli bir adamdı ve ikisi de İran'a gittiler çünkü Amerikalı karısı ülkeyi tanımak istiyordu." Tekrar başımı sallıyorum, "çünkü ülkemizi tanımak isteyen Amerikalı kadınlar hakkında ne söylenebilir ki?" Ulla duraklıyor, sigara içmiyor veya örgü örmüyor, çok odaklanmış, "makalenin içeriğini benim için özetliyor ve bu makalenin nereye gittiğini bilmiyorum ama konusunu hiç anlamadığım hissine kapılıyorum - hiçbir şey bilmiyorum, okulda öğrendiğim ve sonra unuttuğum bir şey." Amerika'da kocası her zaman iyi ve nazikti, genç bir kızları vardı, ama İran'a gelir gelmez gerçek yüzünü gösterdi, diyor Ulla. Hayal mi görüyorum bilmiyorum ama bir an gözleri Walter ve Behzad'a kayıyor. "Gerçek yüz," diye düşünüyorum, böylesine ilginç olmayan bir dilde ne kadar güzel bir ifade.

Her zaman bu metaforlara sadece Farsçanın başvurduğunu düşünmüştüm. Ulla devam ediyor: Kocası karısını ve çocuğunu orada tutmak istedi; karısının

gitmesine izin verebilirdi ama kızını yanında tutmak istedi ve karısını dövdü, zorladı ve kilitledi.

Ulla'ya bakıyorum. Bana güneşli, güneşli ve soğuk bir günde, dışarıda atkı ve paltolarla oturduğumuz bir bahar gününde trajik bir ayrılık hikayesi anlatıyor. Bu bana annemin komşusunu, kocasının sürekli onu dövdüğünü, zorladığını ve kilitlediğini, kayınbiraderimin kız kardeşini, kocasının sürekli onu dövdüğünü, zorladığını ve kilitlediğini düşündürüyor.

İkisinin de mutlu evlilikleri ve başarılı çocukları olduğunu, kocalarını sevip saygı duyduklarını ve insanları evlerine kabul eden komşular olduklarını düşünüyorum. Gözlerim de Walter ve Behzad'a, daha çok Walter'a kayıyor. Walter güçlü ve gürültülü, ve bazen Ulla'nın sözünü kesmesinden dolayı ona kızıyor. Eminim o bu pasifistlerden biri değil; gazete ve kitap yığınlarıyla dolu çalışma odasında, solcu Alman terörist grubunun amblemi duvarda asılı.

Ulla, karısının bu konu hakkında Amerika'da büyük yankı uyandıran bir kitap yazdığını söylüyor.

O şimdi nerede? diye soruyorum. Aklımdan çıkan bariz bir soru tuhaf bir melodiye sahip ağız. Ulla bana sanki benimle gurur duyuyormuş gibi bakıyor Hikayenin bu kısmını dışarıda bıraktığını fark ettiğin için. Birlikte gizlice kaçtı kızı ve şu anda Amerika'dalar. Böyle mi kaçtın? diye soruyorum.

Kocası olmadan mı? Çünkü bu imkansız, bu sadece bir hikaye olabilir. İslam kanunları hakkında hiçbir fikri olmayan Amerikalılar tarafından icat edildi.

İran Cumhuriyeti. Kadın kocasının izni olmadan ülkeyi terk edemez. Evet diyor Ulla, bunu nasıl yaptığını ben de tam olarak bilmiyorum ama artık Amerika'da yaşamaya geri döndüler ve kadın bu kitabı yazdı. Arkadaşım satın aldı; Onu ödünç alıp okuyacağım ve eğer beğenirsen sana da ödünç verebilirim.

Okuduğum tek Almanca kitap Behzad'ın yazdığı çocuk kitaplarıdır. eve getirildi çünkü dil böyle öğreniliyor. Nijeryalı bir adam Almanca kursunda bunu ona anlattı. Peki iyi Almanca konuşuyor mu? Ben diye sordu ve Behzad dedi ki: Pek konuşmuyor. Sabahları ne zaman TV henüz açıkken Laleh okulda, Morad ise anaokulundaydı.

Bir gün önce beni sıkan programların tekrarlarını göstererek, kitaplara baktı. İnsanlara benzeyen hayvan çocukları hakkında kitaplar ve Dedektiflik oynayan insan çocukları hakkında kitaplar. Erich Kästner, Behzad Açıkladığım kadarıyla Nazilerin büyük bir rakibiydi ve ses tonundan bunu anlayabiliyorum. bu gerçekten başka bir şey bilmediğini. Bu kitapla ilgili değil Her durumda Naziler; sürekli bağıran küçük çocuklarla ilgili bir oğlanın adı. Bütün kitabı okuyan,

mücadele eden bendim. hantal dili sonuna kadar kullanarak ve bir hissin farkına vararak ellerimdeki pürüzsüz kitap kapağı ve sayfalar arasında gezinme hareketi Almanca cümleler sayesinde büyüsünü kaybetmişlerdi.

Bekle bir saniye, diyor Ulla, makaleyi sana getireceğim, o da ayağa kalkıyor ve

Bir keresinde tabakları ve içindeki meyve kabuklarını almak için ayağa kalktım. Ulla yanına hiçbir şey almaz. Lastik çizmeleriyle önümde yürüyor, çimler nemli olmasına rağmen onları evin içinde giyiyordu ayak izi bırakır. Yıkamaya cesaret edemediğim için tabakları mutfağa koydum. onları yukarı kaldır. Plastik bezi alıp lavaboyu kurulayıp süpürmek istiyorum daha önce elime kestiği uzun, ince ekmek kırıntıları ve bunları çöp kutusuna atın. Ulla bana bir dergi veriyor, parlak bir dergi Alman ünlülerin ve aktörlerin fotoğraflarıyla dolu ve sözsüz kafalar tuvalete doğru. Dergiyi astığım çantama koydum.

vestiyerlerin üzerinde duruyorum ve Ulla'yı beklemeli miyim diye merak ediyorum. Davetsiz misafir gibi hissediyorum odun ve kahve kokan dağınık evinde yalnız başına. Ve böylece geri dönüyorum dışarıda kiraz ağacının altında oturan Laleh ve Morad'a bakıyor ve köpeği okşuyor, kollarını başının etrafına koyuyor, ona sarılıyor. Eve döndüğümüzde ellerini, kollarını ve bacaklarını yıkamam gerekecek. köpek kokusunu yataklarına götürmemek için kıyafetlerini değiştirin.

Rüzgâr Behzad'ın sesini taşıyor bana; Onun sesini tanırdım binlerce ve bana ulaştığında bana çok az kişinin yaşadığı ev hissi veriyor Son birkaç yıldır işler mümkün oldu. Sadece geri döndüğünde Almanca kursundan ya da akşamları gündelik işlerinden ve onu duyuyorum duvarın arkasından, daha sonra çocuklara yatmadan önce hikayeler anlatmak - ancak o zaman küçük dairemiz benim evim mi oluyor? nasıl olduğunu bilmek isterim.

Almanlar onu görüyor. Onun hakkında ne düşünüyorlar?

Bazen kendimi bu Behzad'ı ilk kez gören Ulla ya da Walter olduğumu hayal ediyorum.

Yıllar boyunca Ullas ve Walters dışında kimse tarafından çevrelenmemek. Deniyorum. Onu farklı televizyonlara, farklı radyolara alışkın kulaklarla duymak, Helmut Kohls ve Helmut Schmidts'e alışkın, Nazi'yi anlayan kulaklar konuşmalar, Goethe'yi anlayın. Ama bunu yapamam. Behzad'a bakıyorum, bakıyorum

Onu dinleyin, konuşmasını dinleyin ve sözlerini, tüm benliğini yabancılaştırmaya çalışın. O zaman onu on yaş daha genç, on yaş daha genç

düşünmeden edemiyorum. kötü traş olmuş, kocaman favorileri, kalın siyah saçları ve derin, gürültücü bir sesi var.

Saatlerce siyasi tartışmaları tek söz söylemeden dinlerdi, ve sonunda uzun bir Khob sesi çıkarırdı - peki o zaman - ve tüm gözler ona dönüyordu ve yavaşça ve kasıtlı olarak konuyu özetlemeye başlıyordu öne sürülen argümanları azaltmak, onları tartmak Yukarı. Konuştukça sesi daha da yükseliyordu, farkında bile değilmiş gibi görünüyordu.

Sanki daha yüksek bir güç bunları emanet etmiş gibi herkes onu dinliyordu. ona ve yalnız ona söylenen sözler, ya da sanki onun uydurduğu bir şeymiş gibi

bizim için de devreye girecekti. Düşündüğümde eski halim gibi hissediyorum, kendimi daha genç ve daha ince, daha hafif ve daha kıvrak hissediyorum,

omuz hizasındaki saçlarımı hissedin, yeni kopardığım saçlarımın altındaki tenim acıyor kaşlar; Azar'ın şampuanının kokusunu yanımda hissedebiliyorum ve onun sıcaklığını hissedebiliyorum. Daha sonra Kalbim yeniden atmaya başladı, onun yorumlarını yaparken daha hızlı atıyordu, o kadar hızlı ki Azar daha sonra kendi kaburgalarında bile titreşimi hissedebildiğini iddia etti. Benden daha genç olan Azar bana hayranlıkla bakıyor, ama aynı zamanda bana mutlak bir inançla, orada duran mütevazı, çalışkan yoldaşın sürekli bana baktığını ve kendimi mutlu hissetmem gerektiğini söylediğinde her zaman yaslanabileceğim bir omuzdu.

Ve Azar'ın yanılmış olabileceğinden, hatta daha da kötüsü, bana asla evlenme teklif etmeye cesaret edemeyeceğinden korktuğum için geceleri uyuyamıyordum. Utangaç olabileceği için değil, gerçek bir devrimcinin aşk duyguları beslemediği için. İkimiz ilk kez yalnız konuştuğumuzda ve sosyalizmden değil, sadece ondan ve benden bahsettiğimizde ne kadar büyük bir rahatlama hissettim.

Bana en sevdiğim kitapların neler olduğunu sorduğunda, ben de onun en sevdiği yemeğin ne olduğunu sorduğumda ve birbirimize ailelerimizden ve kardeşlerimizden bahsettiğimizde ve tereddütlerimizle birbirimizi güldürdüğümüzde ne kadar büyük bir rahatlama hissettim.

Tüm solcu erkeklerin sert, mizahsız savaşçılar olmadığı için ne kadar şanslı olduğumu düşündüğümde ne kadar büyük bir rahatlama hissettim.

Walter bira kasasının kenarında başka bir bira açıyor, bir iddiada bulunuyor ve ardından kahkaha atıyor, Behzad da gülüyor, kısa, yüksek sesli bir kahkaha, çok kısa ve çok yüksek sesli ve çok iyi biliyorum ki bu yapay kahkahaya neden olan şey nezaket değil; Walter'ın şakasını henüz anlamadı.

Yüzündeki kılları, özellikle bıyığını yeniden uzattı ve bıyıkları yavaş yavaş griye dönüyor. Walter kel kalırken, Behzad'ın bıyığı griye dönüyor ve üst dudağının üzerine sarkıyor. Tanınmamak için bıyığını tıraş ettiğinde, Morad ondan kaçtı. Bir yaşındaki bir çocuğa, anne babasının komünist olarak bilindiğini ve bu yüzden başkasının dairesinde sahte bir isimle yaşamak zorunda olduklarını anlatamazsınız.

Valizlerinizi toplayıp ülkeyi terk ettiğinizi de anlatamazsınız. Çocuklar üç ve altı yaşındayken bile böyle bir şeyi anlatamazsınız, diye düşünüyorum, ikisinin de oturduğu ağacın altında, hâlâ keçeleşmiş köpeği okşuyorlar. O zamanlar, Behzad sakalını tıraş ederek kendini gizlediğinde, hem o hem de ben bunu daha çok beğendiğimizi fark edince şaşırmıştık, ama Morad'ın kendi babasından duyduğu korku, bıyığının tekrar uzamasına izin vermek için yeterli bir sebepti, bunu yapmak güvenli görünür görünmez.

Walter ve Ulla, Behzad'a bakıp da o bıyığın hikayesini nasıl bilmezler?

Ve Behzad'ın kalın yün kazağının altındaki şişkin göbeğin biradan değil, tereyağlı pilavdan, damlayan ızgara etten ve bazen bütün gün kısık ateşte pişmesi gereken yahnilerden kaynaklandığını nasıl bilmezler?

O göbeğin üzerinde duran ellerinin, Laleh benim karnımda, daha sonra da Morad'ın karnında olana kadar birbiri ardına sigara tuttuğunu ve sonra bir daha hiç tutmadığını nasıl bilmezler?

Ulla geri geliyor, yanıma oturuyor, sigara içmeye devam ediyor, devam ediyor örgü. Behzad'ın sözünü kesiyor, onun cevaplamaya çalıştığı soruları soruyor ve benim gözler bahçede dolaşıyor, çocukların ve köpeğin yanından geçiyor. Walter ve Ulla mısır tarlaları ve çiftliklerle çevrili, şehir dışındaki yolda yaşıyorlar. Onlar mağazalara bisikletle gidin çünkü buradaki tüm köy yolları o kadar düz ki Bisiklete binmek çaba gerektirmez. Çocuklarla ormanda bir gün geçiriyorduk

Walter ve Ulla'yla ilk tanıştığımızda. için üç özel yaprak bulmamız gerekiyordu. Laleh'in hakkında hiçbir şey öğrenmeden yaptığı anaokulu projesi ağaçlar kendimiz. Bir ağacın altında durup bir Alman'a bakıyorduk. ikisi birlikte yanlarından geçerken bir ansiklopedi ve bir sözlük yardım edip edemeyeceklerini sormak için akıllarına gelen her hareketi kullandılar.

Üç yaprağın bulunma hızı ve öğrendiklerimiz Çınar, huş ağacı, meşe kelimeleri yalnızca onların sıcaklığıyla eşleşiyordu. Her ikisi de en başından beri bizi gösterdiler, bizi evlerine kahve içmeye davet ettiler. ilk seferde ve o andan itibaren düzenli aralıklarla. Bertolt Brecht, o şiiri yazan Brecht'ti, diyor Ulla, beni

uyandırıyor düşüncelerimden. Behzad bir an düşünür ve kabul eder: Evet, Brecht Tucholsky değil. Walter ve Ulla hevesle, çok hevesle başlarını salladılar çünkü Behzad Brecht ve Tucholsky'den bahsetti. Bu şiiri okulda okuduk, Ulla

diyor ve Behzad soruyor: "Batı'da Brecht okumanıza izin verildi" Almanya da mı? Evet, burada durum böyle, diye yanıtlıyor Walter. Sen al Siyasi olarak nerede olursanız olun, sevdiğiniz şeyler. Sonra şunu ekliyor: Behzad - ikinci heceyi vurgulayıp onu çizerek düzgün telaffuz etmek için büyük bir çaba — Behzad, burada işler o kadar da düşmanca değil düşündüğünüz gibi, özellikle de kültür söz konusu olduğunda. Behzad başını salladı. Behzad her zaman başını sallıyor ve ancak eve döndüğümüzde bana şunu söylüyor: Söylenenlerin doğru mu yoksa yanlış mı olduğunu düşünüyorsa neye itiraz edebilir?

Birisinin iddiasındaki zayıflıkların olduğu yerde tartışmak istiyordu, ve Alman toplumu hakkında farkında olmadan ortaya çıkardıkları şeyler. Başlangıçta, Ulla ve Walter'ı ilk tanıdığımızda şunu düşündüm: o bir şeyler inşa etmek istiyor öncelikle bu insanlara güvenin, nerede durduklarına bakın, tartışmaya değer mi ve eğer hem kendisi hem de onlar bundan faydalanacaklarsa. Şimdi biz Ulla ve Walter'ı bir yıldır tanıyoruz ve Behzad hâlâ dilini tutuyor, hâlâ benimle daha sonra konuşmayı ve sanki Walter'mışım gibi bana karşı tartışmayı tercih ediyor, sanki ben görüşlerini paylaştı.

Behzad şiir hakkında konuşmaya devam ediyor: "Onu ilk kez burada, Almanya'da okudum," diyor; "Tiyatro grubumuzda sık sık Brecht okusak da daha önce bilmiyordum."

Ulla ve Walter'ın onun sözlerini takip ettiğini görüyorum. Behzad'ın kendilerinin mükemmel bir İran versiyonu olduğunu düşünüyor olmalılar.

Açıkçası tiyatro grubundan bahsedecekti, çünkü bu konuları ne kadar ilginç bulduklarını biliyordu. Açıkçası Brecht ve Tucholsky'den bahsetmeye başlayacaktı.

Ulla ve Walter'ın önünde Alman yazarlardan bahsetmeye asla cesaret edemezdim.

Walter diğerlerinden daha uzun süre gülüyor, Behzad'ın omzuna vuruyor ve kükrüyor: "Ah evet, siz bunları biliyorsunuz, biliyorsunuz Behzad, ama arkadaşlarıma anlatmanız gerekecek, çünkü onlar unuttular."

Ulla yavaşça örgü örmeye devam ederken başını sallıyor, siyah puantiyeye bir sıra daha siyah dikiş ekliyor ve fısıltıyla "arkadaşlar" kelimesini tekrarlıyor.

Walter ona bir bakış attıktan sonra, "Behzad, polisin burada her zaman dost canlısı olduğunu düşünme, onlarla çok sorunumuz var," dedi ve Walter ile Ulla birbirlerine baktılar. Walter bize nükleer enerji yüzünden sokakları ve demiryolu hatlarını işgal ettikleri kampanyalardan bahsetti ve daha sonra zorla götürüldüklerini söyledi. Ulla ve Walter, onları tanıdığımızdan beri bu tür hikayeler anlatıyorlar. Başlangıçta bunun tam olarak neyle ilgili olduğunu anlamadım; sürekli Çernobil'den bahsediyorlardı ve ben de bunun hakkında akademik bir makale yazdıklarını varsaydım. Ama Behzad daha sonra bunun aktivizm olduğunu söyledi; sivil toplumda nükleer enerjinin kullanımına karşıydılar. Nereye götürüldünüz? diye sordum, saatlerdir ilk kez hareket ederek.

Birdenbire tüm gözler bana döndü. Bir sessizlik oldu ve sonra Walter, "Diğer tarafa. Raylardan daha uzağa," dedi. "Peki sonra sana ne yaptılar?" diye sordum. Eğer sizi alıp diğer tarafa götürürlerse, orada mı kalırsınız?

Öte tarafta mı? diye sormaya cesaret edemiyorum. İşte hepsi bu kadardı; isimlerimizi ve adreslerimizi alabilirlerdi ama almadılar, diyor Walter. Keşke şimdi bakabileceğim bir örgü işim olsaydı.

Behzad bana yakın zamanda, "Bu ülkede her şeye sahipler," dedi. "Siyasi olmak için hiçbir sebep yok - neye karşı isyan edecekler ki?" Ben de, "Evet, ama bu ülkede kapitalizm var, onlardan çalıyor ve neden kimse Federal Cumhuriyet'in işçilerini sömürmesine karşı isyan etmiyor? Elbette bağırmalı ve karşı koymalılar?" diyebilirdim. Ama Behzad o kadar uzun ve uzatılmış bir tonda konuşuyordu ki, o zamanlar bana karşı savurdukları argümanları hatırlatmak istemedim; o zamanlar, serbest piyasa ekonomisinin dikkatli yönetilirse ilerleme getirebileceğini söylemeye cesaret etmiştim. Onun, karısı olarak benim böyle bir şey söylediğim için ne kadar utandığını ve sonunda herkesin eşit olduğunu ve kazançlarının da eşit olması gerektiğini kabul edene kadar ne kadar uzun süre benimle uğraştığını hatırlıyorum.

Böyle bir şey söylediğinizde kimse itiraz edemez. Bu ülkede hiç sorun yaşamadıklarına inanmıyorum. Her zaman herkesin bir şekilde akrabası olduğu ve birçok şeyin yasak olduğu Doğu Almanya'dan bahsediyorlar. Ama burada, Behzad ve benim gibi insanlar, çalışmanıza, okumanıza veya başka bir şey yapmanıza izin verilmeyen resepsiyon merkezlerinde mahsur kalıyoruz.

Bu ülkenin bu kadar güçlü bir ekonomisi varken, McDonald's'ın dışında kağıt bardaklarda para toplayan insanlara bile şaşırmıyorlar. Behzad bu konuda kesinlikle yanılıyor: siyasi olmak için bir neden var; sadece aciliyet duygusu yok.

Ulla tekrar benimle sessizce konuşmaya başladı. Bana kadınlar grubundan ve Çernobil'den sonra çocukları için endişelenen anneler birliğinden bahsediyor. Hiçbirimiz çocuklarımıza ne verebileceğimizi ve ne veremeyeceğimizi, onları nasıl riske atabileceğimizi bilmiyorduk, diye açıklıyor.

Bir günden diğerine, kendi sebzelerinizi çocuklarınıza yediremiyordunuz. Ulla'nın çocuğu yok. Kız kardeşlerinin çocukları var ve onlara çok değer veriyor. Bana Azar'ın Laleh'i yatırıp saatlerce ona hikayeler anlattığını hatırlatıyor. Laleh'in Azar'ın hikayelerini dinlerken asla uyuyakalamayacağını en başından beri biliyordum, çünkü Laleh uyanık kaldıkça daha çok hikaye duyacağını ve Azar'ın hikayelerinin Behzad'ınkilerden çok daha heyecan verici olduğunu anlayacak kadar zekiydi.

Azar kendi hikayelerini uyduruyordu, bu yüzden her seferinde yeniydiler. Ama Azar bundan keyif alıyordu, ve hikâyeleri kendisi de uyuyana kadar uzadı durdu. Her yaz, Ulla bahçede yeğenleri için bir kamp kurar, ve onlarla şarkılar söylerdi. Kamp ateşinin etrafında onlara hayalet hikâyeleri anlattığında, çocuklar her sözüne kulak verirdi.

Ben de kadınlar grubuna katılabilirim, diyor; sonuçta Laleh ve Morad da bu havada büyüyorlar, ki bu hava kirlenmiş çünkü tüm politikacılar sadece parayı düşünüyor. Başımı sallıyorum ve Laleh ve Morad'ın bu havadan asla ölmeyeceklerini düşünüyorum. Federal Cumhuriyet'teki her yeğen ve torunu öldürse bile, Morad'ım ve Laleh'im çok fazla şeyden sağ kurtuldular, küçük bir para-hava yüzünden son bulacakları bir şey yok. Ne zaman zaman bulacağımı bilmiyorum diyorum: hâlâ sürgündeki İranlılarla aktif olarak çalışıyoruz. Bu tam olarak doğru değil, ama Ulla'ya kadın grubuna katılmak istemediğimi söylemek istemiyorum.

Kadın grubundan utandığımı ve kampanyalarına katılmaktan çok kötü hissedeceğimi söylemek istemiyorum. Azar ve diğer arkadaşlarımın kaşlarını çatarak, "Nahid, kadın aktivizmi senin için gerçekten bu mu demek?

Diğer kadınlarla sebzeler ve hava hakkında konuşmak mı?" diyeceklerini hayal ediyorum. Ve arkadaşın Walter soruyor, kim hapse girdi? Onunla herhangi bir iletişimin var mı, yoksa çok mu tehlikeli? Ulla, ilginçleşecek gibi görünen konuşmalarına hemen dikkatini geri çeviriyor ve Behzad'ın aniden gözlerini yere indirmesi canını yakıyor. Walter içki içmemiş olsaydı bunu sormazdı; zor konular hakkında nadiren doğrudan sorular sorar. Soru soran kişi aklı başında değilse cevap vermek anlamsızdır ve bunu yapmak zorunda da kalmamalısınız. Bu kadar kibar olmamalıyız; Behzad, Walter'a cevap vermek

için kelime aramak zorunda kalmamalı. Peyman'dan en son haber aldığımızdan beri haftalar geçti.

Peyman'ı en son gördüğümüzde, uzun zamandır ilk kez savaş hakkında konuşuyorduk. Altı yıldır sürüyordu ve biz buna korkutucu bir şekilde alışmıştık. Behzad ve ben küçükleri yatağa yatırmıştık ve alibi dairemizin oturma odasında oturuyorduk. Savaşın insanların zihinlerini körelttiğini ve eğer İslam rejimi bu kadar kan dökücü, tehlikeli bir rejim olmasaydı, savaşın bazı avantajları olabileceğini söyledim: şimdi daha cesur olurduk ve insanlar bize daha az zulüm ederdi, çünkü savaş halindeki bir ülkede isyan beklemezsiniz ve Behzad da aynı fikirdeydi. Ama ikimiz de bunun bizim için tam olarak ne anlama geldiğini gerçekten düşünmedik, çünkü bu soruyu her gün kendimize sormak zorunda kalırdık ve sanırım bu yüzden bu garip zamanda hiç sormadık.

Ve sonra Peyman kapıyı çaldı. Çocuklar yataktaydı, ebeveynleri konuşurken ve her şey yolundayken çocukların yaptığı o kutsal uykuyu uyuyorlardı.

Belki de o gece son kez böyle uyudular ve o zamandan sonra bir daha asla aynı şekilde uyumadıklarını bize söyleyemeyecek kadar küçükler.

Peyman her zamanki gibi sessiz ve kibardı; gülümseyerek, biraz fazla aceleyle içeri girdi ve ona çay ikram ettim, hemen aldı ve hemen bıraktı, hemen ayağa kalktı ve hemen tekrar oturdu. Bize belirsiz bir gülümseme verdi ve korkunç sözleri söylemeye başladı:

Yoldaşlar, diye açıkladı, fazla zamanım yok, sadece bugün aldığım mektubu size göstermeye geldim.

Mektubu Behzad'a uzattı; cesur görünüyordu ama aynı zamanda utanmış da gibiydi ve Behzad mektubu aldı, okudu, başını salladı, katladı ve sordu: Ne yapacaksın? Peyman, tırnaklarına bakarak, "Başka seçeneğim yok Behzad, mektupta yazdığı gibi üç gün içinde gideceğim ve cezamı çekeceğim." dedi.

Peyman yutkundu, ben de yutkundum ve düşündüm, İşte o an. Yıllardır bir gün bunun olacağını biliyorduk ve şimdi her şey başından beri, ilk protestolardan, dağlardaki köylülere ilk ziyaretten, devrimci şarkılar söyleyerek geçirdiğimiz ilk akşamlardan beri beklediğimiz sona doğru geliyor.

Postalarımızın her zaman Behzad'ın annesine teslim edildiğini düşündüm, çünkü adresimiz gizli tutulmak zorundaydı ve mektubu kabul edip postacının önünde gururlu duruşunu korumak için elinden gelenin en iyisini yaptığını hayal ettim.

Bugün bize hiçbir mektup gelmediğinden emindim, yoksa bu sabah onu aradığımızda bize söylerdi.

Behzad'ın ifadesi değişmeden sordu, Peki ya ülkeyi terk etmek? Örgüt başkalarına yardım etti; neden siz de kaçmıyorsunuz?

Peyman kahkaha attı, bize baktı, hala gülümsüyordu ve dedi ki, Çok geç. Artık karayoluyla gitmemin yasal bir yolu yok, isimlerimizin listeleri var ve benim adım da orada olacak, bundan emin olabilirsiniz.

Sahte kimlik çok uzun sürüyor ve çok pahalı, ayrıca Behzad, bir karım ve iki çocuğum var, onları burada nasıl bırakabilirim? Ve sordum, Peki Simin, kaçarsanız o da sizinle gelmez mi? Peyman bana baktı ve fısıldadı, Onu nasıl biri olduğunu biliyorsun, bunu atlatamaz, yokluğumu zar zor atlatır, senin kadar güçlü değil. Sonra da tırnaklarına baktı. Yüzünde gülümseme olmaması alışılmadık bir durumdu.

Ayrıca, onu sevgili karısı olmadan görmek de alışılmadık bir durumdu. Simin, iyi kalpli kadın, Peyman'a yapışan, başkalarının yanında asla tek kelime etmeyen, ama ikimiz yalnız kaldığımızda konuşmayı bırakamayan biriydi.

Sessiz, kız gibi dış görünüşünün ardında ülkemizin geleceğine dair en ilerici vizyonları besleyen ve Peyman'dan birkaç gün boyunca -ki bu çok sık oluyordu- hiçbir haber alamayınca bana, ona herhangi bir zarar gelirse din adamlarını kendi elleriyle boğacağına söz veren kişi kimdi?

Peyman boğazını temizledi ve ayağa kalktı, sonra çayına uzandı ve ayakta içti. Sadece veda etmeye geldim dedi ve senin için hala çok geç değil. Dördünüz hala karayoluyla gidebilirsiniz Behzad, kim bilir senin adını da bir listede bulmaları kaç gün sürecek. Khoda kone, diye ekledi, Allah'ın izniyle, onlara isim veren ben olmayacağım. Yere bakarak garip bir şekilde gülümsedi ve ona tekrar oturup çayını huzur içinde içmesini ve böyle şeylerden hiç bahsetmemiş gibi davranmasını yalvarmak istedim. Sonra Behzad ve Peyman birbirlerini öptüler, her iki yanağından da birkaç kez. Behzad, Peyman'a kollarını doladı ve onu birkaç saniye sıkıca tuttu ve çocukların uyuyor olmasına sevindim, Laleh'in babası ile amcası Peyman arasında geçen bu sahnenin onun dikkatli gözlerinden kaçmış olmasına sevindim. Ona sadece nezaketten amca demiyordu; gerçekten de onun için bir amca gibiydi. Çünkü çocuklarla yetişkinlerle konuştuğu gibi konuşuyordu: nazikti ve anlattıklarını ciddiye alıyordu, sanki küçükler ondan bir şeyler öğrenebileceği çok bilge insanlarmış gibi.

Arkadaş çevremizdeki ilk ve en büyük kız olan Laleh'e karşı gerçek bir zaafı vardı, çünkü hepsi sadece erkek çocuk doğuruyordu.

Behzad, Peyman'a "Kendine iyi bak," dedi - sanki önemsiz bir söz gibiydi - ve sonra Peyman, "Kendine iyi bak. En azından benim üç tam gün özgürlüğüm olduğunu biliyorum, senin ise böyle bir güvencen yok, yoldaş," dedi. Behzad gülerken Peyman'ın ifadesi ciddi kaldı.

Peyman'la uzun süre el sıkıştık, sonra Peyman bana çay bardağını geri verdi, küçük, temiz deri ayakkabılarını giydi ve bir kez daha gülümsedi, ardından karanlığa doğru aceleyle uzaklaştı, biz de arkasından sessizce kapıyı kapattık.

Behzad ve ben, hareket tarafından düzenlenmiş bir saklanma yeri olmasına rağmen, yavaş yavaş ev gibi bir yer haline gelen oturma odamızda terk edilmiş çocuklar gibiydik; duvarlarda Hafız ve Rumi'nin çerçevelenmiş şiirleri ve aralarında Laleh'in resimleri vardı. Peyman'ın çay bardağını sıkıca tuttum ve mekanik bir şekilde oturduğumuzda ve gözlerimden yaşlar süzülmeye başladığında, Behzad dedi ki, Nahid, bu sefer doğru yapacağız, bu sefer gitmemiz gerekiyor.

Sonunda birbirimize baktık ve zihnimde Behzad ve Peyman'ın arkadaşlarımızın ortasında oturup ciddi yüzlerle bir şeyler tartıştıkları tüm durumları görebiliyordum.

Peyman, zeki, sessiz olan, ve Behzad, ipleri elinde tutan kişiydi ve devlet muhtemelen hangisini önce zindanlarına atacağının umurunda değildi, ama Behzad'ın da bir mektup alması sadece zaman meselesiydi. Behzad seyahat acentesini aradı, iki yetişkin ve iki küçük çocuk için dört bilet aldı ve üç gün bekleme süresi ve dördüncü gün için rezervasyon olasılığı verildi. Ben de çay takımlarını topladım ve çocukların akşam yemeğinden kalan bardakları ve tabakları yıkadım.

Behzad, Walter ve Ulla'ya Peyman'ın hayatına devam etmeye çalıştığını söylüyor. Onlara muhtemelen her zamanki gibi geliyor; sadece ben sesindeki acıyı duyabiliyorum, tıpkı duvarları küf ve çıplak kadın resimleriyle kaplı resepsiyon merkezinde mahsur kaldığımız zamanki gibi, ve Dayeh'i arayıp, her şey yolunda, artık güvendeyiz, başardık dediğinde olduğu gibi. Behzad ona, Doğu Alman yoldaşlarımız İstanbul'dan çıkmamıza yardım etti, dedi ve sonra biraz daha sessizce ekledi, Bizi Federal Cumhuriyet'e gönderdiler.

Behzad, Walter ve Ulla'ya bakmıyor; çocuklara bakıyor. Peyman güçlü, diyor neredeyse meydan okurcasına. Peyman, adının burada, soğuk bir bahar gününün alacakaranlığında, pis bir köpeğin olduğu dağınık bir evin dışında

söylendiğini bilseydi keşke. Ülkeyi terk etmek istemiyor mu? diye soruyor Ulla. Orası onun için çok tehlikeli değil mi? Behzad, "Evet, tehlikeli," diyor, "ama hallederler, bir gelişme umuyorlar." Bunun Almanca karşılığını -Entwicklung- benden öğrendi.

Haberlerde sık sık duyuyorduk ve haberlerde bu kelime geçtiğinde hiçbir zaman anlamadığını görebiliyordum. "Entwicklung ne anlama geliyor?" diye sorması birkaç gün sürdü. Ben de ona açıkladım ve o öğleden sonra baktığım diğer kelimeyi, gayri safi yurtiçi hasılayı ifade eden tek bir kelimeyi hatırlamaya çalıştım ve Azar'ın orada olmasını diledim, böylece Behzad'ın gururunu yutup bana bunu da sormasının kaç hafta süreceği konusunda bahse girebilirdik.

Ulla, "Bu delilik," diyor, "seni hapse atan ve arkadaşlarını kovan bir ülkede kalmak delilik." Ulla, Behzad'dan bana ve tekrar ona dehşet dolu bir ifadeyle bakıyor ve onu susturmak için üzgün görünmeye çalışıyorum ve sonra hepimiz sessiz kalıyoruz. Peyman hakkında bir mektup kışın geldi. Pencerede oturmuş, dışarı bakıyordum; komşuların pencereleri Noel süsleriyle ışıl ışıldı.

Bir önceki yıl, pansiyonda, kimsenin penceresinde ışık yoktu; ışıkların nereden geldiğini ve bu ülkede ne kadar önemli olduğunu ancak konut sitesinde anladım. Her sabah olduğu gibi, doğum gününün sabahında bir çocuk gibi sarı posta arabasını bekliyordum — tek fark bazen hediyelerin olmaması, bazen arabanın binamızın önünde durması ve beklememdi ve birkaç dakika sonra posta kutularına koşup bizimkini boş bulmamdı. Ama o zaman bile bunun kötü bir işaret olmadığını biliyordum; sadece yarın için şansımı artırıyordu.

O gün, bir hava posta zarfı vardı ve kalbim yerinden fırladı, aynı zamanda bugün bir mektubun yarın boş bir posta kutusu ve hayal kırıklığı anlamına geldiğini de biliyordum. Zarfın üzerinde alışılmadık bir el yazısı, tanıdık Farsça karakterler ve Simin'in adı, 'gönderen' başlığı altında. Behzad eve geldiğinde, mektubun ne anlama gelebileceğini düşünmek için birkaç kez okuduk. Bir bomba, bir hapishane, duvarda bir delik ve kaçak Peyman, yeraltında yaşıyor ve her şeyin geçmesini bekliyor. En azından, Simin'in mektubunda okuduğum buydu; mektupta bir yıldırım çarpmasından, arka bahçedeki yıkılan bir duvardan ve çatlaklardan içeri giren farelerden bahsediliyordu.

Bir fare inatla mutfağında saklanıyor, Simin veya iki oğlunun asla görmeyeceği şekilde, yiyecek ve aile sevgisiyle dolu güzel bir hayatın tadını çıkarıyordu.

Mektup şu sözlerle bitiyordu: Duvarlar her yerde yıkılıyor ve asla durmayacaklar!

Behzad ve ben mektubu birlikte tekrar tekrar okuduk ve anlamı konusunda hemfikir olduğumuzda çocuklar gibi sevindik.

Hapishaneye düşen bombayla ilgili haberleri hatırladık, mektuptaki tarihin uyuştuğunu tespit ettik ve uzun süre gülümsedik, gözlerimizden gizlice gözyaşlarımızı sildik (çok azdı gerçi) ve ben, "Aç mısınız?" diye sordum.

Behzad, her zamanki gibi büyük, kutu gibi radyosunun önünde yerde yemek yemedi, çocuklarla birlikte mutfak masasında yemek yedi ve bu sefer ödevlerini sormadı. Bunun yerine, okulda ve anaokulunda öğrendikleri Noel şarkılarını ona söylemelerine izin verdi. Laleh gururlu ve vicdanlıydı, Morad ise burnunu havaya kaldırarak gevezelik ediyordu. İkisi de heyecandan uçuyordu, sanki onlar da iyi haberi anlamış gibiydiler. Peyman'dan uzun zamandır haber alamamıştık.

Vedalaşırken Ulla beni kenara çekti. Sıkıca sarıldı. Lavanta ve hafif bira kokuyordu ve el örgüsü yün kazağı boğazımı kaşıyordu. Burada birbirlerine sarılıyorlar ama öpüşmüyorlar, ama Ulla bana sarılıyor ve beni öpüyor da, ben de karşılık veriyorum, sanki ikisini birden yapmak bir uzlaşmaymış gibi, sanki ortada buluşuyormuşuz gibi. Canım, diyor, artık bir araya gelmemizin zamanı geldi, sadece ikimiz — istersen? Gülümsüyorum ve diyorum ki, Evet, tabii ki, çok güzel olur. Gözlerimin içine bakıyor, yüzüme birkaç santim mesafede ve öyle ciddi bir ifadeyle ki, bakışlarımı kaçırmak istiyorum ama bu imkansız, birisi bu kadar yakın dururken. Bugün çok dalgınsın — her şey yolunda mı? diye soruyor ve Behzad'ın ayakkabılarını giyerken bize bakıp durduğunun farkındayım, sanki daha yakına gelip dinlemek istiyormuş gibi. Evet, evet, diye cevap veriyorum ve Ulla diyor ki, Konuşmak istersen, bir sorun varsa, her zaman bana gelebilirsin.

Gülümsüyorum ve diyor ki, Yarın kahve içmeye uğrayacağım, tamam mı? Tekrar gülümsedim ve kapıya doğru döndüm, Morad'ın atkısını düzgünce bağlayıp yumuşak, güzel kokulu boynunun arkasını öptüm.

Sonradan, o anda sormaya cesaret edemediğim için kendime kızacağım: tam olarak ne zaman geleceğini, saat kaçta geleceğini ve kahve alıp almamam gerektiğini, ya da siyah çay içip içmediğini, çünkü aslında hiç kahve içmiyoruz.

Walter bana sarılırken ve ben olabildiğince hızlı bir şekilde çocuklara ve kapıya dönerken, yokluğun ne anlama geldiğini merak ediyorum; bu kelimeyi devlet memurlarından biliyorum - tatilde olduklarında yok oluyorlar – ve başkalarına nasıl yok görünüyorum? Özellikle de midemdeki rahatsız edici hissi ve haftalardır ertelediğim doktor ziyaretini düşünmemek için her türlü çabayı gösterdiğim bir akşamda.

Morad, Behzad'ın kollarında uyuyor ve Laleh elimi tutuyor, gözlerini ovuşturuyor. Küçük beyaz rugan ayakkabılarıyla bize yetişmeye çalışıyor.

Walter ve Ulla'ya taksiye bineceğimizi söyledik ve sonra sessiz bir anlaşmayla yürüyerek yola koyulduk. Zifiri karanlık ve soğuk, tıpkı bir kış gecesi gibi. Mevsimleri o kadar birbirinin yerine geçiyor ki, diye anlattı Shirin bize hostelde en başta, büyük yemek salonunda onunla ilk tanıştığımızda ve Behzad ile ben hiçbir şey söylemeden onun ve kocası hakkında aynı sonuçlara vardık. Bunu hâlâ yapabiliyorken - yeni insanlarla tanışıp onları sınıflandırabiliyorken, dünyada henüz çocuklar gibi hareket etmeye başlamamışken, insanları sadece kimin arkadaş canlısı kimin olmadığını ayırt ederken.

Shirin bize, "Diğerleri burada mevsimlerin hepsinin aynı olduğunu söylüyor" dedi ve istemeden, diğerlerinin ne diyeceğini beklemeye başladık.

Diğerlerine belediye konutu verilip verilmediği; insanların size mobilya vermesine izin vermenin mantıklı olup olmadığı, yoksa bit pazarlarından kendiniz daha eski mobilyalar satın almanın daha onurlu olup olmadığı.

Diğerleri iddialarını değerlendirmek için ilk görüşmelerini yaptıklarında, sonrasında umutlarını yükselttiler mi yoksa hiçbir şey ummamaya mı karar verdiler? Diğerleri de reddedilmiş miydi? Onlar da mı okuyorlardı:

…yukarıda belirtilen nedenlerden dolayı Federal Almanya Cumhuriyeti'nde siyasi sığınma hakkınız yok.

Diğerleri de karardan sonra kendilerini güçsüz ve bitkin hissettiler mi, yoksa "Herkes ilk seferde reddedilir, kimse hemen kabul edilmez, tekrar gitmeniz, tekrar görüşme yapmanız, daha fazla isim vermeniz, daha fazla hikaye anlatmanız, belki de biraz yalan söylemeniz, hepimizin başına gelmiş olabilecek şeyleri uydurmanız gerekir, gerçekte komşularımızın başına gelmiş olsa bile?" dediler mi?

Diğerleri çok benzer ve çok farklı şeyler yaşadılar ve onları şimdi çok nadir görüyoruz. Son birkaç ayda, gösteri ve protestoların çok azına katıldık, bu yüzden sürgündeki diğer İranlıların nerede olduğunu takip edemedik.

Behzad bana, "Bu gece çok sessizdin," diyor, "rahatsız mı oldun?" Ben de, Hayır, Walter ve Ulla'nın evinde her zaman rahat hissederim, sadece üşüdüm diyorum. Behzad gülümsüyor: Evet, çok soğuktu, henüz dışarıda oturmanın zamanı değil ve et çok yağlıydı ve ortası hala kırmızıydı, ve ben de, Evet, bu yüzden benimkini bitiremedim diyorum. Son zamanlarda çok az yiyorsun, dedi Behzad. Solgunlaştın. İştahımın olmadığını, kendimi güçsüz hissettiğimi, yemek yiyemeyecek kadar güçsüz olduğumu fark etmesine şaşırdım. Behzad,

Dün gece seni uyandırdım mı diye soruyor. Ben de, Hayır diyorum. Dün gece çok derin uyudum, şaşırtıcı bir şekilde, genellikle kendi düşüncelerim bile beni uyandırabilir ve bütün gün evde oturmaktan başka bir şey yapmamıştım — ama akşam o kadar yorgundum ki hemen uyuyakaldım ve sabaha kadar uyanmadım.

"Kötü rüyalar gördüm," diyor Behzad. "Uyandım ve dışarı çıkma vakti gelene kadar radyo dinledim." Gözlerim, küçük yüzünü Behzad'ın omzuna yaslamış, göz kapakları şişmiş ve kapalı, konuşmamızdan çok uzak bir şekilde derin bir rüyaya dalmış olan Morad'a takılıyor. Büyük adımlar atan Laleh'e bakıyorum. Ayaklarına ve bizim ayaklarımıza bakarken ve bizimle aynı adımları atmaya çalışırken, kalın, koyu kirpiklerini yukarıdan görebiliyorum. "Ne rüya gördün?" diye soruyorum ve Behzad, "Yine aynı rüya," diyor ve ben de "Yine mi?" diyorum. Korkuyorum, Behzad için endişeden midem kasılıyor. Behzad devam edemezse ne yapacağım?

"Günün o saatinde radyoda ne var?" diye soruyorum. "Doğru düzgün program yok, sadece müzik," diyor - "Tekrar kaset kayıtlarını dinledim. Behzad orada olmadığında haberleri kaydediyorum: dil kursu gecikirse; Eğer kayıt dışı, inşaat şantiyelerinde iş bulmayı başarırsa; dışarıdayken. Farsça gazeteler burada çok pahalı, bu yüzden haberler radyodan geliyor. Amerika'dan, Londra'dan, İsrail'den. Sürgündeki İranlılar İran'daki siyasi durumu saat başı, yarım saatte bir, çeşitli odak noktaları ve temalarla bildiriyorlar. Televizyon izlemeyi Behzad'ın radyo haberlerine göre ayarlıyorum, siyah kaseti siyah cihaza takıyorum, açıyorum ve bip seslerini ve haber spikerinin acil sesini bekliyorum; spiker haberleri soğuk, objektif bir tonda sunuyor.

Anne babalarımızın, kardeşlerimizin, teyzelerimizin, kuzenlerimizin, amcalarımızın ve büyükannelerimizin tanıdık dilini uzak bir soğuklukla sarıyor, sanki ondan sadece kötü haberler bekleyebiliriz.

Bazen kötü haberleri kaset üzerine kaydetme korkusu beni ele geçiriyor, Behzad diğer yetişkinlerle okul sıralarında otururken onu dinliyorum. Ve böylece sesi kısıyorum, sanki bunu çocukların hatırı için yapıyormuşum gibi — otomatik olarak sessizleşiyorlar, oyunlarını yarıda kesiyorlar, kıpır kıpır oturuyorlar, radyo açılır açılmaz ve babaları dinlemek ister istemez.

Bu konuşan kutuya karşı öyle bir saygı geliştirdiler ki, bir gün onlara açıklamak zorunda kalabilirim. Belki de şimdi açıklamalıyım, ama neyse ki hiç sormuyorlar. Sanki soru sormaktan vazgeçmişler gibi ve sanki onlara olabildiğince çok yüksek sesle kitap okuyarak, onlarla resim yaparak,

Konsantrasyon oyunu oynayarak soru sormalarını engelleyebiliyormuşsunuz gibi.

Behzad'ın kabusundan sonra çıplak oturma odasında yattığını, üç gün önceki haberleri dinlediğini hayal ediyorum ve ona acıyorum ve onu kollarıma almak, ona güçlü olduğumu göstermek, sadece beni yalnız bırakması gerektiğini anlatmak istiyorum. Ve tüm bu düşünceleri yarın sabah için, yatakta geçireceğim yarım saat için saklıyorum.

Behzad soruyor: "Sürgündeki İranlılarla hâlâ aktif olduğumuzu neden onlara söyledin?"

"Bilmiyorum," diye yanıtlıyorum, "Ulla'nın kadın grubuna katılmak istemedim, ama bunu söylemenin kaba olacağını düşündüm."

"Onlarla aktif olduğumuzu söylemek, yaptıklarını onayladığımızı söylemekle aynı şey değil mi?" diye soruyor Behzad sakin ve kararlı bir şekilde, bana gençliğindeki halini hatırlatan bir tonda.

Genç Behzad'ı, taşıyacak bir Morad'ı olmayan, sadece kolunun altında deri bir evrak çantası ve elinde bir sigara olan, favorilerini uzatan ve her zaman üzerindeki kırmızı yıldızlı siyah kumaş ayakkabılarını düzgünce bağlayan bir Behzad'ı. "Behzad, biliyorum, bunların hepsini biliyorum, ama Ulla'yı incitmek istemedim, ona geçerli bir sebep olmadan hayır demek istemedim," diyorum.

Behzad bana hafifçe gülümsedi ve dedi ki, geçen yıldan kalma birkaç kaset buldum ve dinledim. Laleh'e baktım ve dinlemediğini, her ikinci kaldırım taşına bastığını fark ettim ve sordum, Hangi kasetler, nereden geldiler?

Onun için her zaman aynı kasetin üzerine kayıt yapıyorum, haftalardır böyle yapıyorum ve Behzad dedi ki, onları slayt gösterisi fotoğraflarının olduğu çekmecede buldum, geçen yıldan bir tane vardı, ve haber yayınlarını ve röportajları, katliamdan sonraki tüm haberleri dinledim, Nahid, çok uzun zaman önce değil ve sanki hiç olmamış gibi davranıyoruz — Peyman da aralarında olabilirdi. Hiçbir şey söylemedim, içimden düşündüm, biz de aralarında olabilirdik. Basit bir adamın, basit bir Ayetullah'ın basit bir kararı, neredeyse tüm mahkumların bir anda öldürülmesine yetiyor.

Şimdi devrimi kim gerçekleştirecek? Bir kez daha düşündüm. Eğer hepsi asılmışsa, asıl ve doğru devrimi kim gerçekleştirecek?

Ama ben Behzad'a diyorum ki, hadi ama, bunun üzerine yeterince zaman harcadık. Ve Behzad diyor ki, Diğerleri bunun üzerine yeterince zaman harcamadı, sürgündeki İranlılarınız, bahane olarak kullandığınız kişiler, hiç

düşünmediler, bütün sorun bu. Ve ben onları düşünüyorum, diğerlerini, onlar da mektup bekliyorlar, tanıdık el yazısı bekliyorlar, İsrail Radyosu ve BBC dinliyorlar, bizimle birlikte protesto çadırını kuranları.

İran'daki tüm siyasi tutsakların özgürlüğü için yazan pankartlar vardı ve o zamanlar bunları yazmadan önce Almancaya çevirmemiz gerekiyordu.

Yaşlı görünüyorlardı, kadınların saçları boyalıydı, benim gibi dar taytlar giyiyorlardı ve çocukları büyümüş, kendi bebek arabalarını itiyorlardı ve Almanlar bize baktılar ve ben merak ettim, Onlar zaten ne biliyor olmalı ve şimdi ne öğreniyorlar?

Ulla'nın bana gösterdiği dergilerin, Şah'ın renkli resimlerinin, Ulla'nın gülerek bana bunları saklamasının sebebinin, kendisi ve Walter'ın üniversitelerdeki Şah ve Nazilere karşı öğrenci protestolarında tanışmış olmaları olduğunu anlatmasının bir görüntüsü aklımdaydı.

Ulla, o günlerden bahsederken hep kıkırdar, sanki protestolar sadece iki gencin buluşmasıymış gibi ve Almanların en azından bir devrim girişimi olarak değerlendirebileceği bir şey değilmiş gibi.

Hapishanelerden kurtulanlar kamuoyuna açıklama yaptıktan kısa bir süre sonra, aşırı ısınmış bir otobüsle üç yüz kilometre yol kat ettikten sonra, başkentteki büyük, renkli meydanda diğerleriyle birlikte duruyorduk.

Morad'ı bebek arabasında birkaç battaniyeye sarmış ve Laleh'i uzun bir aradan sonra ilk kez bir gösteriye hazırlamıştık. Ona, birçok insan bir şeyi değiştirmek istediğinde hep birlikte sokaklara çıktıklarını ve böylece yalnız olduklarından daha güçlü olduklarını söyledik ve o da kalabalığa memnuniyetle baktı. Havayı içime çektim ve eskisi gibi hissetmeye, yirmi yaşında ilk protestolarımda hissettiğim gibi hissetmeye çalıştım; yeni başlangıçların ve olasılıkların her yeri saran kokusuyla. Ama hava, üniversitelerinde hâlâ Nazi olup olmadığını umursamayı bırakmış, bize bakıp gözlerini kaçıran, muhtemelen hâlâ yakışıklı Şah ve pahalı giyimli karısının imajını kafalarında taşıyan Almanların kokusuyla doluydu. Tıpkı ben de her zaman başkentlerini düşündüğümde Führer'in imajını ve selam veren kolların imajını gördüğüm gibi.

Behzad, broşürler ve resimlerle dolu bir masada oturmuş, sohbet ediyordu. Genç ve aklı başında görünüyordu ve Laleh heyecanlıydı ve hemen Farsça konuşabileceği, gülebileceği ve saklambaç oynayabileceği başka çocuklar buldu ve Behzad'ın kalın kaşlarının arasındaki kırışıklıkları gördüm, onu ellerini

dizlerinin arasına koymuş, sandalyenin en ucunda oturmuş, geçenleri izlerken gördüm.

Yorgunluktan sarkmaya başlamış yanakları, gri parıltılı saçları, tıraş etmediği bıyığı. Ama kimse gelmedi; hazır cevapları vardı ama kimse soru sormadı.

Ve böylece Behzad zamanının çoğunu yanındaki adamla konuşarak geçirdi, o da eskiden bizim hareketimizdeydi. Karısı devrimden kısa bir süre sonra yakalanmış ve diğer muhalif üyelerin isimlerini almak için işkence görmüştü, ancak sonuna kadar direnmişti.

İslam rejimi tarafından öldürülen ilk kadınlardan biriydi.

Haberleri duyduğumuzda Azar, "Artık kadınları bile öldürüyorlar" demişti. Onlara hiçbir isim vermedi, dedim. Kocasını korudu. Kocası, yıllar sonra kendisi de hapse girdi ve o zamandan beri bir erkek için olması gerekenden daha zayıf. Almanlar, psikolojik değerlendirmeden sonra sığınma başvurusunu hemen kabul etti. Bazen hepimizin psikolojik değerlendirmeye ihtiyacı olduğunu düşünüyorum; o zaman hepimizin sığınma başvuruları hemen kabul edilirdi. Behzad onunla konuştu ve ben de Morad'ı kucağımda taşıyarak yürüyüşe çıktım, diğer kadınlarla konuştum, safranlarını nereden aldıklarını öğrendim ve iyi çocuk kıyafetleri satan ucuz bir dükkan olduğunu anlattım ve onlara babamdan bahsettim, adını Morad'a verdiğimiz ve Devrim'den kısa bir süre sonra ölen babamdan bahsettim ve birdenbire herkes babalarından bahsetmeye başladı.

Eve dönüş yolunda otobüste, çocuklar yorgunluktan uykuya dalmışken, Behzad onları uyandırmamak için fısıldadı: "Nahid, onlar anlamadılar, Şah döneminde işlerin daha iyi olacağını düşündüler, dökülen kanın asla daha iyi ya da daha kötü, adil ya da haksız olmadığını anlamadılar, Nahid, sadece anlamadılar." Ve otobüs hareket etmeye devam etti ve Laleh uyandı ve kustu, bu da bana Tebriz'e otobüsle gittiğimiz zamanı hatırlattı, kaybolup İstanbul'a gidebileceğimiz umuduyla, ama kısa süre sonra geri döndük.

"Sürgündeki İranlılarınız yeterince düşünmemiş," diye tekrarlıyor Behzad. Şimdi, soğuk gecede yürürken. "Hatalarından ders almıyorlar," bir gün komünizm istiyorlar, ertesi gün Şah'ı istiyorlar, her zaman kan dökületeceğini asla öğrenmeyecekler." Ben de diyorum ki, "Ama komünizm de kan dökülmesine yol açar Behzad, kendimizi kandırmayalım." Ve o da diyor ki, "Evet Nahidjan, neden hedef sadece bir daha asla kan dökülmemesi değil, sadece daha fazla kan dökülmesin?"

Bir dahaki sefere Ulla ile bir şey yapmak istemediğinde farklı bir bahane bulmanı tercih ederim - kendini bu insanlarla ilişkilendirme.

Bunu söylerken genç Behzad'a biraz benziyor ve sanırım bir dahaki sefere sesimi daha da alçaltacağım ki duymasın.

Bir süre yürüyoruz, Laleh'in beceriksiz deri ayakkabıları kaldırımda tıkırdıyor. Artık bir kaldırım taşından diğerine atlamıyor ve ne zaman durduğunu ve dinlediği için mi yoksa yorgun olduğu için mi durduğunu merak ediyorum.

Karanlıkta yürüyoruz ve küçük dairemize duyduğum bir özlem hissediyorum; nedense her zaman boya kokuyor, uzun zamandır orada olmadığımızda televizyon elektrikli bir sis oluşturuyor; çocukların odalarında güvende olduklarını hissediyorum; Behzad ile küçük tahta yatağımızda birbirimize sokuluyoruz çünkü radyatörler çalışmıyor.

Ve yine, dairemizin diğer dairelerden saklayacak hiçbir şeyi olmadığı düşüncesi aklıma geliyor - Ulla ve Walter'ın tahta, küf, bodrum ve köpek kokan evinde yaşamaktansa orada yaşamayı tercih ederim.

Bazen düşündüğümüz kadar, diğerlerinin bazen söylediği kadar bizi yıkmadılar.

Yaşlı, gri sakallı, yıpranmış bir kışlık palto giymiş bir adam bize doğru geliyor. Başındaki kapüşon alnına sarkmış, kürklü kenarlarının altında ise kekeliyor ve şarkı söylüyor. Laleh'in elini daha sıkı tutuyorum ve küçük yüzü hayranlık ve şaşkınlıkla ona bakıyor. Adam duruyor ve dördümüze de tek tek bakıyor; kekelemeyi bırakıyor, karnının üzerinden kolunu geçirerek ustaca bir reverans yapıyor ve "Selamün Aleyküm" diye sesleniyor. Sonra yüksek, boğuk bir sesle kıkırdıyor ve Behzad duruyor, kucağında uyuyan Morad ile ustaca bir reverans yapıyor ve "Selamün Aleyküm" diye karşılık veriyor ve yaşlı adam yürümeye devam ediyor, Behzad gülüyor ve bu beni de güldürüyor ve adam diğer yöne doğru yürümeye, şarkı söylemeye devam ediyor ve ben ancak Laleh'in bize üzgün ve şaşkın bir şekilde baktığını görünce gülmeyi bırakıyorum.

Yani, yarım saat sonra: çocukları uyandır, yıka, kahvaltı ver ve bir saat sonra: daireden çık, çocukları aşağıya, komşuların arabalarına götür ve yorgun yüzlerini öp. İki saat sonra: posta arabasını bekle ve üç saat sonra: pirinci yıka ve ıslat. Cesur ve Güzel'in son bölümüne dokuz saat yirmi dakika daha var.

Behzad bugün alarmdan önce uyandı, beni alnımdan ve saçlarımdan öperek uyandırdı ve keşke alarm hiç çalmasaydı, hiç sessiz karanlığa vızıltısını yaymasaydı, hiç turuncu ışığını yatak örtülerimize yansıtmasaydı, hiç Behzad'ın kolunu uzatıp büyük plastik düğmeye basmasını istemeseydim.

Alarm çalmasaydı, dar yatağımızın ötesinde hiçbir dünya olmadığına inanabilirdim. Gözlerimi kapatıp pencerelerin dışındaki soğuk dilin var olmadığını hayal edebilirdim. Sadece yan odada uyuyan küçük ruhlar ve Behzad'ın kolu ve kulağımdaki nefesi. Sadece deriden görünen damarlar, sadece altımdaki nabız atışı.

Sadece vücudundaki kalın, siyah tüyler, sadece boğazıma yaslanan kafa, tüm bu zekice düşünceleri, dünyanın en zekice düşüncelerini, dünyayı kurtarabilecek her şeyi, bir gün dünyayı kurtaracak olan şeyleri, bir gün, eminim ki kurtaracak olan şeyleri ortaya atan kafa.

Zihnim büyük mağazadaki video kasetlerinin sergilenmesi gibi: Tek tek kasetleri seçip izleyebiliyorum. Düğünümüzün videoları. Azar'ın henüz bir kocası ya da oğlu yok; Behzad'ın komşusu Sohrab yaşlı adamlarla iskambil oynuyor; karısı uzun, parlak saçlarını toplamış.

Behzad'ın annesi sevinç gözyaşlarını siliyor ve benimki de onun yastığına taht gibi oturuyor. Alkışlıyorlar, gülüyorlar ve bizim için şarkı söylüyorlar. Video, Behzad'ın ailesinin evindeki akşam yemeğine geçiyor; küçük kardeşleri henüz suçlu yetişkinler olmamış ve büyükleri de şık giyimli çocuklarıyla ziyarete gelmişler. Her zaman çocuklu biri var ve her zaman çocuklarla misket oynayan biri var; her zaman gürültülü ve Behzad'ın kardeşlerinden biri her zaman uyumayı başarıyor tüm bunlara rağmen, odanın bir köşesinde, halının üzerinde. Peyman ve Simin bize katılıyor, oğulları Nima ve Yashar dairemize koşarak geliyor, Laleh ve Behzad ile halının üzerinde yuvarlanıp oynuyorlar ve biz dört yetişkin en son yatağa gidiyoruz, çünkü her şey hakkında konuşuyoruz: siyaset, filmler, kitaplar. Ailemde akşamlar, annem kimsenin yardım etmesine izin vermeden yemek pişirdiğinde ve sonra karınları tok çocuklarını etrafına topladığında ve yemekler için övgüler aldığında oturuyor Memnuniyet dolu, bitkin bir sessizlik içinde. Ve videolarda görünmeyen şey, Behzad'ın annesinin gözlerindeki sürekli sitemler, annemin çektiği acılar, kambur sırtı, derin ve korkutucu derecede uzun uykusu.

Zihnimdeki mağazada da tekrar tekrar oynattığım bir video var — karton kutu yıpranmış ve renkleri solmuş — Behzad'ın annesinin evindeki o özel akşam yemeği. Pirinç ve bamya, püre haline getirilmiş domates, turşu ve dugh, yani ekşi yoğurt suyu var.

Çoğu insan orada, ama herkes değil. Herkese gelmelerini isteyemezdik; bu göze batardı. Yiyoruz ve her şey normalmiş gibi davranıyoruz ve Türkiye'de de bamya yeniyor mu diye merak ediyorum, ve eğer yeniyorsa, nerede yeniyorsa diye düşünüyorum ve merak etmeyi bırakıp tadı hafızama kazımaya

çalışıyorum. Bu noktaya geldiğimde hep daha çok yemeliydim diye düşünüyorum; herkesin gözüne bakmalı ve daha çok yemeliydim.

Özellikle Behzad'ın küçük kardeşleri — onları tekrar gördüğümüzde kaç yaşında olacaklar, ne tür insanlar olmuş olacaklar, onları koklamalıydım, öpmeliydim, bamya düşünmek yerine.

Behzad ve ben her zamanki gibi davranacağız diye önceden karar vermiştik, böylece kimse bir şey fark etmeyecek ve kimseyi riske atmayacağız.

Laleh deri çantamla oynuyor, biletleri çıkarıyor, elinde tutuyor. Onlara birkaç günlüğüne Suriye'ye alışverişe gideceğimizi söyledik; çocuklar Suriye'den şeker dolu çantalarla dönen amcalarını hatırlıyor, yetişkinler ise getirdiği yiyecekleri, kot pantolonları, kuponlarla alınamayan ve savaş hissi vermeyen şeyleri hatırlıyor.

Ve düşünüyorum ki, eğer biri şimdi Laleh'e bakarsa, eğer biri biletleri görürse, eğer biri İstanbul yazdığını fark ederse, o kişi bize bakacak ve anlayacak, bağıracak, birbirimize sarılacağız, ağlayacağız ve bu mutsuzluğa lanet edeceğiz ve belki, sadece belki biri başka bir çözüm bulacak, diyecek ki, "Ama bunu yapmanıza gerek yok, daha iyi bir fikrimiz var" ve belki de o otobüse asla binmeyeceğiz, paslı, gri otobüse, her şeye rağmen normal bir yolcu otobüsü gibi görünen o otobüse, hayatımızda böyle bir dönüm noktasını simgelese de. Ve ben biletleri Laleh'in elinden sessizce alıyorum, çantanın içine saklıyorum, çantayı kucağıma koyuyorum ve zeki küçük kızımı sıcak başının tepesinden öpüyorum. Her zamanki gibiyiz ve kimse hiçbir şey fark etmiyor.

Behzad, dolu tabağının üzerine eğilmiş, ağzına pirinç doldururken bir kısmı tabağa geri düşüyor. Annesi her zaman olduğu gibi sessizce oturuyor; her zaman bizim için her şeyi yapmış ve bunun hakkında tek kelime etmemişti. Evinde sakladığımız broşürler veya birkaç günlüğüne orada sakladığımız yoldaşlar hakkında tek kelime etmemişti, silahlar hakkında tek kelime etmemişti. Sadece bizim daha az tehlikede olduğumuzu bilmek için kendini tehlikeye attığı hakkında tek kelime etmemişti. O da Evin Hapishanesi dışındaki annelerin resimlerini görmüştü.

Siyah çarşaflı, yüzleri acıdan buruşmuş, elleri havada, hapishane duvarlarını suçlayan düzinelerce yaşlı kadın, her gün, her saat. Çocuklarını geri istiyorlardı, sadece gömülmek için bile olsa. Behzad'ın babası her gördüğümüzde daha da sessizleşiyordu.

Ve son yemeğimizde neredeyse bizimle konuşmayı bırakmış olmalarına ne kadar sevindim. Sanki yakında dairemizin boş olduğunu ve bir sonraki telefon görüşmemizden korkacaklarını önceden seziyorlarmış gibi.

Annemle birlikte yakında mobilyalarımızı satacaklarını, eşyalarımızı aralarında paylaşacaklarını, dairemizi bırakmak zorunda kalacaklarını önceden seziyorlarmış gibi.

Behzad'ın annesi sitemle, benim annem korkuyla, ikisi de kendine özgü asil bir tavırla, Behzad'ın babası ise tüm bu süre boyunca sessiz kaldı. Kapıyı arkalarından kapatıp, öpüşüp vedalaşırken dışarıda beklediler.

Zihnimde başka bir film daha var - mağazadan gelmiyor, kendiliğinden oynuyor - her zaman bir suçluluk duygusu getiriyor. Behzad ve ben daireyi topluyoruz ve yerleri süpürmek bana Rusya'daki Yahudi köyü hakkındaki o müzikali hatırlatıyor; geleneklere aykırı olarak kızlarını evlendiren adam ve sonunda hepsi kaçmak zorunda kalıyor, karısı yerleri süpürüyor ve adam ona kızıyor, kadın da "Kirli bir ev bırakmayacağım!" diye bağırıyor. Azar ve ben, sinemada yan yana oturup buna güldük, sonra da ağladık. Ve sonunda, keman.

Bu videoda, ki bana sürekli bir suçluluk duygusu veriyor, ama izlemeyi bırakamıyorum, saçlarını taramamız gereken, eşyalarını bavullarımıza yerleştirmemiz gereken çocuklar yok. Bu videoda Behzad beni öpüyor ve kollarına alıyor. Süpürgeyi elimden alıp süpürmeye devam ediyor, ben de iki odayı dolaşıp halılara, en sevdiğim kıyafetlerime, avluya bakan manzaraya veda ediyorum. Behzad her şeyi süpürüyor —zaten çok bir şey yok—ve süpürgeyi köşeye koyuyor, bu dairedeki son ses bu. Gözlerimiz duvarlarda dolaşıyor, saklanma yerimiz, evimiz, sonra kapıya dönüp çıkıyoruz. Behzad atkısını boynuma sarıyor, çünkü en büyük endişesi bana bir şey olması.

Otobüse biniyoruz, birbirine aşık genç çift, belki de... Türkiye'ye tatile gidiyoruz.

Kamera, çocuklarla oturabilmemiz için önce yer değiştirmek isteyen olup olmadığını sormadan, yan yana iki koltuğa oturduğumuzu gösteriyor.

Yüzümün yakın çekimi, Behzad ile pencere arasında güvende olduğumu biliyorum, manzaraya bakıyorum, kendimi güvende, heyecanlı hissediyorum, belki de ilk protestolardaki kadar heyecanlı. Ve sınıra geldiğimizde, listedeki adam geldiğinde, otobüsün içinden yolcuları kontrol ederken, el ele tutuşuyoruz ve Behzad'ı tutuklarlarsa onunla gideceğimi biliyoruz.

Ve adam hareket etmeye devam ediyor, Behzad'ın adını not etmemiş; bu ülkenin diğer hayaletlerini bekliyor ve bu, Behzad ve Nahid'in Avrupa'daki güzel hayatının başlangıcı, büyümeleri, eğitim almaları ve sonra eğitim ve

fikirlerle dolu olarak geri dönmeleri, Devrimi sürdürmeleri, İran'da çocuk sahibi olmaları ve onlara Avrupa'da öğrendikleri her şeyi öğretmeleri.

Onlar, çocuklarının sorularına doğru cevaplar veren ve kaçamak cevaplar vermeyen neşeli ebeveynlerdir. Filmimde, birbirimizin yanında güçlüyüz.

Hiçbirimiz zayıf değiliz, hiçbirimiz üzgün değiliz; iki güçlü, zeki, yirminci yüzyıl devrimcisiyiz. Eskiden şöyle derdik: Özel hiçbir şey yoktur, sadece Devrim vardır.

Çünkü henüz yan odada kaygısız, neşeli oyunların olduğu bir ülke olduğunu ve kendi eylemlerinizle onu tehlikeye attığınızı bilmenin ne demek olduğunu bilmiyorduk.

On beş dakika kaldı ve on beş dakika, Behzad'ın babasını ve sözlerini, ya da kardeşlerini ve aralarındaki çekişmeleri hatırlatan kasetleri çalmak için yeterli değil.

Sabah gözyaşlarının akıp kurumasına, yıkanıp yüzümdeki kızarıklığın geçmesine yetecek kadar zaman yok.

Ve tüm gücümle Peyman'ın imgelerini geri püskürtmeye çalışıyorum. Bir mahzende oturup, tıpkı bizim gibi Humeyni'nin ölümünü bekliyor.

Behzad'ın bu imgelere ne zaman teslim olduğunu, ya da tamamen kendini korumak için onları hiç içeri almadığını merak ediyorum, ama şimdi bunun üzerinde kafa yoramam.

Sadece on beş dakikam kaldı, neyin alınması gerektiğini, neyin pişirilmesi gerektiğini düşünmek için yeterli zaman.

Hâlâ kabaklarımız olduğunu, yeterince kabuksuz nohut olup olmadığını kontrol etmem gerektiğini düşünüyorum.

Ulla veya Bayan Sommer beni arabayla götürdüğünde kiloyla domates püresi ve pirinç alıyoruz.

Dondurucuda et var. Buzdolabı konusunda şanslıydık, herkesin dondurucu bölmesi olan bir buzdolabı olmuyor. Eti kızarttığımı ve kokunun aniden odaya yayıldığını hayal ediyorum ve ağzım sulandığı için yutkunuyorum, ama beklentiyle değil; midemdeki bulantıyı, hoş olmayan hissi geçirmek için yutkunuyorum, ama yardım etmiyor ve daha hızlı yutkunamıyorum, bu yüzden: çabuk kalk, tuvalete git — sadece çocukları erken uyandırma. Behzad'a sabahları videolarımla geçirdiğim zamanı hiç anlatmadım ve Behzad'ın ne zaman ağladığını bilmiyorum. Bildiğim tek şey, bana asla göstermediği. Frau

Sommer'in kitabındaki şiiri okuduğumda ağladım, çünkü aksi takdirde Behzad'ın okumayacağını, aksi takdirde şiiri okumaya ihtiyacı yokmuş gibi davranacağını düşündüm, çünkü elbette Brecht'i tanıyor, komünizmin tamamını ezbere biliyor. Ve aslında o da Rumi'nin her şeyini biliyor, ikimiz hiç birlikte vakit geçirmeden, nişanımız için bana aldığı şiir kitaplarını karıştırmadan da, oysa ben her zaman bunu yapmamızı istemiştim.

Onunla paylaşmak istiyordum, sayfaların hışırtısını, her kelimenin etkisini. Ve şimdi kitapları elime almaya cesaret edemeyen benim, Tahran, İstanbul, Doğu Berlin ve burası arasında bir yerlerde güçlerini kaybetmiş olabileceklerinden korkuyorum.

Bayan Sommer'in eski okul kitabındaki şiir dikkatimi çekti çünkü sürgün kelimesini kullanıyordu ve Behzad ile ben her zaman Almanya'nın bizim sürgünümüz olduğunu söyleriz, ve bana bu kelime donmuş bir hal gibi geliyor, içinde yine de hareket etmeye çalışmam gerekiyor.

Başlangıçta, burada yaptığım her şey o kelimenin içine sığıyordu; Her mükemmel şekilli ama tatsız şeftali, sürgünün çan kavanozunun altına sığdı ve her Almanca kelimeyi sanki dondurulmuş, daha sonra çözülecekmiş gibi söylediğimi duydum. O kelimeyi çok uzun zaman önce kullanmayı bıraktık ve şimdi daha sık kullandığımız kelimeler oturma izni, avukat, okul kurulu ve temyiz süreci. "Sürgünün Süresi Üzerine Düşünceler" yazıyordu ve yakalandığımı hissettim; Bayan Sommer'in gençliğinde kurcalamaya gitmiş ve suçüstü yakalanmıştım. Sanki kelime aklımdan uçup gitmişti, çünkü son zamanlarda çok az kullanmıştım, sanki kelime uçup gitmişti, belki de Çinli bakkalların taze kişniş sattığını keşfettiğim için, ya da Laleh ve Morad'ın, Morad'ın hiç yemediği halde her şeyden çok lavaşak sevdiği iddiası üzerine tartıştıklarını duyduğum için, ya da Behzad'ın büyük, kutu gibi radyosu bize on bin mahkumun öldürüldüğünü, yargısız öldürüldüğünü, bazılarının cezalarını çoktan çekmiş olduğunu anlattığı için, ve bütün bir akşam boyunca hareket edemediğimiz için, o radyonun yanında yerde yatarken, ben kanepede otururken. Belki de kelime çözülmüş, bize veda etmiş ve kaçmaya, Bayan Sommer'in yıpranmış kitabında bir yer bulmaya çalışmıştı.

Ve şiiri okuduğumda, tekrar yakalanmış gibi hissettim ve güvende olmak için ağladım. Ağlama kasıtlıydı ve Behzad içeri girip, Ne oldu, biri mi aradı? dedi. Ve birden utandım, çünkü elbette onun yerinde olsaydım ben de bir şey olduğunu düşünürdüm, tanıdık bir isimle başka bir mahkum, belki başka bir ölüm, ya da annesi, ya da babası, ya da artık tüm bunların ağırlığı altında ayakta duramayan annem, ya da çok düşündüğü Peyman. Behzad'a sordum, ne zaman geri dönüyoruz? Eşyalarımızı açtık, duvarlara çivi çaktık, hatta

çocuklara yazlık sandalet bile aldık Behzad, yani ne zaman geri dönüyoruz? Ve Behzad yanıma oturdu ve dedi ki, Nahid, çocuk gibi davranma, ağlamayı bırak, hiçbir faydası yok, Humeyni ölecek ve herkes uyanacak, hadi ama, bunu biliyorsun, sana açıklanmasına gerek yok.

Şiiri ona gösterdim ve dedim ki, Dışarıdaki ağacı sulamıyormuş gibi davranıyoruz, ama suluyoruz. Behzad kitabı sertçe kapattı ve bana anlamlı bir şeyle meşgul olmam gerektiğini, böyle şeyler okumamam gerektiğini söyledi, ve bu sefer bilerek değil, ağladım ve onun her zaman beni üzen şeyleri nasıl umursamazca geçiştirdiğini düşündüm, böylece her şey yolundaymış gibi burada yaşamaya devam edebiliyoruz, oysa Laleh'e ödevinde bile yardım edemiyorum, ona hatalar öğretiyormuşum gibi korkuyorum, oysa onun buradaki her çocuğun sahip olduğu şeye sahip olması gerekiyor: yanında oturup her şeyi açıklayabilecek, sayfaları onunla birlikte çevirebilecek, belki de hangi harflerin geleceğini önceden görebilecek bir anne.

Ö ve O'nun farklı seslerinin tekrar tekrar gösterilmesi gereken bir anne değil. Ödev zamanında bazen o aptal Ö'ler ve O'lar, alef, be, pe, te, se yerine çok daha melodik Fars alfabesini okuma fikriyle oynayan, el yazısı alıştırmaları sırasında aklı başka yerlere giden ve sonunda kızını ödevini tek başına yapmaya bırakan bir anne değil.

Hazır döşenmiş dairemize ilk ziyaretinde Bayan Sommer bana küçükken sevdiği okul kitabını getirdi. Ben sadece şiirleri okudum; daha uzun metinler benim için çok sıkıcıydı. Resimsiz veya açıklamasız, sadece metinlerden oluşan, akademik bir üniversite kitabı gibi bir okul kitabı. Demek ki on altı yaşındaki kızlarına verdikleri şey bu, diye düşündüm, içindekiler tablosunu tanıdığım isimler için tararken, Almanca yazılışlarını Farsça telaffuzlarıyla ilişkilendirebileceğim isimler için.

Bayan Sommer, Bayan Sommer olmadan önce, Marion Ulbrecht iken kitaba notlar eklemişti - pasajların altını çizmiş, aşk şiirlerine kurşun kalemle kalpler çizmişti. Goethe, Lessing ve Schiller'in aşk şiirleri, Farsça çevirisinden bildiğim şiirler ve Almanca okumaya çalıştığımda, birden tozlu göründüler, tıpkı buradaki aşkın nasıl olduğunu hayal ettiğim gibi: gizli, tozlu ve soğuk.

Hafız'ın bir şiirini asla basmazlar; asla anlamazlar, çevrilmiş olsa bile. Hafız'da her şey başkalarına duyulan sevgiyle ve kelimelerin sevgisiyle parlıyor - okuyucuya yansıyor, sayfadan dışarıya doğru parlıyor.

Böyle bir şeyi asla bir okul kitabına koyup küçük Marion'lara ödev olarak veremezler diye düşünüyorum. Belki de Almanlar denemeli, belki o zaman buradaki evli çiftler daha sık birlikte dışarı çıkarlar, ve yalnız değil. Bayan

Sommer neredeyse her zaman yalnızdır ve Ulla hatta birkaç günlüğüne tek başına deniz kenarına gider ve bu Goethe'yi genç bir kız olarak kuru, sarı bir kağıda okumak zorunda kaldığınızda hiç de şaşırtıcı değil.

Ve şimdi genç kız olan Almanlar da hep yalnızlar ya da büyük gruplar halinde. Yaya bölgesindeki çeşmenin yanındaki kayalıklara oturduklarında, uzun saçlı, parlak renkli taytlı ve kot ceketli güzel genç kızlar gülüyor, bağırıyor ve gürültü yapıyorlar; öyle bir gürültü ki, belki onlar adına, belki de kendim adına biraz utanıyorum.

Ve orada erkekler olduğunda, tüm dünyanın görmesi için erkeklerin kucağına oturuyorlar ve yine de: asla aşık, güzel ve çiftler halinde değiller. Sadece gürültülü ve halka açık bir şekilde, ve muhtemelen tamamen şaşkınlar, çünkü hiç kimse onlara aşkın ne olduğunu açıklayamadı.

Sonra, Laleh'imi burada yürürken görmek istemediğimi düşünüyorum. Çeşmenin yanında oturan Laleh'imi, bir erkeğin kucağında, Hafız'ın sözlerindeki aşktan yoksun. Neyse ki Laleh'im burada asla yetişkin olmayacak ve onu asla bir çeşmeye ve parlak renkli taytlara kaptırmayacağım; O yaşa geldiğinde, biz geri dönmüş olacağız, Humeyni ölmüş olacak, her şey farklı, her şey daha iyi olacak ve o zamana kadar sakız istediğinde hayır demeye devam edeceğim — belki de her şey böyle başlar, önce sakız alır ve birkaç yıl sonra çeşmenin yanında rengarenk taytlarla oturmak isteyecektir.

Bayan Sommer siyah çaydan bir yudum alıyor. Bayan Sommer her zaman sanki içtiğimiz çay çok özel bir türmüş gibi davranıyor. İlk birkaç seferde nasıl yaptığımı sorup durdu. Gözleri semaver arıyordu ve ben de ona duvardaki kireçle kaplı küçük su ısıtıcısını gösterdim. Sonra da her zaman turp ve sirke kokan, her zaman yere bir şeyler dökülmüş olan süpermarketten aldığım çay poşeti.

Bu sefer bardakta küçük çay parçacıkları var. Annemden bir paket, içinde Laleh için doğum günü hediyeleri ve Morad için teselli hediyeleri, kurutulmuş otlar, fıstıklar, kurutulmuş limonlar ve berberis meyveleri var. Ve Behzad'ın annesinin benim anneme gönderdiği, bizim için de göndermesi için, tarçın ve kakule kokan, poşetlere saklanmamış bir paket siyah çay.

Ondan mektup yok, ama çay yeterli bir selamlamaydı, endişe, sitem ve okşama bir arada. Bu his, uyku ile gerçeklik arasında tökezlemek gibi, postacı size mis kokulu bir paket uzattığında ve siz onu fabrika yapımı halının üzerinde açtığınızda, yumuşamış kartonu yapışkan banttan kurtarıp el yazısını yırttığınızda, neyin gerçek neyin hayal olduğunu hızla ayırt etmek zorunda kalmak gibi.

Kutudan gelen koku her şeyin kokusu, Nevruz bayramının, düğün partilerinin, akşam yemeklerinin ve okul tatillerinin kokusu ve zarfın içinde gazete kağıdına özenle sarılmış mektup ve safran var.

Sıradan gazete, sadece birkaç saat saklanan ve sonra yiyecekleri sarmak için kullanılan sıradan haberler. Annemin el yazısıyla yazılmış mektup, sayfaya yavaşça çizilmiş nazik çizgiler ve noktalar. Kınama havasında görünmemeye çalışan kelimeler, çünkü aslında endişeler. Ve okumayı bitirip bir kenara koyana kadar sıcaklık hissi veriyorlar. Bana şunu söylüyor: Paket asıl önemli olan, bize sadece bir mektup değil, bir paket göndermiş ve biz mektuptan çok paketi düşünmeliyiz.

Bayan Sommer çayı kokluyor ve diyor ki, Bu sefer Nahid, bu sefer çay farklı, değil mi? Ben de gülüyorum ve diyorum ki, Evet, kayınvalidemden.

Bayan Sommer bağırıyor, İşte bu yüzden! Ve nedense üçümüz de yan odada oynayan çocukların sesini bastırmak için sesimizi yükseltiyoruz. Bayan Sommer ve Ulla'ya paketin içindekileri gösteriyorum.

Hiçbirini tanımıyorlar; berberis meyvelerini tanımıyorlar ve ben de Almanca karşılığını bilmiyorum. Küçük meyveler, diyorum, pilavın üzerine konur ve Ulla diyor ki, Ah, evet, bunu bir keresinde bize yapmıştın ve pilavın içinde safran vardı. Başımı sallıyorum ve onlara otları hızla gösteriyorum, böylece koklasınlar ve Bayan Sommer'in henüz akşam yemeğine gelmemiş olmasının yarattığı garip hissi azaltsın diye, oysa o bizim için çok şey yaptı, sadece hostelde bizden sorumlu olduğu zamanlarda değil, şimdi bile.

Ama sonra otları aynı hızla tekrar kaldırmak zorunda kalıyorum. Kokuları çok güçlü; bugün dairemizdeki tüm kokular çok güçlü. Çocuklarını buraya getiren anneler ya parfüm ya da sigara kokuyordu.

Sonra çocukları, çocuk terinin, yıkanmamış saçların ve Alman yemeklerinin kokusu. Otları toplarken gözlerim tırnaklarıma takıldığında, tırnak cilasının kokusunu tekrar burnumda hissediyorum, keskin kimyasal koku, tırnaklarımı boyayalı iki gün olmuş olmasına rağmen. Ve şimdi oje, şişenin üzerindeki L'Oréal etiketine rağmen tekrar dökülüyor. Laleh'e doğum günü için yeni bir parti elbisesi alırken kendime de bir iyilik yaptım; açık mavi, beyaz dantel yakalı bir elbise.

Ve birdenbire çok şık giyinme, önceden kuaföre gidip başka bir düğüne gitme, başka bir geline elbise seçmede yardım etme, başkalarının saç modellerine gülme isteği duydum.

Burada da bir Nevruz Bayramı kutlaması var; Şirin'in tanıdığı bazı kişiler bir salon kiralayıp Fars yemekleri ve bir müzik grubu organize ediyor ve çok sayıda ilginç insan geliyor, Şirin bana bunu geçenlerde kızı Yasaman'ı bugün Laleh'in partisine davet etmek için aradığımda tekrar anlattı. Sormadım - Şirin'in hangi insanları ilginç bulduğunu bilmek istemiyorum ve Behzad'a da bu fikri anlatmak istemedim. Behzad, "Hepsi dolandırıcı," derdi, "Bütün paraları var ve Almanya'ya kaçıyorlar, buraya geldiklerinde de birdenbire çok politik olduklarını ve çok zulüm gördüklerini iddia etmeye başlıyorlar ve oturma iznimizin bu kadar uzun sürmesinin onların suçu olduğunu, çünkü çok fazla kurnaz, apolitik insan olduğunu söylüyorlar." Behzad'a katılıyorum; onlarla ne işimiz var? Bunlar İran'dayken kaçındığımız insanlar, öyleyse neden birdenbire onlarla kutlama yapmaya başlayalım? Ama bu çocuk doğum günü partisinin ortasında, Ulla ve Bayan Sommer berberis meyvelerinin ne olabileceği konusunda kafa yorarken, birdenbire bu insanlara özlem duyuyorum.

Sadece yüzeysel görünse de her zaman bizden biraz daha bilgili olan Şirin'e ya da Laleh ve Morad'ın Fars oyunları oynamayı çok sevdiği küçük kızı Yasaman'a değil.

Ama bu kutlamalara giden tüm insanlara, aşırı makyajlarına, melodik dillerine, kahkahalarına ve ardından gelen gruba yönelik arayan bakışlarına özlem duyuyorum.

Bayan Sommer ve Ulla'nın konuşması aniden duruyor ve yan odadan çocukların seslerini dinliyorlar. Morad'ın sesi diğerlerinden daha yüksek ve "Polis! Polis!" diye bağırdığını duyuyoruz. Ve bu üçümüzü de güldürüyor, çünkü daha önce onlara birkaç gün önce Morad'ın çocuk odasından alarm vererek bağırdığı, "Polis! Polis!" diye haykırdığı zamanı anlatmıştım.

İlk başta Behzad ve ben endişelendik, düşündük ki, işte bu: çocuğumuz son birkaç yılda yaşanan her şeyden zarar görmüş ve bu da acımasız bir oyunda ortaya çıkıyor.

Ta ki kendisinin polis rolü oynadığını fark edene kadar. Sokaktaki polis memurlarına hayran, bu yüzden oyuncak reyonuna her gittiğimizde polis arabası istiyor. Behzad, ihtiyacı olan son şeyin kendi çatısı altında yaşayan bir polis hayranı olduğunu, ama bunun ciddi şekilde zarar görmüş bir çocuktan daha iyi olduğunu mırıldandı ve biz de güldük. Ve Ulla ve Bayan Sommer ile birlikte gülmek de iyi geldi — sadece çocuklar için özel oyunlar hazırladıkları için değil, aynı zamanda tüm bu gürültünün ortasında beni sakinleştirdikleri için de.

Pasta yenir yenmez, çocukları şekerlerle ve en büyük tenceremle, yani göz bağları, şapkalar ve eldivenler içeren oyunu oynamaya başladılar ve ben de kokulardan ve gürültüden kaçmak için mutfak penceresinin yanına oturdum.

Bir süre sadece ben, pencerenin yanındaki sandalye ve dış dünyanın manzarası vardı; kısa bir an için kendimi toparladım: herkes iyi, kimseye bakmama gerek yok ve dışarıda bahar yaza dönüşüyor.

Taşan, balık kokan çöp konteynerlerine baktım ve çöpçüler gelip onları toplamıyorlar; Her zaman orada duran, plakasız, sahibi olmayan arabalara baktım ve merak ettim: Arabanızın böyle bir otoparkta plakasız olduğunu bilmek mi daha kötü, yoksa hiç arabanızın olmaması mı?

Behzad bana yakın zamanda eski bir Polo satmak isteyen bir adamdan bahsetti. Eski Polo'dan bahsederken biraz canım acıdı; bir an için aklıma Paykan'ımız geldi.

Paykan bizim evimizdi, onu sattığımızda söylemiştim ve bugün Behzad, "Abartıyorsun," derdi.

Ama o zaman söylemedi, genel olarak pek bir şey söylemedi, kimsenin fark etmemesini, normal görünmemizi, göze batmamamızı sağlayarak elinden gelen her şeyi sattı.

Paykan bizi birkaç yıl önce kuzeye götürmüştü. Behzad, annesi, Laleh ve ben. Morad doğmadan önceydi ve Behzad'ın büyük erkek kardeşleri kız kardeşleri, çocukları ve arkadaşlarıyla dolu başka arabalarla seyahat ediyorlardı.

Tahran'dan Hazar Denizi'ne kadar yolculuk yaptık, yol boyunca durduk. Geceleri dağlarda durup çadırlarımızı kurduk ve bazen terk edilmiş evler bulduk.

Paykan, şehri terk etmek zorunda kaldığımızda, bombaların düşeceğini söylediklerinde, hamileliğimin son dönemlerinde ve biz buna tahliye dediğimizde de yanımızdaydı.

Şimdi Paykan, tanımadığımız, bizi tanımayan ve arabayı sadece Peyman ve listeler yüzünden sattığımızı bilmeyen birine ait.

Ve şimdi onu kullanan kişinin bagajında broşür taşıyıp taşımadığını, taksi şoförü olarak çalışıp çalışmadığını veya devlet radyosunu dinleyip dinlemediğini kim bilebilir ki?

Tam o sırada, komşu dairelerden birinin penceresinden gelen hafif bir müzik duyuyorum; gitar çalan Alman bir adamın sesi.

Karşıdaki bloğun diğer tarafında çayır, onun ötesinde geniş bir mısır tarlası ve onun ötesinde de büyük bir orman var. Annemin tüm bu doğayla çevrili olmaktan ne kadar keyif alacağını hayal ediyorum; onu davet edebilir, bileti için para biriktirebilirdik; oturma iznimiz, çalışma iznimiz, paramız ve onun için vize başvurusunda bulunma hakkımız olurdu.

İkimizin birlikte yürüyüşe çıktığını, çocukları alıp ormanda yürüdüğümüzü, annemin tatilde yeşilliklere hayran kaldığını, benimle birlikte aşağıda çamaşır ipine çamaşır astığını, Polo arabamıza bindiğimizi - o zamana kadar kesinlikle bir Polo arabamız olacak - Polo arabamıza binip ona bölgedeki küçük yarı ahşap kasabaları gösterdiğimizi ve onun gülümsediğini, sessiz kaldığını ve belki de "Dayeh ve bizden sakladığı tüm kelimeler ne yazık" diye düşündüğünü hayal ediyorum. Ne yazık ki, kaçtığımızdan beri Behzad ve bana karşı sürdürdüğü sessizlik. Belki üzüntüden, belki korkudan ya da öfkeden. Nahid, diyor Bayan Sommer çayını yudumlarken, sanki çok uzaktasın - evini mi düşünüyorsun? Ve birdenbire artık yalnız değilim ve artık pencerenin yanında değilim ve Ulla ve Bayan Sommer'in arkadaşlığından ne kadar keyif alsam da, birdenbire çok yorgun olduğumu fark ediyorum. Yan odada bir balon patlıyor ve çocukların yüksek sesli çığlıklarını duyuyorum, aralarında Laleh de var, Laleh'in çığlıkları arkadaşlarının çığlıklarının arasında, sanki hiçbir fark yokmuş gibi. Hayır, diyorum, düşünüyordum, doktora randevu almam gerekiyor. Bayan Sommer fincanını masaya koyuyor ve soruyor, Ne tür bir doktor? "Hapı almam gerekiyor," dedim.

— Kelimenin anlamını araştırdım ve anlaşılacağından şüphe ettim, bu kelime, hap, çok belirsiz, ama Bayan Sommer ve Ulla hızla ve aynı anda başlarını salladılar, ve Bayan Sommer jinekoloğunun adını ve numarasını yazdı ve muayene için randevu almanız gerektiğini açıkladı,ve iç çekip düşündüm, Elbette almanız gerekiyor. Burada daha hızlı, daha basit olsaydı şaşırtıcı olurdu.

Peki, daha önce hap kullandınız mı? diye sordu Ulla, bana düşünceli bir şekilde bakarak. "Evet, evet, İran'da," dedim. Ve Ulla sordu, "Peki burada ne kullanıyorsunuz?"

En basit sorudan korktuğum için utandım; işte onlara annemden ve her şeyden bahsediyorum ve onlar bana kişisel sorular soruyorlar, öylece, ve hap hakkında sormaya cesaret edemedim. Hala İran'dan kalma biraz hapım var, diye aceleyle cevap verdim, böylece utancımı görmesinler. Daha fazla istekli baş sallama ve birdenbire ne kadar sevimli olduklarını düşünüyorum, ne kadar sevimli olduklarını düşünüyorum, burada, hepimizin bildiği gibi gerçek ahşap olmayan, sosyal yardım dairesi tarafından bize verilen ve uzun süre

dayanmayacak, zaten dayanması da beklenmeyen, çünkü bizi geri gönderecekleri çünkü yıkılmadan önce İran'a geri döneceğiz, ama Ulla ve Bayan Sommer masada oturup çaylarını içiyor ve kızaran başlarını hızla sallıyorlar, benim hatırım için, böylece kendimi rahatsız hissetmeyeyim.

Ben de başımı sallıyorum, çünkü başka türlü garip olurdu, sonra daha fazla çay dolduruyorum ve masada pastadan kalan peçeteleri düzeltiyorum. Çocukların hiçbiri peçete kullanmadı, ama tüm doğum günü partilerinde peçeteye ihtiyaç vardır, Laleh bana önceden ciddi bir ifadeyle temin etmişti. Bir çocuk doğum günü partisinin nasıl olması gerektiğini tam olarak biliyordu, beni elimden tutup kartpostal, şekerleme ve konfeti satan küçük dükkana götürdü ve istediği şeyleri seçti. Çeşitli renklerde mumlar seçti, havai fişek aradı ve buldu, kendisinin yarısı büyüklüğünde fare şeklinde bir kek kalıbı gördü ve kekin içinde pişirilmesi gerektiğini söyledi. Plastik kaplardaki şekerler hariç her şeyi aldım ve genellikle yaşlı kadınlarla konuşan dükkan görevlisinin Laleh'e gülümsediğini ve ona bir şeyler sorduğunu, Laleh'in de yüksek sesle, hızlı ve neşeli bir şekilde karşılık verdiğini gözlemledim. Dükkan görevlisi bana sadece kısa bir bakış attı, ama ben hemen gülümsedim ve o da bu dükkana, bu temiz dükkana gelmeye başladığımdan beri ilk kez bana gülümsedi. Bu yüzden, Behzad'ın geçen Kadınlar Günü'nde bana aldığı mumluğa asabileceğim, mavi plastik çiçeklerden yapılmış, yeşil kurdeleler sallanan bir çelenk de aldım.

Ulla, "Bu arada Nahid, üniversitede sordum, yeni dönem için başvuru süresi gelecek ay başlıyor," dedi ve ben, Bayan Sommer ile birlikte sessiz kaldık. Ulla bu kitabı okudu, getirdi ve haftalarca yatağımızın yanındaki küçük masanın üzerinde durdu.

Bir tabloid gazete gibi bir kitap diye düşündüm ve daha sonra Behzad'ın da aynı şeyi söylemesiyle memnun oldum. Zavallı Amerikalı kadın ve kötü İranlı koca ve ortada kalan küçük çocuk. Ama sonra yine de okudum, başlangıçta sadece Ulla'yı memnun etmek için, sonra kadını tamamen anladım, onun için korktum ve uzun zamandır ilk kez etrafımdaki odayı bırakıp kendimi harflerin içine sakladım.

Yabancı ve alışılmadık şekillerdeki harfler, ama yine de beni tanıdık bir yere götürdüler. Ve sayfa sayfa kendime sordum: İnsanları gitmek istedikleri bir yerde kalmaya ve orada olmak isteyenleri gitmeye nasıl ikna edebilirsiniz?

Ulla, kitabı okuduktan beri farklı sorular soruyor; örneğin, aniden tam olarak ne okuduğumu öğrenmek istedi. Ona devrimden sonra üniversitelerin kapatıldığını ve iki yıl boyunca okuyamadığımı söylediğimde, tamamen dehşete düştü. Bu, evden üzücü şeyler anlattığımda insanların verdiği o

alışılmış garip kafa sallama tepkisi değildi; yüzünde öfke vardı ve ona, yeni hükümet üniversitelerin artık tasfiye edildiğini ilan ettikten sonra geri döndüğümü, ancak bir kızım, bir kocam ve aniden ortaya çıkan tüm kurallarla bunun kolay olmadığını açıkladım. Öğretim görevlilerinin ve öğrencilerin büyük bir kısmı hapse atılmış, idam edilmiş veya üniversiteden atılmıştı; daha sanatsal konular kaldırılmış ve yerine İslam öğretileri getirilmişti ve her dersten önce birinin gelip başörtümüzü doğru takıp takmadığımızı ve makyaj yapıp yapmadığımızı kontrol etmesinden korkuyorduk. Sadece diplomamı almak için devam ettim, ama bir zamanlar fikirlerle ve bilgiye susamışlıkla dolu olan kurumla hiçbir alakası yoktu.

Bunu ona anlattığımdan beri Ulla sürekli üniversiteye geri dönmemden bahsediyor. Ona bakıp, "Bu o kadar basit değil, çalışma iznimiz yok, okuma iznimiz de yok" diyorum ve Ulla sözümü keserek, "Hayır Nahid, denemelisin, her zaman istisnalar vardır, bizim sokaktaki bir kadın başardı, hemşire olmak için eğitim alıyor ve eğer almasaydı, bütün gün evde oturarak muhtemelen delirirdi" diyor. Bayan Sommer soruyor, "Ne okuyacaksın - yine edebiyat mı?" Hayır, diyorum, o kadar hızlı ki Ulla bunu düşündüğümü, seçenekleri tarttığımı anlamış olmalı. Düşünüyorum, "Humeyni öldüğünde ve yeni bir sistem kurulduğunda, bir edebiyat bilginine ne ihtiyaçları olacak? Hem de Alman edebiyatı bilginiyle mi?" Hayır, diyeyim, belki ekonomi ya da siyaset bilimi. Ama Almancam henüz yeterince iyi değil. Henüz. Ulla, "Aman Tanrım, Nahid. Gençsin ve zekisin, ve seni destekleyen özgür bir kocan var, bunu başarabilirsin," diyor.

Bezi alıp lavaboyu siliyorum; içinde su veya köpük kalmamalı.Laleh'in neşeli çığlıkları kulaklarıma ulaşıyor ve arkamda Ulla,Bayan Sommer'e kitaptan bahsediyor, Bayan Sommer de sorular soruyor ve kitabı ödünç almak istiyor ve ben de düşünüyorum, Ne zaman, ne zaman geri döneceğiz, eğer bu ülkede, otuzlu yaşlarımızda tekrar öğrenci olmaya başlayacaksak?

Allah aşkına?

1999

Laleh

Her sandalyede bir kişi, her sandalye bir ülke ve biz yağmurun ve platform ayakkabılarımıza yapışmış çamurun kokusunu soluyoruz. Maja dar mavi bir tişört giymiş, ve bence ben de öyle bir şey giyersem yanlardan yağlarım dışarı çıkardı, ve saçları köpük kokuyor, kısa kesilmiş ve kırmızıya boyanmış, tıpkı MTV'deki gibi, sanırım MTV stüdyoları köpük kokuyor olmalı, asla çamurlu ayakkabı kokmuyor.

Maja'nın artık diş telleri yok ve onları aldırdığından beri onu neredeyse yetişkin sanabilirsiniz. Bana bakıp, "O kadınla cinsel ilişkim olmadı" diyor ve büyük beyaz dişleri parlıyor – o Amerika Birleşik Devletleri ve herkes gülüyor. Öğretmen de gülüyor, "Tamam millet, sakin olun." diyor. Zayıf ve üniversite kokuyor. Maja Bill Clinton'ın politikaları hakkında konuşması gerektiğini söylüyor, kişisel hayatı hakkında değil.

Ben gülmüyorum. Maja'ya bakıyorum ve düşünüyorum, elbette ABD'yi seçti, ben de seçerdim, sadece kimse bana sormadı, çünkü herkes Laleh'in İran olması gerektiğini söyledi; herkes bunun mantıklı olduğunu düşünüyor. Bu spor salonunda coğrafi olarak değil, çıkarlara göre sıralanmış bir şekilde oturuyoruz, ki bu aynı şey, diyor öğretmen. İsrail karşımda oturuyor. İsrail'in adı Patrick, ama herkes ona Paddy diyor, gerçi artık kimse Kelly Ailesi'ni dinlemiyor.

Ve sarı sunucu kartında yedi yazıyor ve konuşma sırası yedide, ve Paddy'ye bakıp diyorum ki, İsrail'in varlığını kabul etmiyoruz, çünkü kartımda bu yazıyor, ama bunu sessizce söylüyorum, çünkü kulağa hoş gelmiyor. Ve Maja kendini şişirip kırmızı Veto kartını gösterince, diyorum ki, Ama şimdi yeni bir başkanımız var, daha reformistiz.

Bu benim kartımda yazmıyor ama babam komşulara böyle anlattı ve bence, en başta zekice görünen bir şey söylersem, sonrasında bir daha konuşmasam bile insanlar fark etmeyebilir. Paddy bana, var olma hakkını inkar ettiğim için umursamalı mıyım diye merak eder gibi bakıyor ve sanırım Paddy beyninde reformist kelimesinin ne anlama geldiğini arıyor olmalı. Paddy, "Hmm, ama tehlikeli değiller, değil mi?

Doğru mu? Yani, oradaki ülkeler gerçekten tehlikeli silahlara sahip olacak kadar zengin değiller?" diyor. Ve Fransa konuşmadan önce bir anlık sessizlik oluyor. Fransa'nın adı David ve devlet ile dinin ayrılması gerektiğini söylüyor ve yanımda Suriye elini kaldırıp, "Ama bu İsrail için geçerli değil mi?!" diyor ve sonra dinlemeyi bırakıyorum. Sanırım gerçekten umurumda değil. Hala İsrail'le ilgili meselenin ne olduğunu anlamıyorum. Bilgi çorbası, intihar bombalamaları, yaşlı adamlar, saldırılar, haberler, en azından son yüz yıldır.

Aynı kelimelerin tekrar tekrar duyulduğu bir çorba, saat sekizdeki haberlerde, diğer kanallarda film izlemeye geçmeden önce. Maja, Suriye'nin az önce söylediklerini çok iyi anladığımı sanıyormuş gibi gözlerini benden ayırmıyor. David bana dönüyor. David konuştuğunda, yavaş, nazik ve o kadar zeki ki, neredeyse sıkıcı olmaya kayıyor. Ona bakmaya cesaret edemiyorum, çünkü baktığımda aklıma gelen tek şey, öpüşürken nasıl göründüğü ve onu izlediğim oluyor.

Ve fark etmemesini umuyorum. Şanslı olan ve bir ülke değil de uluslararası bir gözlemci grubu olan Marie, David konuşurken sarı saç tutamını parmağına doluyor ve bana gizli bir gülümseme veriyor. David bir monolog veriyor, ve hiçbir şey anlamıyorum ama hevesle başımı sallıyorum, çünkü söylediklerinin benimle bir ilgisi olduğunu biliyorum.

David, "Orta Doğu'daki fanatik bir devlet bile, yabancı topraklardaki emperyalist güç mücadelelerinin bir ürünüdür" diyor. Başımı sallıyorum. Öğretmen bana konuşma kartını veriyor. Fransa'ya cevap vermem gerekiyor. Ve öğretmen, David'in az önce David olarak konuştuğunu ve aslında Fransa olarak konuşması gerektiğini belirtiyor ve David bunun onu hasta ettiğini söylüyor ve bunun demokratik bir aptallık olduğunu söylüyor ve öğretmen, "Pekala Laleh, David'in söylediklerine cevap ver, ama İran olarak konuş" diyor. Ve düşünüyorum, Kahretsin. David'in söyledikleri çok iyi geliyordu. Ama ekleyecek ne var ki? Kurban. Ben bir kurbanım. İran bir kurban. Amerika'nın kurbanıyız, diyorum hızla. Daha spesifik olabilir misiniz? Öğretmen elinde kalemle soruyor, her şeyi İngilizce'de flipchart diye adlandırdığı şeye yazıyor. Bütün okul hayatım boyunca, son on yıldır, renkli kartlar, keçeli kalemler ve flipchart'lar içeren bir ders hiç görmedim ve bunu şimdi yapmamızın tek nedeni, arka sırada oturan bakanlıktan gelen adamlar için küçük bir gösteri hazırlıyor olmamız.

Diyorum ki, Bu ülkede mağdur olan insanlar. Öğretmen kalemi bir sonraki yazmak istediği yere tutuyor ama yazmıyor, sadece bana bakıyor. David'in dediği gibi, açıklıyorum, diğer tüm ülkelerin de pastadan parmakları var. Bence bu her zaman doğrudur. Eğer dünya gücü gibi bir şeyden bahsetmiyorsanız. Öğretmen kalemini indiriyor, sınıfa dönüyor, bir süre bana bakıyor ve sonra diyor ki, Şimdi Laleh olarak mı konuşuyorsunuz, yoksa İran İslam Cumhuriyeti olarak mı? Hiçbir şey söylemiyorum çünkü karşımda oturan Batı ülkeleri kartlarını kaldırmış durumda. Sonra kucağımdaki kartı alıp okuyorum: Uzun bir süre, Şah'ın monarşisi altında, ülke ABD ve Büyük Britanya'ya önemli bir petrol ihracatçısıydı ve büyük bir zenginliğe sahipti.

1979 devriminden bu yana, eskiden İran olarak bilinen ülke, kısıtlayıcı yasaları olan dini bir devlettir. Ve okurken, öğretmenin kaleminin hevesle bunları yazdığını duyuyorum ve gerçekten de tamamen bilgisiz olduğumu fark eden olup olmadığını merak ediyorum. Gerçekten de, tarih derslerinde tahtadan kopyaladığım şeyleri öğreniyorum. Evde sürekli açık olmasına rağmen haberleri pek takip etmiyorum.

Tek bildiğim, küçükken tatile gidecektik, ama birdenbire buradaydık ve sadece dört kişiydik, kardeşim toz süt yerine normal süt ve kokulu Nivea kreması içiyordu, annem bize tavada kekler yapıyordu ve pansiyondaki çocuklar kendilerine, bana ve herkese kanaken diyorlardı. İran'ın civcivlerden ve mavi kapılardan, insanlardan ve kokulardan ve içinde yalınayak bir dedenin olduğu bir arka bahçeden oluştuğunu biliyorum. Ve son zamanlarda mutfak tahtasına tutturulmuş üç uçak biletinden, üzerinde sıradan kelimeler yazılı sıradan kağıt parçalarından. Bu hepsi birden, yıllar önce benden aniden alınanları geri verecek.

Havaalanı gümrüksüz mağazasında, farklı yazı tipleri ve farklı dillerdeki gazetelerin farklı ön sayfaları var, çünkü Temmuz ayı ve Temmuz ayı, sosyal bilgiler öğretmenimizin bize açıkladığı gibi, saçmalık mevsimi.

Barış mı? Bedeli, riski, sonuçları. Dergiyi karıştırıyorum. Parlak kağıt üzerinde ıslak parmaklar; Bill Clinton bana gülümsüyor ve Kosova'yı kurtarıyor. NATO sınavında ikinci en yüksek notu aldım, yılımın en iyi sonucu ve Kosova'da neler olup bittiğini tam olarak bilmiyorum. Ön kapaktaki kız, Michael Jackson'ın 'Earth Song' şarkısındaki çocuğa benziyor. Bedeli, riski, sonuçları. Bir uçak biletinin bedeli dokuz yüz marktı. Tara sadece dokuz yaşında, bu yüzden uçuşu yarı fiyatınaydı. Annem hala öğrenci olarak kayıtlı, mezuniyetini çoktan almış olsa da, öğrenci kimliği Ekim ayına kadar geçerli ve indirimler de öyle. Ben okuldayım ve tam fiyat ödüyorum. İran Havayolları, Mo yelken kursuna kaydolmamış olsaydı bizden daha fazla kazanabilirdi.

Papa da geleceğini söyleseydi İran Havayolları daha da fazla kazanabilirdi. Gelmemesinin gerçek nedenini sormaya cesaret etseydim. Ama etmedim. Bunun yerine, Mo bana sorduğunda, sanki çok açıkmış gibi davrandım. "Papa için çok tehlikeli," dedim ve bana inandı, çünkü elbette ben daha büyüğüm ve yetişkinler gibi Almanya'dan önceki dönemde olanlar hakkında asla konuşmam.

Mo'nun sorularını cevapladığımda, bir bakıma kendi sorularımı da cevaplıyorum ve böylece ikimiz için de sorunu çözdüğümden emin oluyorum.

Yine de, onun bizimle uçmadığına ve en azından birkaç hafta boyunca sinirlerimi bozmadan vakit geçirebileceğime oldukça sevindim.

Bence İran Hava Yolları'nın Mo ve Papa'dan gelen gelire ihtiyacı yok; İran Hava Yolları, Helmut Kohl'ün ayrılmasından ve Alman vatandaşlığının gelmesinden, diğer Ayetullahlardan daha kısa sakallı bu Hatemi'nin gelmesinden, ilk insanların geri uçmaya cesaret etmesinden bu yana tüm zamanların en büyük karlarını elde ediyor.

Khale Şirin öğleden sonraları bizi ziyaret etmeye ve bize sürekli olarak ilerlemelerden, gelişmelerden ve formların doldurulmasının ne kadar basit olduğundan bahsetmeye, ardından Tahran parklarında gün batımı barbekülerinde kızı Yasaman ile birlikte çekilmiş fotoğraflarını göstermeye başladığından beri, tıpkı bizim gibi on iki yıldır Almanya'da yaşıyor olmalarına rağmen, otuz kişi onların etrafında toplandı. Yasaman fotoğraflarla inanılmaz derecede gurur duyuyordu, bu da beni daha çok düşündürdü ki diğerlerinin yaptığı gibi biz de elçiliğe gitmeli, evrak işlerini halletmeli, uçak biletlerini ayırtmalı ve gitmeliyiz.

Geçen yıl İran Hava Yolları'nın kârı beş katına çıkmış olmalı diye düşünüyorum. İran Hava Yolları'nın yeni uçaklar inşa etmesi gerekmiş olmalı. Çünkü daha önce kim uçuyordu ki? Vizeli mülteciler ve çelik gibi sinirleri olan turistler. Şimdi pazar patlama yaşıyor; şimdi Yasaman'la sinemaya her gittiğimde, küçük kristaller ve altın çanlarla kaplı farklı bir el çantası getiriyor ve hepsini orada, İran'da almış.

Der Spiegel'in bir kopyasını kasaya götürüyorum - belki bana açıklayabilir okulda anlayamadığım şey Akrabalarımdan biri konuşmak isterse bana Kosova hakkında. Veya Bill Clinton'u. Her neyse, görünüşe göre Bill Clinton Her ne kadar kafamda onun sırıtışı olsa da Orta Doğu çatışmasını neredeyse çözüyordu otomatik olarak Maja'nın sırıtışına dönüşüyor. Dükkandaki kadın bana şöyle bakıyor: derginin dilini anlayıp anlamadığımı merak ediyorsa Bütün bu diller burada, Almanya'nın en büyük ülkesinde konuşuluyor.

Avrupa'nın en büyük uluslararası havalimanı ve kafam sadece bunlarla dolu işe yaramaz bilgiler ve bunu nereden ve neden aldığımı bilmiyorum. Ben manto giyiyorum ama başörtüsü hala omuzlarımda gelişigüzel duruyor yani tabii ki bana bakıyor ve kafası karışıyor, ben de para üstümün son parçasını ona sıkmak için tezgâhın üzerindeki dergiyi el. Fiyat, risk, sonuçlar.

Bu tehlikeli mi? Bayan Somer sordu. Bilmiyorum, diye düşündüm. Ama biz Hayatlarımız risk altında olsaydı muhtemelen bunu yapmazdım, daha da fazlasını düşündüm sessizce. Hayır dedim, Paul'ün yağmurluğunu kancaya

takarak düzelttim ve çizmeleri paspasın üzerinde daha düzgün duruyordu. Bana saatte on mark veriyor Paul'e baktığı için ama çocuklar yattıktan sonra çok konuşuyor o saatleri de hesaba katmam gerekiyor. Kasadaki kadın bana veriyor para üstüm, dergiyi alıyorum ve ona ve Bill'e sırtımı dönüyorum. Clinton diğer gazetelerde. Hayır tehlikeli değil, herkes yapıyor şimdi! Sanki herkesin bildiği apaçık bir gerçekmiş gibi Bayan Somer'e şunu söyledim: ancak bir kez daha bunu yapmadı.

Uçak biletlerimizi ayırttığımızda babamın gelmeyeceği belliydi yanımızda bir isim listesi ve bir dizi kalın karınlı adam olduğunu hayal ettim listeyle birlikte sınır kontrolünde oturanlar. Bazı isimlere bakıp şöyle diyorlar:

Bunlar tehlikeli, diğerleri için ise Bunlar değil diyorlar. Ama son zamanlarda şişman göbekli erkekler buzlu gözlük takmaya başladı mercekler buzlu ve hafif renklidir ve bu nedenle okumakta zorluk çekerler isimler. Eğer gözlükleri bir anlığına çıkarsalar her şey mahvolacaktı. bitti: listeleri tekrar görecekler ve insanları hapse atmaya başlayacaklardı. Ama son zamanlarda gece gündüz bu gözlükleri takıyorlar.

Peki baban burada tek başına mı kalıyor? Bayan Somer sordu. O Anneme de aynı şeyi sormuş olmalı, sorduğuna eminim ama benden tekrar duymak istedi. Küçük, parlak mavi gözlerini ona çevirdi ben ve ondan çok daha koyu olan mavi göz farına baktım gözler. Birisi ona bunların mavinin iki farklı tonu olduğunu söylemeli. düşündüm. Evet, dedim. Ama babam hayatta kalacak, sadece üç hafta sürecek. Bu bir geri dönememesi yazık, dedi Bayan Sommer, eminim hoşuna giderdi.

Elimi Paul'ün botlarından çıkarıp doğrudan Dockers'ıma götürdüm. Artık gerçekten ayrıldığımı anlayacaktım. Bayan Sommer çiçeklere baktı Pantolonumun dikişine diktiğim kumaştan büyük bir turuncu üçgen eski Levi's'imi işaret fişeğine dönüştüren çiçekler. Aceleyle ona anlatmaya başladım yeni dikiş makinem ve akşam dersim hakkında ve o bana sormadı başka soru var mı?

Belki de o göbekli adamların listelerinde olmayan isimler vardır — adamların kalın kafalarında, buzlu gözlüklerinin arkasında veya kıllı kulaklarında sakladıkları isimler; bu isimler onların gözünden kaçmayacak ve söz konusu bu isimler olunca listeler ve gözlüklerle şaka yapılmayacak. Belki de babamın bu isimlerden biri vardır. Behzad Hedayat — kelimeler zihinlerinde yankılanıyor.

Ama Bayan Sommer bunu nereden biliyor? Düşünüyorum. Bayan Sommer okulun spor salonunda tahta bir sandalyede oturuyor olsaydı, Almanya olurdu.

Annem ve babamın bana hiç anlatmadığı geçmişten şeyleri biliyor gibi görünüyor. Çünkü belki de her şey bitti. Ve çünkü ben de bir bakıma oradaydım, dört yaşında bir çocukken. Annem ve Tara, havaalanının soğuk plastik sandalyelerinin sıralarında karşımda oturuyorlar ve ben Der Spiegel'in sayfalarına zekice bakıyorum.

Tara, Mickey Mouse sesiyle konuşuyor ve annem, "O dergiyi yanına alamazsın," diyor.

Yüz ifadesi, izin verilmeyen bir şey yaptığınızda veya yapmaya hazırlandığınızda olduğu kadar sert. Ben de, "Evet, tabii ki, biliyorum," diyorum. Annem Tara'nın Spice Girls kasetlerini çoktan almışken, ben de ona para harcadığım için sinirleniyorum. Kurallar aslında çok basit. Eğlenceli şeyler yasak. Filmler, müzik, güzel kıyafetler. Ve siyaset. Bunu aklınızda tutmanız ve saçlarınızı başörtünüzün altına sokmanız gerekiyor.

Ama eğer bu kadar basitse, annem neden yere bakıyor?

Bizi azarlamak dışında bizimle konuşmuyor, Tara'nın çocukça şeylerden bahsederken ve annemi güldürmeye çalışırken Mickey Mouse sesiyle konuşmasını dinlemiyor?

Ama annem gülmüyor. Başlangıçta güldük. Evde, büyük aynanın önünde başörtülerini taktık. Anne ve babanın yatak odasında. Mo'ya da bir başörtüsü, annenin uzun paltosunu giydirdik.

Marie'nin sarı buklelerini gizleyebilecek tek şey masa örtüsüydü. Boy sırasına göre dizildik, aynaya baktık ve güldük.

Ama süpermarketin dışındaki fotoğraf kabinlerinde gülmüyorduk.

O zaman sadece Tara gülüyordu. Uzun kollu kareli bir gömlek ve küçük siyah bir başörtüsü giydirdiğimiz Tara. Tara fotoğraf kabinine ilk giren kişiydi ve işi bittiğinde, küçük yüzünün dört fotoğrafı kutudan düştü. Dört kez Tara, belirsiz bir şekilde gülümseyerek ve garip bir şekilde solgun ama çok sevimli görünüyordu. Fotoğrafa bile bakmadı, sadece başörtüsünü çıkardı, bana verdi, artık gülmedi. Sonra tek kelime etmeden oyuncak reyonuna yürüdü. İlk başta babası şaşırdı, sonra o da konuşmadan peşinden gitti. Mo küfretti ve neden o da oraya girmek zorunda olduğunu sordu, bizimle uçmuyor bile. Annem ona yine de İran pasaportuna ihtiyacı olduğunu söyledi ve ben de, "Şanslısın, en azından fotoğrafında normal görüneceksin," dedim. Mo içeri girdi ve elinde Game Boy'uyla çıktı. Game Boy'un da fotoğrafta görünmesini bekledim, ama fotoğrafta sadece solgun, somurtkan bir Mo vardı, üst dudağındaki tüyler koyu görünüyordu.

Tıraş ol, dedim ve o da, "Kendin tıraş ol," dedi.

Sonra ben fotoğraf kabininde. Ekranda yüzümle yalnız başıma. Solgun değil, yeşilimsi. Başörtüsü kaydı ve makine hala geri sayım yaparken, birkaç saç teli alnıma düştü ve ben de hızla birkaç saç telini başörtüsünün altına geri soktum. Fotoğrafta saç varsa ne olur?

Elçilik tarafından reddedilir mi? Ya fotoğraflar reddedilmezse, ama yine de pasaport kontrolünde geri çevrilirsek, çünkü bir elçilik görevlisi dikkat etmiyorsa, çünkü ben dikkat etmiyorsam, çünkü makine geri sayımı çok hızlı başlattıysa? Saat işliyor, sayılar geriye doğru gidiyor, bir an için Yılbaşı gecesini düşünüyorum ve sonra aniden makine sesini çıkarıyor. Ekranda, "Fotoğraflarınızı yazdırın?" yazıyor. Bir tane kocaman, açık göz ve yüzümün yarısını kapatan bir el görüyorum.

Üst dudağımdaki tüylü saçların yarısını görüyorum ve "Mo haklı" diye düşünüyorum.Fotoğrafı seçersem ne olacak acaba? Sadece, "Fotoğrafta saç yasaksa, yüzümün yarısını da dışarıda bırakıyorum. Başımın üzerindeki saç yasaksa, yüzümdeki tüyleri de kapatıyorum" dersem ne olur?

Makine bana bakıyor ve mesajını değiştiriyor. Fotoğrafları yazdırın. Bu kararı geri sayım yapmadan verdi. Lütfen sabırlı olun: pasaport fotoğraflarınız yazdırılıyor. Kabinin dışına çıkıp annemin sitem dolu yüzüne bakıyorum. Beş puan daha lazım, diyorum. İyi olmadı. Annem de fotoğrafları bekliyor ve hiçbir şey söylemiyor.

Başlangıçta güldük. Ama dün gece annem her zamankinden daha yüksek sesle ağladı. Korkmuş bir şekilde uyandım, kalbim sanki kötü bir şey olmuş gibi hızla çarpıyordu. Düşündüm ki, eğer yatıp sessiz kalırsam kimse uyanık olduğumu anlamaz, ve eğer uyanık değilsem, o zaman hiçbir şey bilmiyorum demektir, ve eğer hiçbir şey bilmiyorsam, gidip yardım etmezsem suçlu da değilim. Okulda olduğu gibi, bir başkasının grup çalışması notunun olması gerekenden düşük, benimkinin ise olması gerekenden yüksek olduğundan gerçekten emin olduğumda, ve düşünüyorum ki, belki de sadece benim notumu söylediklerinde dinledim, diğerlerinin notlarını değil, ve eğer sadece kendi notumu dinlediysem, o zaman hiçbir şeyin haksız olduğunu bilemem, o zaman suçluluk duyamam veya elimi kaldırıp bir şey söyleyemem, ve öğretmen de beni rahatsız edici bulamaz.

Annem ağladı ve gerçekten çok yüksek sesle ağlıyordu, sonra düşündüm ki, artık duymamış gibi yapamayacak kadar yüksek bir sesti. Yanına gitmeye hazırdım, ama her zamanki gibi onu nasıl teselli edebileceğimi bilmiyordum. Annem, İran pasaportu için başvurduğumuzdan beri, bavulları aldığımızdan

beri bu ağlama nöbetlerini geçiriyordu. Sanki son birkaç yıldır sıkıca bağladığı bir şeyi birdenbire açmışız gibi. Ve bu patlamalara söylenecek hiçbir şey yoktu, bu yüzden hiçbirimiz bir şey söylemedik, ayrıca Mo ve benim için çok sık ve açıklanamaz oldukları için elini tutmaktan veya bazen omuzlarını okşamaktan başka bir şey düşünemiyorduk.

Neden ben ağlamıyordum diye merak ettim. Papa ve Mo elbette ağlamazdı, Tara da ağlamazdı çünkü çok küçük ve Almanya'ya gelen iki amca, teyze ve büyükanne ve büyükbaba dışında kimseyi tanımıyor.

Ama ben ağlamıyorum, sadece çok düşünüyorum; olan her şey hakkında karmakarışık düşünceler ve düşünce parçaları var.

Almanya'da beşimiz, dairemiz, yeni köşe bankımız, yeni video kaydedicimiz, eski günlerden, Mo'nun küçüklüğünden, benden ve ona nasıl baktığımdan bahsettiğimiz akşam yemekleri ve bazen kuzenim Ava'dan, annemin arkadaşı Khale Azar'dan ve büyükanne ve büyükbabamdan bahsettiğimiz hikayeler ve sonra içimde bir şey sıkışıyor.

Öyle derinlerde oturan ve bazen aniden yüzeye çıkan, öyle doğru hissettiren insanlar, kokular ve görüntüler var ki, onları okulda geçirdiğim günlerde ve Marie'nin odasındaki akşamlar boyunca nasıl unuttuğumu bilmiyorum.

Çocukluk ve güvenlik ve emniyetle bağlantılı oldukları için çok derine yerleşiyorlar. Ta ki okula geri dönüp her şeyi anında unutana kadar. Ve sonra sonunda tekrar beni yakalıyor ve düşünüyorum, Neden bu şeyleri yanımda taşımak zorundayım ve Marie, David ve lanet olası Maja bunun nasıl bir şey olduğunu bile bilmiyorlar? Gerçekten de anne olmanın nasıl bir şey olduğunu bilmek istemiyorum.

Dün gece, tam da "Tamam, gidip yapabileceğim bir şey var mı diye bakacağım" diye düşünürken, aniden Tara'nın yatakta doğrulup gerindiğini duydum. Derin bir nefes aldı, neredeyse sinirli bir şekilde, sonra küçük ayaklarını halıya koyup odadan çıktı. Hiçbir şey söylemeden, tamamen beni görmezden geldi.

Cesur küçük Tara, diye düşündüm ve ağlama durdu ve sabah babam bizi havaalanına götürdü, hiçbir şey söylemeden. Bavulları kimse görmesin diye bir battaniyenin altına koydu. Valizleri geceleyin arabaya indirmişti, böylece kimse onu görmeyecekti. Böylece daha sonra kimse sormayacaktı. Böylece daha sonra kimseye cevap vermek zorunda kalmayacaktık. Böylece daha sonra, ülkeye girmemize izin vermezlerse kimse yalan söylediğimizi düşünmeyecekti. Böylece belki de son dakikaya kadar hiçbir şeyin gerçek olmadığını iddia

edebilirdik. Tara, benimle valizlerin arasına sıkışmıştı, Walkman kulaklıkları takılı kafası sağa sola sallanıyor ve sonunda omzuma yaslanıyordu, kulaklıklar yüzünden biraz batıyordu ve şaşırtıcı derecede küçük bir kafa için ağırdı. Derin nefes alışları bir yetişkinin nefes alışına benziyordu, sadece sesi çok kısık, minimum seviyedeydi.

Mavi bir kapıları vardı. Ama asla sadece mavi değildi; güneş ışığıyla maviydi ve biz yaklaştığımızda, mavi kapı içeri doğru kaybolur ve Annemin annesi Madar Bozorg görünürdü. Kapıyı her zaman bize yavaşça, dikkatlice açardı ve aynı hızda terinin tatlı kokusu beni karşılardı.

Her seferinde kollarını hemen bana sarar ve şöyle derdi: Küçük kızım, ziyarete gelen siz misiniz? Sonra Annemi ve diğerlerini öperdi ve evin içinde Ava beni beklerdi.

Ava bazen küçük bir canavardı ve herkesin sahip olabileceği en iyi arkadaştı, ama sadece bazen. Ve herkes her zaman oradaydı, bu odada, ve bazen Hazar Denizi'ne tatile giderdik, hepimiz birlikte, ve sonra Ava ile ben Madar Bozorg'un kucağına kimin oturacağı konusunda tartışırdık, çünkü kucağı Annemin veya Ava'nın annesinin kucağından daha büyük ve daha yumuşaktı.

O kadar uzun süre tartıştık ki, ikimiz de onun kucağına oturduk ve babam, "Anneme iyi bak," dedi, ama o aslında onun annesi değildi, annemin annesiydi.

Babamın genç yüzünü hayal etmeye çalışıyorum ama edemiyorum; kafamda gördüğüm babam, elektrikçi çıraklığı için kitapların başında oturan, işten eve gelip uyuyan, çıplak, nasırlı ayaklarıyla sehpanın üzerinde televizyon izleyen, kimse onunla gitmek istemediği için yakındaki ormanda tek başına yürüyüşe çıkan ve rahatlamış ve mutlu bir şekilde geri dönen kişi.

Hafızamda, hepsi hala eskisi gibi, Madar Bozorg, kuzenim Ava, en küçük amcam Amu Mehrdad, annemin arkadaşı Khale Azar, hepsi eskisi gibi, tıpkı Marie'nin büyükannesinin kayısıları şekerli su kavanozlarında sakladığı gibi, şekerli su kavanozlarında saklanmış gibi. Amu Mehrdad bana bir keresinde bir civciv vermişti ve ben onu büyütmüştüm.

Hasta olduğumda ve tavuk çorbası içtiğimde ilk defa hepsinden nefret etmiştim.

Hasta olduğumda ama kimse bana tavuk çorbası getirmediğinde de yine onlardan nefret ettim; hepsi aynı renkte olan bu dairelerden birindeydik ve daha sonra kimse bana Almanya'da mı yoksa Türkiye'de mi olduğumuzu söyleyemedi.

Annem boğazım ağrıdığı için yanıma yatağa girdi ve neredeyse benim kadar ateşliydi, ya da belki annem hastaydı ben değildim, şimdi gerçekten hatırlayamıyorum ve Mo neredeydi? O noktada, sadece tatilde olmadığımız da bana açıkça belli olmuştu: bu, yetişkinlerin bize anlattığı bir yalandı.

Ama tatildeyken bana konuşabilen bir oyuncak bebek alacaklarını düşünüyordum, tıpkı babamın her gece yatmadan önce bana okuduğu hikâyedeki gibi.

Ama ne oyuncak bebek vardı, ne tatil, ne de tavuk çorbası; Madar Bozorg'un orada olmamasına o kadar kızmıştım ki, tavuklarını kestiren ve çocukları gönderen kötü, çok kötü bir yaşlı kadın diye düşündüm ve bunu ona telefonda söyleyeceğim.

Ama daha sonra telefonda konuştuğumda, bilmiyorum, belki dört, yedi ya da on üç yaşındaydım ve bunu ona söylemek istiyordum, annem ve babam yanımda oturuyorlardı ve ne söylemem gerektiğini dikte ediyorlardı. "Kheyli mamnun, merci," demem gerekiyordu, "çok teşekkür ederim, iyiyim, Kheyli mamnun, be hame salam beresoonin, herkese iyi dilekler." Oysa söylemek istediğim şey, "Hepinizi kendi başımıza bıraktınız," idi, ama annem ve babam yanımda oturuyorlardı ve kendileri de çocuk gibi küçük görünüyorlardı, ve ben de vazgeçtim.

Bundan sonra sinirlenmedim, ya da sadece anneme kızdım ve hâlâ ona kızıyorum her ikinci seferde sigorta şirketine yazıp telefon şirketiyle konuşmak zorunda kaldığımda çünkü o yapmak istemiyor ve yapamayacağını iddia ediyor, Almancasında çok fazla hata yapıyor. Anneme kızmak oldukça işe yarıyor. Bir sürü şey anlatıyorum ve içimi döktüğümde kimse bir daha bundan bahsetmiyor.

İçeri girdiğimizde, kapının hâlâ mavi olup olmadığını kontrol etmeyi tamamen unuttum. İçeri girdik ve ancak Madar Bozorg'un evine girdiğimizde İran'a vardığımızı hissettik. Kendi isteğimle değil, ama bunlar benim ayaklarım. Uçuştan önce mor ojeyi çıkarmıştım. Yürümek yerine taşınmak gibi, etrafımda davul ve santur müziği var, insanlar yanaklarımı öpüyor ve saçlarımı okşuyor, ben de başörtümü ve ayakkabılarımı çıkarıp ayaklarımı yumuşak halıya koyarken, sanki bu insanlar beni taşıyormuş gibi hissediyorum. Kitsch, diye düşünüyorum, kitsch geliyor, tıpkı Hollywood filmlerinde Mo'nun sinirlenip ayağa kalkıp odasına kaybolduğu an gibi.

İçeri girdiğimizde annemin nerede olduğunu unuttum, eğer o önümdeyse. ya da yanımda. Bence bu kadar çok annen varken anneni özlemiyorsun etrafınızdaki diğer insanlar. Elinizi tutan, sizi yönlendiren insanlar koltuğunuzda

yüzünüzü avuçlayıp size bu kadar yumuşak olanın siz olduğunu söylüyorsunuz.

Kim bu kadar güzel, bu kadar zayıf, herkesin beklediği o kişi? haftalarca, yıllarca. Bütün bu koşuşturmacanın, bütün ilgisizliklerin ortasında birdenbire tamamen yeni olan çocukluk fotoğraflarınızı size göstermeye başlayın sen, senin için, senin için, bir hatıra plaketi gibi duvarda asılı duruyorsun baba. Onu aniden burada görmek çok komik ve ilk defa daha önce gerçekten farklı göründüğünü fark etti; saçları hala kalın ve dikkatlice fönlenmiş, biraz da devrimci gibi giyinmiş Roy Black'e benziyor.

Size yazdığınız ama hatırlamadığınız mektupları gösteriyorlar. Ve sadece sonra fotoğraflardaki küçük kızı kendin olarak görmeyi bırakıp Tara'yı görmeye başlarsın - peki Tara nerede?

Nihayet agresif biçimde iklimlendirilmiş odadan çıktığından beri uçakta, bagaj teslimi ve pasaport kontrolünden haberiniz olmadı gürültücü küçük kız kardeşinin. Bir zamanlar akrabalarınız artık size bakmıyordu camdan ama yanındaydılar, çevrende, her yerde, teyzeler ve evlilik yoluyla amcalar, yeni doğan bebekler ve sadece omzuna kadar gel. İnsanların sana verip sonra aldıkları çiçekler çok fazla olunca yine uzaklaştın, sana sunulan bisküviler, Her ne kadar kuru ağızda kuru safranlı bisküviler kesinlikle iğrenç olsa da. Onlar seni öptüm ve sana sarıldım ve sonra gözlerini zar zor açtın çünkü hiçbirini tanımıyordunuz ve yüzünüz siyah kumaşla kaplı omuzlarına bastırılmıştı ve onları ancak görünüşlerinden ayırt edebiliyordunuz.

Bir an için, parlayan mücevherlerden oluşan sessiz bir denizin ne kadar sessiz olduğunu düşündünüz. Tahran yukarıdan parıldayan, ışıltılı bir yer kadar sessiz ve huzurlu. genişleyen saray ve senin gözyaşların mıydı yoksa onların mı siliyordun yanaklar - ama Tara tüm bunların neresindeydi? Tara'ya kim bakıyordu?

hiçbirini tanımayan ve hiçbirini tanımayan kim? Etrafıma bakıyorum. Tara bir grup çocuğun ortasında oturuyor. M&M'leri havaya fırlatıp ağzıyla yakalıyor. Şöyle açıklıyor: Bunlar M&M'ler ve diğer çocuklar da burada olduğunu söylüyorlar ama fındıklarla değil ve Tara sesleniyor, Anne, fındık nedir? Çocuklar gülün ve şöyle deyin: Fındıkların ne olduğunu bile bilmiyor musun? Annem Alman diyor Nüsse diyor ve etrafındaki teyzeler bu garip sese gülüyorlar. ve çocuklar Tara'ya gülüyorlar. Tara da gülüyor, iki M&M'yi havaya fırlatıyor. onları yakalar ve şöyle der: Bunlar ağzınızda değil, elinizde erir. elbette yine yanlış anladı ama bunu kendime saklıyorum. çünkü burada zaten hiçbir şey söylemeden yeterince ilgi görüyorum.

Çevremdeki herkes bana bakıyor, benimle konuşuyor, beni dinliyor. Cevap vermeye ve bocalamalarıma cevap vermeye cesaret ettiğimde aniden sessizleşiyorum Onlara Farsça kelimeler. Ama tüm bu dikkatin gerçekte hiçbir ilgisi yok benimle yap; Annem ve Babamla ilgili. Kim sadece babam değil, aynı zamanda bir erkek kardeş, amca, kayınbirader, arkadaş, oğul. Her şeyden önce, onların uzun zamandır görmüyorum ve bir daha ne zaman göreceklerini bilmiyorum.

Benim için o evde yalnız olan ve aramamızı bekleyen biri. Muhtemelen boş daireye döndüğü andan beri bekliyordu. önümüzdeki üç hafta boyunca boş kalacak. Ve daha mutlu görünüyordu şimdi telefonda konuştuğumuzda buradaki herkes bir araya geldi, yine de gerçekten üzgün olabilirdi. Yeşil plastik alıcıdan geliyor, Ses çok kısık ve çok uzaktan geliyordu.

Çok güzelsin, o ne kadar güzel, yüzün ne kadar güzel, diyor kadınlar, anneme göz kırparak beni düşüncelerimden uyandırıyorlar. Bilmiyorum buna nasıl tepki veriyorsunuz - teşekkür mü ediyorsunuz yoksa hayır mı diyorsunuz?

Hadi ama, bu doğru değil, yoksa sessiz kalıp hiçbir şey söylemiyorsun?

Benim adıma cevap veren anne çünkü düşünmem çok uzun sürüyor Farsça sözler diyor ki, Gözlerin güzel görüyor. Bir basmakalıp ifade insanlar iltifat gibi görünen şeyler söylediklerinde duymayı beklerler, herkese söylediğiniz yalanlar olmasına rağmen. Sadece ben bilmiyorum bu hazır ifadeler. Bunları nerede öğrenmem gerekiyordu? Şunu söylemeyi çok isterim: Gözlerin annen gibi çok güzel görüyor ama bu yanlış hissettirir çünkü ben sadece papağan gibi tekrarla. Her ne kadar bu çok doğru olsa da. Onlara bakıyorum: yorgun yüzler, göz altı gölgeleri olan teyzeler, kahkaha çizgileri olan amcalar, koparılmış kaşlar, koyu renk kılların fışkırdığı ayaklar, asla büyümez ayakların erkek ya da kadın olması fark etmez, otuz dokuz numaradan büyük. Elbette, gözlerin çok güzel görüyor, bağırmak istiyorum çünkü bu bir şey olurdu doğru. En azından bana bir şeyler sorduklarında verdiğim cevaplardan daha doğru.

Morad'ın okulda durumu iyi diyorum ve evet, tabii ki de iyi konuşuyor Farsça. Sen Kasabamız güzel ve temiz, okul karnem de o kadar parlak değildi, diye iddia ediyorum, biraz rahatsız hissederek ve bunu daha önce binlerce kez yaptığımın farkında olarak: aynı anda hem abartmak hem de küçümsemek.

Baban hâlâ ayaklarına konan sinekleri kovmuyor mu? diye soruyor kuzenim. Çok güzel bir küçük kız olan kuzenim, inanılmaz derecede yaşlanmış, kilo almış, yorgun görünüyor ve ben başımı sallıyorum. Çünkü hangi sineklerden bahsettiğini anlamıyorum, ya da bunun uygunsuz bir şey olup olmadığını ve kibar bir yanıt gerektirip gerektirmediğini bilmiyorum. Ama diğerleri bunu

tamamen normal bir soru olarak ele alıyor; diyorlar ki, Baban, çok iyi kalpli bir adam, eskiden sinekleri bile kovmazdı.

Bilmiyorum demeden önce bir an duruyorum. Bilmem gerek – yani, onu her gün görüyorum. Ama neden ayaklarıyla ilgileneyim ki?

"Baban bir armağan," diyor kuzenim, sanki hepimizden çok daha büyükmüş gibi.

Uyluğumun üzerinde duran elimi tutuyor ve bana "azizam, canım" diye sesleniyor. Ben de Tara'yı, M&M'leri ve onun kahkahalarını arıyorum; bu kahkahalar bana, onun yaşındaki bir çocuk için bile kaba ve çok yüksek geliyor.

Ama annemin aklı başka yerde, annemin yanakları parlıyor. Hasta ya da telaşlı gibi değil, utangaç, aniden hastalıktan iyileşmiş, yeni aşık olmuş gibi. Annem konuşuyor, el kol hareketleri yapıyor ve gözleri o kadar açık ve uyanık ki, ilk defa onunla Tara arasında gerçek benzerlikler görebiliyorum.

Arkadaşlarının ve kız kardeşlerinin ortasında oturuyor, onlara bir şeyler anlatıyor ve nefes almadan sorular soruyor. "Üzerindeki manto ne?" diye seslendi Hali Azar, annem onu çıkarırken. Annem (hüzünlü bir sesle) "On iki yıl önce Almanya'ya giderken giydiğim aynı manto." dedi.

Diğer kadınlar anında kahkahalarla gülmeye başladılar. "Artık kimse bunları giymiyor," diye bağırdılar, "çok eski moda!" Hali Azar annemin omzuna kolunu attı ve "Bu manto o kadar muhafazakâr ki, İslam hükümeti sana teşekkür mektubu ve madalya gönderecek." dedi. Şimdi annem de onlarla birlikte oturmuş, tıpkı geç de olsa bir şakayı anlayan insanların güldüğü gibi gülüyordu.

Ama arada bir tekrar ciddileşiyordu. "Evimiz artık neredeyse tanınmaz halde," dediğini duydum ve etrafına bakıp yavaşça başını salladı.

Madar Bozorg'un evini tanımaya çalışması bana tuhaf geldi; burada büyümüş olabilir, ama burada sadece evlenene kadar yaşamıştı. İki büyük, birbirine bağlı oturma odası, her yerde halılar, küçük bir mutfak, küçük bir yatak odası ve dışarıda bir avlu. Khale Azar gülerek diyor ki - her şeyi gülerek söylüyor - Doğru, savaştan önce daha küçük odalarınız ve daha küçük pencereleriniz vardı, yeniden yapılanmadan iyi kazanç sağladınız.

Savaştan ve yeniden yapılanmadan sanki bunlar tamamen normal şeylermiş gibi bahsediyorlar ve nedense annem o duygusal bakışıyla oraya uymuyor. Bu bakış, sigorta formlarını doldurmak zorunda kaldığım kadına da ait değil.

Form doldurma işleriyle beni çıldırtıyor. Ama burada kimse bazen anneme ya da genel olarak insanlara kızdığıma inanmaz.

Uçak indiğinden beri bir melek gibiyim. Halının üzerinde oturan, ağzına fıstık, üzüm ve incir atılan, dişlerinin arasına bir parça şeker koyup, erkekler gibi siyah çayı yudumlayan bir melek. İlk kişi çayı getirdiğinde, yaşlı bir kuzenim, yudumladım, bardağı aldım, "Kheyli mamnun, merci" dedim ve düşündüm: Neden bardakları dağıtıyor, neden ortaya koymuyor, neden herkes kendi çayını almıyor? Diğer kadınlar çay dağıtıp toplarken ben neden burada oturuyorum?

Ama dünyada hiçbir şeyin size bir bardak kırmızı-altın çay uzatmak kadar doğru hissettirmediğini fark ettiğim anda suçluluk duygusundan kurtuldum.

Bazen evde eski hikayeleri dinlerken hissettiğim aynı duygu. Tek yapmam gereken, diye düşündüm, burada bir yer minderine yaslanıp, gürültülü insanlar ve yüksek sesli müzikle çevrili oturmak.

Ve bir daha asla bu ülkeyi sadece "The Naked Gun"dan tanıyan insanlarla bir sınıfta oturmamalıyım.

Buradaki her şey müzik gibi geliyor, herkesin görmezden geldiği arka plandaki büyük eski televizyon bile. Erkekler iskambil oynuyor, kadınlar saç spreyi kokuyor ve herkes yalınayak. Pirinç ve safranın ağır kokusu havada asılı, bunaltıcı derecede sıcak ve artık vücudumu hissedemiyorum, herkes hayranlıkla bakıp okşasa da.

Hayatımdaki her şeyle ilgili karışık sorulara cevap veriyorum.

Her şeyin yeni gibi geldiği, hafıza kaybından çıkmanın nasıl bir şey olduğunu tahmin edebiliyorum. Onlara resim çizmeyi sevdiğimi söylüyorum ve gülüyorlar, "Çocukken bunu sürekli, bütün gün yapardın, hatırlıyor musun?

Sana baktığım ve bütün gün mutfağımda oturup resim çizdiğin zamanları?" diyorlar. "Evet, hatırlıyorum," diyorum. Çünkü tam o anda onun mutfağında oturduğumu hatırladığımı düşünüyorum.

Bu yüzden bana bunu soran teyzeye gülümsüyorum ve onun kahkahasını tanıyorum. Beynimin derinliklerinde, unutulmuş rüyaların saklandığı yerde, bunu daha önce görmüştüm. Ne kadar güzel konuşuyorsun, diyor, Farsçan hala ne kadar güzel, ne hoş bir aksanın var.

Boğazımı ve ensemi öpüyorlar ve bu bana tüylerimi diken diken ediyor ve tuhaf bir heyecan veriyor; David'in güzel yüzü gibi burada yeri olmayan bir

heyecan; aniden aklıma geliyor ve herkes uyurken ve tüm bu gözler bana odaklanmadığında sonraya bırakıyorum.

David'in çenesi biraz Kurt Cobain'in çenesine benziyor. Omuzları ve saçları da öyle. Yok canım, dedi Marie, Sen sadece hippilerden hoşlanıyorsun, olay bu. Çünkü saçını ağartıp jöleyle dikleştirmeyen her erkek her zaman bir hippidir.

David'in işaret parmağı karnımda, ki karnımı içeri çekiyorum; göğüslerim arasında ve karnımın aşağısına doğru uzanan ince bir tüy çizgisi, tıpkı hayvanların sırtındaki tüylerin ikiye ayrıldığında oluşan çizgi gibi. David'in parmağı, üzerinde yürüyor ve sanırım bu daha önce hiç görmediği bir şey.

Yani, soyunma odalarında diğerlerinin olmadığını binlerce kez gördüm.

Marie ve Maja'nın soluk, düz karınları var ve havuzda görebileceğiniz en fazla şey altın rengi bir parıltı. Karnımdaki deri bile olsa, tıraş edilebilecek her şeyi tıraş etmeyi düşündüm.

Çünkü David'in aklında ne olduğunu biliyordum, çünkü aileme Marie'nin evinde kalacağımı söylemem ve sonra David'in erkek kardeşinin evine otobüsle gidip Wetten, dass…? ve onun Görevimiz Tehlike videosunu birlikte izlemem boşuna değildi.

Ve David'in kolunun etrafımda olması, televizyonu kapatması, gergin bedenime bacağını koyması, gözlerini kapatıp bana sokulması ve aniden bir çocuk gibi enseme nefes vermesi... Uzun ve geniş olabilirsin ama sonunda yine de çocuksu olursun. Birisi bana böyle bastırırken, çıplak kollarım onu koruyacakmış gibi etrafımda sarılıyken uyuyamıyorum. Ve tüm bu süre boyunca, ya kardeşi gerçekten eve gelirse diye düşünüyorum. TV dizilerinde hep sütyenlerini çıkarıyorlar, izleyiciler hiçbir şey görmesin diye, ben de aynısını yapmayı tercih ederdim. Ve tamamen çıplak olmamak için yorganı yukarı çektim. Ama gerçek hayatta kimse sütyen takmıyor. Yine de, televizyondaki sütyenlere her zaman seviniyorum, çünkü aksi takdirde Unter Uns'ı izlemek daha da utanç verici olurdu ve annem veya babam etraftayken bunun normalmiş gibi davranamamak üzücü.

Tamamen çıplak olmak tuhaf; tamamen çıplakken göğüsleriniz tuhaf bir şekilde duruyor ve kimse onları o şekilde görmemeli.

Ertesi gün David, duş almak isteyip istemediğimi sordu çünkü o da yeni duş almıştı ve ben hayır dedim ve duş almadığım için garip bulup bulmayacağını, iğrenç veya kirli olup olmayacağını merak ettim.

Ama Marie'nin evinden duş almış olarak dönseydim annem ve babam ne derdi? Annem saçlarımı iki günde bir yıkadığımı biliyor ve tam olarak hangi gün olduğunu biliyor, çünkü o da saçlarını aynı gün yıkıyor. Onlara bir bahane uydurabilirdim, ama bunun onu şüphelendireceği fikriyle yaşayamazdım.

David'in işaret parmağı karnımda, diye düşünüyorum, boynumun arkasını öperken; David'in işaret parmağı sınıf sınavı sırasında havada, tuvalete gidebilir mi diye soruyor, orada kopya çekecek; tuvalette kopya kağıdı var ama ben koymadım.

David'in işaret parmağı, burnuma dokunup, "Kayak atlayıcıları bile inebilir, yüzünde kayak atlama rampası var," diyor ve ben gülüyorum, gerçi ilkokulda, ortaokulda, her zaman burnumla ilgili çok şaka vardı.

Annemin burnuyla aynı, teyzelerimin burnuyla aynı, ameliyat olmuşlar, çünkü estetik ameliyatlar büyük burunların ülkesinde yaygın.

David'in parmakları kıvırcık saçlarımda, David'in elleri kollarımda, hiç güneş yanığı olup olmadığımı soruyor ve benim cevap vermekteki isteksizliğim; Öncelikle onunla birlikte olmanın tuhaf hissi ve sonra eve gitme konusundaki bu isteksizlik, çünkü orada kimse bundan haberdar değil. Yetmiş metrekarelik dairemize geri döndük, orada öğle ve akşam yemekleri ailece yeniyor, her şey her zaman ailece yapılıyor: Pazar akşamı polisiye diziyi ailece izliyoruz ve ailece alışverişe gidiyoruz, hatta Tara ile aynı anda yatağa giriyoruz çünkü aynı odayı paylaşıyoruz ve o benden daha erken iyi geceler demeyi kabul etmiyor. O gece, kendi yatağıma döndüğümde, her zamanki gibi hemen uykuya daldı; kapıdan televizyondaki haber spikerinin sesini duyabiliyordum ve uyanık yatıp düşündüm, yatakta sütyen giymek hakkındaki yalan, birinin kollarında uyuyakalmak kadar büyük bir yalan mı?

Kimse bana başka birinin benim kollarımda uyuyakalacağını söylememişti. Ve birinin benim incecik kollarımda uyuyakalabileceğini ve kendini güvende hissedebileceğini asla hayal etmezdim. Kardeşlerim hariç, sanırım küçükken Ama evde değil, sadece tatildeyken— ilk tatilimiz gibi. Bir deney gibiydi ve ancak daha sonra bunun Almanya'da dokuz ay önceden planladığımız ilk şey olduğunu fark ettim. Aylar önce, on yaşındayken, ailenin İsveç'e feribot bileti alması için tüm evrakları doldurmuştum; orada Amu Ghader ve ailesini ziyaret edecektik.

Amu Ghader, babamın çok eski bir arkadaşı. Eskiden komşuydular ve her zaman çok ciddi görünüyor. Babamdan biraz daha büyük ve bu yüzden diğer yetişkinlerden daha çok konuşuyor, ama neyse, tek beklediğim şey kızını görmekti.

Sabahın erken saatlerindeki feribota yetişmek için bütün geceyi arabada geçirdik. Mo'nun sıcak başı omzumdaydı, sanki yeniden yürümeye başlayan bir çocukmuş gibiydi, tatillerden sonra okula başlayacak olmasına rağmen, Tara da en çok yer kaplayan yerde, Mo ve benim üzerimde uzanmış, huzur içinde ve yumuşak bir şekilde nefes alıyordu ve birinin gelmesinden korkan tek kişi bendim. Annem ve babam önde, her biri kendi koltuğunda oturuyordu ve ben düşündüm, Ya birileri burada yabancıların olduğunu bilirse, ya biri arabayı ateşe verirse?

Feribotta güvendeydik. Daha önce hiç olmadığı kadar güvendeydik. Feribotta, beşimiz bir ada gibiydik, gemideki restoranın plastik masasının etrafında oturuyorduk, Tara diğer çocuklarla top havuzunda oynamak istiyordu, Mo daha fazla kola istiyordu ve babam İsveç'in başkenti neresi? İsveç'te hangi dil konuşuluyor? gibi sorular soruyordu, İsveç kraliçesi kim? Ve her zaman zor bir soruyla kolay bir soru arasında gidip geliyordu, böylece Mo da cevap verebilsin. Ama Mo cevap vermedi, sadece daha fazla kola istedi ve ben de düşündüm ki... Eğer tekne batarsa, o zaman hepimiz beşimiz birden batacağız. Ve düşündüm ki, eğer biri şimdi bize zarar vermeye kalkışsa, kaçamayacak çünkü teknede olacak ve kaçacak yeri olmayacak, bu yüzden kimse bize zarar veremeyecek. Bu güzel bir duyguydu, güvenli bir duygu, en büyük güvenlik duygusu.

Tahran'da geceler sessiz. Gündüzler ise çok gürültülü. Evdeki insanlar çok gürültülü, önemsiz şeyler hakkında çok yüksek sesle konuşuyorlar ve önemli şeyler hakkında çok yüksek sesle tereddüt ediyorlar.

Kahkahaları çok yüksek, seslendikleri isimler çok yüksek sesle, o kibar cümleleri çok yüksek sesle, nefes alır gibi fırlatıyorlar.

Varlıkları çok yüksek, korunaklı bir alanda kumaşlara sarılı bedenler, yemek pişirirken, yerken, çay içerken tabakların şıkırtısı çok yüksek - sürekli gümüşi, kuru bir tıkırtı. Dışarıda, sokaklar: korkunç bir gürültü, trafik sıkışıklığı, korna çalma yasağına rağmen kornalar çalıyor, insanlar bağırıyor ve küfür ediyor, kafanızda gürültü yaratan ağır hava, soluduğunuz egzoz dumanları, sürekli ağır olma ve ağır bir şey taşıma hissi. Eller sürekli başörtülerine dokunuyor, sürekli paltoları yerinde tutuyor, kolları aşağı çekiyor.

Kıyafetleri içinde güzel görünüyorlar; modayı takip ediyorlar. Kendimi biçimsiz hissediyorum, bu his birkaç yıl öncesine kadar normaldi ama sekizinci sınıftan ayrıldığımdan beri aslında unutmuştum.

Tahran'da geceler sessiz. Son bir haftadır her akşamı dışarıda geçiriyoruz, dolaşıyoruz, aylak aylak vakit geçiriyoruz - Almanya'da buna bummeln derdik.

Parkta piknik akşamları, etrafımızda birçok aile ve çocuk var. Kimse yatma saatleri konusunda endişelenmiyor. İnsanlar ızgara mısır satıyor ve mısırın tadı, birinin beni omuzlarında taşıdığı günlerin tadını hatırlatıyor.

Geceleri Madar Bozorg'un evine gidiyoruz ve battaniyeleri halının üzerine seriyoruz. Battaniyeler kızarmış soğan ve kızarmış otlar, dereotu, maydanoz, çemen otu, kişniş ve frenk soğanı kokuyor. Gündüzleri dünyanın en taze kokusu, ama geceleri, yatak örtüleriniz üzerinize yapışıp ağırlaştığında, hayal edebileceğiniz en bayat koku oluyor. Nefes alıp verme ve horlama sesleri, klima sesi ve uyuyamadığımız, sadece uyukladığımız zamanlarda müezzinin ezanını duyuyoruz.

Ve o zamana kadar, insan bedenlerinin, kuru soğuk odada yaydıkları sıcaklığın, terlemelerinin ve dönmelerinin farkındayım. Onlar da günün yorgunluğunu atıyorlar, ki bu onlar için de alışılmadık bir gündü.

Buraya geldiğimizden beri — Annem, Tara ve ben, Almanya'dan gelen ziyaretçiler, egzotik yabancılar, sevimli küçük çizgi film yıldızları, belki Fievel Mousekewitz — onların hayatı da tatil moduna geçmiş gibi görünüyor. Hepimiz bir aradayız, tüm amcalar, teyzeler ve onların ülkenin dört bir yanından gelen çocukları, burada büyükannem Bozorg'un misafiri olarak kalıyoruz.

Bozorg, ben küçükken bile yaklaşık yüz yaşındaydı ve hala da öyle - yüz yaşında ve bir gün bile yaşlanmamış. Kısa bacaklarıyla vücudunu mutfağa taşıyor - erken yaşta evlilik, on bir hamilelik ve genç yaşta dul kalma gibi deneyimler yaşamış bir vücut - kilolarca et, ot, soğan ve patlıcan kızartmak, pirinci ıslatmak, pirinci karıştırmak, neredeyse bütün gün ocağı açık tutmak, yağlı sosları karıştırmak, kısık ateşte pişirmek, böylece her malzemenin tam olarak olması gereken lezzeti salmasını sağlamak için. Ve sonra o, her şeyin gerçek merkezi oluyor; mesele o kadar da bizle ilgili değil.

Geldikten sonraki ilk birkaç gün, hepsi Büyükannem Bozorg'un evinde kaldılar, annemin akrabaları ve babamın akrabaları, ama şimdi daha fazla kalamayanlar gittiler. Diğer büyükannem ve büyükbabam, yani babamın anne ve babası da ilk iki gün geldiler, ama amcamın dediği gibi yaşlanıp alışkanlıklarına iyice yerleştiklerinden beri nadiren evden çıkıyorlar. Sadece bizim için bir istisna yaptılar ve tanıdık mahallelerinin dışına çıktılar.

Bizimle yemek yediler, bana babamı sordular, Tara ile oynadılar, annemle konuştular ve güldüler, ama yine de tüm zaman boyunca çok düşünceli görünüyorlardı.

Yine de geriye birkaç kişi kaldı - genellikle evde akşam yemeğinde konuştuğumuz, fotoğrafları anne babamın yatak odasının duvarında asılı olan, dinlemekten asla bıkmadığımız hikayelerin konusu olan insanlar. Çocukluğumdan kalma zihnimde hala imgeleri olan, şimdi yeni imgelerle üst üste binen insanlar. Her gün yeni imgeler. Bizimle yerde, gün içinde oturup yemek yediğimiz, çocukken oturup resim çizdiğim halının üzerinde uyuyorlar. Büyükannem ve büyükbabamın babamın annemin elini istemeye geldiği sırada yemek yedikleri ve anne babamın kimseye veda etmeden ayrıldığı sırada akşam yemeği yedikleri halı.

Almanya'da halıların çocuklar tarafından dokunduğunu düşünürdüm ve Marie ile çocuk işçiliğine karşı imza toplamaya giderdim.

Burada, ziyaret ettiğimiz her evin zemininde çok sayıda halı var, ama burası başka bir evren gibi hissettiriyor.

Uyuyorlar ve horluyorlar, uyuyan bedenlerin uyanık bir beden için ne kadar anlamsız olduğu komik yanınızda uyurken ne kadar anlamsız oldukları — Almanya'ya geri dönsem daha iyi olurdu, onlardan yine de aynı az şeyi alırdım.

Annem ilk gece yirmi beş günlüğüne buradayız dedi, ama eğer geceleri uyanık kalırsam elli gün olur, o yüzden beni yatağa göndermeyin.

Şaka olmasına rağmen üzgün bir şekilde söyledi ve herkes üzgün görünüyordu, çünkü komik değildi ve akşamları konuşmaya devam ediyorlar, ta ki artık konuşamayana kadar, gözleri kapanmaya başlayana kadar ve bir gün daha çoktan bitip yenisi başlayana kadar. Madar Bozorg'un kapı zili her sabah çalıyor. Sonra yan komşudan küçük çocuk ekmekle geliyor, kocaman, sıcak pidelerden oluşan bir yığın, sanki arkalarında küçük bir çocuk yokmuş gibi eve giriyor.

Her sabah amcam ona artık gelmeyi bırakabileceğini söylüyor; Burada çok sayıda ziyaretçi var ve kendileri gidip ekmek alabiliyorlar, bu yüzden Madar Bozorg'un şu anda yardıma ihtiyacı yok. Sonra küçük çocuk gülümsüyor ve etrafına bakıyor, Tara'yı ve diğer çocukları arıyor, amcama kibarca veda ediyor ve onlarla oynamaya koşuyor.

Ben de yetişkinler gibi oturup bekliyorum. Dışarıdan gelen sıcaklık pencere camlarına vuruyor, günün yemekleri için otlar hazırlanıyor, planlar yapılıyor ve telefonda diğer insanlarla görüşülüyor. Günün ne getireceğini asla tam olarak bilmiyorum ve her zaman yetişkinlerin planlarına bağlıyım.

Kuzenim Ava yanımda yerde oturuyor, çocuklar için meyve ve salatalık dilimliyor ve yarın akşam bizi görmek isteyen aileden bahsediyor.

Başlangıçta, ziyaretçileri zihnimde ayrı tutmaya çalıştım, ancak bizi görmek isteyen insan sayısı arttıkça kafam daha da karışıyor. Babamın komşuları ve onunla aynı okulda okuyanlar, annemle babamın arkadaşları – hepsine kendi zamanlarını ayırıyorlar; ya bizi burada ziyaret ediyorlar ya da eğer biraz daha önemlilerse, bizi evlerine yemeğe davet ediyorlar. Bu da yetişkinlerin taksi çağırması, mantolarımızı ve başörtülerimizi giymemiz, tozlu ayakkabılarımızı giymemiz ve Tahran'ı kaplayan sıcak ve duman kubbesine çıkmamız anlamına geliyor.

Bu sabah, sadece ziyaretlerle ilgili değil, aynı zamanda tüm kadınların katılmak için can attığı, öğleden sonraya ayarlanmış bir saç randevusuyla ilgili heyecanlı telefon görüşmeleri vardı.

Ava salatalıkları uzunlamasına kesiyor, çekirdeklerini çıkarıyor, tuzluyor ve çocukları çağırıyor. Sanki çok daha büyük ve sorumluluk sahibiymiş gibi.

Çocuklar gelip bir parça alıyor ve zar oyunlarına geri koşuyorlar. Çocuklara salatalık ve meyve ikram etmek, istenmeden asla aklıma gelmezdi. İnsanların bunu uygun bulup bulmayacağını bilemezdim. Ama kimse Ava'dan bunu yapmasını istemedi, o sadece yaptı ve kimse şaşırmadı. Bu yüzden ben de bıçağını alıp salatalık kesmeye başladım, bu da bir sonraki ziyaret için başlangıç işaretini beklemekten daha iyi.

Ava bir şeftaliyi dilimliyor, kokusu yayılıyor ve artık gerçek şeftalilerin tadının ve kokusunun nasıl olduğunu öğrendiğime göre, Almanya'da bir daha asla şeftali yemek istemiyorum.

Telefon çalınca Ava sadece başını kaldırıyor. Yetişkinler mutfakta — Madar Bozorg'un yardıma ihtiyacı vardı — çocuklar köşede oynuyor ve kendi elleri yapış yapış. "Açılır mısın?" diye soruyor, sanki sinir bozucu ama bariz bir şeymiş gibi. Döner kadranlı yeşil plastik telefona bakıyorum.

Eskiden bizim de böyle bir telefonumuz vardı. Ama açmak istemiyorum. Arama benim için olmayacak. Farsça konuşan bir yabancıyla konuşmak istemiyorum. Ava bana sabırsızca bakıyor, bakmadan bir sonraki şeftaliyi dilimlemeye başlamış bile. Salatalığı kenara bırakırken, telefonu açıp kendi fikrimmiş gibi davranmaya çalışıyorum ve "Bale?" diyorum. "Evet?" Hattın diğer ucunda bir anlık sessizlik oluyor.

Umarım sadece babam ya da Khale Azar saç randevusu için arıyordur. "Merhaba?" diye bir erkek sesi duyuyorum. "Merhaba?" diyorum, keşke telefonu kapatabilseydim.

"Ava, sen misin?" diye soruyor ses ve çok genç bir erkek olduğunu duyabiliyorum. "Hayır," diyorum, "ben Laleh." Hattın diğer ucunda yine bir sessizlik oluyor ve sonra birden çocuk neşeli, neredeyse heyecanlı bir şekilde konuşmaya başlıyor. "Laleh!" diyor, "Laleh, nasılsın, yolculuğun iyi geçti mi, annen nasıl?" "Evet," diyorum, "teşekkür ederim, iyiyiz." Artık ağzımdan klişe cümleler doğal bir şekilde çıkıyor. Laleh, ben Nima, beni hatırlıyor musun? Evet, diyorum, nasılsın?

Nima her zamanki kalıplaşmış ifadeleriyle cevap verirken, Nima'nın kim olduğunu merak ediyorum. Annem ve babam tarafındaki tüm kuzenlerim bizi ziyarete geldiler. Hiçbirinin adı Nima değil. Buraya geldiğimizden beri bu ismi duymadım. Ama bu Nima tam olarak kim olduğumu biliyor gibi görünüyor.

Laleh, annem zaten sana ulaşmaya çalıştı; şu an pek iyi değil, ama hepinizi görmek istiyor, onun için önemli. Teşekkür ederim, diyorum, çünkü bu genellikle doğru cevaptır. Nima o zaman ne diyeceğini bilemiyor ve bunun için üzgünüm ama ben de bilmiyorum, ben de. Annesinin kim olduğunu ve neden bizi görmek istediğini bile bilmiyorum.

Bunu annene iletebilir misin? Gelmeni çok isteriz? diye soruyor sonunda ve düşünüyorum, şimdi gidip annemi çağırabilirim ama o zaman mutfağa gidip Nima telefonda demem gerekecek ve herkes Nima'yı tanımadığımı görecek. Ona söyleyeceğim, diye cevap veriyorum, çünkü teşekkür ederim. Nima tereddüt ediyor ve sonra önemli ölçüde daha az heyecanlı bir sesle veda ediyor.

Ava bana bakıyor, eğlenmiş bir şekilde. "Peki kimdi o?" diye soruyor. "Nima," diyorum, sanki bu tamamen normalmiş gibi. Annesi iyi değil ama bizi görmek istiyor. Ava başını sallıyor, sanki böyle bir şey bekliyormuş gibi. "Sonra," diyor, "diğerleriyle birlikte kuaföre taksiyle gitmeyelim, yürüyebiliriz." "İyi fikir," diyorum ve gerçekten de Nima adını daha önce duyup duymadığımı merak ediyorum.

Taksilerdeki klima asla çalışmıyor ve sıcak hava pencerelerden içeri üflüyor. Gideceğiniz yere vardığınızda, mantonuzun altında ne kadar az ya da çok şey giyerseniz giyin, ter içinde kalıyorsunuz.

Ama sokakta yürümek daha da kötü. Çok fazla insan ve çok fazla araba hareket halinde, ama hava bir santim bile değişmiyor.

"Evde makyaj yapıyor musun?" diye soruyor Ava. Yanımda, yolu bildiği için amaçlı bir şekilde yürüyor, amaçlı bir şekilde, yine de hızlı ve kontrolsüz hareketleriyle her an düşebileceği hissine kapılıyorum.

Uzun boylu ve sıska, başörtüsünün altında daha da büyük görünen iri, koyu gözleri var. Marie'nin onu gördüğünü hayal ediyorum - sınıfta birlikte oturduğumuzu ve bu yeni öğrencinin geldiğini hayal ediyorum ve Marie ile ben onun arkadaş grubumuza girebileceğini düşünürdük ve onunla iyi geçinip geçinemeyeceğimizi düşünürdük.

Sanırım Marie, Ava ile iyi anlaşır ve bunun tersi de geçerli. Çok iyi hatırladığım önceki Ava. Ama Ava'nın yanımda yürüyen bu kızla ortak noktası sadece adı; başka hiçbir şey yok, yine de onun olduğunu biliyorum ve beni önceki çocukla ilişkilendirmekte de bir sorun yaşamıyor gibi görünüyor.

Ya da belki de umursamıyor, yeter ki yanında yürüyüp onunla konuşayım. Makyajdan hoşlanmıyorum, diyorum ve bu bana Marie'nin siyahla birbirine yapıştırılmış kirpiklerini ve makyaj yapmadığında, onun yerine kısa, sivri kıllar gibi kirpikleri olduğunda ne kadar komik göründüğünü hatırlatıyor.

Okulda makyaj yapmana izin veriliyor mu? diye soruyor Ava, kocaman gözlerini bana çevirerek. Gözleri o kadar büyük ki, güzel bulmam neredeyse imkansız, diye düşünüyorum ve iyi ki üstüne bir de makyaj yapmıyor. Evet, diyorum, izin veriliyor, ve Ava ile konuşurken, izin verilmesine rağmen hiç yapmadığım için biraz suçluluk duyuyorum. Çünkü okulun bakış açısından elbette yapabilirdim, ama annemle babamın önünde makyaj yapmak garip olurdu - onlara açıklama yapmam, nedenlerini anlatmam, okula makyajla gitmenin neden iyi bir fikir olduğuna dair ikna edici argümanlar bulmam gerekirdi, yetişkin düzeyinde, teorik düzeyde.

Ve bu çok stresli. Arkadaşım tırnaklarını boyamıştı, diyor Ava, ve tırnaklarını söktüler. Bunu sesinde hiçbir duygu olmadan söylüyor ve bir an için tırnaksız parmakların korkunç görüntüsü ve bunun ne kadar acı verici olabileceği aklıma geliyor.

Ve buna ne diyeceğimi bilmediğim için, ama sessizlik de rahatsız edici geldiği için, diyorum ki, Ama sen de oje sürüyorsun, değil mi? Havaalanında bizi almaya geldiklerinde ilk gördüğüm şey buydu: önümüzde durdular ve dediler ki, İşte Laleh'iniz; işte Ava'nız, sanki bir zamanlar evli bir çiftmişiz ya da evlenecekmişiz gibi, ve sonra bana çiçekleri uzattı ve kendimi kırmızı tırnaklara bakarken buldum.

Ava aniden ve coşkuyla parmaklarını önümde açıyor ve aynı anda hem parmaklarına hem de sokağa odaklanmak biraz konsantrasyon gerektiriyor. Tırnaklar tekrar normal, üzerlerinde renk yok. Hepsi gitti, diyor. Bu sadece özel günler için. Yani bizi havaalanından almak özel bir gün, diye düşünüyorum ve bir kez daha suçluluk hissediyorum.

Ava, "Gözlerinizi çok güzel makyajlayabilirsiniz ve kaşlarınızı da aldırabilirsiniz," diyor. Sara Khanoom bu konuda gerçekten çok iyi. Sara Khanoom, dün kuaföre, Sara Khanoom'a gitmek için kesin bir plan yapıldığından beri sık sık kullandıkları bir isim: Bayan Sara. Onu, kadınların kurtarılmak istediklerinde gittikleri bir tür kraliçe olarak hayal ediyorum ve sonra Sara Khanoom bilgeliğini ve becerisini onlara uyguluyor.

Attığımız her adımda, sokaktan toz kalkıyor ve havada sıcak asfalt ve benzin kokusu var. Düzensiz kaldırımlarda, parlak renkli plastik oyuncakların yanı sıra içecekler ve fıstık satan küçük bakkalların yanından geçiyoruz. Ava hızlı yürüyor ve ben de onu takip etmeye çalışıyorum ve hareket etmenin Sıcakta terlemek beni iyi hissettirmiyor, montumun altında terliyorum ve daha sonra insanlar ne kadar terlediğimi görebilecekler.

Kalbim hızla çarpıyor ve daha hızlı nefes alıyorum, bu kalın, ağır havayı içime çekiyorum. Güneşi göremiyorum ama her kaldırım taşından, her taş duvardan yansıdığını hissedebiliyorum; her arabanın her penceresinden bize geri yansıyan ısı.

Etrafımızdaki her şeyin gerçekten telaşlı olup olmadığını veya arabaların gürültüsünün bunu hissettirip hissettirmediğini bilmiyorum.

Buraya aitmişim gibi davranmaya çalışıyorum, sanki her gün bu tozlu sokaklarda bez ayakkabılarımla yürüyormuşum gibi, sanki nereye gittiğimi biliyormuşum ve her şey tamamen rutinmiş gibi. Sanki tüm sırları biliyormuşum ve onları kendime saklıyormuşum gibi, Ava'nın yaptığı gibi. Sanırım buradaki herkesin sırları var ve nasıl olmasın ki?

Son birkaç günde çok fazla sır duydum. Alkolü nereden temin ediyorlar, kim kiminle buluşup içiyor, kim kimden ne kadar para aldı da riskli bir girişime başlıyor ve kim hemen koca aramaya başlamayı planlıyor?

Herkesin sırları var ve bunlar sadece sessizce konuşuluyor. Ava'nın arkasından yürüyorum, onların benim böyle sırlarım olmadığını kilometrelerce uzaktan bile görebileceklerini düşünüyorum.

Ava, "Gözlerine makyaj yapmalısın," diyor, "böylece daha büyük görünürler." Ben cevap vermiyorum. Biraz kırıldım. Onun için önemli bir ifade bile değil; bir konuşmada sadece tesadüfi bir bilgi parçası gibi görünüyor. Yürüyoruz, ve insanların gözlerine bakıyorum. Çarşaf giyen kadınlar, büyükannemin evden çıkarken giydiği aynı büyük, siyah kumaş. Başörtülerinin ve mantolarının üzerine çarşaf giymişler, bir eliyle dirseğinin altına sıkıştırmış, diğer elinde

alışveriş çantası, gözleri yerde. Annem, sokakta çarşaf giymenin zorunlu olmadığını, kadınların sadece isterlerse giydiğini söylüyor.

Almanya'da bu çarşaflardan birine sahip olmayı ve tıpkı bir battaniyenin altında olmak gibi vücudumu altına saklayabilmeyi ve bütün günü sabah yatakta uyandığınızda hissettiğiniz o korumayla çevrili olarak geçirmeyi hayal ediyorum; bakışlardan korunma, vücudum için koruma. Aslında güzel olurdu diye düşünüyorum — Almanya'da böyle bir şey giymenin gerçekten de dikkat çekeceğini bilmeseydim.

Zaten aldığım bakışlardan daha fazlasını. Ya da Tara. Annem Tara'ya bu küçük elbiseleri giydirir, Khale Azar'ın gönderdiği renkli saç tokalarını kalın saçlarına takar ve fotoğraflarını çekerdi. Tara bundan nefret ederdi. Ağlardı. İnsanlar sokakta durup Tara'ya bakar ve anneme ne kadar güzel bir kızı olduğunu söylerlerdi.

Bir keresinde bir adam fotoğrafını çekebilir mi diye sordu. Çok sinirlendim ve bu insanlardan birinin Tara'yı bizden alacağından korktum. Ve annemle babam da, "Pekala Laleh, Mo, Tara'yı veriyoruz, o bizim için çok güzel, yine sadece dört kişiyiz" diyebilirlerdi — ve biliyorsunuz, daha önce, sadece dört kişi olduğumuzda her şey yolundaydı. Bu yüzden, alışverişe gittiğimizde Tara'nın küçük elini tutan kişi her zaman ben olmak istedim, çünkü onu asla bırakmazdım ve bazen Tara bağırıp saç tokalarını Aldi'nin ortasında çıkardığında ve insanlar onu çalmak ister gibi bakmayı bıraktığında oldukça memnun olurdum.

Ava, "Buradan geçmemiz gerekiyor," dedi ve parmaklarını mantomun koluna takıp kaldırıma durdu. Önümüzde üç şeritli bir yol vardı, trafik beş altı araba kuyruğunda hızla geçiyordu. Bir araba diğerine çok yaklaştığında, hızlanıyorlar, korna çalıyorlar ve sürücüler birbirlerine hakaretler yağdırıyorlardı — ve ben de düşündüm ki, bunları hatırlamalıyım ki eve döndüğümde Mo'ya öğretebileyim; çok memnun olacak.

Eskiden böyle değildi, dedi annem ilk gün başını sallayarak, boğucu bir takside olduğumuzda; Korna çalan arabalara ve ardından bağıran taksi şoförümüze bakıyordu. Khale Azar gülümsedi ve dedi ki: "Ne sandın Nahid?

Devrim sırasında yaptığımız gibi sokaklarda birbirimize yardım edip destek olacağımızı mı sandın?"

Ve annemin kız kardeşleri acımasız bir kahkaha attılar; annem bu hareket eden hurda yığınlarına inanmazlıkla bakıp başını sallayan tek kişiydi.

Trafik artık beni şaşırtmıyor - ama tek başıma karşıya geçmeye asla cesaret edemezdim.

Ava boynunu öne doğru uzattı - beyaz başörtüsünde tek bir kırışıklık bile yoktu - kolumu tuttu, sola baktı, birkaç hızlı arabanın geçmesini bekledi, sonra aniden beni sıkıca arkasından sürükleyerek yola koyuldu. Yaklaşan arabalar, yolda iki canlı insan olmasına rağmen yavaşlamıyor ve yolun yarısında Ava aniden hızını yavaşlatıp boynunu tekrar uzatarak önümüzdeki arabalardan birinin geçmesine izin veriyor. "Şimdi daha hızlı!" diye tıslıyor ve beni de peşinden sürüklüyor. Karşı kaldırıma ulaştığımızda inanılmaz derecede mutlu oluyorum. Arabalar hiç durmuyor; bir yerlerde trafik ışıkları çaresizce yanıp sönüyor. Ava neşeli gevezeliğine devam ediyor. Bana annesinin her zaman annesi için çok güzel rujlar gönderdiğini ve gizlice kullanabileceği başka bir ruj daha getirmemizi umduğunu söylüyor. Annesi için ruj getirip getirmediğimizden kesinlikle emin değilim ve bu beni rahatsız ediyor. Üç bavul dolusu hediyemiz vardı. Erkek gömlekleri, kadın terlikleri, oyuncak arabalar, mayolar ve Nutella kavanozları. Annemin satın aldığı şeyler ve son birkaç yıldır, anne babamın yatağının altındaki bir sandıkta sakladığı şeyler...

Sonra annem ve babam sandığı boşaltıp kimin ne alacağına karar vermek için incelediler. İçinde rujlar da olmalıydı ama kime hangi hediyenin verildiği konusunda hiçbir fikrim yok.

Çünkü hediyeler gizlice veriliyor, sanki uygunsuz bir şey yapıyormuşsunuz gibi. Alışveriş poşetlerine doldurulup, akşamları bize veda ettikten sonra ailelere veriliyor. Bu yüzden en iyisi hiçbir şey söylememem. Ava Almanya'da ve benim sınıfımda olsaydı nasıl olurdu acaba?

Belki de gürültülü ve komik olurdu, sonra da teneffüste Maja ve erkeklerle otururdu. Ya da sürekli herkese söylenir ve onları incitirdi, sonra da hiç arkadaşı olmazdı ve herkes ondan korkardı. Ama burada, hala Madar Bozorg'un evinde benimle kalmak için kalan kişi o.

Bu akraba kalabalığının ortasında yanımda oturup bana hangi kuzenin kime ait olduğunu açıklayan kim?

Hangi teyze, hepsi nerede yaşıyor, kim evlendi, eskiden bizimle birlikte banyo yapan kimdi ve erkek kardeşiyle benim sürekli kavga ettiğimiz oyuncak bebek hangisiydi?

Anlamadığım her şeyi bana daha kolay, başka kelimelerle açıklayan kişi. Sara Khanoom kaşlarınızı yolduğunda, Ava'nın dediğine göre, gözleriniz daha büyük görünüyor; yüzünüz açılıyor. Yürürken bana bakıyor ve her kelimesinde

başını sallıyor. Ben de başımı sallıyorum. Ava, sadece cımbız kullanmadığını, bir de iplik kullandığını söylüyor, daha önce gördün mü? Başımı sallıyorum. Gülüyor ve diyor ki, Bunu Almanya'daki tüm kız arkadaşlarına anlatacaksın ve sonra onlar da kaşlarını yaptırmak için buraya gelmek isteyecekler. Ben de gülüyorum ve güldüğüm için bir kadına, belki de bizimle aynı yaşta olan bir kıza gülümsüyorum, ama o kaşlarını çatıyor ve başka yöne bakıyor, sanki beni tanıması gerekiyormuş gibi ama nereden tanıdığını bilmiyormuş gibi; sanki gülümsememin bir sebebi olmalı ve ne olabileceğini düşünmeye çalışıyormuş gibi. Ve yanındaki kadın, daha yaşlı, çarşaf giymiş, bana öfkeli bir bakışla cevap veriyor. Yürümeye devam ediyorum ve Yasaman'ı ve onun ve Khale Shirin'in bize fotoğrafları gösterdikten sonra insanların gözlerine asla bakmamamı söylemesini düşünüyorum ve bu bana televizyonda duyduğumuz tüm saçmalıkları hatırlatıyor.

İşte orada, diyor Ava, büyük, metal bir kapıya doğru yönelerek belirsiz, soluk bir renge boyanmış ve yıkık bir taş duvara yerleştirilmiş. Zili çalıyor ve sesi dışarıdan duyabiliyoruz. Ter içinde kalmışım, kol altlarımı kontrol etmeye cesaret edemiyorum. Buraya ilk geldiğimizde, tüm kadınların siyah manto giymelerine şaşırmıştım, çünkü sizi daha da sıcak tutuyor olmalı. Şimdi mantomun gri değil de siyah olması ne kadar güzel olurdu diye düşünüyorum, çünkü kimse teri fark etmezdi. Bir dahaki sefere, altına hiçbir şey giymeyeceğim, ne tişört ne de sütyen. Ava ağır ağır nefes alıyor. O da yürüyüşün zor geçtiğini hissetmiş olmalı ve nefes nefese kalması beni rahatlatıyor.

Ava, interkomdan gelen telefon sesiyle konuşuyor ve sonra ben aniden geri çekiliyorum çünkü bir el sırtımdan kayıyor ve yavaşça kalçama doğru iniyor. Arkamı dönüyorum - yanımızdan sayısız insan geçiyor, bize hiç dikkat etmiyorlar - ve sonra kapı vızıldayarak açılıyor ve Ava beni içeri sürüklüyor. Ricky Martin, Maria hakkında şarkı söylüyor. Durmaksızın. Ara sıra sessizleşiyor, ve sonra kaset kaydedicinin geri sarıldığını duyuyoruz ve tekrar başlıyor, onun hakkında. Marie ve ben de Bravo TV'de Ricky Martin'i izlemiştik; kahkahalarla gülmek için kendimizi haklı çıkarmak amacıyla ironik ifadelerle dans etmiştik, ancak sanırım ikimiz de gizlice hareketlerimizin iyi görünüp görünmediğini merak etmiştik.

Burada Ricky Martin'i dinliyoruz ve kimsenin ironik bir ifadesi yok - ilk başta bir amcam bana şarkıyı bilip bilmediğimi sorduğunda benimki hariç. Buna biraz güldüm, gözlerimi devirdim ve o da başını salladı, sanki benden tek istediği bilgiymiş ve davranışlarımdan hayal kırıklığına uğramış gibiydi.

Buradaki herkes Ricky Martin'i seviyor. Sara Khanoom uzun ve geniş omuzlu, saçları o kadar sık ağartılmış ki sarı görünüyor. Saçları başından öyle mükemmel bir hale gibi kalkıyor ki, bu sabah saçlarını kurutmak için saatler harcamış olmalı ve kesinlikle başörtüsü takıp evden çıkmış olamaz. Salonunda bir tane elektrikli vantilatör var, saçlarımızı yaptığı odada da iki tane daha. Diğer odaların kapıları kapalı. Sabah soğutucu bozuldu, diyor anlam dolu bir sesle. Derin bir nefes alıyor ve teyzelerim iç çekiyorlar ve öfkeleniyorlar, sanki bu sabah ülkenin aklındaki en önemli şey buymuş gibi.

Ve Sara Khanoom gibi bir kadının gerçekten terleyip terleyemeyeceğini, makyajla kaplı bir yüzün, Tahran çevresindeki manzara kadar kuru görünürken ıslanıp ıslanamayacağını merak ediyorum.

Teyzelerim, "Sara Khanoom, kendine iyi bakmalısın, kan şekerini ölçtürmelisin" diyorlar. Ve Sara Khanoom annemin saçını tarıyor, son birkaç teli kesiyor, ciddi bir şekilde iç çekiyor ve herkesin onun için endişelenmesinin tadını çıkarıyor - bu odada oturmak yerine ayakta duran tek kişi o. Sandalyeye oturduğumda bana azizam diyor ve kaşlarımın nasıl olmasını istediğimi soruyor ve yumuşak bir sesle, "Bilmiyorum" diyorum.

Farsça konuşunca bu ses daha çocuksu bir hal alıyor, çünkü artık aksanım olduğunu ve insanların benim ve sözlerimde bir şeylerin yanlış olduğunu duyabildiğini biliyorum.

Çocukken yapabildiklerimi şimdi de yapabileceğimi düşünüyordum. Ama ya çocukken doğru düzgün yapamıyordum ya da bu yanlış bir varsayımdı ve daha çocuksu davranmak da yardımcı olmuyor, ama henüz daha iyi bir çözüm bulamadım. Annem Sara Khanoom'un hemen yanına oturuyor ve "Alnı çok yüksek, kaşlarını biraz kaldırmak iyi olur" gibi şeyler söylüyor; daha önce bilmesi mümkün olmayan, Ava ile yürürken öğrenmiş olması gereken kaş stilleri için kelimeler kullanıyor.

Sara Khanoom başını sallıyor, gülümsüyor ve "Nereli?" diye soruyor. Annem de "Alman, az Alman" diyor. Almanya'nın Tahran'da ve Farsça söylendiğinde yabancı, egzotik bir yer gibi gelmesi garip. Alman, evimizle, dairemizle, odamla, okula giden yolumla hiç ilişkilendirmediğim bir kelime.

Ancak Sara Khanoom için bu kelime çok sayıda çağrışım uyandırıyor. Başını kaldırıp derin bir nefes alıyor, Aynada yüzüme uzun uzun bakıyor, çok uzun süre ve sanırım Almanya'dan geliyorsam farklı görünmem gerektiğini, hepsinden çok daha modern ve çok daha derli toplu olmam gerektiğini düşünüyor. İnanmaz bir şekilde, "Kaşlarını almıyor musun?" diye soruyor. Ben de, "Hayır, çünkü annemle babam birden kaşlarımı almaya başlasaydım ne

düşünürlerdi? Hem nasıl yapılıyor bunu? Yasaman'a sorabilirdim; diğer arkadaşlarım bana gösteremezdi. Ama Yasaman gösterseydi, yine kendini üstün hissederdi, daha iyi bir İranlı gibi." diyorum. Sara Khanoom başımı yana çeviriyor ve gözlerini kısıyor. Yüzümle özel bir çaba sarf ettiğinden şüphelenmeye başlıyorum, artık yüzümün benimle birlikte Almanya'ya geri döneceğini biliyor.

Ve sonra kafa karıştırıcı işlem başlıyor; birkaç dakika içinde bir yüz, can sıkıcı küçük tüylerden arınmış ve mükemmel şekillendirilmiş kaşlarla yetişkin bir bebeğin yüzüne dönüşüyor. Bu işlem, kaşların taranmasını, kesilmesini ve tıraş edilmesini, bir pamuk ipliğinin alınmasını, üçgen şekline getirilmesini, ağzınızda tutulmasını ve yüzümün tamamında, yanaklarımda, şakaklarımda, alnımda, üst dudağımın üzerindeki dar bölgede gezdirilmesini ve her geçişte ince tüylerin koparılmasını içeriyor. Başından beri gözlerimi kapatıyorum, sürekli ipliğe ve Sara Khanoom'un tombul parmaklarına ya da aynada kendime bakmak istemiyorum, çünkü yüzümü buruşturmamaya çalışıyorum. Sara Khanoom'un yaptığı her şey acı veriyor; Göz kapaklarımın üstünden küçük tüyler çekiyor, inanılmaz sayıda tüy çekiyor gibi geliyor bana ve sanırım hayatımda hiç bu kadar acı hissetmemiştim, vücudun şu anda çektiği yerden daha hassas bir yeri olamaz herhalde ve tüylerin kökünden koparıldığını duyabiliyorum gibi geliyor bana.

Ama gözlerim kapalı ve geri dönüş yok, ve bir bakıma bu düşünce hoşuma gidiyor. Orada oturuyorum, hiçbir şey söylemiyorum; bir yabancı tamamen kontrolü ele geçirmiş durumda ve ben mücadele etmeyeceğim.

Gözlerinizi kapalı tutmak, üzerinize gelen her şeye karşı gözlerinizi kapatmak iyi hissettiriyor. Anneme gözlerim kapalı, daha önce hiç duymadığım gibi konuşuyor; gülüyor, şakalaşıyor, azarlıyor ve evde hiç yapmadığı gibi şeyler tartışıyor ve biraz yanlış, biraz da sudan çıkmış, ıslak ve parıldayan ve yeni çevresinin donuk renklerine uyum sağlayamayan bir balık gibi geliyor.

Ama her zamanki gibi beni görüş alanında tutmuyor — yine de (bir kez daha) hemen anlamadığımda benim için tercüme ediyor ve kendi cevabım çok uzun sürdüğünde benim yerime cevap veriyor.

Ama tüm çabalarıma rağmen yine yanlış bir şey yaptığımda beni azarlamıyor. Ve burada her zamankinden daha çok göze çarpıyorum; muhtemelen bu ülkede vücudunu saklayan tek kadınım ve yine de hayatında hiç olmadığı kadar görünürüm.

Farklı yürüyorsun, diyorlar, insanlara farklı bakıyorsun. Sara Khanoom çenemin hemen altına, kimsenin fark etmeyeceğini düşündüğüm incecik tüylere kadar iniyor; ama Sara Khanoom onları fark etmiş.

Eğer Sara Khanoom fark ettiyse, belki David de fark etmiştir ve bu beni utandırıyor, yüzümün zaten kızarmış olduğunu biliyorum, burnum da kızarmış olmalı çünkü gözlerimdeki acıdan dolayı gözyaşları birikmeye başlıyor.

Gözlerimin ıslanmasına ve burnumun akmasına neden olan basit bir refleks bu ve gözyaşlarımın yavaşça yüzümden aşağı kaydığını hissediyorum.

Diğerlerinin bunu görebilmesi garip bir fikir, ben kimseyi göremiyorum ama gözyaşlarımın akmasına izin veriyorum. Onları göremediğim sürece bana dokunamazlar.

Diğerleri beni sürekli beceriksiz görüyorlar, diye düşünüyorum, dükkan sahiplerine doğru düzgün cevap veremiyorum, kendime bir şişe su sipariş edemiyorum.

Burada kendi param bile yok. Ve şimdi, onları göremediğimde, göz kapaklarımın ardında, Sara Khanoom'un kolunun gölgesinin ardında, ara sıra gelen güneş ışığının ardında, vantilatörün uğultusunun ve Sara Khanoom'un İsveç'teki akrabaları hakkındaki hikayelerinin ardında saklandıklarında, tuhaf bir şekilde, hepsine sempati duyuyorum. Burada olduğumuz için ne kadar mutlu olduklarını, her gün, her gün. Tara'yı sanki gelmiş geçmiş en şirin küçük şeymiş gibi öpüp sıkmaları. Hiçbir şey söylemediğimde bile, gerçekten harika bir insan olduğumu düşünmeleri. Her şeyi heyecan verici bulmaları ve güzel görünmek için çok çaba sarf etmeleri, sonra da kendilerini bir başörtüsünün altına saklamaları. Ve onların yaptıklarını ve nasıl yaptıklarını tamamen ciddiye alamamam, çünkü her zaman şöyle düşünüyorum: Evet, inanılmaz derecede iyisiniz ve bana düşkünsünüz, ama aslında burada gerçek bir hayat yaşamıyorsunuz; Gerçek hayat Almanya'da. Orada, kendi geleceğiniz hakkında kararlar verebilirsiniz, işler yolunda gitmeyen şeyleri değiştirebilirsiniz ve bu süreçte kuralları çiğnerseniz, buna bireycilik diyorlar.

Ve bu düşünce anında kendimi kötü hissetmeme neden oluyor. "Bana Almanya hakkında bir şeyler anlat," dedi Ava dün gece. Halının üzerinde yanımda uzanıyordu ve loş ışıkta nefesini ve gözlerindeki beklentili bakışı hissedebiliyordum, macera öyküleri istiyordu. Ona itaat ettim ve duymak istediği şeyleri anlattım ve bunu yaparken Almanya hakkında kimsenin duymak istemediği şeyleri düşünüyordum. Ona sınıfımdaki insanların nasıl olduğunu, öğleden sonraları havuzda veya dondurmacıda buluştuğumuzu; aynı anda doğum günü olan diğer insanlarla birlikte doğum günü partileri düzenlediğimizi,

böylece mümkün olduğunca çok misafir davet edebildiğimizi anlattım. Barbeküler ve şenlik ateşleri yaptığımızı ve Bravo Hits CD'leriyle dans ettiğimizi söyledim ve sonra Bravo Hits'in ne olduğunu açıkladım. Ona şunu anlatmadım: Küçük kiralık dairemizden daha büyük bir kiralık daireye taşınmak istediğimizde, böylece üçümüz artık aynı odayı paylaşmak zorunda kalmayacaktık, ama iletişime geçtiğimiz ev sahiplerinin çoğundan hiç geri dönüş alamadık. Şunu da anlatmadım: Babamla nalbura gittiğimde, nalburdaki adamların onun nalburla ilgili sorularını ciddiye almadıklarını hep hissediyorum, sanki vidalar ve makineler hakkında hiçbir fikri yokmuş gibi, sadece dilbilgisi hataları yaptığı için ve ne istediğini anlamaları her zaman biraz zaman aldığı için.

Bana baban hakkında bir şeyler anlat, diye sordu Ava dün gece. Çok cesur bir adam olmalı, değil mi? diye sordu, çünkü anne babasından ve buradaki herkesten bunu duymuştu. Evet, dedim, muhtemelen. Ve çok büyük bir kalbi var, değil mi? Daha da sorgulayarak devam etti, ve ayağına konan sinekleri asla kovmadığını söylemeyi düşündüm.

Yan komşu kadın Mo'nun müziğinin çok yüksek sesli olmasından veya Tara'nın odasında zıplayıp durmasından şikayet ettiğinde, Baba o kadar cesur değil. Sonra kapı eşiğinde durup, "Evet, haklısınız, çok gürültülüyüz" diyor. Başka türlü asla haklı olduğunuzu söylemiyor, ne insanlara ne de tartışmalara. Kendi argümanlarının bile geçerli olmasına izin vermiyor, çünkü elbette her zaman birkaç farklı bakış açısı, birkaç gerçek ortaya koymak gerekiyor. Baba bir şeyi açıkladığında, her zaman olabildiğince incelikli ve tarafsız oluyor. Bu, Mo'nun ödevinde Baba'dan yardım istemesi gerektiğinde sinirlerini bozuyor, çünkü açıkçası birinin sadece fikrini söylemesinden daha uzun sürüyor. Mo bunu cesurca veya büyük yürekli bulmuyor.

Azizam, acı, gerçekten bu kadar kötü mü? Sara Khanoom soruyor ve ben tekrar gözlerimi açıyorum. Odadaki ışık göz kamaştırıcı derecede parlak ve onun sadece bulanık bir görüntüsünü görebiliyorum - önce tekrar görmeye alışmam gerekiyor ve bakışlarımı kaçırıp doğrudan kendi yansımama bakıyorum. Orada oturuyorum, ciddi ve gözyaşları içinde, Keith Haring tişörtü giymiş bir devrimcinin kızı. İnce, düz kaşlarımla. Kheyli mamnun, diyorum Sara Khanoom'a, sesim kısık ve nefes nefese çıkıyor. Gülümsüyor ve diyor ki, Bu kaşlarınla tüm Almanya'yı benden selamlayabilirsin, azizim. Yapacağım, diyorum. Orada, Almanya'da, çok iyi kozmetik ürünleri var, değil mi? diye soruyor, ciddi bir ifadeyle.

Yüzünde bir ifade belirdi. Başımı sallayıp, "Evet, özellikle rujlar," dedim ve bu cevabın aklıma gelmesine sevindim. Aslında beni dinlemiyor, hemen

konuşmaya devam ediyor, diğerlerine dönerek: "Almanya'da her şey iyi, hastaneler de, ilaçlar, okullar, buradaki gibi değil," diye ilan etti. Başka bir şey söylememe gerek yok çünkü diğer kadınlar da Almanya'daki hastanelerin, ilaçların ve okulların ne kadar iyi olduğu konusunda hemfikirler.

Plastik önlüğü çıkarıp kalkıyorum; sıra bir sonrakinde. Sara Khanoom, muhtemelen günde elli kez yaptığı gibi, bakmadan önlüğü benden alıyor. Sonra tekrar bana döndüğünde, aniden konuşmasının ortasında sözünü kesiyor. Ne kadar güzel olmuşsun şimdi, diyor ve gülümsüyor. Dinle güzelim, gençliğinin, özgürlüklerinin tadını çıkar, yurtdışında olmanın tadını çıkar! Ve sandalyeyi bir sonraki kişi için ayarlarken ve makasını ve cımbızını kozmetik masasına yerleştirirken hafifçe gülüyor.

Küçükken bazen tercümanlık yapmak için ailemle gitmek zorunda kalırdım. Örneğin doktora. Ya da göçmenlik bürosuna. Bu özel bir şey değil, birçok çocuk bunu yapmak zorunda kalıyor. Yasaman'a bunu her anlattığımda kaşlarını kaldırırdı. Kaşlarını tıpkı annesinin öğrettiği gibi yoluyor, çünkü Hali Şirin her ne pahasına olursa olsun güzel olmak istiyor ve kızının da ona benzemesini istiyor.

Her neyse, Yasaman tüm anılarıma ve sinirlendiğim her şeye küçümseyerek gülümsüyor ve her zaman daha iyisini yapmayı başarıyor. Hatta annesi gizlice kısırlaştırmaya gittiğinde onun için tercümanlık yapmak zorunda kaldı. Doktor için ebeveynlerinin cinsel hayatıyla ilgili şeyleri tercüme etmek zorunda kaldı ve o zamanlar sadece on bir yaşındaydı. Bunun ne anlama geldiğini asla tam olarak bilemiyorum.

Çocukken bile çok yalan söylerdi, bu yüzden onunla oynamayı hiç sevmezdim, ama her seferinde annem anlayışlı olmam gerektiğini söylerdi; Yasaman'ın babası da çok yalan söylerdi ve belki de o hiç farklı bir şey öğrenmemişti.

Yasaman'a Mo'nun veli toplantılarına gitmem ve anaokulu öğretmenleriyle Mo hakkında konuşmam gerektiğini söylediğimde, kendim de daha çocuk olmama rağmen, Yasaman ince omuzlarını silkti ve "Ne olmuş yani? Ben de kendi veli-öğretmen günümde tercümanlık yapmak zorundaydım." dedi. Yasaman'a göre, kendi veli-öğretmen gününde, o ana kadar ailesinden dikkatlice sakladığı her şeyi tercüme etmek zorunda kalmıştı. Diğer çocukların ona güldüğü, okul çantasını kapıp çöpe attığı ve sonrasında Yasaman'ın bir çocuğu dövdüğü gerçeğini.

Altıncı sınıfta, ilk kez beş almış bir ödevi eve götürdüm. Bunun nasıl olduğunu bilmiyorum. Her zaman iyi notlar alırım, çünkü kötü notlar almaktan utanırım. Özellikle de sınıftaki tek kız öğrenciyseniz ve adınızın yanında "Roma Katolik"

yazmıyorsa, sadece "Müslüman" yazıyorsa ve bu yüzden zaten bu nedenle dikkat çekiyorsanız. Birisi "Müslüman" kelimesinin son harfini atlamış ve yıllar boyunca düzeltmemiş. Belki de okula başladığımda aileme bir dine mensup olmam gerektiğini açıklayan aynı sekreterdi.

Ve böylece, bize hiç tanrıdan bahsetmemiş olan ailem, herkesin bir dine mensup olması gerekiyorsa, muhtemelen Müslüman olmamız gerektiğini düşündü. Ve tek Müslüman öğrenci olup üstüne üstlük kötü notlar almaktan daha utanç verici ne olabilir ki?

Televizyonunuzda kablolu kanallar yoksa iyi notlar almak aslında oldukça kolay. Ve okuldan diğer insanlarla çok zaman geçirmek de pek cazip değil, çünkü ailenize bu potansiyel yeni arkadaşlarınız hakkında her şeyi anlatmanız gerekecek. Yeni arkadaşlar nedense her zaman bir şeyleri yanlış yapıyorlar, hatta sınıfınızın en iyi, en terbiyeli öğrencileri olsalar bile. Ama sonra birden mutfak masamıza oturup küçük kardeşlerinin yakın zamanda seksin ne olduğunu sorduklarından bahsetmeye başlıyorlar, ya da buna benzer bir şey, ve sonra ben de ailemin önünde utanıyorum ve kimseyi evimize davet etmemeye karar veriyorum ve hatta ilkokuldan beri arkadaş olduğum Marie dışında onların evine gidebilir miyim diye sormaya bile zahmet etmiyorum — ve böylece öğleden sonraları, okuldan sonra, dünyanın tüm zamanına sahip oluyorum.

Beşinci dersimi aldığımda, ailem endişelendi ve veli-öğretmen günüyle ilgili not gönderildiğinde, iş, üniversite ve kolej zamanlarına göre kendi tercih ettikleri randevu saatlerini doldurdular, ve notu Fransızca öğretmenime göstermek zorunda kaldım. Ve komik, neşeli bir öğretmen olan Bay Meise, ailemin saatlerinin yazılı olduğu notuma baktı ve dedi ki, Gerçekten mi? Bu gerekli mi? "Lütfen, hayır" demeden durdu. Sanki kastettiği şuydu: "Ama söylediklerimi asla gerçekten anlamıyorlar, her şeyi çok ciddiye alıyorlar, her şeyi onlara açıklamak zorundasınız, normal ebeveynlerden çok daha stresliler." Ve sonra sessiz kaldım, çünkü karnım utanç ve sempati karışımıyla doluydu; ebeveynlerime duyduğum sempati, aniden gözümün önünde tekrar belirdi, Mo'nun güler yüzlü genç anaokulu öğretmeniyle sınıfta otururkenki halleri. Küçük, üzgün ve biraz da sanki tek bir yanlış hareket yapsalar her şey çökecekmiş gibi görünüyorlardı.

Sonra Bay Meise, onlarla konuşmasına gerçekten gerek olmadığını, ve notlarım düşmeye devam ederse ebeveynlerimin veli-öğretmen günü dışında kendisiyle görüşmek için randevu alabileceklerini söyledi.

Ebeveynlerime söyledim ki Onlar cevap vermediler, muhtemelen bir an için bunu uyduruyor olabileceğimi düşündüler, ama sonra Bay Meise'nin bunu sadece gerçekten kötü öğrencilerin velileriyle çok fazla randevusu olduğu için söylediğini anladılar.

O andan itibaren, elbette, Fransızca notlarımın hiçbir koşulda tekrar düşmemesi gerektiği benim için açıktı. Düzensiz fiiller olsun ya da olmasın. Bir daha asla kötü olmamalı ve başka hiçbir derste notum, velilerimin öğretmenlerimle konuşmak istemelerine rağmen randevu alamayacakları kadar kötü olmamalı.

Gerçi veli-öğretmen gününe gelseler de sorun olmazdı. Artık onlar için sürekli tercümanlık yapmak zorunda değilim. Ama durum böyle olduğundan beri, artık hiçbir randevum olmadı. Ne göçmenlik bürosu, ne iş bulma bürosu, ve onlarla birlikte böyle bir yerde oturup, mümkün olan en kısa sürede eve dönmek istemenin nasıl bir şey olduğunu neredeyse unutmuştum. Burada, İran'da, bazı ziyaretler bu randevular gibi geliyor. Sanki kayıt için yapıyormuşuz gibi ve Tara ile benim orada olmamız gerekiyor çünkü bu doğru protokol. Sanki bu randevularda babamın her zaman konuşmanın konusu olmasını sağlamamız gerekiyor, bu da bazen onun ölmüş gibi, yüzlerce yıl önce yaşamış ve insanların onun adını tekrar tekrar söylemesiyle hayatta tutuluyormuş gibi hissettiriyor.

Yine Madar Bozorg'un oturma odasındayız; bir gün daha geçti ve diğer tüm günlere o kadar benziyor ki, artık zihnimde onları birbirinden ayıramıyorum. Sadece dün Sara Khanoom'u görmeye gittiğimizden beri, tüm kadınların yeni saç kesimleri, yeni saç renkleri, yeni kaşları var ve herkes sadece bundan bahsediyor. Kaşlarım hala yolma işkencesinden acıyor ve vücudum dar ve yerinden çıkmış gibi. Burada giydiğim kıyafetler evde egzersiz yaparken bile giymeyeceğim şeyler.

Nirvana dinlediğim ve Marie'nin Guns N' Roses sevdiği zamanlardan kalma kalıntılar. Vücutlarımız istediğimiz gibi olmadığı için onları saklamak istediğimiz zamanlardan. Şimdi, birdenbire vücudumu tekrar saklamak istiyorum, çünkü herkes için büyük bir sorun olduğu hissine kapılıyorum.

Günlerinizi ve akşamlarınızı yerde oturarak geçiriyorsunuz ve orada otururken asla kimseye sırtınızı dönmenize izin verilmiyor, eğer dönerseniz de "Sırtımı döndüğüm için özür dilerim" demeniz gerekiyor. Bu, bacaklarınızı uzatmanıza asla izin verilmediği anlamına geliyor, oysa tam olarak bunu yapmak için can atıyorsunuz ve hemen yapmazsanız delirecekmiş gibi hissediyorsunuz, çünkü üç saatten fazla bacaklarınız bükülü ve kendi ayaklarınızın üzerinde oturmak

acı verici ve sizi çıldırtıyor. Vücudunuzun her zaman doğru şeyi yaptığından emin olmalısınız.

Yeni bir ziyaretçi geldiğinde ayağa kalkmanız gerekiyor. Kapı açılıyor ve birden herkes, hatta yaşlılar bile, yerden kalkıyor ve elbette ziyaretçi, "Hayır, lütfen oturun" diyor, ama yine de herkesle sırayla selamlaşana kadar beklemeniz gerekiyor ve ancak o zaman orijinal oturma pozisyonunuza geri dönüp, hiçbir şey olmamış gibi sohbetinize devam ediyorsunuz. Ve selamlaşma kısmı en büyük tuzakları barındırıyor. Kadınlar el sıkışıp birbirlerinin yanaklarından üç kez öpüyorlar, ama bazen sadece el sıkıştığımız bir kadın oluyor ve aniden onu öpmeye başlasam ne kadar utanç verici olurdu diye düşünüyorum.

Erkeklerle de sadece el sıkışıyoruz, ama sonra amcalar, kan bağı olan akrabalar, tüm kadınlardan uzak duran yaşlı beyler var, ama bana da üç öpücük veriyorlar, ve eşleri de öyle, ki onlar da kan bağı olan akraba değiller. Çocuklar en kafa karıştırıcı olanlar.

Son derece uzun kirpikleri olan, güzel, melek gibi küçük şeyler, kibarca ellerini uzatıp aynı zamanda yanaklarını bana doğru uzatıyorlar. Çünkü yetişkin kadınların onları öpmesine alışmışlar. Ama ben kendimi yetişkin bir kadın gibi hissetmiyorum; küçük beyaz plastik dantelli bir elbise giymiş beş yaşında bir kız çocuğunun karşısında duruyorum ve sanki o burada daha büyük olanmış gibi hissediyorum ve onu öpmek için kesinlikle hiçbir arzum yok.

Bunu yapmasaydım dünyanın en kaba şeyi olurdu.Tara'nın işi kolay. Tara'nın hiçbir şey yapmasına gerek yok. Herkes Tara'ya kuralların söylediği gibi selam veriyor. Bazen annesi onu bir şey için azarlıyor, ama Tara azarlanınca üzülen bir çocuk değil.

Sadece bir dakika boyunca söylenenleri yapıyor ve sonra diğer çocuklarla futbol oynamaya geri dönüyor. Sokağın büyük bir bölümü onlarla dolu ve Tara terli ve kirli bir şekilde geri dönüyor, diğer çocuklar kadar hızlı konuşuyor ve daha önce hiç kullanmadığı kelimeler kullanıyor.

Bütün bunları ve kimsenin onun kemikli küçük çocuk vücuduyla ilgilenmemesini kıskanıyorum. Yaşıtlarıyla aynı kıyafetleri giymesini ve muhtemelen sokakta saçlarını örtmeye başlaması için en az bir yıl daha geçmesi gerekeceğini de. Bazen onun yerinde olmak isterdim. Ama bazen, onu bir kenara çekip, bir dakika yalnız kalıp ona şunu söylemek istiyorum: Tara, burası gerçek değil. Bu bir rüya. Şu anda her şeye sahipsin. Ama bir buçuk hafta sonra, Tara, her şeyi senden tekrar alacaklar.

Diğer çocukların arasında Tara'nın güldüğünü duyduğumda, düşünüyorum ki, tuhaf; bu kahkaha tamamen Tahran'a ait, burada yeniden keşfettiğim diğer hazinelerle birlikte. Ve yine de bu Almanya'dan gelen bir kahkaha; bu sıcakta nasıl hayatta kalabiliyor? Gülüşünü nasıl ithal etmiş olabilir ve nasıl bu kadar kusursuz bir şekilde uyum sağlayabilir? Ve nasıl olur da memnuniyetsizliğini dile getirir getirmez bu kadar kusursuz bir şekilde uyum sağlayabilir?

Başlangıçta Tara, bizimle birlikte herkesi ziyaret etmeye özenle gelirdi ve öpücüklerinden memnundu. Ama burada kendini evinde hissetmeye başladığından beri, randevular yaklaştığında şikayet etmeye başlıyor ve daha önce, telefon tekrar çaldığında ve annem telefonu açtığında herkes birden ciddileşip sessizleştiğinde, Tara'nın şikayet edeceği o kayıt altına alınacak ziyaretlerden biri olacağını hissettim.

Annem diğerlerine, "Nima aradı," dedi. Bunu sessizce söyledi ve herkes konuşmayı kesti. Ve düşündüm ki, iyi ki tekrar açmadım; geçen sefer aradığında bu Nima'ya yardım edememiştim. Ancak o zaman herkesin üzgün göründüğünü fark ettim ve annem, "Simin adına arıyordu; iyi değil ama gelmemizi istiyor," dedi.

Khale Azar, pişmanlıkla başını sallayarak, "Simin eskisi gibi değil," dedi. Başını öne eğdi, sanki bunu çok sık yaşamış ve üzülmüş gibiydi, ve aynı zamanda bunun başına gelmemesine sevinmişti.

Annem omuzlarını biraz kaldırdı. "Şaşırmadım," diye mırıldandı ve ben birdenbire Nima adını, Nima ve Yashar'ı, Amme Simin'in ve Amu Peyman'ın oğullarını hatırladım. Şimdi Tara gibi şikayet etmeye başlamak istediğimi düşündüm. İnlemek istedim: Ah hayır, yine mi herkesi üzmek için tasarlanmış o ziyaretlerden biri daha.

Küçük ve ince bedenim siyah deri bir kanepede oturuyor. Her şey burada siyah, cam detaylarla dolu. Sadece büyük, zarif desenli halıda her zamanki kırmızı, her zamanki kahverengi, biraz sarı ve bolca koyu yeşil var. Pazarda çalışan amcam, yeşil halıların en pahalı olduğunu açıkladı; yeşil yün fıstıkla boyanıyor ve fıstıktan daha pahalı ne olabilir ki? Bu halı, israf edilen tüm fıstıklar için üzgün görünüyor ve yumuşak sarı da artık parlamıyor. Sarı safranla boyanıyor - ve amcam bunu söylerken muhtemelen kendisi de fark etti ki, fıstıktan daha pahalı bir şey kesinlikle var, ama bu halı safran için toplanan israf edilen tüm çiçekler için de üzgün.

Tara da halıya bakıyor. Huysuzlanıyor. Bu sabah, Madar Bozorg'un evinde, annem ona benimle birlikte dışarı çıkması gerektiğini ve diğer çocuklarla oynamasına izin verilmediğini söylediği için utanç verici derecede yüksek sesle

yaygara kopardı. Ve kıyafetlerini değiştirmesi gerektiğini söyledi. Ve bundan kaçış olmadığını söyledi.

Tara, hemen şimdi Almanya'ya geri dönmek istediğini bağırdı ve sonra tüm teyzeler birden ağlamaya başladı, çünkü Tara'nın evinin onların olduğu yerde olmamasından kendilerini sorumlu tutuyorlardı.

Marie'nin bir kamerası olduğunu ve bizi görebildiğini hayal ettim; Marie evde oturup doğrudan odaya bakıyor olacaktı. Kesinlikle buradaki insanların neden sürekli ağladığını merak ediyordu. Uzun siyah pantolonumu ve daha şık uzun kollu gömleklerimden birini giydim ve küçük kız kardeşim yüzünden insanların ağlamasından utandım ve aslında bunu Marie kadar az anlıyorum, evde televizyonu olmayan Marie'nin karşısında oturuyorum.

Sonra Marie'nin de buradaki birçok şeyi gerçekten çok beğeneceğini düşündüm. Bol yağlı yemekleri sevecekti ve ev sahiplerinin her yemeği bir ziyafetmiş gibi ışıl ışıl gülümseyerek yanınıza gelmelerini sevecekti. Geceleyin parıldayan şehirde araba sürmek, arabada müzik son ses çalarken, puslu gökyüzünün altında sayısız parkta mangal yapmak.

Alışveriş caddelerinde veya binlerce tezgahı olan çarşıda dolaşmak, gül kokusu ve biber kokusu, bir yerlerde koyun başları satılıyor ve parıldayan kumaş yığınlarından daha renkli bir şey yok.

Annemin erkek kardeşleri ziyarete geldiğinde gece partileri, dans, şarkı söyleme ve davul çalma. Yemekten sonra iskambil oynamak ve uyuklamak, herkes sessizce yere yayılıp yemek komasına giriyor.

Bu, Marie'nin hayal edebileceği en iyi tatil olurdu, kesinlikle. Amme Simin bizi içeri davet etti ve bize çay getirdi. Çok fazla siyah çay içtik, pek çok aileyle. Ziyarete gittiğinizde, birlikte oturduğunuzda, her şey hep aynı sırayla servis edilir. Önce soğuk, tatlı şuruplu bir meyve suyu gelir ki kimse sevmez ama herkes kibarlık olsun diye içer, çünkü herkes kibarlık olsun diye ikram eder. Sonra tabaklar gelir. Sonra bıçaklar. Sonra meyveler. Sonra çay. Sonra kuruyemişler ve fıstıklar. Aslında, her aile aynı şekilde çalışır. Ama Amme Simin'in evinde çay hemen geldi.

Büyük meyve sepeti ve bir yığın tabak cam masanın üzerinde duruyor. Befarma, buyurun, dedi yorgun bir sesle, etkileyici renk yelpazesini işaret ederek, ama kimse meyve almadı sadece Mama, o da kibarlık olsun diye tabağına iki erik koydu ve sonra tabağı bir kenara bıraktı.

Amme Simin'in yorgun yüzüne bakıyorum ve belirsiz anılarımdaki kadını bulmaya çalışıyorum. Onun ve kocasının, babamın en iyi arkadaşının,

arkadaşlarıma ondan bahsettiğimde hep böyle derdim, onlara bu ülkenin ne kadar acımasız olduğunu anlatmak istediğimde, insanların bu ülke hakkında çok az şey bildiğini, sadece futbol dünya kupasında ABD'yi yendiğini bildiğimi anlatmak istediğimde. Amme Simin o zamanlar sevimli teyzelerden biriydi, sizi azarlamayan, dikkatini istediğiniz teyzelerden biriydi. Saçlarımı tarardı, çünkü sadece iki yaramaz, kıvırcık saçlı oğlu vardı.

Amu Peyman'ın sadece arka planda olduğunu hatırlıyorum. Arka planda, ciddi bir şekilde, babamla birlikte. Her zaman babamla birlikte. Ama bazen -ve bunlar özel günler ve özel anlardı- oyun arkadaşımız olurdu, masa örtüsünün altında gizemli diyarlar hakkında heyecan verici hikayeler uydururdu ya da kahramanların biz olduğumuz hikayeler: ben, Mo ve Amu Peyman'ın oğulları. Bazen bizi ziyarete gelirlerdi ve ben o oyunları çok dört gözle beklerdim — ama sonra hiç oynamazdık; o sadece bize gülümser ve bütün zamanını babamla konuşarak geçirirdi ve konuştukları şeylerin benimle hiçbir ilgisi yoktu. Yetişkinlerin yaptığı şeyler.

Anlamaya başladığımda söyleyemediğim şeyler. Annem ve babam her şeyin yasak olduğu bir ülkede yasak şeyler yaptılar. Tara sorsa ona böyle açıklardım. Ama Tara sormuyor. Belki Tara sormadan anlıyor.

Amme Simin bizi çok hızlı, az kelimeyle karşıladı ve bizi dairesine aldı. Tam olarak ne beklediğimizi bilmiyorum ama bunun böyle olmadığını biliyorum.

Annem kibarca daireden bahsediyor, konumunu övüyor, Tahran'ın nasıl değiştiğinden, büyüyüp daha gürültülü hale geldiğinden, her yerde birdenbire çok fazla yüksek bina olduğundan, eskisine göre çok daha fazla araba olduğundan bahsediyor.

Amme Simin'in güzel, narin yüzü solgun. Tereddütle başını sallıyor, sakin bir şekilde konuşuyor, her cümlenin sonunda gözlerini hafifçe deviriyor ve birdenbire onun için gerçekten korkuyorum. Eskiden çok güzel olan ve şimdi beyaz, boyasız saçları olan ve gözleri asla tam olarak açılmayan bir kadın. İncecik ama yine de vücudu ona çok ağır geliyor gibi görünüyor. Şu anda yaptığı küçük sohbetin yapabileceği en yorucu şey olduğu izlenimini veriyor.

Annem sessizleşiyor. Duvarlara, fotoğraflara bakıyor. Eski ve sararmış fotoğraflar, tanımadığım çeşitli genç insanların güncel aile portrelerinin arasında. Ve binaların duvarlarındaki standart şehit portrelerine benzeyen tek bir fotoğraf. İran-Irak savaşında şehit düşenler, İslam hükümeti için ölen askerler. Bu asker inanılmaz derecede genç görünüyor, benden sadece birkaç yaş büyük; makineli tüfek taşıyor ve iri kepçe kulakları onu çaresiz bir çocuk gibi gösteriyor.

Ortam iyice sessizleşip herkes konuşmayı kestiğinde, annemin hıçkıra hıçkıra ağladığını duyabiliyorum. Bana bakan Amme Simin gülümsüyor. "Gerçek bir hanımefendi oldun Laleh Khanoom," diyor. Utangaç bir şekilde gülümsüyorum, göz kırpıyorum ve başımı yana eğiyorum; bu hareketi Ava'dan kopyaladım - ancak Ava bunu yaptığında bu kadar çaresiz görünmüyor. "Şimdi ne yapıyorsun, hâlâ okulda mısın?" diye soruyor, bana dik dik bakarak ve ben de "Evet, onuncu sınıftayım," diyorum.

Başını sallıyor ve "Güzel," diyor. Sonra bir süre sessizce ağlayan anneme bakıyor. Tara'nın şimdi ne düşündüğünü merak ediyorum. Muhtemelen Tara, böyle bir şeyi ilk kez görüyor. Bir odada ciddi ciddi konuşan, hiçbir şeyden bahsetmeyen ve yine de bundan tamamen yıkılmış insanlar. Aklımda, tüm çocukluğum - İran'da, göçmen yurdunda, ilk dairemizde - şöyleydi: anne babamın arkadaşları ziyarete geliyor, ciddi ciddi konuşuyor, haberler getiriyorlardı. Kimse bizi yatağa yatırmıyordu; sadece gönderiliyorduk. Babam radyonun önünde yatıyordu, annemin sabahları gözleri kızarmıştı ve kimse bizimle, Mo ve benimle konuşmuyordu. Her zaman solgun, zayıf bir amca daha geliyordu ya da öfkeli bir teyze daha ve her zaman BM'ye gönderilen imza listeleri. Altı yaşındaydım ve BM'den daha sık söylenen bir kelime yoktu ve sonunda imza listesine rağmen yine de öldürülüyorlardı. Amu Peyman öldürülmeden önce, her zamankinden daha yoğun bir şekilde imza topluyorlardı.

Babam aniden radyonun önünde yatmayı bıraktı; babam aniden baba olmayı bıraktı. Belki de Almanya'dan önceki kişiydi, belki de ailesiz bir kişiydi. Okuldan eve geldim ve öğle yemeği yoktu. Annem ve babam bugün bir arkadaşımın evinde oynamaya gitmek isteyip istemediğimi sordular.

Gittim ama aslında onlarla kalmak, neler olduğunu öğrenmek istiyordum. Her şeyi doğru anladığımdan emin olmak istiyordum: Önce babamın bir arkadaşı vardı, sonra o arkadaş uzun süre hapiste kaldı, sonra imza topladılar ve sonunda yine de öldü.

Ve babam yalnız kaldı. Amu Peyman'ın adı bundan sonra pek anılmadı. Ne de Amme Simin'in. Şimdi burada yabancılar gibi oturuyoruz, Amme Simin Tara'ya bakıyor, çok uzun süre bakıyor ve sonra, "Ağa Behzad'ın tıpatıp aynısı" diyor. Tara'nın Farsça konuşup konuşmadığını soruyor ve ben de, "Evet, benden daha iyi" diyorum. Amme Simin genç bir kızınki gibi parlak, berrak bir kahkaha atıyor. "Alman kızın," diyor ve Tara'nın kıvırcık saçlarına ve güzel yüzüne, siyah gözlerine, yumuşak tenine hayran kalıyor. Tara ona bakıyor ve hiçbir şey söylemiyor, çünkü buraya gelmek zorunda kaldığı için hâlâ huysuzlanıyor.

Amme Simin ona herkesin her zaman sorduğu şeyi soruyor: Burada mı daha güzel, yoksa Almanya'da mı? Burayı mı yoksa Almanya'yı mı daha çok seviyorsun?

Burada mı yoksa Almanya'da mı yaşamayı tercih edersin? Tara ve ben her zaman kibarca cevap veriyoruz: Nemidunam, bilmiyorum. Çünkü bir tür cevap vermek zorundayız ve bu soru bizim dışımızda herkesin aklında. Ama Tara'nın gözlerine bakıyorum ve o kadar huysuz olduğunu fark ediyorum ki, Nemidunam bile demeyecek; Amme Simin'e bakıyor, derin bir nefes alıyor ve çocuksu gözleri o kadar sert ve inatçı bir hal alıyor ki, bir an için küçük kız kardeşimden korkuyorum ve sonra diyor ki, Bu aptalca bir soru, elbette Almanya'da daha iyi, Almanya'da her şey daha iyi, Almanya'da insanlar ölmüyor ve orada çocukları hapse atmıyorlar da. Amme Simin gülümsüyor ve fısıldıyor, Biliyorum Tarajan, biliyorum, inan bana. Sonra da diyor ki, Sadece burada, ailenle birlikte biraz da olsa hoşuna gideceğini umuyordum.

Seni çok özlediler, başka hiçbir şeyden bahsetmiyorlar. Anne Tara'ya bakmıyor ve onun adına utandığını biliyorum ve sonra soruyor, Yashar'dan haber aldın mı? Amme Simin başını sallıyor ve diyor ki, Evet, ve onun için durum çok kötü değil, Nima iyi bir avukatla iletişime geçti. Tara, hâlâ huysuz bir şekilde, "Yashar kaç yaşında?" diye soruyor. Amme Simin ona uzun uzun bakıyor. "Yakında on dokuz yaşında olacak." Tara inliyor - "Ah, anlıyorum," diyor, "yani artık çocuk değilmiş." Amme Simin de, "Doğru," diyor, " ama o hâlâ benim çocuğum." Gözlerini ovuşturup özür diliyor: yeni ilacı onu her zaman çok yorgun yapıyor. Mo'nun şimdi kaç yaşında olduğunu, ne yaptığını ve bize benziyor mu diye soruyor ve sonunda Tara ile ben ve o arkadaşça bir sohbete dalıyoruz.

Tara'nın sorularını biraz aptalca ve çocukça buluyorum ve bu yüzden İran'a geldiğimizden beri, tüm davetler, geziler, piknikler ve kucaklaşmalar arasında hiç fırsat bulamadığım soruları sormaya başlıyorum - "Öğleden sonra ve akşamları dükkanlar saat kaçta kapanıyor?" ve "Burada kadınların en sevdiği dükkanlar hangileri?" gibi soruları ne zaman soracaktım ki? Amme Simin benden hoşlanıyor gibi görünüyor ve bunun sebebi sorduğum günlük sorular gibi görünüyor, bu yüzden daha çok soru soruyorum ve ancak dışarıda giydiğimiz ayakkabılarımızı tekrar giyerken annemin uzun zamandır konuşmadığını fark ediyorum ve ancak başörtülerimizle havasız taksiye bindiğimizde bunu anlıyorum.

Aklıma geldi ki, Amme Simin babamızı sormadı, onun hakkında tek bir kelime bile etmedi. Khale Azar tıslayarak, "İntihar eğilimindeydi," dedi. "Annemin aksine, gerçekten fısıldayamıyor. Burada kaldığımız ilk birkaç gece, ikisi uzun

süre gizlice fısıldaştılar ve olağanüstü miktarda kıkırdama oldu. Şimdi daha az kıkırdıyorlar ama daha çok fısıldıyorlar.

David'i düşünmeye çalışırken bile her kelimeyi duyabiliyorum. Gece, onu düşünmek için en iyi zaman. Üzerimde olduğunu, kollarımı, yüzümü, bedenimi okşadığını hayal etmek. Gündüzleri, insanların bu düşünceleri görebildiğini hissediyorum."

Başka şeyler düşünmekte ve annemin ve Khale Azar'ın fısıltılarını duymamazlıktan gelmekte oldukça iyi oldum, çünkü ne hakkında konuştuklarıyla ilgilenmiyorum.

Ama khodkoshi kelimesi kulaklarımı dikmemi sağlıyor. İntihar çok daha nazik geliyor; khodkoshi aslında şiddet içeren bir eylem gibi geliyor ve belki de bu yüzden doğru kelime. Annem bunu duyduğunu söylüyor.

Khale Azar hızlı ve burnundan konuşarak anneme, bunun kocayı öldürdükleri zaman değil, daha sonra oğullarından biri olan Yashar'ın uyuşturucuya bağımlı hale geldiği zaman olduğunu söylüyor. Yanıma dönüyorum - belki de tek kulağımın üzerine yatarsam daha az duyarım.

Herkes her zaman birbirine çok arkadaş canlısı davranıyor ve bu kibar ziyaretler bana bir memnuniyet duygusu veriyor. Ama bu memnuniyet sadece gece olana ve birileri herkese her şeyi anlatana kadar sürüyor. Çünkü o zaman bu dostane dış görünüşün ardında başka bir korkunç, gizli hikaye olacak, ki bunu telaşlı fısıltılarla anlatıyorlar. Bu da tüm o güzel, gülen insanları birdenbire devasa, korkunç bir pembe dizinin karakterleri gibi gösteriyor; ölüm ve keder, entrikalar ve uyuşturucu bağımlılığı her şeyin olağan olduğu bir dizi. Bunları bilmemek için çok şey verirdim. Buradaki uyuşturucular bir litre sütten daha ucuz, dedi amcam küçümseyerek. İnsanları aptal tutmanın bir yolu bu. Din halkın afyonudur, ama bu insanların dinden kaçmak için afyonlara ihtiyacı var. Sonra herkes başını salladı, ama bu bilgiler benim buradaki deneyimimden tamamen uzak görünüyor.

Tıpkı hapishanelerdeki işkenceler, Persepolis'in yıkımı ve Eski Pers şairlerinin isimleri kadar uzak. Bence bu konulardan hiçbirini duymamanın en iyi yolu, her şey hakkında olabildiğince çok soru sormak, ardı ardına sorular sormak olabilir; ama duymak istemediğim bu konular hakkında. Amme Simin'in evinde çok iyi işe yarayan strateji, her yerde aynı şekilde işe yarayabilir.

Amme Simin'in oğlu Yaşar bir keresinde bana gece uyuduklarında yetişkinlerin küçük çocuklara dönüştüğünü söylemişti. Genellikle bütün gün ortalıkta

çılgınca koşuşturur, ortalığı karıştırır, eşyaları kırar, beni iter, kardeşime vurur, kendi kardeşine vururdu.

Ama bir keresinde sakinleşip, "Yetişkinler gece çocuk olur, çocuklar da yetişkin olur. Sadece kimse fark etmez, çünkü hepsi uyuyor." demişti.

Ve ona uzun süre inandım.

Ava bana, "İkimiz birlikte dışarı çıkabilsek çok iyi olurdu," dedi, "buradaki tamamen normal gençlerin arasında olmanın nasıl bir şey olduğunu görmen senin için iyi olurdu." Ava bunu söylerken gözlerini kocaman açtı ve bana gülümsedi.

Ben de düşündüm ki, kuzenim çok nazik, ama bana gösterdiği tüm ilgiye rağmen, bana sürekli hiçbir şeyden haberim olmadığını, buraya gerçekten ait olmadığımı da hatırlatıyor.

Tamamen normal gençler, eski yemeklik yağ kokan bir kafenin beyaz plastik masalarında oturuyorlar. Buraya "kafishap" diyorlar. Kimse gerçek kahve bile servis etmemesinden ve bunun yerine meyve suyu ve milkshake içmelerinden rahatsız görünmüyor; herkes heyecanla birbirinin sözünü kesiyor, çeşitli büyüklükteki gruplar halinde sallanan sandalyelerinde oturuyor ve kahkaha atıyor.

Burada harika değil mi? diye soruyor Ava ve ben de gülümseyerek "Evet" diyorum. Ama en iyisi henüz gelmedi, diyor Ava kapıyı işaret ederek. En iyisi hangisi, diye merak ediyorum,

ve gerçekten en iyisi mi yoksa aslında sıkıcı mı olacak ve yine de özel bir şeymiş gibi davranmak zorunda mı kalacağım? Teyzelerimin bana verdiği kıyafetler gibi, çok paraya mal olmuş olmalı altın küpeler gibi, ama ben asla altın takmam, kimse altın takmaz, burada hariç.

İşte burada, diyor Ava, başını kapıya doğru eğerek. Bir çocuk içeri giriyor. Buradaki herkes gibi oldukça kısa boylu ve beyaz bir gömlek giymiş, kıvırcık saçlarını jölelemiş. Ava sırıtarak, "Peki, onu tanıyor musunuz?" diyor.

Bize başıyla selam veriyor, yakına oturuyor ve sonra yavaşça sandalyesini bize doğru kaydırıyor.

O bir erkek, biz de iki kızız; etrafımızdaki insanlara baktığımda da gözlemlediğim gibi, bizimle burada buluşmak için anlaştığı gerçeğini gizlemek zorunda. Masadaki grup prensibi anlıyor, onun bizimle olduğunu anlıyor, çemberi açıyor ve bu sırada ben de Ava'ya "Bu kim?" diye sorma fırsatını

yakalıyorum. "Onu tanımıyorum." Biraz sabırsızım; sürekli olarak insanların kim olduğunu anlayamadığım yerlere götürülüyorum.

Ava kıkırdıyor, "Önceki erkek arkadaşın," diyor, "ikiniz evlenmek istiyordunuz."

Bu çocuğu göz ucuyla izliyorum, etrafındaki insanları kibarca selamlıyor, onları tanıyormuş gibi görünüyor ve onlarla utangaç bir şekilde konuşuyor, ama sürekli aşağıya bakıyor, parmak uçlarına gülümsüyor. Yüzünde her zaman hafif bir gülümseme var. Oradaki hiç kimse bundan rahatsız olmuyor; onu görmekten memnunlar, sanki aralarına katılan bir çocukmuş gibi. Bir çocuk, küçük kıvırcık saçlı bir oğlan çocuğu— bu düşünce aklımdan geçiyor ve aniden bedenime de yayılıyor.

Abisi onu kızdırıp dövüyor, o da ağlıyor ve sonra abisinin yaptığı her şeye tekrar gülümsüyor. Babası onunla masanın altında oyunlar oynuyor, diğerleri ondan daha hızlı ve daha büyük olduğunda onu kucağına alıyor. Babası, masanın altındaki gizli diyarı keşfeden ve tüm efsanelerini bilen adam. Nima, diyorum. Nima, yetişkinlerin Yashar'ı çağırdıktan sonra seslendikleri isimdi. Amme Simin ve Amu Peyman'dan bahsettiklerinde Nima'nın sandalyesi giderek yaklaşıyor, yanımızdaki kadınlar kenara çekilip yan masadaki erkeklere yer açıyor ve Nima da aralarında. Birdenbire yanıma oturuyor. Selam, diyor. Ava'ya başıyla selam veriyor, bana da; Laleh, diyor, ne tesadüf, nasılsın? Çocukken babasına benzemezdi. Ama şimdi yanakları çökmüş ve gözleri hüzünlü. Birbirimizi daha coşkulu bir şekilde selamlayamadığımız için, kan bağı olmayan karşı cinsten insanlar olduğumuz için dikkat çekmememiz gerektiği için mutluyum. Sen Nima'sın — kelimeler ağzımdan dökülüyor, muhtemelen kibar değil ama birdenbire dört yaşında bir çocuk gibi hissediyorum. Utangaç, çocuksu bir kahkaha atıyor, dişlerinin arasındaki boşluğu ve diş etlerinin büyük bir kısmını gösteriyor. Bir şeyler içmek ister misin? "Kalkarak soruyor. Buradaki milkshake'ler gerçekten çok güzel." Tezgaha doğru yöneliyor, bir bar taburesine oturuyor ve servis edilmeyi beklerken bacaklarını sallıyor.

"Hatırlıyorsun, değil mi?" diye soruyor Ava, bakışlarımı takip ederek. "Hep size gelin ve damat derdim, sonra da hep tartışma çıkarırdınız."

"Seninle konuşmak istedi," diyor, "onun için gerçekten önemliydi, ama annelerin oradayken zahmet olacağını düşündü." "Neden?" diye soruyorum. "Ekstra bir kişi Amme Simin'e ziyareti baştan daha katlanılabilir hale getirebilirdi diye düşünüyorum." "Annesi aynı anda çok fazla insanla başa çıkamıyor," diyor Ava, "ama seni görmek için çok istekliydi." Bize geri

dönerken ona gülümsüyor, sadece milkshake'ler değil, bu garip buluşma için yeni bir enerji de getirmiş gibi görünüyor.

Yanımıza oturuyor ve pipetinden keyifle içiyor. "David ne zaman milkshake içerken bu kadar mutlu görünürdü ki?" David asla milkshake içmezdi sanırım. David, öğrencilerin gittiği barlardan birinde şişe şişe bira içerdi, böylece biz de onların saflarına aitmiş gibi davranabilirdik.

Burada, Tahran'da, kafishaplara gidip neon ışıkların altında pipetle sıvı dondurma içmek de bir tür aidiyet duygusu yaratıyor herhalde.

Ava burada evdekinden çok daha rahat ve sakin. Tanıdığı insanları görünce sevinçle ayağa fırlıyor, içeri giren kız arkadaşlarının her iki yanağından öpüyor, onları bana tanıtıyor ve sürekli Nima'ya bakıyor. Nima da bize buraya yolculuğunu, tamamen yabancı olan ama en önemsiz şeylerden tartışmaya başlayan diğer taksi yolcularıyla ilgili her zamanki komik anekdotları anlatıyor. Sonra sorular sormaya başlıyor: şimdiye kadar neler yaptık, Tahran'ı nasıl buluyorum, her cevaptan hemen sonra yeni bir soru geliyor.

Bence çekici, dikkatli gözleri, düz bir burnu ve narin yüz hatları var. Ona bakmayı seviyorum. Ama aynı zamanda, Almanya'da onu çekici bulup bulmayacağımı merak ediyorum. Almanya'da, Yasaman'ın takıldığı, İran partilerinde gömleklerinin düğmeleri açık, cep telefonlarını sergileyen adamları daha çok hatırlatır mıydı?

Marie ile bu adamlara gülmek her zaman garip geliyor; Yasaman'la gülmek daha iyi olurdu. Ama Yasaman tüm Alman erkeklerini berbat bulmakla takıntılı; Alman erkekleriyle ilişki kurmanın asimilasyon ve kendini boyun eğdirmek olduğunu iddia ediyor. Üniversitede İran çalışmaları okumak, gazeteci olmak, bu utanç verici beyaz orta sınıftan (kendi deyimiyle) daha iyi olmak istiyor. Burada, Yasaman ve Marie'nin hiç tanışmamış olmasının ne kadar iyi bir şey olduğunu düşünüyorum.

Peki, Laleh, Alman üniversitesine nasıl giriyorsun? Nima pipetinden bir şeyler içerken bana bakıyor. Öğrenci, her şey yolunda giderse makine mühendisliğinden lisans derecesi almayı umuyor. Ve popüler; buradaki birçok insan onu seviyor gibi görünüyor. Hala benimle konuşurken, aniden ayağa kalkıyor, yüksek sesle ve içten bir kahkaha atıyor ve yeni gelenlerden bazılarına sarılıyor, sonra tekrar yanıma oturup yüzünde ciddi bir ifadeyle bana sorular sormaya devam ediyor.

Henüz üniversitede değilim, diyorum, bilmiyorum. Bu bana annemi hatırlatıyor,

Tahran'daki ilk gece, kız kardeşlerine ve arkadaşlarına Almanya'daki diplomasından bahsetmesini. Yazılarını çözemediği profesörlerden, ve bazen tek bir kelime bile anlamadığı derslerden ve diğerlerine hiçbir şekilde yardımcı olamadığı, ama onlar için yemek pişirdiği çalışma gruplarından ve sonra da her şeyi ona açıkladıkları gruplardan bahsediyordu.

Annemin etrafında bir saygı havası yayıldı. Onun çalışkanlığına, cesaretine ve her şeyden önce yabancı bir üniversiteden aldığı akademik yeterliliğine hayran kaldılar. Siyaset bilimi diploması, kabul edilebilir bir şekilde ortalamanın altında bir notla geçti, ama başarmıştı, ve burada kimse aldığı notları sormadı.

Kağıt tabağımda ıslak bir çörek var. Hiçbir şey yemeyin, Ava'nın annesi bizi uyardı, çünkü akşam yemeği hazırlıyordu; erken eve gelmemiz gerekiyordu ve Ava beni rahatsız olabileceğim bir yere götürmemeliydi.

Yağlı çörek, üstünde şeker olan büyük, gevşek bir buğday yığını ve muhtemelen son birkaç haftadır yediğim en sağlıksız şey. Ama onu almak, burada kendim için verebildiğim birkaç karardan biri ve bu iyi hissettirdi. Size Alman üniversiteleri hakkında pek bir şey söyleyemem, diyorum - ama neden soruyorsunuz? Burada okuyorsunuz, değil mi? Burada memnun değil misiniz? Ve nedense bunu söylerken bile, sormanın aptalca bir şey olduğunu düşünüyorum.

Elbette, bütün günü yemek yiyerek geçiriyoruz, kart oynuyoruz ve birbirimizle şakalaşıyoruz, ama memnuniyet gibi kelimeler, onları yüksek sesle söylediğinizde absürt bir nitelik kazanıyor. Muhtemelen çünkü onları söylerken, yalnızca onları sorgularken kullandığınızı fark ediyorsunuz. Nima dişlerinin arasından gülüyor.

Ava bana bakıyor. Burada mı? Memnun mu? Üçümüz burada birlikte oturamazdık eğer camlar renkli olmasaydı, etrafımızda bu kadar çok insan olmasaydı, birkaç yıl öncesine göre daha ılımlı bir dönemde olmasaydık — bu gerçekten size açık değil mi? Ava bunu, daha önce bana gerçekten ne kadar dikkat çekici olduğumu, farklı hareket ettiğimi, insanların bana bakarak yabancı olduğumu anlayabildiklerini fark etmediğimi sorduğu ses tonuyla söylüyor. Bu gerçekten size açık değil mi?

Bu, cevabını beklemediğiniz bir soru, bu yüzden bir süre sessiz kalıyoruz. Nima çok olgun davranıyor ve babam gibi, buradaki tüm babalar gibi konuşuyor, diye soruyor, Öğrenci protestolarını duydunuz mu, değil mi?

Ben de Hayır diyorum. Ava ve Nima hayal kırıklığına uğramış görünmüyorlar; Aslında bana bunları anlatabildikleri için oldukça memnun görünüyorlar.

Bana reform yanlısı gazetelerden birinin yasaklandığını, sansürün uygulandığını, herkesin Hatemi'den büyük umutlar beslediğini ve bir süreliğine her şeyin gerçekten düzeldiğini, sonra da öğrenci yurtlarında yaşanan o geceyi anlattılar.

Yurtlara, Nima'nın yurtlarına baskın yaptılar, öğrencileri pencereden dışarı attılar. Bunu duyduğumda utanç verici ama içimden bir kahkaha yükseliyor. Çünkü o kadar saçma ki, keşke sadece bir şaka olsaydı, uydurulmuş ve ciddiye alınmaması gereken bir şey olsaydı diye düşünüyorum.

İnsanların dikkatini sorularla dağıtma stratejimi düşünüyorum ama kimsenin dikkatini dağıtabilecek tek bir soru bile aklıma gelmiyor. Nima'nın arkasında oturan, sürekli bize bakan, garip ve utangaç bir adam görüyorum, sürekli bize bakıyor.

Ve bundan sonra Devrim'den beri en büyük gösteriler oldu, sokaklar dolup taştı ve hepimiz oradaydık, hepimiz bizim yaşımızdaydık! Ava bunu öyle bir önem ve ciddiyetle söylüyor ki. Ne zamandı o? diye soruyorum ve bir ay önce diyorlar. Ve şimdi her şey bitti mi? Hayır, diyor Nima. Sadece artık kimse sokağa çıkmaya cesaret edemiyor. Hükümet aramıza isyancılar yerleştirdi ve o kadar düzensizlerdi ki polis hemen harekete geçebildi.

Resmi olarak sadece bir kişinin öldürüldüğünü söylediler, ama kaybolan çok sayıda insan tanıyorum. Ne, şahsen mi? Nima başını sallıyor. Oda arkadaşımın kardeşi kayboldu ve oda arkadaşımın kendisi hapisteydi ve öğrenciler arasında ölen birini tanıyan çok fazla insan var, sadece bir kişi olamaz. Onlara kablolarla vurdular, dövdüler, TV kablolarıyla.

Nima duraksıyor ve sonra diyor ki, Artık burada okumaya devam etmek imkansız. Ve bunu söylerken sesini alçaltmaması, artık bu kelimeleri yüksek sesle söylemekten korkmaması bana garip geliyor — belki de her şey zaten yasak olduğu için ve korkulacak çok daha fazla şey olduğu için her şeyden korkmaya gerek yok. Gerçekten de Almanya'da hiç duymadığım bu protestolarda yer alanların hepsi öğrenci miydi, bilmek isterdim, çünkü yazdı ve ben havuzdaydım.

Birdenbire kendimi okul spor salonunda, sandalyemde oturmuş, "Biz daha reformistiz" derken buldum.

Ve etrafıma baktığımda, Nima'nın bana anlattığı her şeye rağmen, bunun bir yalan olup olmadığını bile artık bilmiyorum.

Etrafımızdaki moda kıyafetler birkaç yıl önce düşünülemezdi. Çok fazla kadının burnunda yara bandı var, çünkü çok fazla kadın burun ameliyatı

oluyor. Ava bana bazı komşularının ameliyat olmadan, sadece havalı olduğu için zaman zaman burunlarına yara bandı yapıştırdığını söyledi.

Ava, beni düşüncelerimden sıyırarak, "Burada üniversite okumak değmez," diyor. "Özellikle de kadınlar için." Nima hafifçe gülüyor.

Derslerimde artık çok fazla kadın var; eskiden her karar için ya kocalarına ya da babalarına bağımlıydılar ve şimdi birdenbire üniversitedeler.

Hemen hemen her derste erkeklerden daha fazla kadın var. Pipetimi emerek, "Ama bu iyi bir şey, değil mi, kadınlar üniversiteye gidiyorsa?" diyorum. Ava ve Nima başlarını sallayıp gözlerini devirerek, "Elbette iyi bir şey, ama eğer sonrasında hiçbir yerde çalışamazlarsa, çünkü ya kocaları ya da sistem izin vermezse, bunun kime faydası olur ki? Devrimden sonra hukuk okuyan tüm kadınlara ne faydası oldu ki? Sadece birkaç yıl önce hukuk alanında çalışmaya başladılar - ama sadece avukat olarak, dikkat edin, hakim olarak değil!" diyorlar. Ava kocaman, yuvarlak gözlerini bana çeviriyor; gözleri parlak ve öfkeli bir şekilde, "Burada üniversiteye gitmek, bir süre ara vermek gibi, artık hiçbir şey yapmanıza izin verilmeyeceği zamanı beklemek gibi." diyor.

Ve çok ileri gittiğimi bilmiyorum ama soruyorum, "Ama seni hiçbir şey yapmaktan alıkoyacak bir adamla evlenmeyeceksin, değil mi?" Ve hiç tereddüt etmeden Ava cevap veriyor: "Şey, evlenmeden önce ve hukukun gözünde benden daha fazla hakkı olmadan önce kesinlikle bir erkekle düzgün bir ilişki kuracağım."

Ava'ya burada "düzgün bir ilişki kurmak" ne anlama geliyor diye sormak istiyorum.

Yan yana masalarda oturup birbirinize bakmak mı demek? Yoksa birlikte uyumak mı?

Yasaman bana kuzenleri hakkında birçok hikaye anlattı; hepsi bu erkeklerle yatmış ve sonra düğün gecelerinde yatakta bakirelik izleri bırakmak için karmaşık numaralar uydurmak zorunda kalmışlar.

Ama Yasaman'ın kuzenlerinin Ava gibi olup olmadığından emin değilim - Ava gibi, yasal olarak zorunda olmasalar bile, inançlarını sevdikleri ve başörtülerini sevdikleri için başörtüsü takacaklarını söylüyorlar mı?

Ben her zaman başörtüsünü sevmenin mümkün olmadığını düşünmüştüm. Ama elbette yapabilirsiniz, elbette inancınızı sevebilirsiniz ve eminim ki inancınızı sevebilir ve yine de evlilik öncesi cinsel ilişkiye girebilirsiniz. Yanımda oturan Nima ve Ava, dünyanın en onurlu ve masum insanları gibi

görünüyorlar ve bence, Ava ve erkek arkadaşı gizlice birlikte yatmış olsalar bile, bu ülkenin biriktirdiği sırlar listesine bir sır daha eklenirdi. Ölüm cezası gerektiren bir sır. David'in yüzünü hayal ediyorum, ama bu birdenbire aptalca ve çocukça görünüyor.

Nima tekrar üzgün görünüyor, bardağındaki sıvıyı karıştırıyor. Çocukken bizimle oyuncak bebeklerle çay partisi oynamak isterdi ve biz ona izin vermedik. En kısa zamanda öğrenci vizesi almaya çalışmalıyım, diyor gözlerime bakmadan. Burada benim için tehlikeli hale geliyor; hapishanelerde kimin adının geçtiğini kimse bilmiyor. Yan masada, altı yedi genç insan yüksek sesle ve uzun uzun gülüyor. "Ama öğrenci vizesi olmadan gitmek istemiyorum," diyor Nima, "mülteci olmak istemiyorum." Ve bence bunu söylemesi iyi oldu. Ona ne söyleyebilirdim ki, aksi takdirde ne tavsiye verebilirdim? Almanya'daki mültecilerin okumalarına veya çalışmalarına izin verilmediğini ve yaşadıkları kasabadan asla ayrılamadıklarını mı? Neo-Naziler tarafından ateşe verilen kışlalarda barındırıldıklarını ve polisin göz kulak olduğunu mu?

Ava bana sırıtıyor ve annesini, teyzelerini, benim teyzelerimi taklit ederek soruyor: "Peki? Almanya'da mı yoksa İran'da mı daha iyi?" Garip bir şekilde gülüyorum ve tekrar sessizliğe bürünüyoruz. Konuşmadan gurur duyuyorum, ama yine de buna layık olmadığım hissine kapılıyorum. Burada oturuyorum, yardım edemiyorum ve başörtümle oynuyorum çünkü yan masadaki adam sürekli bakıyor ve keşke Ava'ya sokakta sırtına dokunulduğunu hissedip hissetmediğini veya bunu sadece yabancı kadınlara mı yaptıklarını sorma cesaretim olsaydı.

Kalkıp plastik sandalyeleri geldikleri yere geri koyuyoruz. Ava taksiyi önceden rezerve etmişti ve dışarıda beklemek istiyoruz. Adama bakmaya cesaret edemiyorum; Nima'nın hemen arkasından çıkıyorum. Sonra adamın adama uzun uzun baktığını ve gözlerini yıldırım hızıyla kırpıştırdığını, sonra da arkasını dönüp kapıya doğru yürüdüğünü görüyorum.

Frankfurt am Main uluslararası havaalanı, insanların transferi için yapılmış bir yer, insanların hareket halinde olduğu, uçaklara bindiği, uzak diyarlara gittiği, insanların vardığı ve seyahat ettiği, aslında bir aktarma noktasından başka bir şey değil.

Ama benim için, bir insan müzesi, bir duygu müzesi, korunmuş, paketlenmiş ve her zaman çağrılmaya hazır. İran'dan gelen ziyaretçilerin istemeden çağırdığı şey.

Ben her zaman sadece bir izleyiciydim, geliş salonundaki metal bariyerlerin önünde misafirlerimizi karşılamak için beklerken, bana şöyle deniyordu: "Amu Mehrdad geliyor, Amu Mehrdad'ı hatırlıyorsunuz değil mi? Ya da Khale Azar geliyor" — ve memnun oluyordum. Bu isimleri gerçek insanlarla ilişkilendirdiğim için değil, ama bu isimler çocukluğuma işlemiş, hediyeler olacağı, mutlu ebeveynler, güzel yemekler, pirinç ve yabancı sigara kokusu, sofrada yüksek sesli kahkahalar olacağı bilgisiyle iç içe geçmişti. Heyecan vericiydi, havaalanına giden o yolculuk, küçük bir gezi gibiydi, beşimiz arabadaydık ve Tara şimdilik kendi koltuğunda oturuyordu — dönüş yolunda, yeni misafirle, hepimiz küçük Polo'ya sığabilmek için sırayla onu kucağımıza aldık.

Havaalanında yetişkinler duygularının kontrolünü kaybettiler. Yaşlı beyler birbirlerine doğru yürüdüler, her biri yüzünü diğerinin omzuna yasladı, vücutları titriyordu ve bu titreme, havaalanı personeli onlardan ilerlemelerini ve bir sonraki gelenlere yer açmalarını isteyene kadar devam etti. Mo ve Tara önümde duruyorlardı. Mo bu anlarda onu hiç tanımadığım kadar sessizdi, ve Tara'nın kalın saçlarında sayısız toka vardı. Sadece heyecanlıydılar, çünkü onlara konuklar hakkında çok şey anlatmıştım, çünkü onları çok iyi tanıyormuş gibi davranmıştım ve onlar gezegendeki en harika insanlardı.

Bütün bu insanların bu tek kapıdan, bu sürgülü cam kapıdan çıkmasının ne kadar garip olduğunu hep düşünmüştüm ve arkasında ne olabileceğini ve kapıdan geçersem ne olacağını merak etmiştim. Mini Playback Show'un sihirli topu gibi mi olurdu - dönüşmüş olarak mı çıkardım?

Sadece bir keresinde havaalanına gitmedim, evde kalıp Mo ve Tara'ya baktım; annem ve babam Polo ile yalnız başlarına gittiler ve babamın ailesiyle geri döndüler. Arabada kalabalık yoktu, Tara kucağımızda değildi; annem bizi üçümüzü evde yalnız bırakmayı tercih etti, gerçi bunu yapmaktan genellikle korkuyordu. Çünkü Maman Bozorg ve Baba Bozorg'un tanrılar gibi, bizim Polo'muzda seyahat etmelerini istiyorlardı. Maman Bozorg bize şarkı söyledi, ekmek pişirdi, bize fereni yaptı ve pudingin tadının eskisi gibi olup olmadığını bile bilmiyordum, çünkü tadını unutmuştum, ama çok mutluymuş gibi davrandım ve Tara'nın beğenmemesine kızdım.

Maman Bozorg annemle çamaşırları yıkadı ve Baba Bozorg ile mısır tarlasının yanındaki çimenlerde oturup uçurtma uçurmamızı izledi. İki hafta sonra geri döndüler; Havaalanında, uçuştan hemen önce, biz çocuklar ve büyükannelerimizle çekilmiş bir fotoğrafımız var ve hayal edebileceğiniz en üzgün çocuklardık.

Bir süre Frankfurt havaalanı bizim için üzücü bir yerdi. Ta ki bir sonraki ziyarete kadar: Amu Sohrab. Benim için bir gizemdi ve ziyareti hala benim için bir gizem olmaya devam ediyor. Gerçek bir akraba değildi, sadece babamın bir arkadaşıydı. Avrupa'ya iş gezisindeydi ve evin içinde bile takım elbisesini çıkarmadı.

Herkes ona her zaman kibar davrandı ve o oradayken tek bir dışarı çıkma fırsatımız olmadı. Sonra tekrar ayrıldı çünkü Lüksemburg ve İsviçre'de işi vardı ve bana otellerinin isimlerini söyledi ve onları duyup duymadığımı sordu.

Ziyaretçilerin Almanya'daki son günleri her zaman bir paketleme çılgınlığı olurdu; alınan tüm hediyelik eşyalarla birlikte büyük bir katlama ve açma telaşı yaşanırdı; ağırlığı artıracak plastik ambalajlardan eşyaları çıkarır, bir kez daha sergiler, karşılaştırır, bavulun yanına yığarlardı.

O son günlerde, her zaman misafirlerimizi şimdiden kaybettiğim hissine kapılırdım ve hediyelik eşyaları yüzünden hepsinden nefret ederdim.

O son günlerde kimse artık fotoğraf çekmezdi ve Papa her zamanki gibi her söylediğimizi ve yaptığımızı kaydetmezdi.

Son günler sadece atlatılıp geride bırakılacaktı, videolar izleyerek hatırlanacak günler değildi.

Baba'nın video kamerasını en başından beri bir kenara koymuştuk. İstediğimiz zaman çekim yapabilmek için onu ulaşabileceğimiz bir yere koymuştuk. Ama ancak şimdi, Mo ve Papa için hediyeleri bavullara koyarken, birdenbire kamerayı hatırladık, çünkü onun için çok suçluluk duyuyorduk. Babam bize şeyleri filme almamızı, günlük tutmamızı, insanların, manzaraların ve şehrin sokaklarının fotoğraflarını çekmemizi söylemişti.

Ama şimdiye kadar film çekmemiştik. Kendimizi bir filmin içindeymiş gibi hissediyorduk. Gözüme yuvarlak köşeli bir plastik parça yapıştırılmış; cildim altında terliyor ve Baba Bozorg'un yüzüne yakın çekim yapıyorum. Küçükken hep çalışırdı; şimdi ise bronzlaşmış, kırışık yüzüyle yaşlı bir adam.

Almanya'daki kartpostallarda resmedilebilecek bir yüzü var. Tara'yı kollarının arasına alıp kucağına aldığında ve sakallı çenesini yumuşak yanağına bastırdığında, neşeyle gülüyor ve karısının adını, Maliheh'i, diye sesleniyor, ta ki onu dinleyene kadar. Sonra da devam ediyor: Maliheh, zendegi! Maliheh, hayat! Ama kamerayı açtığımdan beri gülmeyi bıraktı. Odaya bakıyor, yaşlı bir adam, çok çok yaşlı bir adam ve acaba onu filme aldığımı biliyor mu, annemin benden film çekmeme izin vermesini istediğini unuttu mu diye merak ediyorum.

Burada olduğumuzu unuttu mu acaba; ona doğru bir adım atmak istiyorum - bu görüntüyü iyileştirmez ama belki ona hatırlatır.

Başını çeviriyor. Boynu sıska ve ince beyaz saçlar ince gömleğinin altından çıkıyor, bana bakıp gözlerini ovuşturuyor, sonra yere bakıyor. Sanki onu filme almamdan utanıyormuş gibi. Ama onu hep böyle gördüm, son birkaç gündür bu evde olduğumuz ve annemin annesiyle olmadığımız her gün. Sanki bir kamera almak bir şeyi değiştirecekmiş gibi. Kamera teyzeler için bir şeyleri değiştiriyor; hepsi uzun kollu kıyafetler giymek için ortadan kayboldular, çünkü kim bilir Almanya'da filmimi kimler görebilir. Ama bu, büyükbabam için önemli olmamalı, Baba Bozorg'um için. Uzun süre sessizce kare objektifime bakıyor.

Sonunda, "Behzadjan," diyor, "Behzadjan, selam." Sesi çok zayıf geliyor. "Behzadjan, nasılsın? Umarım iyisindir oğlum." Suskun kalıyor ve yutkunuyor, yutkunması çok gürültülü. "Behzadjan, ne incilerin var, ne kızların." Sonra tekrar suskun kalıyor ve yere bakıyor.

Büyükannem kadraja giriyor; Maman Bozorg gururlu ve görkemli bir şekilde yanına oturuyor ve kameraya konuşmaya başlıyor, yüzünde ciddi bir ifadeyle. Kibar ifadelerle başlıyor, cevapları yok çünkü Papa evde Mo için yemek yapmaya çalışıyor ve filmi ancak birkaç gün sonra görecek.

Ama Maman Bozorg kararlı; O hiçbir cevap almadan konuşmaya devam ediyor ve gerçekten de Baba Bozorg'dan uzaklaşmalı, ona odaklanmalıyım, ama nedense bu yanlış geliyor. Ondan uzaklaşmıyorum ve o yere bakıp gözlerini ovuşturuyor, sonra omuzları düzenli bir ritimle hafifçe seğirmeye başlıyor. Maman Bozorg konuşmayı kesiyor ve onu parlak meydanda seğirirken görüyorum ve resmimde onun sessizliğini duyuyorum ve Mama, "Tamam Laleh, kapat şunu," diyor.

Ve ben arkamı dönüyorum.

Kimse Baba Bozorg'u teselli etmiyor; kimse bir şey yapmıyor, bir şey söylemiyor.

Sonunda, yaşlı bir adamın sesi gibi, gıcırtılı, yumuşak ama çok nazik bir şekilde, "Lalehjan," diyor.

Bana elini uzatıyor ve ben yanına oturuyorum. Burada bizi nasıl değiştirdiklerini fark etti mi?

Tara ve benim her gün farklı takılar ve saç tokaları taktığımızı, benim bir bebek yüzü edindiğimi? Almanya'da kolsuz üstler giydiğimi biliyor mu acaba?

Ve onun yanında otururken David'i düşünmeye bile cesaret edemiyorum.

Pahlavi kötüydü, diyor, kötü bir adamdı, ama bu din adamları her şeyi daha da kötüleştiriyor. Humeyni bir katildi, Laleh, bu ülke katiller tarafından yönetiliyor.

Onu teselli etmek istiyorum ama yapamıyorum, bu yüzden ondan yirminci kez raftan eski fotoğraf albümünü, içinde anne babamın fotoğraflarının olduğu albümü uzatmasını rica etmek istiyorum. Yıllarca Marie'yi kıskandım, anne babası hippi fotoğraflarında mutlu, güzel, güneşli ve genç görünüyorlar.

Ve burada, genç anne babamın kalın albümleri saklanmış, sanki bunca yıldır burada esir tutulmuşlar gibi. Babam askeri gömlekleriyle, rahat bir gülümsemeyle, uzaklara dalmış bir halde, dağlardaki tozlu zeminde arkadaşlarıyla oturuyor; bazen günlük takım elbiseler ve spor ayakkabılarla, bazen de Neredeyse gülünç derecede felsefi bir duruş. Anne sessizce güzel, anlamlı bir ifadeyle arkadaşlarının arasında oturuyor; hepsi siyah beyaz fotoğraflara rağmen görebildiğim canlı renklerde ev yapımı kıyafetler giymiş: kareli ispanyol paça pantolonlar ve kadife ceketler ve saçlarında kına.

"Kızı rahat bırak," diyor Maman Bozorg şimdi, her zaman yaptığı gibi kocasına kızarak, sanki bütün gün uyuduğu için aklı başında değilmiş gibi. Ama ona gülümsüyorum, elimi tutuyorum ve ben de onun elini tutuyorum ve düşünüyorum ki ne söylediğinin ve ne kadarını duymak istediğimin önemi yok, yeter ki sonunda el ele tutuşalım.

Herkes vedalaştı ve yanımda Tara'nın horladığını duyabiliyorum. Çocuklar horlamaz, diye düşünürdüm hep, ama şimdi biliyorum ki çocuklar bütün akşam ağladıktan sonra burunlarını silmediklerinde horluyorlar ve sonra o kadar yorgun oluyorlar ki uyku onları hazırlıksız yakalıyor.

Başlangıçta, Tara'nın kaybolmaması için ona bakmam gerektiğini düşündüm, ya da herhangi bir şeyden korkmaması için, güvende hissetmesini sağlamak için. Sonra fark ettim ki herkes ikimize de, bana ve Tara'ya, ne yaparsak yapalım, bakıyordu. Ve ancak şimdi fark ediyorum ki, başka şeyler onun için çok daha önemli olurdu.

Onu buraya yapacağımız yolculuk için farklı şekilde hazırlamalı ve geri dönüşün nasıl olacağı konusunda farklı uyarılar vermeliydik.

Bütün zamanını birinin kucağında oturarak geçirdi, her sabah saçını farklı bir teyzesi yaptı ve her gezide ona oyuncaklar alındı.

Son üç haftadır her gece yanımda uyuyor, bir bebek gibi sakinlik ve sıcaklık yayıyor - ayrıldığımız zaman benden daha büyük olmasına rağmen, ve kimse bana ayrılacağımızı söylemedi.

Tara'nın yaşındayken, The Fresh Prince of Bel-Air yayınlandığında bazen gizlice ağlardım, çünkü Bel-Air prensi bana en küçük amcamı çok hatırlatıyordu.

Ve sonra Aldi'deki kasiyer kız vardı: Onun Khale Azar'ın ikiz kız kardeşi olabileceğini hep hayal ederdim. Tara, teyzeleri ve amcalarıyla ilk kez on yaşındayken tanıştı ve bu yüzden onu kıskanıyorum.

Oysa Tara, amcasını on yaşında özlemeye başlamak, dört yaşında özlemeye başlamaktan daha iyidir. Belki de Tara'ya onlarla tanışmanın ve sonra tekrar ayrılmanın acı vereceğini çok daha önce söylemeliydim - belki de bu benim görevimdi.

Şimdi gittiler. Madar Bozorg, Khale Azar ve kocası dışında herkes. Mehrabad Havalimanı'na çok erken yola çıkmamız gerekiyor, bu yüzden bu gece veda etmek daha mantıklıydı. Ve son birkaç gündür günlerin daha hızlı geçmesini, yüzümdeki ikinci kez yolunmuş tüylerin tekrar uzamasını istediğimi düşündüğüm için utanıyorum. Almanya'da mükemmel görünmesini istiyorum, İran'da değil; İran'da bana hiçbir faydası olmayacak.

Tara'nın horlaması, babamın horlamasına benziyor. Babamın horlaması aklıma hiç gelmezdi, eğer buradaki herkes sürekli onun hakkında her küçük ayrıntıyı konuşmasaydı. Sanki bir şehitten bahsediyorlarmış gibi. Üç hafta geçti ve artık onu şehit olarak görmelerine şaşırmıyorum. Herkes için savaşan ve masum bir şekilde suçlu bulunan bir kahraman. Bir gece, annem ve Khale Azar dışında herkes uyurken, annem onun asla geri dönmeyeceğini söyledi. Onu öldürmek istedikleri ve arkadaşlarını öldürdükleri bir yere tatile gitmek istemiyor, diye fısıldadı, hele de Peyman'ın ölümünden sonra hiç istemiyor. Bu, cinayeti meşru gösterirdi.

Sonra annem dedi ki, geri dönmeyi, eski mahallesine geri dönmeyi hayal ediyor ve herkes, "Ama Behzad, sen öldün, burada ne yapıyorsun?" diyor. Sonra kendisi birden korkuyor ve neden geri döndüğünü bilmiyor ve saklanmaya çalışıyor. Ve rüyada, her zaman derler ki, "Ama siz birlikte öldünüz, sen ve Peyman, birlikte büyüdünüz ve birlikte öldürüldünüz de." Khale Azar, Papa'dan sanki bir film yıldızıymış gibi, hayranlıkla, saygıyla bahsetti.

Onu şimdiden hayal edebiliyorum, yarın bizi havaalanından alacak. Heyecanlı olacak, bizi bekleyecek, her zamanki sakin tavrını bırakıp sürekli saatine bakacak, etrafına göz gezdirecek. Turistlerin arasında garip bir şekilde kısa görünecek; Noel'de ona aldığımız parlak renkli kazağıyla dikkat çekecek.

Mo'nun huysuzluğuna sabırla katlanacak, ara sıra doğru çıkışta olduklarından emin olup olmadığını soracak.

Sürgülü kapı açılır açılmaz bizi görmek için boynunu uzatacak. Ve bizi görünce, Tara'yı anaokulundan birlikte aldığımız zamanki gibi ışıldayacak.

O nazik, özverili baba, diye düşünmüş olmalılar orada; O diğer yabancılardan çok farklı. Dudaklarında her zaman bir gülümseme var, her zaman bir soruyla başlıyor, ilgili görünüyor, ardından bir espri yapıyor.

Bunun bizi almaya gelen bir şehit olduğunu kim düşünürdü? Artık Polo ile değil, ama daha büyük bagajı olan ama içi çok daha dar bir Toyota ile geliyor.

2009

Mo

Taksi demeyin, ajans deyin, çünkü ajans demek gri saçlı ve duman sarısı bıyıklı yaşlı bir adam demektir; paslı Paykan'ıyla her iki tarafında hendekler olan yollarda hızla ilerler ve gün sonunda ona ödediğiniz parayı ekmek ve peynire çevirir. Arkadayım, terliyorum; terim kokuyor ve araba, içinde insanların gizlendiği siyah kumaş heykellerin yanından geçiyor.

Duman, is ve sis, üzerinde şehit resimleri olan gri binalar, nereye baksam şehitler. Sesler, gürültü, pencereden içeri giren hava.

Şoför, "Pencereleri kapatın, yoksa boğuluruz" diyor ve ben de pencereyi kapatıyorum ama nefes alamıyorum. Teybe bir kaset takıyor ve Rus ska-punk tarzında şarkı söylüyor. Nefes alamıyorum. Kaseti nereden aldın?

Sordum ve adam, "Genç dostum, senden kaçırdın," dedi.

Sırıttı ve siyah gömlekli, kıllı göğüslü adamların gövdelerini görebiliyordum, adamların sopaları vardı ve sıcak bastı, midem bulandı. Ne zaman? diye sordum. Ne zamandı o? Şoför arabasına tükürdü ve "Tamamen kendi sorumluluğundaydı," dedi.

Tüm ülke sokaklarda ve sen ska-punk kaçakçılığı yapıyorsun. Komik olan şu ki, ska-punk terimini biliyor - ve sonra şoförün ormanlara girer girmez beni arabadan atacağını fark ettim. Ama hangi orman? diye düşündüm; Tahran'ın ortasındayız, burada orman yok ve dışarı baktığımda, sopalar göremediğim yüzlere doğru hızla iniyordu. Ta ki, "Hadi be kardeşim, sana para ödüyorum, beni bir yere götür," diyene kadar. Ve adam diyor ki, "Benim, merak etme, her şey yolunda olacak." Bunu söylerken gülüyor ve arabasına tükürüyor, ve diyor ki, "Hâlâ tahsil etmemiz gereken birkaç kişi var, senin gibi, senin gibi, senin gibi. Göreceksin."

Tobi kapıyı yumrukluyor; Tobi asla kapıyı çalmaz. İçeri boksör şortuyla giriyor ve ben yarı açık gözlerle başka yöne bakıyorum çünkü Tobi'yi böyle görmek istemiyorum, ama Tobi insanların onu nasıl gördüğüne aldırış etmiyor. "Mo," diyor, nefes nefese kalmış gibi yaparak, "telefonumu dün burada mı bıraktım?" Ve dün ne olduğunu düşünmek zorundayım ve diyorum ki, "Hiçbir fikrim yok." "Dinle kardeşim," diyor Tobi, yatağıma oturarak, "Maryam'a mesaj attım mı?" "Kesinlikle," diyorum.

Tobi, içki içip sigara içerken her zaman Maryam'a mesaj atıyor ve ondan bahsediyor, ve sonunda ona mesaj atıp kollarından ve yürüyüşünden bahsetmeyi bırakıp bizi çıldırtmayı bıraktığında herkes rahatlıyor.

"Lanet olsun, öyle mi?" diye soruyor Tobi ve ben de "Tobi, dostum, hiçbir fikrim yok ve zaten önemli değil, değil mi?" diyorum. "Önemli," diyor Tobi, "her şeyi

mahvedebilir, zaten ikinci kez düşünüyor." "Aman Tanrım, ya ona yine saçma sapan bir şey yazdıysam?"

Başımı çevirip gözlerimi kapatıyorum. Sonunda Maryam Tobi'yi terk edecek - ne kadar erken olursa o kadar iyi ve ona ne kadar aptalca mesaj atarsa, o kadar çabuk olacak. Bu işin nasıl sonuçlanacağını baştan beri gördüğüme eminim: bu çok güzel, çok zeki kız Tobi'ye çekiliyor, çünkü herkes her zaman Tobi'ye çekilir. Tobi biraz tuhaf görünüyor, ama otobüsteyken kadınlar onunla konuşuyor ve bira içerken kadınlar oturup onunla bira içiyor. Çünkü başlangıçta iyi, karmaşık olmayan bir adam havası var ve en önemlisi, onlarla gerçekten ilgileniyor. Ve böylece Maryam ortaya çıkıyor ve Tobi'nin iyi olacağını düşünüyor; arkadaşlarının seveceği ve hatta ebeveynlerinin bile sonunda alışacağı, haylaz cazibesine sahip biri.

Sadece biraz yeniden eğitilmesi gereken ve sonra da kalıcı bir eş olacak biri. Ve sonra Tobi yaklaşık bir hafta boyunca potansiyel bir eş adayı oluyor, ta ki Tobi olmaya başlayıp öğle yemeğine kadar uyuyana, duş almayana ve uyumaktan, sigara içmekten ve şakalaşmaktan başka kimseyi veya hiçbir şeyi umursamayana kadar.

Maryam'ın buna hiç tahammülü yok ve bunu Tobi'ye yüzlerce kez söyledim. "Hey, çok kötü görünüyorsun dostum," diyor Tobi, çünkü şimdi benimle şakalaşmak istiyor. Doğru, diyorum ve yanıma dönerken, kokanın Tobi değil, ben olduğumu fark ediyorum. Ağzım bayat bira kokuyor ve dilim sanki geceyi alkol dolu bir su birikintisinde geçirmiş gibi, hepsini emmiş.

Telefonunu arayan Tobi, "Birazdan dışarı çıkıp dönerciye gitmek ister misin?" diye soruyor. Tobi her zaman dönerci diyor. Tobi ayrıca "Çinli" de diyor. Ve Tobi'yi bu konuda eleştirdiğinizde, Tobi siyasi doğruluğun geri zekalıca olduğunu düşünüyor.

"Tabim," diyorum. "Annen ne zaman gelip bize dürüm yapacak?" diye soruyor Tobi ve bu beni neredeyse güldürüyor, çünkü Tobi annemin dürümün ne olduğunu bilmediğini anlayamayacak kadar aptal, çünkü Türk yemeği ile İran yemeği aynı şey değil.

Tobi buna bir cevap istemiyor, ama telefonu çalıyor ve halımın üzerinden alıp odadan kayboluyor, ardında mide bulandırıcı bir sessizlik bırakıyor.

Yatak örtülerim ıslak, tıpkı atletim ve boxer'ım gibi terden sırılsıklam. Saçlarımı elimle düzeltiyorum, bukleler birbirine yapışmış ve ska müziği hakkında düşünüyorum. Bu hissin beni bütün gün rahatsız edeceğini biliyorum,

insanların "tamamen deli" dediğinde ortaya çıkan türden bir öfkeli, korkaklık hissi.

Bir şeyler oluyor ve onları dövmek üzereyken, ne yazık ki onlar anne babanızın arkadaşları veya arkadaşınızın anne babası. Ya da geçmişte, öğretmenler tartışmaya devam etmek istemediğinde. Ya da biletsiz seyahat ederken yakalandığınızda. Ya da okulda aldığınız kötü notu babanıza zaten anlattınız ve anneniz üniversiteden eve geliyor diye korkuyorsunuz ve ona da söylemeniz gerekecek.

Gözlerimi kapatıyorum ve rüyayı düşündüğümde vücuduma yayılan o ağır hissin geçmesini bekliyorum. Yanımda duran dizüstü bilgisayarı açıyorum ve diğer elimle uzaktan kumandaya basıyorum.

Haber olup olmadığını görmek için kanalları geziyorum, bilgisayar sonunda açılıp Wi-Fi'yi bulana kadar ona bakıyorum.

Tarayıcıyı açıyorum, bu da ana sayfamı yüklüyor. Protestolar başladığından beri ana sayfam artık Yahoo değil, düzgün bir haber sitesi olan tagesschau.de. Sayfa yüklenmesi sonsuza kadar sürüyor.

Dışarıda yaz ve Tobi kalabalık sokaklarda yanımda koşuyor ve aptalca sırıtıyor, sanki her an dondurma isteyip istemeyeceğini soracakmış gibi. Ve insanlar da karşılık olarak sırıtıyor, sürekli bir sırıtma alışverişi var ve bu genel ruh halinin hava durumuna bağlılığını neredeyse çok şeffaf buluyorum, bu yüzden katılamıyorum. Herkes her yerde daha da çıplaklaşıyor, birdenbire tıraşlı bacaklar ve cılız kollar görebiliyorsunuz. Vitrinde, Tobi ve ben yan yana oturuyoruz, yaklaşık aynı boydayız, ikimizin de şapkalarımızın altında kıvırcık saçlarımız var, onunkisi sarı, benimkisi siyah.

Tobi geniş omuzlu, dar kalçalı ve benzeri özelliklere sahip; ben ise tüm vücudumla dar, en zayıf kızdan bile daha zayıfım ve eminim ki kimse beni beğenemez.

Ama etrafıma baktığımda, çiçekli etekleri ve el yapımı çantalarıyla bu H&M kızlarından birinin beni beğenmesini gerçekten istemiyorum.

Vitrinde Tobi ve kendime baktığımda, aklıma şu düşünce geliyor: Biz sadece iki tembel, babalarımızın parasıyla ve devlet burslarıyla geçinen iki aylakız ve arada sırada da okuyoruz. Ama sanırım bizi böyle gören kimse bizi tembel sanmaz. Her üniversite kasabasının her köşesinde görebileceğiniz iki amaçsız coğrafya öğrencisiyiz.

Aslında muhtemelen iyi insanlara benziyoruz. İyi insanlar olup olmadığımızı bilmiyorum. Tobi'yi annemle tanıştırmazdım, kesinlikle, bir gün dürüm yapmayı öğrense ve ziyarete gelse bile. Onu, yıpranmış halının üzerinde, depozito şişeleri ve geri dönüşüm için camların arasında durup Tobi ile sohbet ederken hayal edemiyorum. Telefonda her zaman kız hakkında, bizimle yaşarken kızın nasıl başa çıktığı ve kızın bize daireyi temizletip temizletmediği hakkında soruyor.

Kristin'in kız olmasına rağmen tuvalete gittikten sonra ellerini bile yıkamadığını ve onun bıraktığı izleri benim ovduğumu söylemiyorum.

Bunun yerine, temizlik nöbeti hakkında bir şeyler mırıldanıyorum ve umarım daha fazla kurcalamaz ve asla ziyarete gelmez. Sonra da Tobi'n ne yapıyor diye soruyor, çünkü Tobi hakkında anlattıklarımı komik buluyor.

Ona bariz şeyleri bile söylemiyorum, kaosundan ve babasından hesabına akan ve tütüne, müziğe ve filmlere giden tüm o lanet olası paradan; sadece bazen ona şu anda üniversitede olduğunu, ders çalışması gerektiğini veya bir dersten kaldığını söylüyorum. Peki ya sen?

Bugün ne yedin? diye soruyor sonra ve ben ona bazen günlerce sadece müsliyle beslendiğimi ya da haftada üç kez dondurulmuş pizza yediğimi söylemiyorum; patateslerden bahsediyorum, o da onaylıyor ve sonra soruyor: Başka bir haberin var mı? Hayır diyorum ve her gün olduğu gibi telefonu kapatıyoruz. Ama en azından bunun dışında beni rahat bırakıyor.

Laleh'le olduğu gibi değil artık; Laleh taşındığında annelik endişesiyle adeta bir havai fişek patlatmıştı. Annem onu günde birkaç kez arayıp sormuş, sormuş, Laleh'in hayatının her detayını öğrenene ve rahat uyuyabilene kadar. Ben baştan beri farklı davrandım. Telefonda fazla konuşmadım, tek bir soru bile sormadım ve aslında doğru düzgün bir cevap vermedim. Sadece evet ve hayır. Böylece detaylı sorular sormaktan vazgeçti. Belki de ziyarete hiç gelmemesinin sebebi, gizlice, buradaki hayatımın nasıl olduğundan memnun kalmayacağını bilmesidir.

Sanki hayatımda her şeyin yolunda gitmesini sağlamak onun göreviymiş gibi. Bir gece, Laleh yeni taşındığında, babamla bu konuda konuştuğunu duydum. Televizyonun önünde oturuyorlardı, haberler bitmişti ve ben de gizlice bir sigara içmeye çıktım, oysa o zamanlar doğru dürüst sigara içen biri bile değildim.

Yatmadan önce gerçekten bir sigara içmem gerekiyormuş gibi davranmak bana biraz heyecan verici gelmişti ve ikisi de bilseydi, sigaranın tehlikeleri hakkında birçok mantıklı, entelektüel konuşma tetiklerdi.

Anne babam sessizce konuşuyorlardı çünkü nedense bizim hakkımızda asla önümüzde konuşmazlardı, sanki çok fazla şeffaflık iyi yetiştirilmemize zarar verirmiş gibi.

"Onlar çocuk," dedi babam alçak sesle, "kendi hatalarını yapıp onlardan ders çıkarmalılar, onları bundan koruyamayız ve evden ayrıldıklarında onları bırakmak zorundayız." Annem fısıldadı, "Biliyorum," dedi, "ama yine de onları bırakmak acı veriyor." Sonra babam kıkırdadı ve dedi ki, "Nahid, anne babamızı üzen bütün şeyleri düşün, aslında hayatımızı tehlikeye atıyorduk." "Çünkü biz de hiçbir şey anlamıyorduk," dedi annem. "Tehlikedeydik ve bunu göremiyorduk." "Doğru olan tek şeyi yaptığımızı sanıyorduk," dedi babam, "ve bu da sizi gerçeklikten koruyor." Sonra yatağa gittim, çünkü "benimle hiçbir ilgisi olmayan özel bir konu hakkında konuştuklarını" hissettim. Ve her zaman yanılmaz olan babamın hatalarını itiraf ettiğini hissettim.

Son birkaç gün o konuşmayı daha sık düşünmeme neden oldu ve ona Yeşil Hareket hakkında gerçekten ne düşündüğünü sorma fikriyle sürekli oynuyorum. Telefonda iç çektiğini, sadece sokaklara dökülmenin yeterli olmadığını, liderlerinin kim olduğunu bilmeleri gerektiğini, geçmişin hatalarından ders çıkarmaları gerektiğini söylediğini şimdiden duyabiliyorum. Ve kendimin de, "Ama kaybedecek hiçbir şeyleri yok, sözde hükümetten daha kötü bir şeyle karşılaşma ihtimalleri yok ki" dediğimi duyabiliyorum. Zihnimde babamın, "Morad, devrim başlatmaya çalışan herkes böyle düşünür ama tarih gösterdi ki bu yeterli değil ve işler her zaman daha kötüye gidebilir" dediğini duyuyorum. Ve biliyorum ki işte o noktada fikrimi değiştirirdim. Babam konuşmaya devam ettiği için telefonu kapatırdım, her tarafı, her bakış açısını sadece bir kez değil, en az üç kez dile getirirdi.

Telefonda oturup, sonunda sakinleşmesini umardım ve yine de şunu düşünürdüm: Her şey değişebilir. Ve her şey değiştiğinde, en çok etkilenen, en çok duygulanan, en çok rahatlayan kişi o olacak.

Tobi, Maryam'dan bahsediyor. Karşımda oturmuş, ağzı dolu dürüm yiyor ve her lokmanın tadını çıkarıyor. Benimle burada oturup yüzünü doyurmaktan tamamen memnun. "Hey dostum, her şey yolunda mı?" diye soruyor, küçük gözlerini bana dikerek. "Hiçbir şey yolunda değil," diye düşünüyorum. "Hiçbir şey. Maryam seni istemiyor," diyorum ve hemen kendimi kötü hissediyorum. "Sorunları olmayan birinin tek sorunundan bahsetmesine izin vermemek

gerçekten adil değil. Maryam, sağlıklı, güzel dünyasında sinirlerini bozmayacak ve narin küçük ellerinin dizginlerini elinden almayacak birini istiyor." Tobi, "Evet, doğru," diyor. Başımı sallıyorum.

Yağlı etin ilk birkaç lokması midemi bulandırıyor. Tezgahın arkasındaki adam bize bakıyor. Dönerci. Kırklı yaşlarının sonlarında, şakakları grileşmiş ve yanakları sarkmış bir adam." Çok konuşmayan biri bizim gibi insanlar içeri girip ne sipariş vereceklerini tahmin edince, ne sipariş vereceğimizi kilometrelerce öteden anlamış olmalı.

Kristin eskiden McDonald's'ta çalışıyordu. Her zaman kimin ne sipariş vereceğini bilirsin, dedi. İranlılar her zaman Filet-O-Fish sipariş eder. Sonra kendimi yakalanmış hissettim çünkü ailem de her zaman Filet-O-Fish sipariş ederdi. Ama yine de, "Başka kimin ne sipariş ettiğini görüyorsun?" diye sordum ve başka bir örnek düşünemediği için memnun oldum; Filet-O-Fish olayı sadece şanslı bir tesadüf olabilir.

Adam şimdi sadece bana bakıyor, sanki açıklamam gereken bir şey varmış gibi, sanki Tobi'yi haklı çıkarmam gerekiyormuş gibi, sanki cevaplamam gereken sorular varmış gibi.

Televizyonda bilardo oynayan insanların görüntüleri gösteriliyor. Tobi ve ben bu sıcakta burada tek başımızayız.

Ekrana bakmıyoruz; adam da ekrana bakmıyor. Bilardo neden açık diye merak ediyorum. Buraya bilardo izlemek için gelen insanlar var mı?

Evde oturup bilardo izleyen kimseyi tanımıyorum. Bu sabah dükkanını açıp, tezgahı silip, sebze doğrayıp, sonra da sesi kısıp bilardoyu açarken adamın aklından neler geçiyordu acaba?

Yemeğimi kenara itiyorum. "Bunu yemeyecek misin?" diye soruyor Tobi ve ben otomatik olarak ona uzatıyorum. "Üniversiteye gidebiliriz," diyor. "Ne için?" diye soruyorum. Ona karşı nazik davranmıyorum; bazen tam bir pislik oluyorum. "Öğrenci grevi," diyor Tobi ve ben gülüyorum. "Grevde olmak demek okula gitmemek demek," diyorum.

"Bütün mesele bu zaten." "Evet," diyor Tobi ağzı dolu bir şekilde, "ama öğrenci grevi demek kampüse gitmek demek." "Normalde kampüse bile gitmiyorsun," diyorum. Tobi her lokmada otlu salatasının bir parçasını kağıt tabağına döküyor.

Evet, ama öğrenci grevi demek kampüse gitmek demek, diye tekrarlıyor, bana ciddi ciddi bakarak. Bu protestoları falan yapıyorlar, diyor.

Kimler? diye soruyorum. Hippiler, diyor Tobi. O zaman kesinlikle ben yokum, diyorum.

İhtiyacım olan son şey zenginlerin çocuklarının okul ücretlerine kızıp davul müziği eşliğinde dans etmesi. Sen de okul ücretlerine karşısın, diyor Tobi, sanki bir şeyden anlıyormuş gibi. Evet, dostum, çünkü bu demek oluyor ki çalışmam gerekiyor.

Tobi hiçbir şey söylemiyor. Argümanım iyi değildi, ama argümanlarım genellikle iyi olduğu için cevap vermiyor. Bunu yapmama izin var, sadece insanların bana çözümün ne olduğunu sormadan berbat durumlar hakkında konuşmama izin var.

Aslında, buna asla bir cevabım yok. Adam şimdi bize bakmayı bıraktı ve bakışlarını dışarıdaki sokağa çevirdi. Kollarını kavuşturmuş, büyük cam pencereden bakıyor; aynadaki yansımada yüzü oldukça bulanık ve gözleri ile burnu düzgün görünmüyor. Sadece hüzünlü bir şekilde sarkmış bıyığını ayırt edebiliyorum.

Dışarıda Tobi hala şaşırtıcı derecede iyi bir ruh halinde, neredeyse saçmalıyor. Sanki bugün henüz erken olduğu ve içimizde sıcak bir yemek olduğu için zaten başarılıymış gibi. Ve böylece kampüse giden otobüse biniyoruz, ancak başım çok dönüyor ve kesinlikle otobüste olmaya uygun durumda değilim. Bir otobüse, asansöre veya tramvaya bindiğiniz anda, önceki gece kendinize yaptığınız her şey sizi yakalıyor.

Kampüste bir müzik grubu çalıyor. Parlak renkli, bol Hint pantolonlu sarışın kızlar için Latin müziği. Her yerde öğrenciler çimenlerin üzerinde daireler halinde oturmuş, konuşuyorlar. Biri elime haftanın programının yazılı olduğu bir broşür tutuşturuyor. Dersler ve zekice tartışma grupları ve her zaman Eğitim ücretsiz olmak istiyor — dayanışma ve ücretsiz eğitim. Onları uzaktan izliyorum, orada oturmuş, güzel görünmeye çalışıyorlar. İşte bu sizin dayanışmanız. Ne kadar öfkelisiniz. Ne kadar kararlısınız.

Yanımda Tobi hızlanıyor, sağa sola bakıyor. Duruyor bol pantolonlu kadınların arkasında. Tobi, hadi ama, diyorum, ciddi olamazsın ciddi. Tobi'nin başı benden uzakta; çimenliğin üzerinden kantine doğru bakıyor. Aptal, Maryam'ı arıyorsun, diyorum. Tobi kahkaha atıyor, yere oturuyor ve bir sigara sarıyor. Hayır, diyor, gerçekten sadece yapabileceğimiz her şeyi görmek istedim, zaten

öğrenim ücreti ödüyoruz ve sonra da grev yapıyoruz. Biz daha "Bu bir grev değil," diyorum, hâlâ nemli çimenlerin üzerine onunla birlikte otururken, küçük

sahneyi görerek. "Ne oldu sana dostum?" diye soruyor, uykusuz gözlerini bana çevirerek. "Neden bu kadar sinirlisin?"

Hiçbir şey söyleyemiyorum, ağzımı açıp ona taksi şoförlerinden ve Rus ska-punk'ından bahsedemiyorum, Tobi oradayken sopa ve haber şeridi gibi kelimeler kullanamıyorum; babamın yaşındaki adamları kebapçıda veya başka bir yerde pencereden dışarı bakıp hiçbir şey söylemeden görünce kalbimin sıkıştığını söylemiyorum.

Gece uyanıp televizyonu açtığımı söylemiyorum çünkü bir şey olmuş olabilir, çünkü yirmi üç yıldır ebeveynlerimin değişimi beklemesini izledikten sonra bir şey aniden değişmiş olabilir. Yirmi üç yıldır hiçbir şey, kayda değer hiçbir şey değişmedi, ama yine de haberleri izlemek ve yayın sırasında sessiz kalmak zorundayız.

Ama son birkaç gündür, birdenbire, diğer yirmi üç yaşındakiler bize işlerin ne kadar berbat olduğunu gösteriyorlar. Birkaç gün önce, Tobi ile beni ayıran hiçbir şey yoktu, ikimizin de hangi sınavlara ne zaman gireceğimiz hakkında hiçbir fikri yoktu, parkta bira içiyor ve yağmur yağdığında PlayStation oynuyorduk, ve tek problemimiz öğrenci dairemizin mutfağındaki meyve sinekleriydi.

Şimdi bu diğer yirmi üç yaşındakiler birdenbire her yerde, Tahran sokaklarında, haber sitelerinde, hatta Almanya'daki RTL'de bile.

Ve kafamda. Sokaklarda çok sayıda insan, evlerinden ve sessizliklerinden çıkmışlar ve birdenbire orada, karşı koyuyorlar.

Bize resimlerini ve titrek cep telefonu videolarını gönderiyorlar ve sadece cumhurbaşkanlığı seçimlerinin hileli olduğunu söylemekle kalmıyorlar, aynı zamanda bir şeylerin değişmesi gerektiğini, her şeyin yanlış olduğunu, böyle devam edemeyeceklerini de söylüyorlar. Sadece, güneşli Almanya'da tam olarak ne yapmamız gerektiğini bilmiyorum, bu yüzden Tobi'ye de bir cevap veremiyorum.

Tobi'nin sigara içtiğini izliyorum: iyi kalpli, sadık Tobi. Ve derin bir nefes alıyorum.

Ah, adamım, tüm bunlar beni çok etkiliyor – insanların sadece ebeveynleri, paraları ve üniversiteleri olduğu için mutlu olamamaları ve bir protestoyu 'öğrenci grevi' olarak etiketlemek zorunda kalmanız, aksi takdirde kimsenin katılmaması ve bu etiket olsa bile, burada olan tek kişilerin her zaman çimlerde oturup gitar çalanlar olması – sanırım herkes bunun aptalca olduğunu düşünüyor ve biliyor musunuz, muhtemelen haklılar.

Tobi'nin ifadesi değişiyor. Bir grup insan yanımızdan geçiyor - o zekice derslerden biri yeni bitmiş olmalı ve birkaçı yanımıza oturuyor: kızlar, Club-Mate şişeleri, Maryam. Tobi ona sırıtıyor ve sigarasından arsızca bir nefes çekmeye çalışıyor.

Tobi ile ilgili bazen onun on beş yaşını hiç geçmediğini hissediyorum.

Örneğin dün gece, bongunu çıkarıp Jolle ve beni de tekrar on beş yaşında olmaya ikna etmeye çalışıyordu.

Jolle bizden daha büyük ve yaklaşık yüz dönemdir üniversitede okuyor, ama onu tekrar on beş yaşında olmaya ikna etmek çok da zor değil.

Ve iki on beş yaşındakiyle aynı çizgide olursanız daha katlanılabilir oluyorlar, bu yüzden dün ne zaman duracağımızı bilemedik.

Maryam Tobi'ye hiç dikkat etmiyor; bunun yerine bana bakıyor ve muhtemelen grev hakkında söylediklerimi duyduğu için soruyor: Pekala, daha iyi ne yapmalıyız? Ve orada ve o anda kusabilirdim.

Tobi'nin Maryam'ı sadece Tobi'nin kız arkadaşlarına çok benzemekle kalmıyor, aynı zamanda politik de. Ya da öyle olduğunu düşünüyor. Her neyse, bunun nasıl sonuçlanacağını şimdiden tahmin edebiliyorum: şimdi ne söylesem de, TV'den kopyaladığı abartılı alternatif-solcu söylemleriyle her şeyi geçersiz kılmayı başaracak ve beni tartışmak yerine kabul ediyormuş gibi yapmaya zorlayacak, bu yüzden hiç uğraşmasam da Tobi'nin yanında salya akıtarak oturup "Eğitim ücretsiz olmak istiyor" desem daha iyi olur.

Bilmiyorum, umurumda da değil, diyorum ona. O kadar güzel değil; o kadar inatçı bir yüz güzel olamaz, ayrıca gözlerinin altındaki torbalar benim, Tobi'nin ve Jolle'nin toplamından daha büyük. Çok ince alt dudağını ısırıyor, başını Tobi'ye çeviriyor, atkuyruğu sallanıyor ve diyor ki: Yine sigara içiyorsun.

Bunu söyleyeceği, sigara içen bir Tobi'nin kötü bir şey olduğunu düşüneceği tamamen açık ve doğal olarak Tobi hiç bırakmaya çalışmadı.

Tobi, "Evet, vazgeçmek gerçekten zor," diyor ve bunu söylerken kızarıyor, ben de ayağa kalkıp, "Tuvalete gidiyorum," diyorum. Bütün vücudum ağırlaşıyor, yemek midemde ağır, karnım ağır. Latin müziğinden uzaklaşmak ve bir dakikalığına başımı serin bir duvara yaslamak istiyorum.

Kimseye bakmadan tuvaletlere doğru gidiyorum, böylece onlara selam vermek zorunda kalmayacağım.

Ta ki yanımda yürüyen birini, zayıf ve sinir bozucu birini fark edene kadar. "Sana sormak istediğim diğer şey," diyor, ince dudaklarıyla kelimeleri telaffuz ederken, koyu halkalı gözlerine bakıyorum. "Şu anda Tahran'da biriyle iletişim halinde misin?" Keşke onunla öğrenci grevi hakkında bir sohbete girseydim, solcu söylemlerini dinleseydim ve sonra eve gitseydim.

"Şu anda değil," diyorum, kendimi son derece aptal hissederek. Yani, ailem elbette insanlarla iletişim halinde, ama ben değilim. Aslında, ona cevap verdiğim için kendime kızıyorum, çünkü bu gerçekten onun işi değil.

Resimleri internette gördüm, diyor, Orada işler gerçekten karışmış, değil mi? Ve bekliyor, ben de "Evet" diyorum. "Peki, tüm durumu nasıl görüyorsun?" diye soruyor. "Çok bir şey göremiyorum," diye düşünüyorum, "çok bir şey göremiyorum çünkü bazen televizyon açıkken yere bakıyorum, çünkü bazen gözlerimi kapatıyorum, çünkü buradayım ve orada değilim. Şu anda çok bir şey göremiyorum; çok bir şey göremiyorum."

Maryam bana bakıyor.

"Genç bir ülke," diyorum, "ve eğitimli bir ülke." Maryam başını sallıyor. "Hiçbir ülke eğitimli değildir, sadece içindeki insanlar eğitimlidir" demesini ya da bana eleştirel bir bakış açısı kazandıracak başka bir şey söylemesini bekliyorum.

Cevabıma odaklandım.

Çarşamba günü yapılacak gösteriye geliyor musun? diye sordu.

Özenle alınmış kaşlarının altında gözleri sürekli kırpışıyordu. Her şeyi bir şekilde küçük, zarif, narin ve ürkütücüydü. Hangi gösteri? diye sordum. Biliyorsun, öğrenci grevi gösterisi, dedi.

Oldukça büyük olacak, her şehirde, Almanya genelinde. Elbette, dedim ve sonra arkamı dönüp serin bir duvar aradım.

Laleh telefonda beni strese sokuyor. Zil sesi beni uyandırıyor ve diyor ki, Mo, haberleri izledin mi, gördün mü? Kısa bir gecenin ardından bir başka sabah, saat 10:30 ve hâlâ uyuyor olabileceğimi düşünmemişti, oysa çocukken bile öğlene kadar uyuduğumu çok iyi biliyor. Ve Laleh'in kendisi de öğrenci olduğu zamandan beri çok uzun zaman geçmedi; istediğim kadar uyuyabileceğimi ve bu alışkanlığı değiştirmek için gerçekten bir neden olmadığını biliyor olmalı.

Tabii, diyorum, çünkü Laleh bir soru sorduğunda her ne pahasına olursa olsun bir cevap istiyor.

Bir şey söylediğinde, karşılık vermeniz gerekiyor, yoksa konuşmaya devam etmiyor ve konuşmaya devam etmek Laleh için önemli.

Amme Simin'i aradım ve sokakların yeşil olduğunu, tamamen yeşil olduğunu söyledi - seçimlerden önce de yeşildi ve insanlar ilk kez umutlu hissederek oy kullanmaya gittiler, Mo, haberleri gördün mü?

Amme Simin'in bunu, anne şefkatiyle, sakin Farsçasıyla söylediğini hayal etmeye çalışıyorum; bize her zaman yavaşça, yavaşça hitap eder çünkü aksi takdirde onu anlamayacağımızı ve bir cümle kurar kurmaz, yanlış anlamamamız için farklı kelimeler kullanarak tekrarlamak zorunda kalacağını bilir.

Laleh'in cümleleri bana Amme Simin'inki gibi gelmiyor; Laleh'in cümleleri bana dün gece dinlediğim Claus Kleber'inki gibi geliyor.

Claus Kleber neredeyse aynı şeyi söyledi ve yüzüne baktığımda midem bulandı çünkü Claus Kleber her zaman herkesin üstünde olduğunu düşünüyor.

Dünyada olan her şey bize Claus Kleber tarafından aktarılıyor ve Tanrı aşkına, Claus Kleber'in gece yatağıma ne götüreceğim konusunda neden bu kadar gücü var? Claus Kleber'i rahatsız edici buluyorum çünkü odama, yer döşemelerime, kül tablasına, ağzına kadar dolu çamaşır sepetime, Pulp Fiction posterime, dağınık yatağıma ve yıkanmamış yüzüme bakıp şöyle diyor: Tahran sokakları yeşil.

Nima ve Yaşar da sokaklarda mı? diye soruyorum ve Laleh, "Saçmalama, çok tehlikeli, orada neler olduğunu görmedin mi?" diyor. Ve düşünüyorum, bunu nasıl görmemiş olabilirim ki, ama o zaman dışarıdaki insanlar kimler, sokaklarda? Laleh beni aradığında bazen kolayca sinirleniyorum ve buna engel olamıyor - gerçekten de çok sık aramıyor. Onu aramak aklıma bile gelmezdi. Ve asla bunun, onunla konuşmam gereken anın bu olduğunu düşünmezdim.

Mo, televizyonda 1979'dan beri en büyük protestolar olduğunu söylüyorlardı. Laleh heyecanlı, gerçekten heyecanlı görünüyor. 1979'dan o kadar doğal bir şekilde bahsediyor ki, sanki oradaymış gibi. Dün İslam Devrimi'nin tam olarak ne zaman olduğunu Google'da aradığımı bilseydi ne derdi acaba?

Her şey değişebilir! diye devam ediyor. Aslında, muhtemelen benim gibi hissediyor. Aslında, muhtemelen benim gibi televizyonun önünde oturmuş, bu görüntüleri, bu çılgın, hızlı görüntüleri, bu titrek görüntüleri izliyor; bu görüntüler bana sanki tam burada, penceremin dışında, ön kapımın dışında oluyormuş gibi hissettiriyor.

Ve yine de bana orada olmadığımı, olayların ortasında olmadığımı, kimseye yardımcı olmadığımı hatırlatıyorlar.

Buna rağmen, sonunda bir şeyler elde edebilirim, eğer talepleri dinlenirse, kim bilir, önümüzdeki birkaç hafta ne getirecek, önümüzdeki birkaç gün nasıl olacak?

Kim bilir önümüzdeki birkaç saat içinde neler olabilir?

Belki de öyle patlayıcı ve heyecan verici bir şey olur ki, değişimi doğrudan buraya getirir ve ebeveynlerimiz sonunda huzur bulurlar, çünkü bir şekilde onların mutluluğunda her zaman eksik olan şey buydu: uzun bir aradan sonra, tüm olumsuzluklara rağmen, onları buraya gönderen şeye karşı bir zafer.

Bekleyişlerinden aniden kurtulan ebeveynlere sahip olmak nasıl bir duygu olmalı? Bir kez olsun kazanan ebeveynler?

Evet, bakalım sonra ne olacak, diyorum ona, çünkü bir şey söylemem gerektiğini biliyorum.

Her şey yolunda mı? diye soruyor. Evet, elbette, diyorum, sadece sen aradığında hâlâ kendimde değildim. Hâlâ mı? diye soruyor ve sonra telefona sıcak bir kahkaha gönderiyor ve diyor ki, Tamam, peki, öğrenci hayatını dolu dolu yaşıyorsun o zaman.

Ben de hafifçe gülüyorum ve düşünüyorum, Ama Laleh, sen hiçbir zaman gerçek bir öğrenci olmadın, diğerleri gibi değil, benim gibi değil.

Okulu en yüksek notlarla bitirdin, en yüksek notlarla mezun oldun ve şimdi de mimarlıkta ders kitaplarında yer alan bir kariyer yolundasın. Laleh'in on altı yaşından beri birikim hesabı var.

Bir süre sonra telefonu kapatıyoruz. Düşünmeden televizyonu açıyorum. Haber spikerlerinin hâlâ oldukça heyecanlı olduğuna kendimi ikna ediyorum: sadece geceleri odalarından haber yapan yabancı muhabirler değil, evde kalan Claus Kleber ailesi de; Görüyorum ki sansasyonel bir hikaye için can atıyorlar, sanki seçimlerin, belirleyici seçimlerin, Ahmedinejad'a karşı, Musavi denen bu adam için yapılmasının onların sayesinde olduğu gibi.

Ve sonra seçimlerin hileli olduğu suçlaması, Ahmedinejad'ın gerçekten kazanmasının imkansız olduğu, ve sonra sokaklarda çok sayıda insan. Kalabalıklar, akıp giden, hareket eden, yeşil ve - bu çok önemli bir şey - barışçıl.

Sonra polisin saldırılarını gösteriyorlar ve diyorlar ki: endişe verici görüntüler. Bağıran insanlar, benim yaşımdaki, kıvırcık siyah saçlı ve ütülü kot pantolonlu erkekler, el ele tutuşmuş, bileklerinde yeşil kurdeleler, resimler kaldırıyor, beynimin bir köşesinde bir şeyleri uyandıran sloganlar atıyor, bunun bana yönelik olduğunu söylüyor. Orada olsaydım ben de bunları yapardım.

Bunlar yapılması gereken şeyler çünkü benim gibi insanlar artık orada değil. Ama devam ettirdikleri benim anne babamın mücadelesi ve babam orada olmalıydı, görmeliydi: Mücadeleniz asla başarısız olmadı, sadece bir süreliğine askıya alınmak zorunda kaldı.

Görüntülerde yukarıdan ve uzaktan kalabalıklar gösteriliyor; görüntü kalitesi o kadar kötü ve ışık o kadar gri ki bireyleri ayırt edemiyorsunuz ve merak ediyorum, gerçekten bu kadar çok insan mı var, gerçekten mümkün mü ki bu kadar çok insan, insanların genellikle hiçbir şey yapmaya cesaret edemediği sokaklara çıkmaya cesaret ediyor? Sonra silah sesleri duyuluyor, kalabalıklar polis motosikletleri tarafından dağıtılıyor, sloganlarını daha yüksek sesle bağırıyorlar, kenara çekilin ama kaçmayın. Biraz sonra yanan motosikletler, yanan lastikler görüyorsunuz. Sonra yerde sürüklenen bir adamın görüntüleri, polis memurları onu coplarıyla dövüyor, sonra birkaç metre daha sürükleniyor ve orada bir sonraki polis grubundan bir tur daha darbe alıyor. Arka planda, kaynar suyla dolu su topunu görebilirsiniz.

Orada oturuyorum, bu görüntülerden daha fazlasını istiyorum. Bir şekilde, her zaman bu görüntüleri istiyorum - acı veriyorlar, kan getiriyorlar, ama sonunda her şeyi raydan çıkarıyorlar.

Ve sonra, tam saatinde tekrar açıyorum. İlk haber ve diyorlar ki: Sokak çatışmaları. Dizüstü bilgisayarımı açıyorum. Dün televizyonda aniden İran'ın internet patlamasından bahsetmeye başladılar, her şeyin çevrimiçi olduğunu söylüyorlardı ve bu, oradaki taş devri bilgisayarlarını düşündüğümde hayal etmesi zor bir şey.

Ayrıca her yerde aynı internete sahip olmamız da garip bir düşünce, ve şey başlarken, aklıma gelen herkesten önce Maryam ve onun -çevrimiçi görüntüler gördüm- düşüncesi geliyor. YouTube'a İran yazıyorum. Ve 363.000 sonuç alıyorum.

Hepimiz yan yana yürüyoruz. Kollarımızı birbirine kenetlemedik ama biraz öyleymiş gibi hissediyoruz, çok yakın yürüyoruz, çok düz bir hat halinde.

Yanımda Jolle ve Kristin ve üniversiteden diğer insanların adları neyse artık; doğal bir şekilde azar azar geldiler.

Benim burada olmamın ve kendilerinin de burada olmasının doğal olduğunu düşündüler.

Aslında bizi rahatsız eden şeylerden asla bahsetmeyiz, hele ki konferans salonunda otururken hiç bahsetmeyiz.

Kimsenin aklına bir dakika bile olsa neden konferans salonunda olduğumuzu ve diğer insanların olmadığını, bunun biraz adaletsiz olup olmadığını yüksek sesle sorgulamak gelmez.

Ama herkes yine de geldi, doğal bir şekilde, çünkü bugün Çarşamba ve bu büyük gösteri — yine de her zaman konuştukları şeylerden bahsediyorlar.

Kristin, geçen yılki sınavın cevaplarının kimde olduğunu ve onlara nasıl ulaşabileceğimizi nihayet öğrendiğini söylüyor. Ve şu ana kadar hiçbirimiz sınava çalışmadığımız ve şimdi de başlamak istemediğimiz için bu bilgi bizi anında daha iyi bir ruh haline sokuyor. Böylece Jolle hemen yakında dairesinde verecekleri partiden bahsetmeye başlıyor ve ev arkadaşına doğum günü hediyesi almak için para toplamamız gerektiğini söylüyor, ancak Tobi ev arkadaşının yakın zamanda esrar içmeyi bıraktığını, bu yüzden şimdi kimsenin ona ne alacağını bilmediğini söylüyor.

Yani her zamanki konuşmalar; her şey her zaman olduğu gibi. Ve yine de güneş ışığında, üniversiteden, öğrenci dairelerinden ve öğrenci barlarından uzakta, aniden farklı görünüyorlar. Gün ışığında Jolle daha da farklı görünüyor. Ben her zamankinden daha yorgunum ve Kristin daha rahat. Onu daha sık dairemizin dışında görmeliyim, projelerinden bahsetmediği, telefon görüşmeleri yapmadığı, sigara tiryakiliği yapmadığı ve Tobi hakkında gözlerini devirmediği zamanlarda.

Burada, birdenbire yüzü neredeyse çocuksu ve memnun görünüyor. Belki de daha sık gösterilere gitmeli.

Evde yaşadığım son yıllarımda ben daha sık gösterilere giderdim.

Çoğunlukla Merle ile. Okulumuzdaki diğer herkesten farklı olarak, Merle her zaman oldukça çok şey yapardı, sadece on iki yaşındayken hepimizin yaptığı gibi yağmur ormanları için imza toplamakla kalmazdı; on sekiz yaşında hala yapıyordu ve muhtemelen şu anda hepimizi kurtarmak için kendini bir demiryolu hattına zincirliyordur.

Merle gibi insanların var olmasından, işlerin kötüye gitmesini engellemeye çalışmasından her zaman biraz memnundum, ama nedense hayatının da

gerçekten stresli olduğunu hayal ediyordum - oysa Merle'nin kendisi hiç de stresli değildi.

Sınıfımızdaki kızlardan biriydi, tamamen aklı havada değildi ama çok zeki de davranmıyordu ve sanırım okul boyunca bana delicesine aşıktı. Nedenini tam olarak bilmiyorum; belki de sınıfta üzerinde kırmızı yıldız olan siyah rozeti olan tek kişiler bizdik ve siyaset derslerinde bazen bir şeyler bildiğim onu bir şekilde etkilemiş olabilir.

Ama Merle hiçbir zaman romantik bir girişimde bulunmadı, ancak düzenli aralıklarla benimle gösterilere gitmek isteyip istemediğimi sordu ve çoğu zaman evet dedim. Çünkü çok az insan size bu kadar sürekli aşık olur ve ben de bunun bitmesini istemiyordum. Merle, bazı Nazilerin yakınlarda gösteri yapmayı planladığını biliyordu ve sonra etrafımızdaki insanlar sokağa oturdular ve biz de aynısını yaptık ve Nazilerin geçmesine izin vermedik.

Merle asla slogan atmadı ve sırt çantasında da her şeyi bilen solcu alıntılar içeren o dikili yamaları hiç taşımadı. Aslında, geriye dönüp baktığımda, ister Naziler yüzünden asfaltta oturuyor olalım, ister nükleer atıklar yüzünden demiryolu hatlarında oturuyor olalım, onun yanında olmaktan her zaman gerçekten hoşlanırdım. Onun yanında, orada olmamın ve bir fikre sahip olmamın biraz daha haklı olduğunu hissederdim ve onun sakinliği her zaman beni sarardı.

Merle her zaman çok gözlemciydi ve muhtemelen eve döndüğünde her şeyi sonradan düşünürdü. Hatta ailemi bile düşünürdü. Ailemin neden kaçtığını bana tam olarak soran tek kişi oydu. Ailemin etkileyici insanlar, aramızdaki devrimciler olabileceği hissini bana veren tek kişi oydu. Bundan gurur duyuyordum, ancak sonradan fark ettim ki, bu günlerde çok devrimci olmadıklarından bahsetmemiştim

—1 Mayıs'ta babamın arkadaşı Amu Ghader'i arayıp Uluslararası İşçi Bayramı için iyi dileklerini iletmesi dışında. Ama Merle'nin bunu henüz bilmesine gerek yoktu; gösteriler zaten ortak bir şeyimizdi ve bundan zevk alıyordum, onun yaptıklarının önemli olduğunu düşünmekten zevk alıyordum ve bu yüzden onunla birlikte yapıyordum. Islık sesleri, bir davul grubu ve bazı çıngıraklar duyabiliyorum. Bütün bu insanlar; o kadar çok insan geldi ki kalabalıkta neredeyse hiç boşluk yok. Sağda ve solda, önümde ve arkamda, her renkte saç tutamları, incecik kumaşlar, yerde sandaletler ve tenlerinde güneş kremi var. Etrafımızda, sıra sıra apartman binaları var — büyük, güzel savaş öncesi binalar, yoksul öğrencilerin binalar yenilenip zengin eski öğrenciler taşınana kadar yaşadığı yerler — ve grup bağırmaya başlıyor: Buradayız, savaşacağız,

çünkü eğitim bir haktır. Bunu kulağıma yakın bağırıyorlar ve ben de onlarla birlikte bağırıyorum, ve yanımda Jolle gülmeye başlıyor ve ben de biraz gülmeden edemiyorum, ve sonra daha da yüksek sesle bağırıyoruz. Aklımdan başka kelimeler geçiyor: Natarsid.Natarsid, ma hame ba ham hastim. Zihnim onları bağırıyor, yüksek sesle bağırıyor, bağırıyor, ama zihnimde kalıyorlar: Natarsid, natarsid, mahame ba ham hastim. Korkmayın. Hepimiz burada birlikteyiz.

Bir ağacın altında, yalnız başıma duruyorum, Kristin'i ve diğerlerini kaybettim. Bir bira almaya gideceğimi söyleyip sonra onları tekrar bulmamaya karar vermiştim, ama Kristin'in platin sarısı saçlarını uzaktan görebildiğime oldukça eminim.

Çim alan insanlarla dolu, bu sefer çok fazla insan gelmiş, işletme öğrencileri, avukatlar; canlı müzik var ve bira bir euro. Belki daha sonra yerel televizyon haberlerinde gösteriye kaç öğrencinin katıldığını söyleyecekler, ama bunu partiye gelenlerle karşılaştırmayacaklar. Ön tarafta, sahnedeki bazı insanlar zıplayıp dans ediyor ve birbirlerine çarpıyorlar.

Arka tarafta ise gitar, bas ve davullar sıcak hava ve sohbetlerle karışıyor. Alacakaranlık çökmeye başlıyor ve güzel olan şey, alacakaranlığın uzun sürmesi. Bir an için eve gidip yatağa girmeyi hayal ediyorum. Çarşafları değiştirmiş olurdum, pijamalarım olurdu ve duş aldıktan sonra yatağa girerdim. İşte bu yüzden şimdi eve gitmiyorum: yatağımda üç aydır aynı çarşaflar var, anne babamla yaşamayı bıraktığımdan beri boxer şortla uyuyorum ve zaten yatmadan önce televizyonu açıyorum.

Bu yüzden burada ayakta duruyorum, nefes alıp veriyorum ve tüm sahneyi ses olmadan, müzik olmadan hayal etmeye çalışıyorum. Akordeon, keman ve sinir bozucu erkek sesi olmadan.

Grup bağırıyor, Ücretsiz eğitim istiyoruz!

Ve adam, Nazilere lanet olsun! diyor. İnsanlar muhtemelen onay anlamına gelen sesler çıkarıyor ve dans etmeye devam ediyorlar, adam bağırıyor, Esrarı yasallaştırınn ... Sesleri kapatmak istiyorum, seslerin karmaşasını, ses bulutunu. Kulaklarıma zorla giren izole edilmiş konuşma parçaları, erkek sesleri kadın seslerine dönüşüyor, yapay kahkaha, tanıdık kahkaha, tanıdık sesler. Merhaba, Mo. İlk başta onu tanıyamıyorum bile, çünkü yanımda duruyor, önümde değil ve ona yan ve aşağı doğru bakıyorum. Maryam kollarını kavuşturmuş, sahneye bakıyor. Hey, diyorum. Grubu tanıyor musun? diye soruyor, hala bana bakmadan, çenesini sahneye doğru uzatarak. Hayır,

diyorum, neden? Maryam başını çok yavaşça sallıyor. Ama hiçbir şey söylemiyor, sadece klarnetçinin çalarken dans etmesini izliyor.

Kalçalarını sallıyor ve çığlıklar atılıyor. Sonunda bana dönene kadar. Komik değil mi? diyor. Ne komik? diye soruyorum. Sesi kısık – gerçi kısık konuşmayı hiç amaçladığını sanmıyorum - ama yine de onu mükemmel bir şekilde duyabiliyorum. Şimdi sahneye değil, bana bakıyor ve diyor ki, Tamamen beyaz insanlardan oluşan bir Roman grup. Tekrar bakıyorum. Gruptaki çocuklara bakıyorum.

Klarnet çalan çocuk solosunu bitirdi ve alkışları alıp selam veriyor.

Bu, dreadlocklu beyaz bir insan kadar komik, diyorum, çünkü klarnetçi sarı, keçe gibi saçlarını döndürüyor ve herkes hala tezahürat yapıyor. Öne gidip mikrofonu kapıp ona sormak için gerçek bir istek duyuyorum: Peki, öğrenci misin? Öğrenim ücretlerini kim ödüyor? Klarnet derslerinin parasını kim ödedi? Ve birdenbire bunu yüksek sesle söyledim ve Maryam sırıttı. Sonra şöyle dedi: Ben de şöyle devam ettim: Peki, büyükannen ve büyükbaban Nazi döneminde ne yapıyordu?

Onlar da Roman müziğiyle dans ediyor muydu? Güldüm ve o da benimle birlikte güldü ve onun komik olduğunu düşündüğüm için mi yoksa biraz şok olduğum için mi güldüğümü bilmiyordum ve ancak o zaman ondan daha uzun süre güldüğümü fark ettim ve durdum, o da dedi ki: Ya da bu tür şeylerden rahatsız mı oluyorsun?

Dedemim ki? Onlar benim büyükannem ve büyükbabam değil. Dedi ki: Dikkatli olmalısın, herkes her zaman çok hassastır ve ben de dedim ki: Evet, sanırım hassas olmaya hakları var, hassas bir konu sonuçta. Maryam dedi ki: Evet, biliyorum, ama Roman müziği de hassas bir konu ve yukarıdaki adamlar bunu hiç düşünmüyor gibi görünüyorlar. Sonra bana bakıyor, küçük gözlerini bir saniyeliğine kapatıyor ve diyor ki, Beni yanlış anlama. Benim de Alman büyükanne ve büyükbabam var. Ama bu şaka yapmayı bırakmam gerektiği anlamına gelmiyor.

Aslında, tam da bu yüzden şaka yapmalıyım. Başımı sallıyorum ve bir anda onun yanımda durması yine stresli hissettiriyor.

Acaba yıkanmamış yatağıma eve gitme fırsatını değerlendirmeli miyim diye düşünüyorum.

Sonra aklıma geliyor ki, YouTube videoları izlemeye karar vermiştim çünkü Maryam YouTube videoları izlemişti ve nedense bu beni ona kızdırıyor. Sen de Twitter ve Facebook'ta mısın? diye soruyorum aniden ve bu bir suçlama

gibi geliyor. Ve Twitter ve Facebook kelimelerinin kafamdan ağzıma ve sonra dünyaya nasıl yayıldığı komik, televizyonda sürekli söyledikleri kelimeler. Maryam yüzünü buruşturmuyor. Evet, diyor kuru bir şekilde, ama sadece akrabalarım yüzünden; bazen gerçekten alakalı şeyler paylaşıyorlar. Bir an birbirimize bakıyoruz, hiçbir şey söylemiyoruz.

Laleh'in erkek arkadaşı Facebook'ta. Çünkü Avustralya'daki iş ve seyahat programında tanıştığı açık fikirli insanlar sayesinde.

Şimdi onların milyonlarca fotoğrafına bakabiliyor ve birbirlerine anlamsız şeyler yazıp buna da ağ kurmak diyorlar. Yaklaşık iki hafta studiVZ'deydim - bu bana yetti.

Herkes gibi ben de dünyaya hangi eşsiz fotoğrafı, hangi zekice biyografiyi ve kişiliğimin hangi entelektüel yönünü sunmak istediğimi düşünerek çok fazla zaman geçirdiğimi fark etmek için yeterliydi.

Sonra hesabı sildim, ancak iki gün sonra okul öğrencileri için bir VZ ağı olduğunu ve Tara'nın orada olduğunu fark ettim.

Ama bunların hiçbirini sokak çatışmaları ve Maryam'ın akrabalarıyla ilişkilendiremiyorum.

Bunlar hangi akrabalar? diye soruyorum ve o, Mısır'dakiler diyor. Diyorum ki, Dur bir dakika, Alman büyükanne ve büyükbaban yok mu? Ve şimdi ilk kez Maryam düşmanca davranıyor; İlk kez kaşlarını çatıyor, konuşurken alt çenesini garip bir şekilde öne çıkarıyor ve "Alman büyükanne ve büyükbaban ve Mısırlı büyükanne ve büyükbaban olabilir, biliyorsun, teknik olarak imkansız değil, değil mi?" derken sesi daha da keskinleşiyor. Kendimi aptal ve yakalanmış gibi hissediyorum. "Akrabaların da Facebook'ta olmalı, değil mi?" diyor. "Anladığım kadarıyla İran'da Mısır'dakinden çok daha ilerideler." Ben de "Evet" diyorum. Ve hiçbir fikrim olmadığı için "Oldukça mümkün" diyorum. Akrabalarım Facebook'ta olabilir, kim bilir. Akrabalarım ünlü rock yıldızları veya yolsuz bankacılar da olabilir. Akrabalarım hakkında çok şey bilmiyorum. Yıllar önce, sadece birkaç hafta oradayken gördüklerimi biliyorum. Annem ve babamın ve Laleh'in bana anlattıklarından az bir şey biliyorum. Facebook'ta olup olmadıklarını söyleyemem. Ve Facebook'ta olsam bile, iletişime geçmezdim.

Çünkü Facebook gerçek bir ilişkinin yerini tutamaz. Belki de Facebook'taki kısa sohbetler, birbirinizle zaten kurduğunuz bir bağlantıyı ve samimiyet düzeyini hatırlatsaydı bir anlam ifade ederdi.

Ama bağlantı ve samimiyet benim sahip olmadığım şeyler, Laleh'in ise sahip olduğunu düşünüyorum. Onlara sahip çünkü tüm çocukluğu boyunca ve ergenlik döneminde tüm teyzelerimizi, kuzenlerimizi ve amcalarımızı çok özledi.

Bu yüzden Amme Simin'i veya Khale Azar'ı arayabiliyor ve kuzenlerine mektup yazabiliyor ve bunu yaparken kendini tamamen aptal hissetmiyor.

Bildiğim kadarıyla Maryam muhtemelen kalpsiz olduğumu ve umursamadığımı düşünüyor, ama bu doğru değil, ben sadece pragmatik biriyim. Kalbim onlara bağlı olsaydı, Laleh'inki gibi sürekli acı çekerdi. Annem gibi onları her zaman özlerdim. Birdenbire aklımda onların görüntüsü beliriyor, teyzelerim, amcalarım ve çocukları, kollarını bana doladıkları ve bunca yıldır beni beklediklerini gösterdikleri an. Babamın çocukluğundan, okuldan kaçıp camları kırdığı hikayeleri anlattıkları an. Pragmatizmimin kurbanı oldukları için biraz üzülüyorum. Ama zaten şu anda akıllarında bu olmayacak; şu anda sopaların ve su toplarının kurbanı oluyorlar.

Peki, blog dünyasından çok şey öğreniyor musun? diye soruyor Maryam şimdi.

İnsanlar bu kelimeleri nasıl ciddi bir yüzle kullanıyorlar: blog dünyası? Hayır, diyorum, blog dünyasından bir şeyler öğreniyor musun? Ben öğrenmiyorum. Aslında neden bunu sorduğumu biliyor; sadece bir şey sormak ve bir kez olsun hayır dediğini duymak istiyorum.

Maryam bir an duraksıyor ve sonra, Evet - Mısır'da olduğu gibi - bunu mu kastettiniz? diyor. Sanki bu çok açıkmış gibi başımı sallıyorum ve Maryam hızla, Elbette, birçok insan blog yazıyor, sanal alemde çok şey oluyor. Ve düşünüyorum, sanal alem, bu kelimeler Claus Kleber'in ağzından çıkmış olabilir. Ama Mo, şu anda İran'da yaptıkları inanılmaz, çok önemli!

Sonra bana bakıyor; Jolle ve Kristin ve diğer bazı insanlar ortaya çıkmış ve hepsi "Hee-ey" diye seslenip Maryam'a sarılıyorlar. Ve diyorlar ki, Mo, sonunda seni bulduk.

Belki de ajanlar - her halükarda paslı bir araba - ve ben direksiyondayım ayağım gazda. Arabada insanlar var ve ben, Nereye gitmek istiyorsunuz diye soruyorum, onlar da, Fark etmez, onlar gelmeden önce daha hızlı sür diyorlar. Ayağımı gaz pedalına sonuna kadar basıp daha hızlı sürüyorum, ayağımı o kadar derine bastırıyorum ki artık yana doğru eğiliyorum, direksiyon simidine alttan bakıyorum ve arkamda siyah başörtüsü takmış bir kadın oturuyor, "Nereye gittiğine dikkat et evlat," diyor ve ben de ona artık yolu göremediğimi söylüyorum. Aniden insanlar kapıları açıp dışarı çıkıyorlar ve ben arabanın

durmadığını, hatta daha hızlı gittiğini, manzaranın hızla geçtiğini, hiçbir şey göremediğimi, artık arabada yalnız olduğumu ve sonra ben de dışarı çıktığımı, dışarı fırladığımı haykırıyorum — Natarsid, natarsid, ma hame ba ham hastim, insanlar bana sesleniyor ve hoş bir sıcaklık beni sarıyor ve sonra uçuyorum, natarsid, ve hiç korkum yok, onlarla birlikte ma hame ba ham hastim diye sesleniyorum ve yer yok, sadece düşüş var.

Tam olarak uyanmadan önce kendi koltuk altlarımın kokusunu alabiliyorum. Bu bana dünkü sabahı ve önceki sabahı hatırlatıyor; bu koku her zaman ilk şey — hiç bana benzemese de, benden geliyor olamayacak kadar güçlü. Sonra dilimde metal, kirli hava ve bayat, ağır alkol, çok fazla alkol tadı belirdi ve yanıma döndüm.

Dün diğerleriyle, konserden sonra, dar bir odada oldukça eğlenceli bir seanstı.

Tobi, Maryam'la dans ediyordu, ben dans etmiyordum. Kenarda durup içki içiyordum ve kimseyle konuşmak istemiyordum. Sadece eve gidip yalnız kalmak istemiyordum. Ve bir adam bana sürekli amcasından bahsediyordu, amcası şu anda bir tur grubuyla İran'da geziyor. Erken güneş ışınları penceremi deldi, çok parlak, gözlerim için zehir gibi; başımı çevirdim, başım dönmeye başladı ve ancak şimdi yanımda ince siyah saç tutamını fark ettim ve nasıl olduğunu bilmediğim için o kurşun gibi ağır hissi tekrar yaşadım.

Maryam'ın sırtı bana dönük, kemikli kürek kemikleri bana silah gibi doğrultulmuş. Neyse ki üzerinde kıyafet var ve ne kadar çok düşünürsem, hiçbir şey yanlış yapmadığımı, Maryam ile ilişkimin birkaç gün önceki kadar minimal olduğunu bilmenin verdiği rahatlama o kadar artıyor.

Tanrı aşkına, hâlâ sütyenini giyiyor ve kendi yorganının altında yatıyor. Ve ben zaten odamda oturmuş, her nefes aldığımda boğuluyormuş gibi hissettiğim için kendime lanet okurken içeri girdi.

Boğulmamak için daha hızlı nefes alıyordum ve kendimi ilk kez sigara alan küçük bir çocuk gibi hissediyordum ve o akşam nefes alamıyordum.

Sonra Maryam içeri girdi ve dedi ki, Tobi bütün yatağı kaplıyor, bana yer yok. Yatak odamda zayıf ve sarhoş bir halde duran ona baktım, artık hiç yabancı gibi görünmüyordu. Sonra bilgisayarımın önüne oturduk ve kalan tek bir şişe birayı paylaştık, Maryam da benim için bir Facebook hesabı açtı. Sonra birbirimize iyi geceler bile demeden yattık, çok yorgunduk. Şimdi yatağında bir kadın olan benim, Tobi değil, üstelik bu Tobi'nin gerçekten yatağında olmasını istediği kadın, sadece çok çabuk tekrar Tobi olmaya başladı. Başka biriyle yatakta yatmamın üzerinden uzun zaman geçti. Maryam'ın nefes alışverişi

derin ve sessiz. Aslında onun başka türlü uyuduğunu hayal edemezdim. Her şeyi doğru yapan, her zaman haklı olan ve her şeyi önceden iyice düşünen bir kişi de düzgün uyuyacaktır. Uyurken bile temiz ve terlememiş görünecekler ve zamanı horlamak, kıvranmak veya terlemek gibi saçma şeyler için değil, dinlenmek için kullanacaklar.

Dün gece ona sarıldım. Uyurken değil. Daha önce, hepimiz hâlâ gürültülü ve sarhoşken. Dans etmeden önce, dans etmenin saçma olduğunu düşünsem de. Dans ederken her zaman birinin beni izlediği hissine kapılıyorum. Ama beni izleyen kişiyi devre dışı bırakırsam, dans etmenin ne anlamı olduğunu merak ediyorum. Neyse, Jolle tekila ile geldi ve hepimizin sonunda eve gideceğimiz konusunda neden endişeli hissettiğimi merak ettim ve Maryam'ın sarhoş olduğunu ve Tobi'ye tekrar iyi davrandığını fark etmiştim ve belki de Tobi benimle gece otobüsüne binmeyecek, onunla birlikte yüksek tavanlı, sıvalı, Ikea çiçekli çarşaflı evine geri dönecekti. Sonra amcası olan adam vardı.

Yara izleriyle dolu yüzü ergenlik dönemini geçirdiğini ve çoğu insanın aksine, sivilcelerini patlatmaktan başka çaresi kalmadığını gösteren adamlardan biriydi.

Ama bu hiçbir şey için bir gerekçe olamaz, birine kızmak için bir sebep olamaz, ama beni sinirlendirdi, çünkü davetsiz bir şekilde Jolle'ye ve bana doğru geldi ve Jolle'ye saçma sapan şeyler anlatmaya başladı. Ama Jolle asla kendi seçmediği bir şeyi yapmaz ve biri gelip ona saçma sapan şeyler anlatmaya başladığında, Jolle uzaklaşır ve ben orada sivilce patlatan adamla baş başa kaldım.

Tam o sırada Maryam, yanakları kızarmış ve nefes nefese yanıma geldi, yanımda durdu ve küçük bir bira sipariş etti ve adam bana, "Nerelisin?" diye sordu.

Nereli olduğunu mu soruyorsun? dedim. O da, "Hangi ülke?" dedi.

Maryam gözlerini devirdi. Tıpkı Jolle'nin aptal insanlardan hoşlanmaması gibi, Maryam da aptal sorulardan hoşlanmaz ve küçük eliyle küçük birasını alıp, "Hey, Mo, gerçekten buna cevap vermene gerek yok," dedi.

Adam, "Neden?" diye sordu. Maryam, "Çünkü bu seni ilgilendirmez," dedi.

Adam da, "Öyleyse neden seni ilgilendiriyor?" diye sordu. Sonra kenara çekilip Maryam'ı izledim; o noktada gerçekten de çıldırmıştı. Bence sarhoş olduğu için ya da belki de Maryam'ın bile bazen kötü bir günü olduğu için çıldırmıştı.

Büyük bir bira sipariş ettim, ancak bu noktada bir sonraki tekila turunu ısmarlama sırası Jolle'deydi ve Maryam'ın orada sarhoş olup çıldırmasından biraz memnun oldum. Çünkü ona defalarca verdiğim, hiç kimseye bir şeyleri açıklığa kavuşturmayan, onlara herhangi bir faydalı bilgi vermeyen, benim için, hayatım için, dünyaya dair sorularım için gerçek bir his vermeyen cevabı vermek istemiyordum.

Her şeye rağmen, her zaman iyi bir çocuk gibi cevap verdim. Ne sıklıkla sorulduğunu ve ne sıklıkla gerçekten cevap vermek istemediğimi düşündüğümü bilmiyorum, sonra da her zaman birkaç garip kelimeyle cevap veriyorum, sadece huzuru korumak ve konuşmayı devam ettirmek için, böylece sonunda bitsin.

Ama daha önce hiç Maryam gelip, "Buna cevap vermene gerek yok" dememişti.

Onu ve hala mükemmel olan atkuyruğunu izledim; sesini yükseltiyor ve "Bu ayrımcılık," diyordu, sivilceli adama kendi çıkarını başkalarının mahremiyetinin, duygularının üstüne koyduğunu söylüyordu - ve sonra artık yeter demiştim. Sonra düşündüm ki, aslında kendi savaşlarımı kendim verebilirim ve o duygularım hakkında hiçbir bilgiye sahip değil, haklı olsa bile. Bu yüzden dedim ki, Maryam, sorun değil. Sonra Maryam bana daha önce sivilceli adama ait olan dehşet dolu bakışı attı ve yüzü kıpkırmızı olmuştu, bana sadece burada sosyalleştiğim için böyle düşündüğümü söyledi. Gerçekten de sosyalleşmek kelimesini kullandı.

Ve şimdi odamda yatıyor ve nefes alıyor. Acaba halk arasında sosyalleşmek kelimesini kullanan biri nasıl kokar? Dikkatlice yüzümü saçlarına yaklaştırdım. Gıcırdatıyor ve garip hissettiriyor çünkü çok yakınım, ve başının sadece kafa derisi kokması ve saçlarının sadece hava, hafif bir yağ ve bolca sigara kokması beni biraz hayal kırıklığına uğrattı.

Sivilceli adam onu dinlemedi; sonunda bana döndü, ve ben de ondan biraz uzaklaştım. Maryam'ın bu kadar kızgın olmasına üzüldüm ve yine hiçbir şey umurumda değildi. Ama yine de Eğer haklıysa: dünya sivilceli insanlarla doluysa ne faydası var ki? Sonra Maryam'a öfkesine imrendiğimi söyledim. O da sordu: "Öyleyse kızgın değil misin?"

Ben de "Hayır, o konuda değil" dedim. Bana ciddi gözlerle baktı ve dedi ki: "Bence sen de gerçekten kızgınsın." Ben de "Hayır, sadece üzgünüm" dedim. Bunu söylediğim için hiç utanmadım bile. Maryam'dan uzaklaştım ve biraz yana kaydım çünkü onunla çok konuştuğum için sinirlenmiştim ve saç derisi yerine koltuk altlarımın kokusunu alabiliyordum.

Akşamın bir noktasında ona sarıldım. Sonra Tobi ortaya çıktı ve üçümüz bir dakika konuştuk, sonra Tobi Maryam'a sarıldı ve ben de sivilceli adama döndüm çünkü bazı köprüleri yeniden kurmam gerektiğini düşündüm.

Böylece kadeh tokuşturduk ve ben "İran" dedim. İranlıyım — ama maalesef bu, bana bu hikayeyle kafamı karıştırmaya başlaması için bir işaretti ve bu otobüsteki tur grubunda bulunan amcasıyla ilgiliydi ve şimdiye kadar duyduğum en sıkıcı hikayeydi.

Ve sonra gerçekten de biraz sinirlendim - Maryam seviyesinde değil ama yeterince sinirlendim. Çünkü soru ve cevabı çok basit görünüyordu. Ama kan ve acıyla iç içe. Çünkü sokaklarda kavga eden ve karşılık veren insanlar var, benim de iki yumruğum var ki onları sadece haftada bir kickboks için kullanıyorum. Ama içlerinde yeterince güç var ki o insanlarla birlikte karşılık verebilirim ve bildiğim kadarıyla kan bile akıtabilirim, ama bunun yerine biri burada otobüsten, elçilikten ve seyahat iptal sigortasından ve dışişleri bakanlığından gelen uyarıdan bahsediyor. Bu yüzden sivilceli adama sözünü kestim ve yaptığı çabaya rağmen hikayesinin beni hala sıktığını söyledim ve o da, "Ah, yani şimdi kız kadar agresifsin, öyle mi?" dedi. Sonra birayla ve diğerleriyle dans etmeye gittim.

Düşünüyordum ki, bir dahaki sefere biri sorarsa ve sadece barışı korumak için cevap vermeye karar verirsem, İspanya'dan olduğumu söyleyeceğim. Ya da Arjantin. Ya da Özbekistan.

Kulüp müdavimlerini daha fazla soru sormaya teşvik etmeyecek, sadece bir bira daha içmeye yönlendirecek bir yerden.

Sonra Maryam ve ben haberleri izledik, hatırlıyorum. Onu tanımıyorum bile, ve şimdiden birlikte böyle samimi bir şey yapıyoruz. Ve Tobi de geldi - bir süre oradaydı, evet, bu bir rahatlama.

Dizüstü bilgisayarın önünde oturuyorduk ve en son sekiz haberini izlemem gerektiğini söyledim, ve Maryam bana açıklama yapmama gerek kalmadan başını salladı ve inanılmaz derecede minnettar oldum, sonra Tobi geldi ve bize katıldı, işte böyle. Üçümüz yatağımda oturduk ve garip bir şekilde sağlıklı hissettirdi. Çünkü birdenbire söylenen her şeyi duyuyorduk.

Medya merkezinde Tahran sokaklarında yine yüz binlerce insan olduğunu ve gösterilerde sessiz kaldıklarını söylediklerinde, sadece sessizce yürüdüklerini ve ancak geceleri, çatılarda, Allahu Akbar diye haykırışlarını gökyüzüne gönderdiklerini, çünkü çatılarda sopa olmadığını ve sokakların sakin ses ortamında bu haykırışların kimseye işaret edilemeyeceğini söylediler.

Evet, doğru! dedim ve tüylerim diken diken oldu. Maryam ve Tobi ekrana sessizce baktılar ve ben de bağırmadıklarını göstermek için cerrahi maske taktıklarını açıkladım ve yüzlerini örtme fikrinin benim fikrimmiş gibi hissettim. Sonra da anında utandım, çünkü kendimi beğenmiş olduğumu düşünmüş olmalılar.

Sonra yeşil bileklik takmış futbolcuların görüntüsü vardı, ve ben ellerimi çırptım ve "Bu çok iyi, bu çok iyi, herkes futbol izliyor" dedim. Maryam sordu, "Bunun için çok ağır bir ceza almayacaklar mı?

Elbette sonuçları olacak." Tobi sordu, "Bira kaldı mı?" Ben de "Hayır, Facebook'ta içtik" dedim.

Ahmedinejad'ın görüntüleri ekrana geldiğinde Tobi, "George Bush'a benziyor, ama İranlı gibi" dedi ve Maryam, annemin haberler açıkken yaptığı gibi "şşş" dedi.

Sonra Ayetullahların Ahmedinejad'ı yeniden seçilmesinden dolayı tebrik etmemesiyle ilgiliydi ve Tobi, "Bekle, Bush yeniden seçilmedi, herkes biliyor bunu" dedi ve ben de Tobi'nin hatırına güldüm.

Tobi bize oldukça ciddi bir şekilde, "Obama şu anda dünyanın en güçlü adamı ve dünyayı kurtaracak bir süper kahraman," dedi.

Şu anda Tobi'nin dün böyle konuşması bana biraz garip geliyor.

Alaycıydı ve normalde böyle yapmaz, ama Maryam'ı etkileyecek gibi görünmüyordu. Sanırım Maryam zaten bunu görmezden geliyordu; Obama'dan bahsetmek istiyordu, Obama Mısır cumhurbaşkanını övdüğü bir konuşma yapmıştı ki Maryam'a göre bu tamamen aptalca ve uygunsuz bir şeydi. Sonra ben tuvalete gittim ve Kristin'e ait başka bir bira buldum ve onu değiştirmem gerekecek çünkü Kristin paylaşmayı sevmiyor. Geri döndüğümde Maryam, her halükarda Obama'nın bir konuşmayla bu kadar ciddi bir şeyi değiştiremeyeceğini söylüyordu. Ve nedenini bilmiyorum ama bu beni oldukça üzdü.

İran'dayken, bir keresinde, Tahran'daki bir duvarda bir grafiti vardı, sadece bir günlüğüne, şöyle yazıyordu: Bay Bush, unutmayın: biz de buradayız! Bu, Afganistan savaşından, Irak savaşından sonra olmuştu ve orada kimsenin bunu yazacağını beklemezdim, çünkü biliyorsunuz, Merle ve ben tüm bu savaşlara karşı protestolara katılmıştık ve düşündüm ki, İran'daki insanlar aynı şeyin başlarına gelmesini istemezler herhalde. Ama bunu gören, zeki, yaşlı bir kuzenimin arkadaşı, bunun tamamen saçmalık olduğunu, demokrasinin içeriden gelmesi gerektiğini, başka bir ülke dışarıdan dayattığında işe

yaramadığını söyledi. Eve döndüğümde bunu Merle'ye anlattım ve sanırım Merle benden oldukça memnun kaldı.

Tahran'ın duvarlarında şimdi ne yazıyor acaba; Obama'ya mı yönelik?

Obama seçildiğinde tüm dünya çok sevinmişti. Ben de düşündüm ki, Bu Obama insanlara bir şeyleri zorla kabul ettirmeye çalışan biri değil. Düşündüm ki, Obama insanların içeriden değişim yaratmasına destek olacak, ama tabii ki bunu Maryam'a söylemedim. Çünkü ikimiz de biliyoruz ki yetişkin dünyasında artık süper kahraman yok, gerçi Obama söz konusu olduğunda herkes yine de bir süper kahramanmış gibi davranıyor. Maryam, onunla gerçekten bir şeyleri olan ilk kişi ve garip bir şekilde ona hemen inandım. Birdenbire potansiyel bir kahramanımı kaybettim — çocukken olduğumdan çok daha fazla onlara ihtiyacım var, çünkü şu anda yapabileceğim tek şey umut etmek ve eğer iki hafta sonrasına atlayabilseydim, o zaman her şey iyi haber ve devrim olurdu ve tüm gençler ülke içinde bir ulus inşa etmek için eğitim gördükleri tüm ülkelerden geri dönerlerdi ve babam bir uçak bileti alırdı ve bunu annem değil, o yapardı ve bunca yıldan sonra ilk kez bir bavul hazırlardı. Laleh'in evinde iki gün kalmak için bir gece çantası değil, büyük bir bavul olacak ve sonra havaalanına gideceğiz, orada gergin olacak ve İran pasaportunu gösterecek ve kimse onu alıkoymayacak ve uçakla gelecek, ve onu karşılayacaklar, onu karşılayacaklar, annesini görecek, ben de herkesi göreceğim, özgür olacağız, büyüdüğü semte gitmekten korkmayacağız ve tüm mahalle orada olacak, çünkü Behzad geri döndü, Daei Behzad, Amu Behzad ve onlarla oturup çay içecek ve onlarla o yavaş, düşünceli tarzıyla konuşacak ve ilk kez onu kendisi gibi insanlarla çevrili göreceğim ve birlikte pişman olacak hiçbir şey olmadığı sonucuna varacaklar. Ben de orada olacağım ve her şey farklı olacak, her şey değişecek, değişecek, değişecek. Obama ile ya da onsuz, ve -bildiğim kadarıyla- kaos ve okulda öğrendiklerimize göre bir devrimle gelen her şeyle birlikte.

Ama artık kimse korkmayacak. Ve her şey yoluna girecek. Keşke iki hafta sonraki dünyaya şöyle bir göz atabilsem ve her şeyin yoluna girmesini beklemekten vazgeçebilsem.

Derin bir nefes alıyorum ama yeterince oksijen alamıyorum. Sanırım bu odada benim için yeterli oksijen yok. Dün Tobi sırtıma vurdu ve "Çok hızlı nefes almayı bırak, dostum" dedi. Sigara içmemeliydim diye düşündüm ama bunu söylemedim. Çünkü o zaman Maryam "Evet, doğru" derdi ve Tobi bana gülerdi. Ama şu anda sarhoşken ne yaptığımı düşünmeye devam etmek istemiyorum. Zaten çok uzun zamandır bunun üzerine düşünüyorum ve her neyse, herkes sarhoştu, bu yüzden diğer herkes de utanmalıydı ve ancak

şimdi gerçekten iyi hissettiğimi fark ediyorum. Uyuyan bir Maryam'ın yanında gerçekten iyi hissediyorum, uyanık Maryam'dan biraz daha sevimli, ama sanırım artık Maryam'ı uyanıkken bile o kadar dayanılmaz bulmuyorum.

Ve Tobi yan odada, bu da iyi hissettiriyor. Kalkıp dizüstü bilgisayarı açıyorum. Maryam bana Facebook hesabını gösterdiğinde, insanların orada özel, inanılmaz derecede sıkıcı hayat detaylarını, akşam yemeklerinin fotoğraflarını, kedilerinin fotoğraflarını, kokteyllerinin fotoğraflarını paylaşmasının aptalca olduğunu düşünüyordum - ama her şey aptalca değil, çünkü aslında çok farklı şeyler de paylaşıyorlar. Başkalarının sizin için çizgi filmler ve komik YouTube videoları aramasının faydalı bir düzenleme olduğunu fark ediyorum. Tek bir Facebook arkadaşım yok, sadece şu anda yatağımda uyuyan Maryam'dan bir arkadaşlık isteği var.

Maryam'ın arkadaşları ona bir gösteriye davetiye göndermiş ve ben de şu anda bunu arıyorum, bu yüzden Maryam'ın arkadaşlık isteğini kabul ediyorum, çünkü aksi takdirde onun lanet olası sayfasını göremiyorum ve arkadaş olduğumda şöyle yazıyor: Mo artık Maryam ile arkadaş.

Maryam'ın profilinde kendi fotoğrafı yok; yerden çıkan bir yumruk resmi var.

Arkadaşlar olmadan, burası sessiz bir alan, bu Facebook, soğuk, sessiz bir alan ve kuzenlerimin, amcalarımın ve teyzelerimin isimlerini yazmadan önce sadece bir an tereddüt ediyorum ve ekranımda gülen profil yüzlerini görünce şok oluyorum. Ve onlara arkadaşlık isteği göndermeye cesaret edemiyorum.

Maryam yatakta kıpırdanıyor. Uyurken yaptığınız gibi ve uyanmaya karşı savaşıyor. Ama uyanacak; Böyle hareket ettiğinde hep böyle yaparsın. Bu, Tara'nın çok küçükken yaptığı bir şeydi. Uykuya dalarken hep belirli kelimeler mırıldanırdı ve uyanırken de belli bir şekilde hareket ederdi. Tara'nın yatakta yattığını ve Laleh ile benim uyanmasını beklediğimizi hatırlıyorum. Yatağın yanında durup, dışarısı hala karanlıkken okula ve anaokuluna gitmek zorundaydık ve annem hamilelikten yorgun bir şekilde yataktaydı, babam da bizi götürmek zorundaydı, bu her zaman tuhaftı, biraz endişelenirdik sanki her şeyi berbat edecekmiş gibi. Ve sonra Tara Küçük siyah gözlerini bir anlığına açtı ve sanırım Laleh ile ben onu dünyadaki hiçbir şeye benzemeyen bir sevgiyle seviyorduk.

Öğleden sonra eve gelmenin, Tara'nın orada beklediğini bilmenin farklı bir hissiydi; bir şekilde o zaman tamamlanmıştık.

Ve bazen, beşimiz akşam yemeğini birlikte yediğimizde, ben konuşurken annem ve Laleh sırayla yüksek sesle gülerken veya kelime seçimimden dolayı

beni azarlarken, babam ve Tara hiçbir şey söylemezken, her zaman şöyle hissederdim: Hepimiz buradayız; başka kimi bekliyoruz?

Maryam gözlerini ovuşturuyor. Biraz gerginim. Anılarını toplarken burada olmamam daha iyi olabilir diye düşünüyorum ve bu yüzden dizüstü bilgisayarı alıp mutfağa gidiyorum, ama sessizce değil, çünkü Maryam'ın gerçekten uyanması gerekiyor. Sonuçta burası hala benim odam; kapıyı açıp gürültüyle tekrar kapatıyorum.

Tobi mutfakta oturuyor. Tobi kahve içiyor ve müsli yiyor, ve bir an onu görünce gülüyorum. Tobi gülmüyor; Tobi bana bakıp, "Gitti mi?" diyor. Ben de, "Hayır, uyuyor, horluyor ve osuruyor, ve bir dahaki sefere buraya insan getirirsen, onları odamda saklama, tamam mı?" diyorum. Tobi, "Horluyor mu?" diyor. Ben de, "Pek sayılmaz," diyorum. "Aslında ne yaptığını bilmiyorum ve umurumda da değil." Tobi mırıldanıyor, "Onu biraz sevdiğini sanıyordum," diyor ve ben de, "Evet, iyi biri," diye cevap veriyorum, "ama bu onun odamda uyumasını istediğim anlamına gelmiyor, bu yüzden bir dahaki sefere başka bir çözüm bul, tamam mı?" Tobi, "Sanırım aşık oldum," diyor.

Ona bununla ilgilenmediğimi söylemek isterdim, ama Tobi'nin bana duygularından bahsetmeye çalışması oldukça nadir, bu yüzden hiçbir şey söylemiyorum. "Dün haberleri izledik dostum," diyor Tobi. Alt dudağı sarkık.

"Daha önce hiç sarhoş olup haberleri izlemedim." Ben de "Hiç haberleri izledin mi?" diye soruyorum. Tobi de "Sizin halkınız neden bu adamı tekrar seçti ki? Gerçekten tuhaf, değil mi?" diyor.

Masadaki kırıntıları avucuma süpürüp onlara bakıyorum. Tobi işte, Tobi ama benimle ilgili bir sorun olduğunda bunu anlıyor ve kendi yöntemleriyle neyin yanlış olduğunu anlamaya çalışıyor. Ve bana nasıl yardım edeceğini gerçekten bilmediği için, beni kendi Tobi tarzıyla destekliyor. Eğer her gece onunla sarhoşken haberleri izlemek isteseydim, o da kabul ederdi. Bunun benim için önemli olduğunu anlardı.

Diyorum ki, "Halkınız neden o şişman başbakana tam on altı yıl boyunca oy verdi, gerçekten tuhaf değil mi?" Tobi de, "Hey, sabahın bu saatinde siyaset konuşmak çok stresli," diyor ve yüzünde ciddi bir ifadeyle müslisini kaşıklıyor. Sonunda, DJ'lik yapmaya başlamak istediğini mırıldanıyor; dün geceki müzik dayanılmazdı, gerçekten düzeltmeleri gerekiyor.

Ve o herkese konuşmaya çalışan adam kimdi Allah aşkına? "Sivilceli olan mı?" diye soruyorum. Tobi, "Ne yani, o da mı sivilceliymiş?" diyor. Ben de, "Hayır,"

diyorum, "ama eskiden sivilceleri olurdu ve onları sıkardı." Tobi, "Öyleyse," diyor, "yani onu tanıyordun?" Tam o sırada telefon çalıyor.

Tobi, "Annen dün iki kere aradı," diyor, "biliyorsun ki seni aradığında telefonuna cevap vermelisin." Ben de sabit telefonu alıp ahizeyi Tobi'nin odasına götürüyorum. "Merhaba," diyorum ve o da, "Merhaba Moradjan," diyor, "selam, nasılsın?" "İyiyim," diyorum. "Ne haberin var?" diye soruyor. "Hiçbir şey," diyorum. "Dün neredeydin, evde değildin, değil mi?" diye soruyor. "Dışarıdaydım, burada bir gösteri vardı," diyorum. "Evet, haberlerde gördüm," diyor, "bu grev neyle ilgili?"

Onu, babamla evde koyu renk deri koltukta otururken, çocukluğumdan beri sahip olduğumuz büyük, eski Sony televizyonlarına bakarken, tüm gün İran sürgün kanallarında izledikleri şeyler hakkında Alman medyasının ne diyeceğini beklerken, mümkün olduğunca farklı bakış açılarını duymak, olayların nasıl aktarıldığını karşılaştırmak için beklerken hayal ediyorum.

Ve sonra Alman medyası bu öğrenci protestolarını en önemli haber olarak sunuyor. Annem ve babam orada, bunun ardında ne olduğunu anlamaya çalışıyorlar ve bunun iyi bir şey olup olmadığını mı yoksa daha eleştirel bir bakış açısıyla mı bakmaları gerektiğini merak ediyorlar ve sessizce bunun onların sorunu olmadığını kabul ediyorlar.

Çünkü annem ve babam Alman haberlerinde gördükleri her şeyi sessizce kendi sorunları değil olarak algılıyorlar. En azından ben öyle söylüyorum.

Bu doğru olmayabilir, çünkü eğer onların sorunu olmasaydı, haberleri izlemezlerdi. Yine de, Angela Merkel'in burada olmasının ne kadar harika olduğundan bahsettiklerinde çıldırıyorum.

"Kendileri asla CDU'ya oy vermeyeceklerini söylüyorlar, ama Angela Merkel özel biri, işleri hallediyor. Sonra da 11 Eylül'den sonraki geniş çaplı aramalar meselesinin gerekli olduğunu, kendi güvenliğimiz için olduğunu söylüyorlar. Yetkililer düzenli olarak komşumuzu küçük dairesinde filme alıp verilerini kaydettiklerinde, çünkü potansiyel bir terörist olabileceğini düşündüklerinde, beni sürekli olarak istasyonda durdurup aradıklarında ve Laleh, çantası her zaman boşaltılan tek arkadaşı olduğu için kulüplere gitmek istemediğinde — ebeveynlerim temelde bunun da sorun olmadığını düşündüler. Çünkü bu bizim kendi güvenliğimiz için. "Bence tüm bunların sorun olmadığını düşünüyorsanız, bunların sorun olmadığını düşünebilirsiniz. Sanki ebeveynlerim sorunlar konusunda zaten ömür boyu yetecek kadar şeye sahipler, üzülecekleri şeylerin sınırını çoktan aşmışlar gibi. Ve tüm kalpleriyle çocuklarının kendi paylarını asla doldurmamalarını ve aslında, en iyi senaryoda, hiçbir şeye kızmamalarını

diliyorlar. Ancak bu işe yaramayabilir, çünkü eskiden bu çocuklara devrimci katil balıklar hakkında yatmadan önce hikayeler anlatırdınız ve bu çocuklar size Nevruz Bayramı'nda haft-sin sofrasını kurmanıza yardım eder ve siz de Kur'an yerine Komünist Manifesto'yu koyarsınız.

Onların, kalabalık Alman öğrencilerin görüntülerini izlediklerini ve annemin aklından şöyle bir not aldığını hayal ediyorum: Morad'a bunun neyle ilgili olduğunu sor.

Bu, öğrenim ücretlerine karşı bir şey, diyorum, umarım bu onun için yeterli bir cevap olur, çünkü gerçekten herkesin öğrenim ücretlerine bir itirazı vardır.

Yarın Brüksel'e gidiyoruz, diyor. Normalde hiç böyle şeyler söylemez. Bu noktada genellikle sadece ne yediğimi sorar ve sonra telefonu kapatırız. Neden Brüksel? diye soruyorum; tanıdıkları kimse Brüksel'de yaşamıyor. Orada protestolar var ve Amu Ghader de orada, AB parlamentosunun dışında, diyor.

Ah, diyorum. Benden başka bir tepki mi bekliyordu yoksa ben mi ondan bir tepki bekliyordum bilmiyorum. Amu Ghader her zaman İsveç'te tatillerde birlikte kaldığımız kişi olmuştur.

Bu bana Merle'i hatırlatıyor. Merle benim için neyse, Amu Ghader de ebeveynlerim için odur. Gerçi belki de burada söz konusu olan boyutlar karşılaştırmak için çok farklı. Sadece okulu bırakmak Merle ile beni ayırmaya yeterken, bir devrim, bir savaş, sürgün ve ikinci bir pasaport ebeveynlerim ve Amu Ghader'in yollarını ayırmasına neden olmadı.

Brüksel'de adalet için savaştıklarını ve belki de eski günlerdeki gibi hissettiklerini düşünmek bana hafiften tüylerimi diken diken ediyor.

Ve biraz da rahatladım. Sanki şu anda olan her şeyin, olmayanların ve bir devrim olursa olabileceklerin sorumluluğu artık bende değil, tanıdık, güvenilir ve çok daha uygun olan ebeveynlerimin ellerinde. Yıllar geçtikçe bir şekilde daha da birbirine benzeyen küçük ebeveynlerim. Onları Brüksel'de yan yana, sessizce, ellerini karınlarının önünde birleştirmiş, gözlüklerinin merceğinden destekledikleri şeye bakarken hayal ediyorum.

Orada durarak, her zaman olduğu gibi sakin gözlemciler olarak dikkat çekiyorlar.

Belki de bunların hiçbirinin sorumluluğunu üstlenemezler, diye düşünüyorum aniden, midemde garip bir sızı hissederek.

"Birini aradın mı?" diye sordum. "Kimi?" dedi şaşırmış bir sesle.

Ona nadiren bir şey sorarım. Eğitim Destek Ofisi için evrak işleri veya benzeri bir şey olmadıkça.

Akrabalar, dedim. Tereddüt etti, sustu.

Sonra, "Evet, evet, çok telefonda konuşuyoruz, evet, ama şimdi değil, hayır, hatlar dolu," dedi. "Dolu derken ne demek istiyorsun?" diye sordum. "Şey, ulaşamıyorsun, arayamıyorsun." "Ama az önce çok telefonda konuştuğunu söyledin?" dedim. Ve "Evet, bazen çalışıyor," dedi ve sonra sordum, "Bir şey mi oldu?"

Büyükbabam öldüğünde bana söylemediler. Pazartesiydi, annemin aramadığı birkaç günden biriydi ve bunu fark edip görmezden geldim. Salı günü aradığında her şey normaldi. Ve Perşembe günü aradığında eve gelmem gerektiğini, büyükbabamın iyi olmadığını söyledi. Cuma günü Laleh, Tara ve ben eve gittiğimizde, bize Büyükbabamın Pazartesi günü öldüğünü söylediler.

Bir şey mi oldu? diye tekrar sordum. Hayır, her şey yolunda, sadece Amme Simin'in oğlu Nima eve gelmedi, dedi. Ne zamandan beri? diye sordum.

Önceki günden beri, dedi, ama merak etmeyin, olur böyle şeyler, arkadaşları da daha önce eve gelmemişti. Peki nerede arıyorlar? diye sordum.

Aman Tanrım, Almanya'daki gibi, polise gidersiniz, dedi.

İkimiz de bunun yalan olduğunu biliyoruz. Hem o hem de ben gördüğümüz görüntüleri biliyoruz ve polise gidip çocuklarınızı geri alamayacağınızı biliyoruz.

Peki, bugün ne yediniz? diye sordu sonra. Tobi'nin müsliyi bitirdiğini ve öğle yemeği vaktinin geldiğini, benim ise henüz hiçbir şey yemediğimi düşünüyorum ve "Bolognese soslu makarna" diyorum ve o da bundan memnun kalıyor ve telefonu kapatıyoruz.

Nima'yı düşünüyorum. İran'a gittiğimde akrabalarla tanıştığımda Almanya'ya hiç gitmediğim için onun pek çok kuzenden biri olduğunu sanıyordum.

Sürekli karıştırdığım isimler. Onun aslında bir parçası olmadığını anlayana kadar kesinlikle aile; o kan akrabası değil, sadece yanımda takılıyor. Ailenin evi çok fazla ve herkes için önemli görünüyor. hakkında düşünüyorum demokrasinin içeriden gelmesi gerektiğini söylüyor ve şunu unutma sanki hiç var olmamış gibi onu Facebook'ta bulamadım. gerçekten isterdim şimdi yatağa girip YouTube videolarını izlemeyi düşünüyorum ama yatağımda uyku var Meryem de içinde.

Tobi'nin yatağında yatıyorum. Mutfakta değildi ve orada olmadığı için Banyoda da Meryem'le birlikte olduğundan şüpheleniyorum. Benim odamda. Hangisi Benim için hiçbir sorun yok ve belki burada, Tobi'nin yatağında yatarsam, o zaman sen de bir Tobi ol. Yaza rağmen, sıcağa rağmen örtüyü üzerime çekiyorum. Nima benden birkaç yaş büyük. En son oradayken, Sadece bazı akşamlar pikniğe gittiğimizde bize gelirdi.

Büyükannemin evine sanki tamamen varmış gibi girip çıkıyordu. doğaldı, sanki ailenin ağabeyiymiş gibi. Amcam ve büyük kuzenlerim her zaman kart oynardım ve ben istemedim ve muhtemelen öyle olduğumu düşündüler garip bir şekilde kadınsı, asla oynamak istemiyor ve her zaman sadece oturuyor,sonra Nima geldi ve benden büyük olmasına rağmen oradaydı benim için.

Arabayı o sürüyordu, ben de yanına oturdum ve bana Almanya'daki polisin demokrasiyi koruyan yetkililerden biri olup olmadığını sordu.

On yedi yaşındaydım ve Merle bana sık sık Almanya'nın gerçek bir demokrasi olmadığını söylemiş ve bunu oldukça ikna edici bir şekilde açıklamıştı.

Ama ne yazık ki, nedenlerini unutmuştum ve bunları Nima'ya Farsça olarak inandırıcı bir şekilde anlatamazdım. Ama ona polisin çoğu zaman gereksiz yere acımasız olduğunu, bir iki kez biber gazına maruz kaldığımı ve sokaklarda ACAB yazıldığını, bunun da "Tüm Polisler Piçtir" anlamına geldiğini söyledim. Bilmiyorum, o zamanlar bu sloganı sevmiştim ve okulda birkaç sıraya yazmıştım. Ama Nima gülmedi; şaşırmış gibiydi ve Almanya'da çok fazla piç olup olmadığını ve toplumun onlar için işleri zorlaştırıp zorlaştırmadığını sordu. Bunun garip olduğunu düşündüm, çünkü konuşmamızın birdenbire seks üzerine döndüğünü hissettim, ki bu da kesinlikle kaçınmak istediğim bir konuydu, bu yüzden aceleyle bilmediğimi söyledim.

Şimdi ben burada yatıyorum, o da başka bir yerde yatıyor.

Nima dört yıl önce hapisteydi ve ondan sonra üniversiteye geri dönmesine izin verilmedi, çünkü bir öğrenci örgütündeydi ve siyasi olarak aktifti. Siyasi olarak aktif. Beynim otomatik olarak bu iki kelime arasında önce adrenalinle, sonra da işkence odaları ve hapishanelerle ilgili hikayelerle bağlantı kuruyor. O zamanlar ne yapıyordu acaba? Bu sefer ne yapmaya devam etti acaba? Üniversitede siyasi olarak aktif. Stasi ve Gestapo kafamda uçuşuyor, Nima'nın öğrenci kantininde hükümet karşıtı bir şey söylemesini ve sonra onu hapse atmasını bekliyorlar. Ziyaret ettiğimde ise insanlar her yerde hükümete küfrediyordu. Parklarda, taksilerde, her yerde. Kimse aldırış etmedi. Amcam

bana hükümetin eskiden çocukları okulda kendi anne babaları hakkında dedikodu yapmaya teşvik ettiğini ve belki de bugün bunun umutsuz bir strateji olacağını bildiklerini söyledi, çünkü herkes onlara küfrediyor. Küfür etmek bir şekilde kabul edilebilirdi. Hedef aldıkları şey aktivizm.

Kuzenim ne yaptı? Claus Kleber neden gerçekte neler olduğunu hiç söylemiyor?

Neden resimler gösterip, "İşte böyle görünüyor" diyorlar, sonra da "Güvenilir rakam yok" diyorlar ve ardından Tahran'dan canlı yayın yapan Peter Mezger'i gösteriyorlar, o da "Biz de artık ev hapsindeyiz" diyor?

Ve kimse tamamen normal insanların kaybolduğunu söylemiyor. Ebeveynlerin çocuklarının eve gelmediğini fark ettiğini söylemiyor.

Kimse bunun ne sıklıkla olduğunu söylemiyor. Peter Mezger neden Evin Hapishanesine gidip kontrol etmiyor? Orada kimse onun Tahran'dan canlı yayın yapan Peter Mezger olduğunu bilmiyor mu?

Nima'nın saçları son birkaç yıldır biraz incelmiş diye düşündüm, en son fotoğraflarını gördüğümde. Ve yorgun görünüyordu. Google her şeyi bilseydi güzel olurdu. Herkes hakkında. Nima'yı Google'da arardım ve Wikipedia sayfasında son bilinen yeri ve muhtemelen tutuklandığı sırada ne yaptığı bilgisi olurdu.

Sonra götürülürken çekilmiş bir fotoğrafı olabilirdi.

Ya da YouTube videoları, diğer yaralılarla birlikte bir hastaneye girerken çekilmiş görüntüleri ve ardından hastanenin Google Haritalar'daki konumuna ve telefon numarasına bir bağlantı olurdu.

Ve ben de anne babamı arar, numarayı bulduğumu söyler ve sakince telefonda onlara numaraları söylerdim.

Tıpkı Laleh'in zamanı olmadığında ve anne babam bir şey ararken internette amaçsızca dolaşırken onlara internette bulduğum diğer şeyleri telefonda söylediğim gibi.

Ama internet böyle çalışmıyor. Nima için bir arama motoru yok; onu arayan insanlara yardım edecek kimse yok.

Bir çözüm yok. Ve her şey berbatken neden bir çözüm olsun ki?

Her şey berbat.

İçim kasılıyor, yumruklarım yatağa saplanıyor, parmaklarım çarşafları tırmalıyor ve bir kez olsun çok yüksek sesle bağırma isteği duyuyorum. Bağırmaya başlamak istiyorum çünkü televizyon ve Google ana sayfası gibi tek boyutlu yüzeyleri iğrenç buluyorum - her şey tek boyutlu ve gerçekten bir şeyleri kavramak, parmaklarımı onlara saplamak, uzanıp diğer insanlara dokunmak istiyorum. Onlarla birlikte bağırmak ve polisler geldiğinde kendimi onlara atmak istiyorum. Ve bileklik takan futbolculara kimin ihtiyacı var? Sadece yeşil bileklikler, Allah aşkına; bileğimi tutuyorum ve sıkıca kavrıyorum ve ancak o zaman yüzümü yastığa bastırdığımı, Tobi'nin çarşaflarının ağzımda olduğunu ve yorgun olduğumu ve yorulmaya devam ettiğimi fark ediyorum ve gözlerimi kapatıp düşünüyorum, Belki uyandığımda tüm bu şeylerle işim bitmiş olur ve kafamda oynayan YouTube videosu da bitmiş olur. Ve sonra her zamanki gibi, tekrar izlemeyi mi yoksa diğer önerilen videolara tıklamayı mı seçeceğiniz size kalıyor.

Tara beni hiç ziyaret etmedi. Sürekli bundan bahsediyor ve ben de onu sürekli geçiştiriyorum. Çünkü her zaman onun benim dağınık hayatıma şahit olmak için çok küçük olduğunu düşündüm. Ve şimdi kendi evine sahip olup zekice şeyler okuyor olsa bile, şüphesiz ki bunun için kan, ter ve gözyaşı döküyor olsa da, onu hala geçiştirmeye çalışıyorum.

Şimdi burada, ama benim şehrimde değil, iki yüz kilometre uzakta, Hamburg'un ana istasyonunda, benimle, yanımda, anlaştığımız gibi.

Maryam'ın Facebook arkadaşlarının paylaştığına göre, Almanya'nın en büyük sürgün İranlı topluluğu.

En büyükleri ve ben onlar hakkında hiçbir şey bilmiyorum. Ne büyük bir tezat, az önce istasyonda McDonald's ve Starbucks'ın yanından geçerken, beyaz kısa şortlu insanların yarattığı, kavranması ve çözümlenmesi imkansız ama orada olan, normalliği çağrıştıran ses manzarasıyla.

Dışarıda, istasyonun önünde, mitingde, ıslık sesleri kulağıma çarpıyor, sesler sanki yüzme havuzundaymış gibi, kafa karışıklığı ve çığlıklar, ve garip konuşma parçaları duyuyorum, telefonda konuşan insanlar, buluşup yanaklarından öpüşen insanlar, Farsça kelimeleri uzatarak, yüzlerinde endişeli ifadelerle selamlaşma kalıplarını söylüyorlar.

Yanımda oturan Tara'ya herkes bakıyor - insanlar ona ne zaman böyle bakmaya başladı?

Başını kazıtmış ve eski, yıpranmış olsa da kısa şort giymiş.

Tara sinirli görünüyor ve bu bana sıcak bir his veriyor. Çünkü Tara öyle sinirli görünebilir ki insanları korkutabilir.

Gür kaşlarının altından iki büyük siyah göz bakıyor, sanki lazer ışınları yayabilirlermiş gibi.

Ve Tara durmadan konuşuyor.

Onunla konuşmayalı çok uzun zaman oldu. Eskiden, arkadaşlarımla dışarıda oynarken onu kızdırırdım, sonra içeride hiçbir şey olmamış gibi olurdu ve saatlerce Uno oynar, konuşur ve gülerdik, ta ki annemiz gelip ertesi gün okul olduğu ve geç kaldığımız için bizi azarlayana kadar. Bu her zaman bir tür heyecan vericiydi, çünkü geceleri gündüz söylememize izin verilmeyen kaba sözleri birbirimize savuruyorduk ve annemiz kapıyı arkasından kapatıp biz devam ettiğimizde, bu bize çok üstün hissettiriyordu.

Ve birdenbire fark ediyorum ki bunu özlüyorum, bunu başka hiç kimseyle yaşamadım, sadece çocukken Tara ile yaşadım ve neden şimdi neredeyse hiç görüşmediğimizi anlamıyorum.

Bir noktada, Tara'ya olan ilgimi kaybettim. Oradaydı, ama ben yan odada başka şeyler yapıyordum, bilgisayar oyunları oynuyordum, müzik dinliyordum ve birdenbire hiçbir ortak noktamız kalmamıştı. Yine de genel olarak hayatının benimkinden çok farklı olmadığını varsayıyorum.

Evde kimseye söylemeden benim yaptığım şeyleri yapıyordu.

Partilerde sarhoş olmak, okuldan sonra şehir merkezinde takılmak. Ödevini kendisi yapmak yerine kopyalamak, sakız almak yerine çalmak.

Tara, üzerinde "Oyum nerede?" yazan büyük yeşil bir karton levha iliştirilmiş, bir askeri malzeme dükkanından aldığı bir çanta taşıyor.

İstasyon çıkışında bir adam bunları dağıtıyordu. Gözlüklü, başı hafifçe eğik, yaşlıca bir adam, tüm bu yeşil levhaların sallandığı ipleri tutuyordu.

Hatta levhaları balon dağıtır gibi yavaş ve dikkatlice dağıtıyordu ve Tara doğruca yanına gitti ve şimdi bana da bir tane isteyip istemediğimden emin olup olmadığımı soruyor. Ben de "Hayır, neden oyumu sorayım ki, oy vermedim." diyorum.

Ama dayanışma için bir levha taşıyabilirsin, diyor Tara ve sonra gülüyor ve ekliyor, "Babam da aynı şeyi söyledi." Ben de "Ne?" diyorum. Tara da "Babam oy vermeyerek protesto ettiğini söyledi, o yüzden neden şimdi protesto edip oy

vermiş gibi davransın ki? Kardeşimin oyu nerede?" yazan bir levha tercih edeceğini söyledi." diyor.

Ve Tara yüksek sesle gülüyor. Onunla ilgili her şey yüksek sesli Babamın kardeşlerini düşünüyorum. Hepsi biraz ona benziyor, ama aynı zamanda biraz da farklı.

Biri daha uzun, biri daha şişman, biri daha genç. Biri Danimarka'da. Ve diğerlerini yirmi yıldan fazla süredir görmemiş.

Vay canına, şu güneş gözlüklü kızlar, diyor Tara, belki Tara'nın yaşıtında, belki de benim yaşıtım olan bazı genç kadınlara doğru başını sallayarak.

Çok derli toplu ve olgun görünüyorlar ve hepsi de kocaman güneş gözlükleri takıyorlar, oysa bugün hava bulutlu, nemli ve kapalı, bu yıl çok garip bir yaz, ya çok sıcak ya da çok nemli.

Bu kızlar tanınmak istemiyorlar, diyor Tara başını sallayarak. Dayanışma göstermek için buraya geliyorlar, ama yüzlerini bile göstermiyorlar. Onlara bakıyorum ve bu bana internette baktığım tüm resimleri hatırlatıyor, hep çılgın bir fikirle, kalabalıkta Nima'yı görüp kurtarabileceğim düşüncesiyle. Bunun yerine, başörtüsü yerine dar yeşil bantlar takmış ve her zaman kocaman güneş gözlükleri takmış, güzel, temiz, makyajlı insanların bir sürü fotoğrafı vardı.

Buradaki kadınlar başörtüsü takmıyor. Tara kalın kapüşonlu kazağını çıkarıyor. Altında dar, askılı bir bluz var, sanki herkese korkmadığını göstermek istiyor. Evet, belki de sadece kendilerini değil, akrabalarını da korumak istiyorlardır. Tara yere tükürüyor, gerçekten de büyük, iyi nişan alınmış bir balgam yığını fırlatıyor ve diyor ki, Tanrı aşkına Mo, şu anda sürgündeki İranlıların akrabalarını takip etmekten daha iyi işleri var.

Tara ne zamandan beri haklıydı ki? Merak ediyorum; hâlâ küçük. Herkes korkmak için bir neden bulmaya devam ederse hiçbir şey olmaz, diyor başını sallayarak. Vücudu çok küçük ve kafası çok büyük, onda kötü bir cin havası var. Çocukken melek gibi görünüyordu.

Ama eminim ki yetişkin olarak nasıl görüneceğine dair bir seçeneği olsaydı, kesinlikle melek yüzünü seçmezdi.

İşte o kadın, diye fısıldıyor, sakallı kafasını birinin tuttuğu bir pankarta doğru eğerek. Her yerde, internetten alınmış, piksellenmiş ve büyütülmüş fotoğrafların sergilendiği pankartlar var; hepsini daha önce görmüştüm. Kadın,

haberlerde gösterdikleri bir videodan. Önce, tüm video: ona ateş ediliyor, insanlar ona doğru koşuyor, kadın yerde yatıyor.

Birisi ona korkmamasını söylüyor, Neda, natars, natars, ve Neda'nın titremesi, burnundan, ağzından kan akması, ve kameraya veya kamerayı tutan adama bakarken ölmesi.

Daha sonra, televizyonda videoyu göstermeyi bıraktılar; Neda'nın yüzünün kısa bir görüntüsünü gösterip, "İnsanlar her devrimde şehit ararlar" dediler.

Kanla kaplı yüzü bize, Tara'ya ve bana bakıyor. Delilik değil mi? diyor.

Ve bakışlarını kaçırmadan başını sallıyor. Cevap vermiyorum. Ölen insanların resimlerini pankartlara basmanın, ölen insanları ölürken filme almanın delilik olduğunu düşünüyorum. İnsanları sembollere dönüştürmek, ki bu kendi içinde bir çelişkidir.

Sanırım Nima'yı duymuşsundur? Tara, fotoğrafı tiyatrovari bir şekilde uzun uzun inceledikten sonra bana soruyor. Başımı sallıyorum. Başka bir haber yok, değil mi? diye soruyorum.

Çünkü Tara her zaman daha bilgilidir, çünkü Tara ebeveynlerimizle telefonda daha açık ve daha uzun uzun konuşur. Tara başını sallıyor. Hastaneleri aradılar, diyor, ama muhtemelen orada değil. Ve hapishaneden de hiçbir bilgi alamıyorsunuz.

Sonra aniden bir müzik patlaması oluyor, orkestradan trompetlerin gürültüsü, tanrıçanı andıran, duygu dolu ve her şeyi bastıracak kadar yüksek bir ses.

Çocukluğumdan beri aşina olduğum alışılmış ritme oturuyor, o neşeli, güzel müziğe ve şimdi duymaktan çok mutlu olduğumu fark ettiğim melodiye dönüşüyor, ve sonra mısralar başlıyor ve şarkı söyleniyor, insanlar da eşlik ediyor.

Milli marşlar sevmem ya da sevmemem, onlara karşı kayıtsızım, ama bu herkesin sevdiği çocukluktan kalma bir şarkı gibi geliyor. Sözlerini söyleyemem, bilmiyorum, hiç doğru düzgün anlamadım. Tara ve ben yan yana durup insanlara bakıyoruz. Birçoğu benim ebeveynlerimle aynı yaşta, ve ebeveynlerimi görmeyeli çok uzun zaman oldu. Ebeveynlerim asla millet marşını söylemediler; Yıllar önce tatile giderken arabada devrimci şarkılar söylerlerdi, hüzünlü, acı ve mücadele dolu şarkılar, ama asla eski marşı söylemezlerdi. Ben de mırıldanabilirdim - sanki bedenim de mırıldanıyormuş gibi hissediyorum, sesler mantıklı bir düzende sıralanırken ve önümdeki orta yaşlı kadınlar da aynı anda yumruklarını havaya kaldırıyorlar.

Tara gülüyor. Biraz alaycı bir şekilde gülüyor, sanki bunu saçma buluyormuş gibi, ama gözleri yine de parlıyor. Ben de bunun saçma olduğunu düşünüyorum; ağlamak, bir marşa verilebilecek en garip tepki. Ama tek söylediğim şu: Yumruğunu kaldırmayacak mısın?

Tara, "Ah, sana söylemeyi unutmuştum: Annem ve babamla bir gösteriye gittim." dedi.

Brüksel'de mi? diye sordum ve başını salladı, sonra tekrar yüksek sesle güldü ve önümüzdeki insanlar, hala şarkı söylerken, ona bakmak için döndüler. Tara, "Annem ve babam bunu yapmaya devam ettiler" dedi ve sonra bağırdı: "Yaşasın! Uluslararası dayanışma!" Ve her kelimesinde sol yumruğunu kaldırıp sağ yumruğuyla vuruyordu. Bunu tekrar tekrar yaptı ve gözlerindeki ifadenin ironik mi yoksa ciddi mi olduğunu anlayamadım; sonra aniden etrafımızdaki insanlar da katılmaya başladı. Saçları koyu sarıya boyanmış ve kaşları dövmeli şişman kadınlar onunla birlikte bağırdılar: "Yaşasın! Uluslararası dayanışma!" Birkaç kez bağırdılar, çok sesli çığlık, ebeveynlerimin aksanına benziyordu, aynı boğuk sesler, aynı R, ünlülere aynı vurgu.

Ve sonra Tara bana baktı ve dedi ki: "Annem ve babam gerçekten coştular."

Bu, gözlüklü, kollarını kavuşturmuş duran bu iki küçük insan hakkındaki imajımdan çok uzak.

Marş bittiğinde kalabalık hareket etmeye başlıyor ve Tara ile ben de onlarla birlikte yürüyoruz.

Onlar yavaş yürüyor, biz de yavaş yürüyoruz ve bu bana Merle ile George W. Bush'un ziyaretine karşı yaptığımız gösteriyi hatırlatıyor; ikimiz de soğukta yürüyorduk ve Merle'nin kızıl saçlarına küçük kar taneleri konuyordu.

Birdenbire sürgündeki öfkeli İranlı grubu hatırlıyorum; gösteride avaz avaz slogan atan tek kişiler onlardı.

Merle ile beni güldüren şey, sürekli "Dışarı, dışarı, dışarı!" diye bağırmalarıydı.

Teröristler dışarı! Bu anlamsız kelimeleri bu kadar içtenlikle bağırmalarından biraz utanmıştım. Burada da gürültücüler ve içtenlikle bağırıyorlar.

Ve bir kez daha onları izliyorum. Devrimci şarkılar ve megafonla yapılan çağrıları ardı ardına çalan bir arabanın arkasında yürüyoruz ve garip bir şekilde rahatladım.

Ve nefes alabiliyorum, derin nefes alabiliyorum, gerçi son birkaç gündür nefes almanın beni boğacakmış gibi hissettiğim bir dönemdeyim ve Maryam bunun

sadece sigaradan kaynaklanamayacağını söyledi, sonra kaşlarını çattı ve bana uzun bir bakış attı ve ardından çok hızlı bir şekilde kirpiklerini kırpıştırdı. Tobi, Maryam ve ben birlikte kahvaltı yapıyorduk ve bu hem pembe dizi klişesi hem de aile gibiydi. Maryam, "Mısır'daki herkes diken üstünde, İran'da ne olacağını bekliyor ve eminim ki her yerde aynı durum geçerli, Suudi Arabistan, Tunus, tüm bu ülkeler için önemli." dedi. Bunu söylemesi bana tuhaf geldi, çünkü az önce nefes alma sorunlarım hakkında konuşuyorduk ve aceleyle gelecek hafta ne yapacağımızı sordum, öğrenci grevi bittiğinde tekrar dersleri aksatmaya mı başlayacaktık?

Maryam derin bir nefes aldı ve Tobi, öğrenim ücretlerinin kaldırılıp kaldırılmadığını sordu; öğrenci grevine rağmen üniversiteden sekiz yüz euro isteyen başka bir mektup almıştı.

Maryam hiçbir şey söylemedi ve biz güldük.

Tara sessizce etrafına bakınıyor. Bulutlar kalınlaşmış, gökyüzü gri ve biz konuşmadan, slogan atmadan yürüyoruz. Tara her adımında ayaklarını yere sağlam basıyor ve bazen çantasından eski, dandik analog kamerasını çıkarıp pankartların ve karton afişlerin fotoğraflarını çekiyor, ardından filmin vızıltısı geliyor, bu da bana çocuk doğum günü partilerini ve babamı hatırlatıyor. Tekrar sehpanın etrafına oturun ve mumları üflüyormuş gibi yapın.

Ve aynı eski masanın arkasında, aynı yıpranmış kanepede oturup, çocuksu yüzlerimizi pastanın üzerine eğmiş halde çekilmiş sayısız fotoğrafımız var. Böylece bir sonraki Yeni Yıl kartlarıyla birlikte İran'a fotoğraflar gönderebiliriz. Her yerde insanlar telefonlarını havaya kaldırıyor; sanki çekim yapıyorlar gibi görünüyor ve bu görüntülerin bu akşam YouTube'a yükleneceğini ve İran'daki insanların, ebediyen zafer kazanan futbol takımı ve harika elektronik cihazlarıyla kusursuz Almanya'da gösteriler yapıldığını göreceğini hayal ediyorum. Kendi görüntülerine benzeyen, sadece sopa içermeyen görüntüler gördüklerini hayal ediyorum.

Aniden herkes durdu ve teker teker yere oturdular.

Tara ve ben de aynısını yaptık ve bir an için neo-Nazileri düşündüm, onların yolunda oturuyorduk. Müzik kapalıydı, megafon da kapalıydı ve insanlar iki parmaklarını barış işareti olarak kaldırdılar ve kimse bir şey söylemedi. Tara işaret ve orta parmaklarını kaldırdı ve gözlerini bulutlu gökyüzüne çevirdi, gökyüzü gri ve kötücül görünüyordu. Oturup bekledik. Rahatsız ediciydi; Tara ellerini tekrar indirdi ve bir sigara yaktı. Bir şey söyleyebilirdim, onu azarlayabilirdim, ağabey rolü oynayabilirdim. Ön taraftan biraz daha uzaktan bir adam elinde bir kamerayla belirdi, hızla çömeldi ve objektifini Tara'ya

doğrulttu. Tara bunu hissetti ve biliyordu, sigarayı ağzının köşesinde bıraktı ve ellerini tekrar kaldırıp gökyüzüne baktı. İzlemek zorunda kalmamak için arkamı döndüm. Yine de Tara'nın fotoğrafının İran bloglarında yayınlanacağını hayal etmekten kendimi alamıyorum.

Laleh bazen Tara'yı yıkardı. Tara banyoyu aptalca bulurdu, Laleh ise çocukların iyi olduğunu düşünürdü. Bunu büyük bir oyuna dönüştürdüler; önce havlu ve yıkama bezi için kod adları uydurdular, sonra onlara şarkılar söylediler ve Tara hiç karşı koymadan sabun ve köpüklerin içine gömüldü. Ben her zaman Laleh'in Tara'yı minicik bir bebek gibi davranmasını ve Tara'nın Laleh'e hayran olmasını, sanki bir şekilde çok havalıymış gibi davranmasını aptalca bulurdum. Geriye baktığımda, bunun annem için bir rahatlama olduğunu düşünüyorum. Çok erken yaşta banyoyu sevmeye ve kimsenin beni zorlamasına veya ikna etmesine gerek kalmadan banyo yapmaya karar verdim. Bir süre Laleh anaokulu öğretmeni olmak istedi ve Tara muhtemelen hala banyonun abartıldığını düşünüyor.

Laleh telefonda, sanki biri ona ödül vermiş gibi memnun bir şekilde, bebeğin altı ay sonra doğacağını söylüyor. Laleh'in kocaman bir karnı olacak ve her zaman istediği çocuklara sahip olacak. At binmeye gidecekler ve piyano ve flüt çalacaklar. Bale yapacaklar ve daha sonra ateşin etrafında oturup klasik müzik dinleyecekler. Tebrikler, diyorum. Amca olacaksın, dede olacaksın, diyor Laleh, Daei Mo olacaksın ve bu beni güldürüyor. Daei Mo. Kulağa hoş geliyor. Zafer kazanan futbol takımının ve harika elektronik cihazların ülkesinde bile bir daei olabilmek güzel.

Tara'nın orada olduğunu duydum? diye soruyor sonra. Evet, oradaydı diyorum. Ve iç çekiyor ve o da gelmek isterdi ama hamile olunca hiçbir şey kolay olmuyor diyor. Karnın şişti mi? Hayır, diyor, o daha gelecek. Sonra ekliyor, Ama ikinizin de gitmesi çok iyi oldu, gerçekten çok iyi. Hiçbir şey söylemiyorum. Her şey sorunsuz geçti mi? diye soruyor. Bence eğer huzurlu olmasaydı hoşuna giderdi. Bence ona şimdi bazı dramatik hikayeler anlatsam, endişelenip korksa da hoşuna giderdi ve bence üstelik endişelenip korkmak ve hamile olmak ona heyecan verici gelirdi.

"Şey, orada çok agresif bir kadın vardı," dedim. "Ne?" diye sordu. "Agresif bir kadın. Kocaman bir şemsiyesi vardı, İran bayrağının renklerindeydi, beyaz kısmında altın bir aslan vardı ve insanlar ona şemsiyeyi kaldırmasını söylediler, ama o çok agresifleşti ve şemsiyeyle etrafta zıplayıp ayaklarını yere vuruyordu." Laleh bir an sessiz kaldı ve sonra, "İnsanlar ona şemsiyeyi kullanmasını yasaklamaya çalıştılar," dedi. "Şey, etkinlik tarafsızdı, şiddeti protesto etmek ve yeni seçimler çağrısında bulunmak içindi, ve semboller için,

hatta Şah aslanı için bile uygun bir yer değildi," dedim. Laleh, "Sadece ulusal bayraklar, diye düşünmüştüm," dedi. "Ulusal bayraklar için hiçbir yerde yer yoktur," dedim ve anında utandım. Bu tam bir Maryam'ın söyleyeceği bir şey. "Ama kimseye zarar vermeden bayrak sallayabilirsin," dedi Laleh. "Bu sadece kendi kültürünle gurur duyduğun anlamına gelir."

Hiçbir şey söylemiyorum çünkü buna ne denmesi gerektiğini bilmiyorum. Ama bence Maryam'ın öyle keskin ve öyle doğru bir cevabı olurdu ki Laleh cevap veremezdi. Bence Tara'nın da küfürlerle dolu bir cevabı olurdu ve Laleh o kadar şaşırırdı ki cevap veremezdi. Bence Merle, kışkırtıcı sorularıyla Laleh'i böyle şeyler söylemeye hakkı olmadığı fikrine ikna edebilirdi. Ve sanırım son zamanlarda Merle'i çok sık düşünüyorum, neredeyse okuldayken düşündüğüm kadar. Elbette Merle'i Facebook'ta da bulabilirim. Laleh veda ediyor. Ve biliyorum ki gelecekte daha sık arayacak, bebekle ilgili yeni bir bilgi aldıklarında ve bu da bana Tara'nın küçük bebek gözlerini hatırlatıyor ve Laleh'in kendi bebeğine sahip olması güzel. Kendi Tara'sı, net vatandaşlık statüsü ve Alman pasaportuyla ve önceden başvurulmuş bir kreş yeriyle. Şoförün yanında oturuyorum; yavaş, dikkatli bir şekilde, trafiğin arasından kıvrıla kıvrıla ilerliyor. İlk defa kim olduğunu merak ediyorum ve sonra onu tanıyorum: genellikle sebzeleri doğrayan, Tobi için eti kesen, pencereden dışarı bakan ve gitmemizi bekleyen adam. Yanımızdaki arabalarda, kadınlar direksiyon başında, başörtülerinin altında ağartılmış saçlarıyla oturuyorlar. Binaların duvarlarında, kule bloklarında eksik olan şeyleri resmetmişler: dekoratif oyma taşlar, yeşil pencere panjurları, saksılarda sardunyalar. Yanımızdaki araba kornasını çalıyor ve şoföre bir adres söylüyorlar. Bizi takip edin, diyor ve bizi takip ediyorlar. Çok uzun zaman önce arabalarda başörtüsü takmazlardı, diyor, arkadaki insanlara başını sallayarak. Anne babamın hiç söylemediği, demo gösterilerinde söylenen "Okul Arkadaşım" adlı şarkıyı dinliyoruz. Adam mırıldanıyor, ben de mırıldanıyorum. Maryam'ın yanında uyanıyorum. Tabii ki üzerimizde kıyafetler var ve aramızda her zaman olduğu gibi, yatağımda kaldığı zamanlardaki kadar mesafe var. Tobi'nin yatağında kalması gerektiğinde ve Tobi ya çok yer kapladığında ya da o kadar aptalca bir şey söylediğinde ki Maryam orada daha fazla dayanamayıp odama gelip bana YouTube videoları gösterdiğinde her zaman olduğu gibi.

Gerçi artık onlardan sıkılmaya başladım. Neyse, sürekli Obama'nın Mısır'daki çocukluğunu, Endonezya'daki çocukluğunu anlattığı videoyu tekrar tekrar izlemek istiyor ve sonra ona gülüyor, bazen de onu dinlemiyorum; sadece gözlerimi kapatıp yalnız olmamanın tadını çıkarıyorum.

Maryam çoktan uyanmış. Bana günaydın demeden, neden gece buraya geldiğini açıklamadan bakıyor; Bana bakıyor her zamankinden daha küçük

olan sabah gözleriyle ve diyor ki, “‘Beat It’ sürekli kulağıma takılıyor. Hepimizin kulağına sürekli ‘Beat It’ takılıyor.

Michael Jackson öldüğünden beri tüm dünya ‘Beat It’i söylüyor. Ölümünü ilk duyan bendim; Maryam, Tobi ve Kristin mutfakta iskambil oynuyorlardı ve ben haberleri izlemek istedim.

Gerçi artık haberler giderek azalıyor. Tahran'dan gelen haberler artık ilk değil, ikinci haber. Peter Mezger'den artık neredeyse hiç yorum istemiyorlar, çünkü söyleyecek yeni bir şeyi yok, ya da belki de çok fazla yayın süresi aldı ve kimse bize devrim öyküleri anlatacak bir Peter Mezger daha istemiyor. Ve sonra en önemli haber Michael Jackson'ın öldüğüydü ve mutfağa gittim ve bu bana Prenses Diana öldüğünde annemin ağlayıp Elton John CD single'ını aldığı zamanı hatırlattı. "Michael Jackson öldü," dedim ve Tobi kalbini tuttu. Sonra da iskambil oynamaya devam ettiler.

Maryam doğrulup gerinirken, yataktan kalkarken ben de dizüstü bilgisayarı açtım.

Ve yalınayak tuvalete doğru yürüdü. YouTube'u açtığımda, İran'da yüklenen en yeni görüntüleri gösterdi. Artık onlara bakmayı bıraktım. Hep aynılar. Dün babamı aradım. Tesadüfen. Ev telefonunu aradım ve normalde hiç açmazdı ama birdenbire oradaydı. Yumuşak ve yavaş bir sesle konuştu. Muhtemelen yeni uyanmıştı, diye düşündüm. Muhtemelen işten yorgundu.

Ama sonra bana bir şeyler anlatmaya başladı ve hiç de yorgun olmadığını, duygusal olduğunu fark ettim; Amme Simin ile konuşmuştu. Nima tekrar ortaya çıkmış, eve gelmişti; gözaltındaydı ve sonra hastanedeydi, hastanede herkes sormayı bıraktıktan sonra. Bazı arkadaşları onu oradan almış ve annesi kapıyı açıp kollarını ona dolamıştı. Amme Simin'in söylediği tek şey buydu, sakin ve soğukkanlı bir şekilde, sadece Almanya'daki bizlere bilgi ve gerçekleri aktarmak istiyordu ve duygusal durumuna veya kafasında neler olup bittiğine değinmek istemiyordu. Babam bunu biliyordu; Amme Simin'i çok uzun zamandır tanıyor ve sadece hangi çocuğunun şu anda orada olduğunu ve onunla konuşmak isteyip istemediklerini sordu.

O da Nima'nın burada olduğunu söyledi ve babam onunla konuştu ve nasıl olduğunu sordu.

Nima'nın iyi olup olmadığını sormadı, sadece nasıl olduğunu sordu. Ve Nima kararlı, neşeli bir sesle cevap verdi ve bizi sordu.

Babam bana bunu anlattı ve sonra sustu, ben de sustum ve ona bazen blogları okuyup okumadığını sormadım. Çünkü Farsçayı anlardı, oysa ben

alfabeyi hiç öğrenmedim ve o okuyabilir ve benden çok daha fazlasını öğrenebilirdi. Ona sormadım çünkü okuduğum bloglarda, İngilizce olanlarda ve Almancaya çevrilmiş olanlarda, blog yazarları hapishanelerde olan her şeyden bahsediyorlar.

Blog yazarlarının başlarına gelen her şeyden. Babam bu resimlerin ve videoların tek birini bile görmedi. Neda'nın ölümünü izlemedi ya da öğrenci yurtlarından gelen silah seslerini duymadı.

Haberleri açtı ve pencereden dışarı baktı. Hala sokaklardalar, her yerde, dedi. Sayıları azalmadı ve şiddete başvurmaktan hala çok uzaktalar. Evet, sorun bu, demek istedim ama onun hatırı için demedim. Bir dahaki sefere Nima'ya benden selam söyle, dedim. Nima'nın şimdi üniversiteye geri dönmesine izin verilip verilmediğini sormadım. Ülkeyi terk etmek istiyorsa. Sonra babam annemle konuşmak isteyip istemediğimi sordu ve neden aradığımı bir türlü hatırlayamadım ama sesini duymak güzeldi, çocukluğumdaki kadar nazik ve rahatlatıcıydı.

Maryam tuvaletten döndü, yanıma uzandı, ekrana baktı ve bu resimlerden daha fazlasını görmek istemedi. Hep aynı, dedi. Sonra diyor ki, Bakın: ‘Defolun!’

Ahmadinejad’ın bir fotoğrafının küçük resim olarak kullanıldığı videolardan birinin altında, gerçekten de “Defolun, Ahmedinejad” yazıyor ve biz de videoyu açıp arkamıza yaslanıyoruz.

Her yerde müzikle eşleştirilmiş video montajları var – insanlar sokak çatışmalarının titrek cep telefonu görüntülerini izlemekten sıkılmış olmalı.

Bunun yerine, sokak çatışmaları dramatik müzik eşliğinde yeniden kurgulanıyor. Ve bu durumda sokak çatışmaları değil, Ahmedinejad, Humeyni, Rafsanjani.

Yüzler müzikle birlikte değişiyor, bize bakıyorlar, Michael Jackson “Defolun! Defolun! Defolun!” diye bağırıyor. Ahmedinejad geniş bir gülümsemeyle başparmağını kaldırıyor.

Defolun. Gülüyoruz ve sonra ikimiz de aynı anda gülmeyi bırakıyoruz. Videonun geri kalan iki buçuk dakikasını sessizce izleyin, aynı şeylerin devamını izleyin.

İş bittiğinde oda çok büyük ve çok boş görünüyor ve biz sonraki önerilere bakıyoruz. Neda'nın ölümü, Celine Dion eşliğinde anlatılıyor. YouTube'u kapatıp Facebook'u açıyorum.

"Yazdı mı?" diye soruyor Maryam, Laleh ve arkadaşlarının erkekler hakkında konuşurken kullandıkları aynı tonda ve bu beni biraz tedirgin ediyor. "Henüz bilmiyorum," diyorum. Birinin önceki gece mesaj atmamışken sabah kontrol etmek saçma. "Gece kuşu mu?" diye soruyor Maryam. "Bilmiyorum," diyorum. Merle cevap vermedi, biliyorum ki vermeyi seviyor; son birkaç gündür birbirimize çok mesajlaştık, genel olarak hayatta neler yaptığımızı anlattık: ne okuduğumuzu, nerede yaşadığımızı, ne yediğimizi, nereye gittiğimizi, ne okuduğumuzu. Hukuk okuyor ve gece gündüz ders çalışıyor ve çok uzakta yaşamıyor. Bunu duyduğuma sevindim ve şimdi onu tekrar görmek için daha da çok istekliyim. Maryam, Merle'nin Facebook sayfasına baktı ve iyi olduğunu söyledi, ikisinin iyi anlaşıp anlaşmayacağından emin değilim.

"Bunu oynat," diyor Maryam, gözleri profilimde, sanki bu tamamen normalmiş gibi. Çünkü elbette o benim için kurdu ve tüm gizlilik ayarlarını yaptı, bu yüzden Facebook profilim aslında onun da Facebook profili.

En küçük amcam Amu Mehrdad'ın yüklediği bir videoyu gösteriyor ve izliyoruz, yine aynı görüntüler, bilgisayarımdaki klasördeki aynı görüntüler, Tara ile birlikte gösterideki pankartlardaki görüntüler ve arka planda rap yapıyor. Hepsini anlamıyorum; çok hızlı rap yapıyor ve tüm sözleri bilmiyorum. Bu bir Hugo Chavez ve Esad'ı dışarı atın.

Maryam, Suriye'deki adamın Ahmedinejad kadar kötü olduğunu söylüyor.

Ahmadinejad. Sonra o video da bitiyor, açık sekmeleri kapatıyorum, dizüstü bilgisayarı kapatıyorum, arkama yaslanıyorum ve gözlerimi kapatıyorum.

Maryam, "Hey, merak etme. Olacak. Sadece şu lanet olası medya, sanki dünyada şu anda önemli hiçbir şey olmuyormuş gibi davranıyor, sadece bir pedofil pop yıldızı öldü diye. Ama yine de oluyor." diyor. Bana bakıp başını sallıyor. "Göreceksin. Ahmedinejad gider gitmez, Mısır'da da başlayacak. Sonra Mübarek gidecek, Esad da gidecek ve sonunda tüm diktatörler gidecek." Ben de "Dışarı, dışarı, dışarı, teröristler dışarı!" diyorum ve o da benimle birlikte gülüyor, çünkü ona gösteriden bahsetmiştim.

Epilogue

Tara

Bütün çocukların sevdiği teyze olacağım diye düşünürdüm. Laleh onlara hiçbir şey yapmalarına izin vermediğinde, bana gelecekler ve viski kola içeceğiz. Bir erkek arkadaş edindiklerinde, tesadüfen benim evimde kalacaklar.

Ve birinin imza taklit etmesi gerekirse, ben yapacağım ve sonra bir beşlik çakıp küçük bir öpücük olacak. Ama bunların hiçbirini kabul etmediler.

Parastou arabaları değil, sadece kamyonları solluyor. Parastou, bu hızla asla varamayacağız, diyorum. Saatlerdir yoldayız zaten. Parastou bir sonraki benzin istasyonunda duruyor. Sigara molası mı? diye soruyorum, kendime bir tane sararken.

Sürücü değiştirme zamanı mı? Sanırım biraz erkek gibi davranmam gerekiyor, diyor Parastou.

O sigara içmek için çok kibirli; dişlerini sarartıyor, diyor. Onun yerine biraz kadın gibi davranabilir misin? Filtreyi ağzımın köşesine sıkıştırarak mırıldanıyorum.

Gülüyor. Demek ki yıllarca süren eşcinsel feminist aktivizmim bunun içinmiş, diye düşünüyorum bazen. Sonradan kendi yeğenim bunun bir şaka olduğunu düşünsün diye.

Kahve? diye soruyor ve arabadan iniyoruz, çünkü cevabımı zaten biliyor ve dükkana doğru yöneliyoruz. O içeri giriyor, ben dışarıda bekliyorum. Kirli camda bulanık yansımama bakıyorum; kendimi neredeyse tanıyamıyorum. İş beni zayıflattı, diyorlar, tüm o seyahatler. Tara, kaç kriz bölgesini ziyaret edebileceğin konusunda bir yarışma değil bu, diyor Mo bazen. Zayıf görünüyorsun demek, berbat görünüyorsun demek, diye düşünüyorum. Yine de, Mo ve diğerlerine azaltacağıma söz verdim.

Neyse, şimdi uzun zamandır ilk kez tatile çıktım ve en azından bu bir şey. İsveç'in ortasında, ıssız bir yerde on gün, dünyayı ve işimi hatırlatacak hiçbir şey yok. Sadece Parastou, dağlar, yürüyüş ve balık tutma ve ben. İkimiz için de kendi kendimize uyguladığımız bir sürgün dönemi, bir deney ve birkaç saat sonra gerçek hayat bizi bekliyor olacak.

Beyaz sakallı ve güneş gözlüklü iri bir adam arabasını dolduruyor ve testislerini kaşıyor. Sigara izmaritini yere atıp dükkana giriyorum. İçerisi güzel ve serin, radyodan hafif bir müzik geliyor ve hafif bir soğuk sigara ve temizlik ürünleri kokusu var. Parastou'yu göremiyorum; kasada ya da çikolata reyonunda değil. Parastou! diye sesleniyorum, ama çok yüksek sesle değil, çünkü bu lanet dünya, böyle bir ismin Brandenburg'daki bir benzin istasyonunda dikkat çekmeyecek kadar ilerlemedi. Bir an için, birinin ona

burada bir şey yaptığından, onu tezgahın arkasına sürüklediğinden korkuyorum — ayrılmadan önce, üçüncü nesil neo-Nazi NSU hakkında söylentiler vardı — ve sonra kalın kıvırcık saçlarını dergilerin yanında görüyorum.

Ne haber, Parazit? diye soruyorum. Başını kaldırmıyor. İnce, tıraşlı küçük bacakları yerde diz çökmüş, narin elleri titriyor. Tara, diyor, gazeteden başını kaldırmadan, Tara. Ona doğru eğiliyorum, biraz eğlenmiş, biraz da sinirlenmiş; drama sevgisini annesinden almış. Ve büyükannesinden. Ayrıca, elinde bir Springer yayını tutuyor. Benim küçük Parazitim, bana söyleme… diyorum. Ve sonra resme bakıyorum.

Başlık. Yüzler. Sakallı adamlar, beyaz türbanlar, ateş, kan.

Yanına diz çöküyorum. Brandenburg'u siktir et. Sadece on gün internetsiz geçirdik. E-posta yok, telefon yok, gazete yok. Bana bakıyor, mavi gözleri parlıyor ve ben de gülüyorum. Ses boğuk ve kirli geliyor kulağıma; bacaklarıma vuruyorum ve duramıyorum. "Khale Tara," diyor dehşet içinde.

"Şimdi olması gerekiyordu, değil mi," diye düşünüyorum, "şimdi olması gerekiyordu." Neredeyse iki bin kişi öldürüldü, diye fısıldıyor. Makalenin başlangıcını gözden geçiriyorum. Kimse işaretleri görmemiş. On yıllarca teokrasi, şimdi ise bölgede terörle mücadelede bir işaret.

İsrail, Amerika ve Suriye öyle diyor.

Parastou ve ben ayağa kalkıyoruz. Springer gazetesiyle. Ve bulabildiğimiz diğer tüm gazetelerle. Şimdi olması gerekiyordu, diye düşünüyorum onları kasaya götürürken. Şimdi olması gerekiyordu, diyor Parastou, arabaya doğru yürürken başını sallayarak.

"Telefonlarımızı tekrar açabilir miyiz?" diye soruyor yanıma otururken. Onun telefonunu elinden aldım çünkü kalbiniz kırıldığında bu her şeyi daha da kötüleştiriyor.

Ve ben de kendi telefonumu kapattım çünkü kurallar benim için de geçerli olmalı.

Ve terapistimin sözlerini nihayet ciddiye almaya karar verdiğim için.

Cihazlarımızı açıyoruz ve titreşiyorlar, vızıldıyorlar ve bip sesleri çıkarıyorlar.

Arkadaşlar coşkulu tebrikler gönderiyor, kardeşlerim, Parastou'nun kardeşleri, sahada bulunan meslektaşlarım, herkes, herkes bize yazıyor ve çiçek ve barış

işareti resimleri gönderiyor. Birkaç gündür süren ve burada bizi bekleyen bir coşku.

Tamamen sessiziz. Derin nefesler alıyoruz. Klimayı en yüksek ayara getiriyorum ve içimizden geçmesine izin veriyoruz. Güneş yorgun bir şekilde otopark ağaçlarının arasından parlıyor. Dışarıda, iri adam arabasına biniyor.

Parastou, "Büyükanne ve büyükbabayı arayacağım," diyor ve ben motoru çalıştırıp düşünüyorum, "Bunu yap Parastou. İkisi de hala evdeyse. Eğer havaalanına doğru yola çıkmamışlarsa."